

PRESERVE

Preventing Racism and Discrimination -
Enabling the Effective Implementation of the
EU Anti-Racist Legal Framework

PROJECT 101049763 - CERV-2021-EQUAL

PRESERVE Training Toolkit

Dutch Version

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the Directorate-General for Justice and Consumers of the European Commission. Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

Co-funded by the
European Union

PRESERVE

Preventing Racism and Discrimination -
Enabling the Effective Implementation of the
EU Anti-Racist Legal Framework

PROJECT 101049763 - CERV-2021-EQUAL

Inleiding tot de PRESERVE Trainingstoolkit

Inleiding

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the Directorate-General for Justice and Consumers of the European Commission. Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

Co-funded by the
European Union

Welkom bij de PRESERVERE Training Toolkit.

*Een geavanceerde toolkit
van blended learning*

*voor professionals op het gebied van recht, eerstelijnsverleners en
belanghebbenden die het volgende beter willen begrijpen en
toepassen:*

- *het rechtskader en raamwerk van de EU voor racismebestrijding*
 - *bescherming van slachtoffers van strafbare feiten*

Algemene doelstelling van de opleidingstoolkit

De PRESERVERE Training Toolkit is bedoeld om professionals op het gebied van recht, eerstelijnsverleners en belanghebbenden uit te rusten met kennis en vaardigheden met betrekking tot hun beroepspraktijk wat betreft het voorkomen en bestrijden van racisme en vreemdelingenhaat door middel van een effectievere implementatie van het Europese wettelijke kader dat al is omgezet in de lidstaten.

Het richt zich in het bijzonder op professionals die geacht worden dit kader te handhaven, maar er vaak niet van op de hoogte zijn of er niet mee vertrouwd zijn en er daarom niet op kunnen vertrouwen om slachtoffergroepen te beschermen en mondiger te maken.

Specifieke leerdoelen van de PRESERVERE trainingstoolkit

Voor **juridische professionals** en **eerstelijns hulpverleners**:

- In staat zijn de beginselen, regels, praktijken en trends van het EU-recht uit te leggen, te interpreteren, toe te passen en te hanteren bij de aan- of afwezigheid van harmonisatie tussen het nationale en het EU-recht met betrekking tot racisme en de bescherming van slachtoffers
- Om beter in staat te zijn hun begunstigen te beschermen tegen hiaten in de wetgeving, praktijk of jurisprudentie in verschillende EU-lidstaten.

Voor **belanghebbenden** en **relevant ecosysteem**:

- Om beter te kunnen pleiten voor een betere implementatie van relevante EU-wetgeving en om in staat te zijn bewustmakingscampagnes te voeren
- Het bouwen van ondersteunende coalities ten gunste van professionals op het gebied van recht en eerstelijns werkers en het opzetten van netwerken met andere belanghebbenden voor een betere implementatie van antiracistische en pro-gedupeerde groepen EU-wetgeving.

Voor **toekomstige trainers** die de toolkit zullen gebruiken:

- Om de methodologische en theoretische aanpak van het PRESERVERE-project kunnen presenteren en toelichten
- De PRESERVERE trainingstoolkit onder de knie krijgen zodat ze zelfstandig workshops kunnen organiseren.

PRESERVERE

Methodologie van het ontwerp van de trainingsstoolkit (I)

De Training Toolkit maakt gebruik van de conclusies uit de onderzoeksfase van het PROJECT. Tijdens deze onderzoeksfase werden institutionele, wettelijke en praktische hiaten evenals trainingsbehoeften bij de doelgroepen geïdentificeerd door middel van desk- en veldonderzoek in de partnerlanden van het project en daarbuiten. Het doel was om educatief materiaal te ontwikkelen dat zowel specifiek is voor de lokale context (d.w.z. de toolkit is op maat gemaakt om in te spelen op de hiaten, behoeften en verwachtingen van de nationale context in het land van elke partner) als overdraagbaar en aanpasbaar aan verschillende contexten binnen en buiten de landen van het consortium.

De PRESERVERE Training Toolkit is gebaseerd op een blended learning methodologie. Er wordt gebruik gemaakt van individuele online lees- en verwerkingsactiviteiten, maar ook van verschillende casestudy's die de belangrijkste aspecten van de vooraf verworven kennis omvatten.

Methodologie van het ontwerp van de trainingstoolkit (II)

De PRESERVERE Training Toolkit is gebaseerd op een blended-learning methodologie. Er wordt onder andere gebruik gemaakt van individuele online lees- en inhoudverwerkingsactiviteiten, maar ook van verschillende casestudy's die de belangrijkste aspecten van de vooraf verworven kennis omvatten.

De online toolkit is gebaseerd op een uitgebreide offline versie. De offline versie kan worden gedownload in pdf-formaat en bestaat uit een PowerPoint-presentatie die vergezeld gaat van een script met instructies en tips voor de trainer. De online versie is een meer inclusieve en online-vriendelijke versie van de offline versie - wat betekent dat het al het offline materiaal omvat, maar op een manier dat het materiaal is aangepast aan een online leeromgeving.

Als je als trainer de volledige trainingstoolkit wilt gebruiken voor face-to-face workshops, dan kun je hier de uitgebreide offline versie downloaden:

Maar zelfs in het geval van face-to-face workshops wordt het sterk aanbevolen om het online platform te gebruiken om de uiteindelijke onafhankelijkheid van de doelgroepen te vergroten met betrekking tot het oplossen van problemen in het echte werk.

PRESERVERE

Methodologie van het ontwerp van de trainingstoolkit (III)

Deze overdraagbaarheid en aanpasbaarheid wordt op twee manieren bereikt: ten eerste door de online toolkit, die niet alleen afhankelijk is van de inhoud, maar ook een gemeenschappelijke aanpak en methode biedt voor het leveren van het anders contextspecifieke materiaal; ten tweede door de samenstelling van het consortium zelf, waarvan de partners nationale contexten omvatten die verschillende niveaus van doeltreffendheid vertonen in het omzetten en implementeren van het wettelijke kader van de EU.

Deze laatste variabiliteit zorgt niet alleen voor een grote mate van uitwisseling van goede praktijken binnen het consortium, maar stimuleert ook innovatie, omdat trainingsplannen, technieken en benaderingen die al succesvol zijn in bepaalde nationale contexten, via de Toolkit kunnen worden aangepast aan andere contexten en opnieuw kunnen worden gebruikt om te voorzien in andere opkomende behoeften en lacunes.

Inhoud van de trainingstoolkit

Inleiding

1. Curriculum voor **professionals op het gebied van recht**

1. Vertrouwen in het EU-recht bij nationale rechtbanken, instellingen en in de dagelijkse praktijk (2u)

- a. Overzicht van de huidige trends met betrekking tot de voorrang van het EU-recht (theorie en recente jurisprudentie)
- b. Overzicht van antiracisme- en slachtofferbeschermingsgerelateerde EU-verdragen, wetgeving, regels en zachte wetgeving (theorie en recente jurisprudentie)
- c. Casestudy: Bij gebrek aan harmonisatie/ EU-wetgeving

2. De bepalingen van de richtlijn inzake rassengelijkheid (3u)

- a. Overzicht van de belangrijkste aspecten en termijnen van de Richtlijn
- b. Toepassing van de richtlijn in de EU (harmonisatie en recente nationale jurisprudentie)
- c. Casestudie: Bij gebrek aan harmonisatie/Richtlijn inzake rassengelijkheid

3. De bepalingen van de richtlijn inzake slachtofferrechten (3.5u)

- a. Overzicht van de belangrijkste aspecten en termen van de Richtlijn
- b. Toepassing van de richtlijn in de EU (harmonisatie en recente nationale jurisprudentie)
- c. Casestudy: Bij gebrek aan harmonisatie/slachtofferrechtenrichtlijn

4. Combinatie van de behandelde stof & praktijkscenario's (1.5u)

- a. Praktisch scenario 1
- b. Praktisch scenario 2
- c. Praktisch scenario 3

OPMERKING: Het getal naast elk onderwerp geeft de indicatieve duur aan.
van elk onderwerp terwijl je persoonlijk les krijgt.

Inhoud van de trainingstoolkit

DEEL I

1. Curriculum voor **juridische professionals**

1. Vertrouwen in het EU-recht bij nationale rechtbanken, instellingen en in de dagelijkse praktijk (2u)

- a. Overzicht van de huidige trends met betrekking tot de voorrang van het EU-recht (theorie en recente jurisprudentie)
- b. Overzicht van antiracisme- en slachtofferbescherminggerelateerde EU-Verdragen, wetgeving, regels en zachte wetgeving (theorie en recente jurisprudentie)
- C. Casestudy: Bij gebrek aan harmonisatie/ EU-wetgeving

2. De bepalingen van de richtlijn inzake rassengelijkheid (3u)

- a. Overzicht van de belangrijkste aspecten en termijnen van de Richtlijn
- b. Toepassing van de richtlijn in de EU (harmonisatie en recente nationale jurisprudentie)
- C. Casestudie: Casestudy: Bij gebrek aan harmonisatie/Richtlijn inzake rassengelijkheid

3. De bepalingen van de richtlijn inzake slachtofferrechten (3.5u)

- a. Overzicht van de belangrijkste aspecten en termen van de Richtlijn
- b. Toepassing van de richtlijn in de EU (harmonisatie en recente nationale jurisprudentie)
- c. Casestudy: Bij gebrek aan harmonisatie/slachtofferrechtenrichtlijn

4. Combinatie van de behandelde stof & praktijkscenario's (1.5u)

- a. Praktisch scenario 1
- b. Praktisch scenario 2
- c. Praktisch scenario 3

OPMERKING: Het getal naast elk onderwerp geeft de indicatieve duur aan.
van elk onderwerp terwijl je persoonlijk les krijgt.

Inhoud van de trainingstoolkit

DEEL I

2. Curriculum voor **eerstelijns**hulpverleners

Deze eenheid is onderverdeeld in dezelfde onderwerptitels als onderwerp "1. Curricula voor juridische professionals",

maar het opgenomen materiaal is aangepast aan de behoeften van eerstelijns werkers

1. Vertrouwen in het EU-recht bij nationale rechtbanken, instellingen en in de dagelijkse praktijk (2u)

- a. Overzicht van de huidige trends met betrekking tot de voorrang van het EU-recht (theorie en recente jurisprudentie)
- b.** Overzicht van antiracisme- en slachtofferbescherminggerelateerde EU-verdragen, wetgeving, regels en soft law (theorie en recente jurisprudentie)
- C.** Casestudy: Bij gebrek aan harmonisatie/ EU-wetgeving

2. De bepalingen van de richtlijn inzake rassengelijkheid (3u)

- a. Overzicht van de belangrijkste aspecten en termijnen van de Richtlijn
- b.** Toepassing van de richtlijn in de EU (harmonisatie en recente nationale jurisprudentie)
- C.** Casestudie: Casestudy: Bij gebrek aan harmonisatie/Richtlijn inzake rassengelijkheid

3. De bepalingen van de richtlijn inzake slachtofferrechten (3.5u)

- a. Overzicht van de belangrijkste aspecten en termen van de Richtlijn
- b. Toepassing van de richtlijn in de EU (harmonisatie en recente nationale jurisprudentie)
- c. Casestudy: Bij gebrek aan harmonisatie/slachtofferrechtenrichtlijn

4. Combinatie van de behandelde stof & praktijkscenario's (1.5)

- a. Praktisch scenario 1
- b. Praktisch scenario 2
- c. Praktisch scenario 3

OPMERKING: Het getal naast elk onderwerp geeft de indicatieve duur
aan.
van elk onderwerp terwijl je persoonlijk les krijgt.

Inhoud van de trainingstoolkit

DEEL II

Speciale onderwerpen voor belanghebbenden & andere begunstigen

1. Belangenbehartiging voor een betere uitvoering van de richtlijnen (1,5u)
2. Effectieve bewustmaking van professionals en het grote publiek (2,5u)
3. Professionals ondersteunen - duurzame coalities vormen (2,5u)
4. Netwerkbronnen, oproepen en mogelijkheden (1,5u)

OPMERKING: Het getal naast elk onderwerp is de indicatieve duur van elk onderwerp tijdens de persoonlijke les.

Inhoud van de trainingstoolkit

DEEL II

DEEL III

Train de trainer pakket

1. Inleiding tot het PRESERVERE project (0.5u)
2. Inleiding tot de PRESERVERE trainingsaanpak (0.5u)
3. Overzicht van trainingspakketten en materialen (1u)
4. Hoe een PRESERVERE training organiseren (Face to Face/online/blended) (2,5u)

OPMERKING: Het getal naast elk onderwerp is de indicatieve duur van elk onderwerp tijdens de persoonlijke les.

PRESERVE

Preventing Racism and Discrimination -
Enabling the Effective Implementation of the
EU Anti-Racist Legal Framework

PROJECT 101049763 - CERV-2021-EQUAL

EU-wetgeving en bescherming van de mensenrechten

Curriculum voor eerstelijns werkers

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the Directorate-General for Justice and Consumers of the European Commission. Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

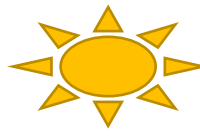
Co-funded by the
European Union

Overzicht van het onderwerp

 Het effect van het EU-recht in de praktijk van een
eerstelijnswerker

 Indeling van het EU-recht (verdragen, verordeningen, richtlijnen, richtsnoeren enz.) &
voorrang van het EU-recht op het nationale recht van de lidstaten.

 Overzicht van de belangrijkste EU-wetgeving (verdragen en wetgeving) met
betrekking tot racisme/discriminatie en de bescherming van slachtoffers

- Inzicht in het belang van de Europese wetgeving
- Inzicht in de rol van de EU bij de bescherming van de mensenrechten in de praktijk van grensarbeiders
- Inzicht in de inhoud van de relevante EU-besluiten: richtlijnen, verdragen, verordeningen, richtsnoeren en hun verhouding tot het nationale recht.

Het effect van het EU-recht in de praktijk van een eerstelijnswerker

Het effect van de EU-wetgeving in de praktijk van de frontlijnwerker

De fundamentele aard van de menselijke behoeften en rechten vereist dat deze worden vervuld als een fundamentele rechtvaardigheidsvereiste.

Zo wijst frontlijnwerk op een overweging van de mensenrechten als het meest organiserende beginsel voor haar beroepsuitoefening.

Frontlijnwerk houdt zich bezig met de bescherming van individuele en groepsverschillen. Frontlijnwerkers moeten vaak bemiddelen tussen de mensen en de instellingen en autoriteiten of andere mensen en instanties (diensten, bedrijven, enz.).

Als brugberoepen moeten frontlijnwerkers zich bewust zijn van hun waarden en een solide kennis van de mensenrechten hebben om mensen in veel conflictsituaties te begeleiden.

Zij moeten zich ervan bewust zijn dat vooruitgang bij de toepassing van de mensenrechten afhangt van een doeltreffend nationaal en internationaal beleid en een duidelijk en omschreven wetgevingskader.

De eerstelijns werkers moeten bekend zijn met de wetgevingsinstrumenten die hen bij hun werk kunnen helpen en moeten in staat zijn lacunes te signaleren.

Het effect van de EU-wetgeving in de praktijk van de frontlijnwerker

De eerstelijnsworkers moeten een duidelijk beeld hebben van de Europese richtlijnen tegen discriminatie. Zij zijn vaak de eersten die met gediscrimineerden te maken krijgen en moeten daarom in staat zijn de slachtoffers correct te informeren over hun rechten en de te volgen paden of stappen. Bovendien moeten eerstelijnsworkers het slachtoffer van discriminatie doeltreffend kunnen bijstaan tijdens een rechtszaak, een bemiddeling of een andere procedure.

Een van de belangrijkste zwakke punten van de Europese richtlijnen is hun concrete toepassing.

Slachtoffers negeren de instrumenten voor hun bescherming of de procedures om die te bereiken, zodat hun rechten vaak met voeten worden getreden.

Aan de andere kant voelen slachtoffers zich vaak alleen wanneer zij met een of meer gevallen van discriminatie worden geconfronteerd en zelfs als zij op de hoogte zijn van hun rechten, besluiten zij niet tegen de dader op te treden omdat zij een gebrek aan steun ervaren, zowel professioneel als psychologisch.

Frontlijnworkers met een verbeterde kennis van het Europese kader en van de relatieve toepassing ervan in het nationale kader vormen de eerste actoren van de verwachte verandering van visie op discriminatie.

Goed opgeleide eerstelijnsworkers zullen in staat zijn te begrijpen wat beter is voor het slachtoffer en de discriminatie op concrete gronden onder ogen zien, zodat het slachtoffer een reële kans krijgt om de discriminatie te boven te komen.

Het effect van de EU-wetgeving in de praktijk van de frontlijnwerker

Twee voorbeelden:

Voorbeeld 1: Een discriminatie op de arbeidsmarkt.

Mr. Milosk is een jonge jongen die zeer deskundig is in computer en technologie. Hij wil graag aangenomen worden en stuurt zijn CV naar verschillende bedrijven. Elke keer wordt zijn sollicitatie si afgewezen.

Tijdens een telefoongesprek met de secretaresse van het bedrijf ABC dat zijn aanvraag heeft afgewezen, begrijpt Milosk dat dit te wijten is aan zijn achternaam die op zijn Roma-afkomst wijst.

Mr. Milosk kent zijn rechten en wil een rechtszaak beginnen tegen het bedrijf ABC.

Milosk neemt contact op met de vakbond naast zijn huis om steun te vragen. Hij neemt contact op met de heer Albanese, een frontlijnwerker bij de vakbond.

Het effect van het EU-recht in de praktijk van de eerstelijnswerker

A. SCENARIO: Mr. Albanese negeert de EU-richtlijnen.

De heer Albanese steunt de wil van de heer Milosk en keurt zijn beslissing van een gerechtelijke procedure goed.

A. SCENARIO De heer Albanese erkent de EU-richtlijnen

De heer Albanese zal de situatie evalueren en de heer Milosk informeren over de risico's van een gerechtelijke procedure, met name wat betreft de bewijslast.

De heer Albanese kan de heer Milosk meedelen dat in geval van een strafprocedure het bedrijf ABC kan worden veroordeeld tot een economische terugbetaling, maar de heer Milosk mag niet worden aangenomen.

De heer Albanese kan in plaats daarvan optreden als bemiddelaar tussen de heer Milosk en het bedrijf ABC om de CEO ervan te overtuigen de heer Milosk een kans te geven gezien zijn zeer aantrekkelijke CV en zijn ervaring in de sector.

Het effect van de EU-wetgeving in de praktijk van de frontlijnwerker

Voorbeeld 2: Discriminatie in particuliere diensten

Mr. Milosk is een 23-jarige jongen van Roma afkomst. Op vrijdagavond besluit hij met zijn Italiaanse vrienden naar een beroemde discotheek te gaan. De toegang tot de disco werd hem echter geweigerd (alleen aan hem). De portier legde ten overstaan van alle andere mensen luidkeels uit dat op last van de eigenaar van de discotheek, de heer Dante, de Roma niet welkom waren omdat ze volgens de eigenaar "altijd problemen veroorzaken voor hun aspect en geld kunnen stelen".

Meneer Milosk voelt zich echt beschaamd: hij moest vertrekken zonder de disco binnen te gaan en iedereen buiten de disco keek hem met schaamte ver aan.

De dag erna gaat Mr. Milosk naar het frontlinie kantoor voor vreemden en vraagt advies voor de aflevering. Hij wordt aangesproken door Mr. Albanese.

Het effect van het EU-recht in de praktijk van de eerstelijnswerker

A. SCENARIO De heer Albanese negeert de EU-richtlijnen.

De heer Albanese stelt een bemiddeling voor en biedt misschien aan met de eigenaar van de discotheek te praten om hem ervan te overtuigen de heer Milosk de volgende keer binnen te laten.

A. SCENARIO De heer Albanese erkent de EU-richtlijnen

De heer Albanese begrijpt dat de heer Milosk het slachtoffer is geworden van rassendiscriminatie met een duidelijke zware inbreuk op het persoonlijkheidsrecht dat door de grondwet, het wetboek van strafrecht en de EU-richtlijnen wordt beschermd.

De heer Albanese begrijpt dat de portier discriminatie heeft gepleegd omdat hij van zijn werkgever, de heer Dante, de opdracht kreeg om te discrimineren.

De heer Albanese betwijfelt of een bemiddelingsprocedure de heer Dante op andere gedachten kan brengen, maar hij begrijpt dat de heer Milosk ten overstaan van andere mensen is gediscrimineerd en dat dit ten overstaan van de autoriteiten aan de kaak moet worden gesteld. Dit kan ook een sociale zaak creëren die andere mensen kan helpen niet dezelfde behandeling te ondergaan.

Mr. Albanese helpt Mr. Milosk om een rapport op te stellen voor de politie om de gebeurtenissen bloot te leggen.

Indeling van het EU-recht (verdragen, verordeningen, richtlijnen, richtsnoeren enz.) & voorrang van het EU-recht op het nationale recht van de lidstaten.

Er zijn twee hoofdstromen van mensenrechtenbeleid en -actie binnen de Europese Unie.

De ene is **het beschermen van de fundamentele mensenrechten voor EU-burgers** en de andere is **het bevorderen van de mensenrechten wereldwijd**.

De Europese Unie is gebaseerd op een sterk engagement om de mensenrechten, de democratie en de rechtsstaat wereldwijd te bevorderen en te beschermen. Mensenrechten staan centraal in de betrekkingen van de EU met andere landen en regio's.

Het EU-beleid omvat:

- ❖ bevordering van de rechten van vrouwen, kinderen, minderheden en ontheemden
- ❖ tegen de doodstraf, foltering, mensenhandel en discriminatie
- ❖ het verdedigen van burgerlijke, politieke, economische, sociale en culturele rechten
- ❖ het verdedigen van de mensenrechten via een actief partnerschap met partnerlanden, internationale en regionale organisaties en groepen en verenigingen op alle niveaus van de samenleving
- ❖ opneming van mensenrechtenclausules in alle overeenkomsten inzake handel of samenwerking met niet-EU-landen

https://european-union.europa.eu/priorities-and-actions/actions-topic/human-rights-and-democracy_en

De **Europese Unie (EU)** is een supranationale politieke en economische unie (*) en baseert haar besluiten op het recht en in het bijzonder op **verdragen** die vrijwillig en democratisch zijn goedgekeurd door alle lidstaten van de EU.

Een verdrag is een bindende overeenkomst tussen EU-lidstaten. Met verdragen legt de EU doelstellingen en regels voor EU-instellingen vast, bepaalt zij hoe besluiten worden genomen en legt zij de relatie tussen de EU en haar lidstaten vast.

Verdragen worden beschouwd als "primair recht". Zij zijn rechtstreeks toepasselijk in de lidstaten. Nadat een verdrag is ondertekend en bekrachtigd is het onmiddellijk van toepassing en behoeft het geen akte van ontvangst of tenuitvoerlegging. Verdragen zijn bovendien zowel tegen een lidstaat (verticale rechtstreekse werking) als tegen een andere persoon (horizontale rechtstreekse werking) werkzaam.

(*) Een **supranationale unie** is een soort internationale organisatie die gemachtigd is tot rechtstreekse uitoefening van bepaalde bevoegdheden en functies die anders aan **staten zijn** voorbehouden.

De doelstellingen van de EU-verdragen worden bereikt door verschillende soorten rechtsbesluiten: verordeningen, richtlijnen, aanbevelingen (afgeleid recht). Sommige daarvan zijn bindend, andere niet.

Richtlijnen zijn wetgevingsbesluiten die een doel stellen dat alle EU-landen moeten bereiken. De richtlijnen laten het aan de afzonderlijke landen over om hun eigen wetten te maken over hoe deze doelen moeten worden bereikt.

Richtlijnen zijn niet direct effectief, omdat ze niet voor de rechter kunnen worden gebruikt zolang ze niet zijn omgezet in nationale wetgeving. Als een staat een richtlijn niet binnen de door de EU gestelde termijn uitvoert, kan een particulier de staat voor de rechter dagen wegens niet-uitvoering.

Verordeningen. Verordeningen zijn bindende wetgevingsbesluiten die rechtstreeks toepasseljk zijn in de lidstaten en geen uitvoering behoeven nadat de termijn voor afwijzing/voorbehoud is verstreken.

Besluiten: is een **besluit dat** in zijn geheel **bindend is**. Het wordt door de EU-instellingen aangenomen overeenkomstig de [verdragen](#).

Een beschikking kan tot alle lidstaten of slechts tot enkele daarvan zijn gericht en is rechtstreeks toepasselijk.

Besluiten worden beschouwd als **wetgevingsbesluiten** wanneer zij worden aangenomen door het [Europees Parlement](#) en de [Raad van de Europese Unie](#); het Parlement met deelneming van de Raad of de Raad met deelneming van het Parlement. Besluiten zijn **niet-wetgevingshandelingen** wanneer zij niet volgens de wetgevingsprocedure zijn aangenomen. Bijvoorbeeld door de [Europese Raad](#), de Raad of de [Europese Commissie](#).

De formulering van een richtlijn moet voldoende duidelijk, onvoorwaardelijk en nauwkeurig zijn.

Aanbevelingen: een **aanbeveling** is een [niet-juridisch bindend](#) besluit. Hoewel zij geen rechtskracht hebben, hebben zij wel politiek gewicht; in feite vormen zij een instrument voor indirecte actie ter voorbereiding van wetgeving in de lidstaten.

Indeling van het EU-recht (verdragen, verordeningen, richtlijnen, richtsnoeren) & voorrang van het EU-recht op het nationale recht van de lidstaten

Een **verdrag** is een **bindende overeenkomst** tussen EU-lidstaten. Daarin worden de doelstellingen van de EU, de regels voor de EU-instellingen, de besluitvorming en de relatie tussen de EU en haar lidstaten vastgelegd.

Richtlijnen zijn documenten met **doelstellingen die** de lidstaten moeten uitvoeren.

Verordeningen zijn **wetten** die voor alle lidstaten gelden. Zij gaan deel uitmaken van het nationale recht en kunnen vanaf het moment dat zij in werking treden via de nationale rechterlijke instanties van elke lidstaat worden afgedwongen.

Aanbevelingen zijn **niet-bindende** documenten die bedoeld zijn om de uitvoering van Europese richtlijnen te vergemakkelijken.

PRESERVERE

Indeling van het EU-recht (verdragen, verordeningen, richtlijnen, richtsnoeren) & voorrang van het EU-recht op het nationale recht van de lidstaten

Het Europese recht heeft voorrang op het nationale recht van de lidstaat.

Dit beginsel van voorrang (ook "precedentie" of "suprematie") is gebaseerd op het idee dat als er een conflict ontstaat tussen het EU-recht en het nationale recht in een lidstaat, het EU-recht voorrang heeft.

De reden moet worden gezocht in de noodzaak om een gemeenschappelijke basis te creëren tussen alle lidstaten: anders zouden de EU-wetgeving en het EU-beleid onwerkbaar worden.

Aangezien de lidstaten bepaalde bevoegdheden aan de EU hebben overgedragen, hebben zij hun soevereine rechten beperkt, zodat EU-normen alleen effect kunnen sorteren als zij voorrang hebben op elke bepaling van nationaal recht, met inbegrip van grondwetten.

PRESERVERE

Verdeling van het EU-recht (verdragen, verordeningen, richtlijnen, richtsnoeren) & voorrang van het EU-recht op het nationale recht van de lidstaten

Het beginsel van de voorrang van het EU-recht heeft zich mettertijd ontwikkeld door middel van jurisprudentie van het Hof van Justitie van de Europese Unie. Wij herinneren ons de zaak *Costa* tegen *ENEL* ([zaak 6/64](#)).

De voorrang van het EU-recht moet worden toegepast op alle nationale besluiten, ongeacht of deze vóór of na het betrokken EU-recht zijn aangenomen. In geval van conflict wordt het nationale recht niet automatisch nietig of ongeldig verklaard, maar de nationale autoriteiten en rechtbanken kunnen deze bepalingen niet toepassen zolang er geen conflict is met het EU-recht.

Het beginsel van voorrang garandeert een uniforme bescherming op alle EU-grondgebieden.

Overzicht van de belangrijkste EU-wetgeving (verdragen en wetgeving) met betrekking tot racisme/discriminatie en de bescherming van slachtoffers

Overzicht van de belangrijkste EU-wetgeving inzake racisme - discriminatie en bescherming van slachtoffers

Het Europees recht bestaat uit primaire wetgeving en secundaire

PRIMAIRE WETGEVING

wordt vertegenwoordigd door het **VEU - Verdrag betreffende de Europese Unie**

(<https://eur-lex.europa.eu/collection/eu-law/treaties/treaties-force.html#>) dat in artikel 13 bepaalt dat "de Raad, op voorstel van de Commissie en na raadpleging van het Europees Parlement, met eenparigheid van stemmen passende maatregelen kan nemen om discriminatie op grond van geslacht, ras of etnische afstamming, godsdienst of overtuiging, handicap, leeftijd of seksuele geaardheid te bestrijden".

en bij het **VWEU - Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie**

(https://www.citizensinformation.ie/en/government_in_ireland/european_government/eu_law/charter_of_fundamental_rights.html), dat in december 2000 in Nice is afgekondigd, verbiedt in artikel 21 "elke discriminatie, met name op grond van geslacht, ras, kleur, etnische of sociale afkomst, genetische kenmerken, taal, godsdienst of overtuigingen, politieke of andere denkbeelden, het behoren tot een nationale minderheid, vermogen, geboorte, een handicap, leeftijd of seksuele gerichtheid", alsmede discriminatie op grond van nationaliteit, "binnen de werkingssfeer van het Verdrag en onverminderd andere specifieke bepalingen".

Overzicht van de belangrijkste EU-wetgeving inzake discriminatie - racisme en slachtofferbescherming

Onder de **TWEEDE WETGEVING** zijn de meest relevante richtlijnen voor de bestrijding van racisme en discriminatie:

RICHTLIJN RASSENGELIJKHEID

- Volledige naam: Richtlijn 2000/43/EG van de Raad van 29 juni 2000 houdende toepassing van het beginsel van gelijke behandeling van personen ongeacht ras of etnische afstamming.
- De sancties kunnen het betalen van schadevergoeding aan het slachtoffer omvatten en moeten doeltreffend, evenredig en afschrikkend zijn.

RICHTLIJN RECHTEN VAN SLACHTOFFERS

- Volledige naam: Richtlijn 2012/29/EU van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2012
- tot vaststelling van de minimumnormen voor de rechten en de bescherming van slachtoffers van misdrijven en voor slachtofferhulp in de Europese staten en ter vervanging van Kaderbesluit 2001/220/JBZ van de Raad.

Evaluatie van het onderwerp

Evaluatie van het onderwerp

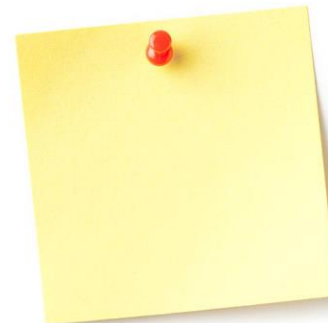
Van 1 tot 4, hoe zou u dit onderwerp beoordelen?

1 Niet voldoende.	2 Voldoende	3 Goed	4 Uitstekend

Denk je dat je iets nieuws hebt geleerd? /Ja

Wat zijn de belangrijkste zaken die je uit deze module hebt kunnen leren? Schrijf je overwegingen op een vel papier dat je vervolgens aan iedereen voorleest.

Wilt u enkele suggesties doen om de inhoud te verbeteren? Schrijf uw gedachten op een vel papier dat u vervolgens aan iedereen voorleest

Partnerschap PRESERVERE:

VOLG ONS OP

preservere-eu-project

WP3 - Ontwikkeling van het opleidingspakket en de online opleidingstoolkit van PRESERVERE**Curriculum voor eerstelijnswerkers****EU-wetgeving en bescherming van de mensenrechten**

Dia 1: Cover

Dia 2: Overzicht van het onderwerp

Leg de inhoud uit die zal worden behandeld

- ✓ Het effect van het EU-recht in de praktijk van een eerstelijnswerker
- ✓ Indeling van het EU-recht (verdragen, verordeningen, richtlijnen, richtsnoeren enz.) & voorrang van het EU-recht op het nationale recht van de lidstaten.
- ✓ Overzicht van de belangrijkste EU-wetgeving (verdragen en wetgeving) met betrekking tot racisme en slachtofferbescherming

Dia 3: Leerdoelen

Leg de te bereiken doelstellingen uit

- Inzicht in het belang van de Europese wetgeving
- Inzicht in de rol van de EU bij de bescherming van de mensenrechten in de praktijk van grensarbeiders
- Inzicht in de inhoud van de relevante EU-besluiten: richtlijnen, verdragen, verordeningen, richtsnoeren en hun verhouding tot het nationale recht.

Dia 4: Cover. Het effect van de EU-wetgeving in de praktijk van een frontlijnwerker

Dia's 5-10: Aan de hand van 2 voorbeelden worden enkele beschouwingen voorgesteld over het belang van het Europese regelgevingskader voor de praktijk van frontlijnwerkers.

Dia 5: Reflectie over de fundamentele rol van frontlijnwerkers voor de concrete uitvoering van de Europese richtlijnen: frontlijnwerkers zijn als "brugwerkers" tussen de instellingen en de slachtoffers vaak de eersten die te maken krijgen met discriminatiezaken.

Dia 6: Reflectie over de relatie tussen de eerstelijnswerkers en de slachtoffers en over de twee belangrijkste activiteiten van de eerstelijnswerkers: de slachtoffers correct informeren over hun rechten: dit betekent dat de eerstelijnswerkers de situatie duidelijk in kaart moeten brengen en de episodes vanuit een extern gezichtspunt moeten bekijken, waarbij zij moeten proberen niet emotioneel betrokken te raken, maar met het slachtoffer een empathische relatie op te bouwen en het juiste advies te geven. Dit vereist niet alleen de erkenning van de wetten en richtlijnen, maar ook het vermogen om met de mens om te gaan. Deze presentatie moet op een participatieve manier worden gehouden, waarbij de deelnemers hun ervaringen kunnen vertellen.

Dia 7: Het bevat een eerste voorbeeld van discriminatie in de arbeidssector, een van de gebieden waar discriminatie het vaakst voorkomt. In dit geval wordt een jongen gediscrimineerd vanwege zijn afkomst en krijgt hij geen baan.

Dia 8: In het voorbeeld van de discriminatie op de arbeidsmarkt worden twee scenario's geanalyseerd:

In het eerste geval kent de eerstelijnswerker, hoewel hij meeleeft met het slachtoffer, de Europese richtlijnen niet en heeft hij weinig oog voor de risico's en belemmeringen in het specifieke geval. De eerstelijnswerker steunt dus de wil van het slachtoffer om een rechtszaak aan te spannen. Deze oplossing kan echter in het verwachte geval niet de beste zijn. In feite zou het beter zijn om eerst de redenen van de weigering van de werkgever om een Roma-jongen in dienst te nemen te begrijpen (de redenen kunnen niet discriminerend zijn). De beste oplossing kan zijn om een dialoog met de werkgever aan te gaan, een bemiddeling te proberen en de redenen van de werknemer en het risico van discriminatie uit te leggen.

In het tweede geval kent de frontlijnwerker de Europese richtlijnen, begrijpt hij duidelijk het voorval en stelt hij, terwijl hij zich inleeft in het slachtoffer (dat sterk wenst te procederen), een milde weg voor die in het specifieke geval de beste oplossing kan zijn. De werkgever kan een correct persoon zijn en zijn reden kan niet discriminerend zijn. Een bemiddeling van de frontlijnwerker kan de beste oplossing zijn voor werkgever en werknemer.

Dia 9: Er wordt nog een voorbeeld van discriminatie gegeven, dit keer in de particuliere sector. Dit is het geval van een Roma-jongen die vanwege zijn afkomst uit een beroemde discotheek wordt geweerd en publiekelijk wordt beledigd.

Dia 10: in het voorbeeld van discriminatie bij particuliere diensten worden twee scenario's geanalyseerd:

Ook in het eerste geval kent de frontlijnwerker de Europese richtlijnen niet goed en heeft hij onvoldoende ervaring. Hij stelt als oplossing bemiddeling met de eigenaar van de discotheek voor. In dit geval is bemiddeling misschien niet de beste oplossing: de eigenaar aanvaardt misschien geen ontmoeting, bovendien is de jongen beledigd door de bodyguard in het bijzijn van iedereen: er is dus sprake van persoonlijkheidsschade en reputatieschade die in aanmerking moet worden genomen. In dit geval moet een rechtsvordering worden ingesteld, zowel tegen de bodyguard (die kan worden opgedragen te discrimineren) als tegen de eigenaar van de discotheek.

In het tweede geval erkent de frontlijnwerker de Europese richtlijnen en is hij in staat de discriminatie door de eigenaar van de discotheek ook door zijn werkgevers (bodyguard) te laten discrimineren. In dit geval kan het beter zijn om langs juridische weg een vergoeding te verkrijgen voor de reputatieschade die de jongen heeft geleden. Aangezien het om een bekende discotheek gaat, kan het voorval bovendien een impact hebben op de publieke opinie, waardoor een discussie over discriminatie kan ontstaan.

Dia 11. Omslag: Indeling van het EU-recht (verdragen, verordeningen, richtlijnen, richtsnoeren enz.) & Voorrang van het EU-recht op het nationale recht van de lidstaten.

Dia 12: Inleiding tot de twee hoofdstromen van mensenrechtenbeleid en -actie binnen de Europese Unie.

Silde 13: Lijst van de belangrijkste doelstellingen van de EU.

Dia 14: Inleiding tot de verdragen als primair recht: dit is het fundamentele recht dat de lidstaten van de Europese Unie vrijwillig en democratisch onderling hebben aanvaard en goedgekeurd. Het is het recht dat

het fundament vormt van de Europese Unie. Op het primair recht zijn de handelingen van "afgeleid recht" (richtlijnen, besluit, verordening, aanbevelingen) gebaseerd.

Beschrijving van de werking van de verdragen: verticale werking: verdragen zijn effectief tussen lidstaten, en horizontale werking: verdragen zijn effectief tegen individuen.

Het is mogelijk om met dia 21 te verwijzen naar de twee belangrijkste verdragen van de EU.

Dia 15: Beschrijving van richtlijnen en verordeningen en verschillen. Is een verwijzing mogelijk met dia 22 waarin een korte synoptische tabel van de twee relevante Europese richtlijnen is opgenomen.

Dia 16: Beschrijvingen van besluiten en aanbevelingen, en verschillen.

Dia 17: Synoptische tabel van het primaire recht (verdragen) en het afgeleide recht (richtlijnen, verordeningen, besluiten en aanbevelingen)

Dia 18: Inleiding tot het beginsel van de voorrang van het EU-recht op het nationale interne recht.

Dia 19: Meer uitleg over het beginsel van de voorrang van het EU-recht.

Vraag de deelnemers of zij van dit beginsel op de hoogte zijn en wat zij ervan vinden.

Dia 20. Omslag. Overzicht van de belangrijkste EU-wetgeving (verdragen en wetgeving) met betrekking tot racisme en de bescherming van slachtoffers

Dia 21. Het Europees recht bestaat uit primaire wetgeving en secundaire wetgeving. Deze dia toont de eerste

Dia 22. Overzicht van de secundaire wetgeving - De twee richtlijnen, met een inleidende synoptische tabel.

Dia 23: Omslag van de evaluatie van het onderwerp

Dia 24: Evaluatie van het onderwerp

PRESERVE

Preventing Racism and Discrimination -
Enabling the Effective Implementation of the
EU Anti-Racist Legal Framework

PROJECT 101049763 - CERV-2021-EQUAL

De bepalingen van de richtlijn rassengelijkheid

Curriculum voor eerstelijnswerkers

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the Directorate-General for Justice and Consumers of the European Commission. Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

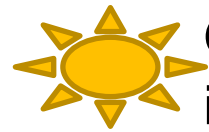

Co-funded by the
European Union

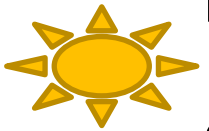

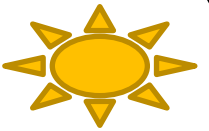
Inhoud

Gemeenschappelijke definities van racisme VS definitie van racisme/discriminatie in de richtlijn rassengelijkheid. Definities van discriminatie. De Intersectionele Discriminatie

Overzicht van de belangrijkste aspecten en termen van de richtlijn rassengelijkheid

Hoe kunnen eerstelijnsverleners de richtlijn gebruiken?

De betekenis van "racisme" en "discriminatie" begrijpen

Inzicht in de verschillende vormen van discriminatie

Inzicht in de relevante inhoud van de richtlijn rassengelijkheid

De inhoud van de richtlijn kunnen gebruiken in het eigen werk

**Algemene definitie van racisme
VS
definitie van racisme/discriminatie in de richtlijn rassengelijkheid**

Gemeenschappelijke definitie van racisme VS definitie van racisme/discriminatie in de richtlijn rassengelijkheid

Racisme

Definitie(s):

vooroordelen, discriminatie of antagonisme door een individu, gemeenschap of instelling tegen een persoon of mensen op grond van hun lidmaatschap van een bepaald ras of een bepaalde etnische groep, meestal een minderheid of een gemarginaliseerde groep (<https://languages.oup.com/google-dictionary-en>).

"Geloof dat mensen zijn onderverdeeld in verschillende groepen die verschillen in hun sociale gedrag en aangeboren capaciteiten en die kunnen worden gerangschikt als superieur of inferieur" (Newman, David M. (2012). *Sociologie: Exploring the Architecture of Everyday Life* (9e ed.). Thousand Oaks, Calif.: SAGE Publications. p. 405. [ISBN 978-1-4129-8729-5](#))

"Ideeën of theorieën van superioriteit van één ras of groep personen van één kleur of etnische afkomst" (https://home-affairs.ec.europa.eu/networks/european-migration-network-emn/emn-asylum-and-migration-glossary/glossary/racism_en)

Gemeenschappelijke definitie van racisme VS definitie van racisme/discriminatie in de richtlijn rassengelijkheid

Uit het Cambridge Dictionary: racisme wordt vertegenwoordigd door beleid, gedragingen, regels, enz. die resulteren in een blijvend oneerlijk voordeel voor sommige mensen en een oneerlijke of schadelijke behandeling van anderen op basis van ras; of ook schadelijke of oneerlijke dingen die mensen zeggen, doen of denken op basis van de overtuiging dat hun eigen ras hen intelligenter, beter, moreel, enz. maakt dan mensen van andere rassen.

Uit art. 1(1) van het VN-Verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van rassendiscriminatie: **Rassendiscriminatie is** "Elk onderscheid, elke uitsluiting, beperking of voorkeur op grond van ras, huidskleur, afkomst of nationale of etnische afstamming, dat ten doel of tot gevolg heeft dat de erkenning, het genot of de uitoefening, op voet van gelijkheid, van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden op politiek, economisch, sociaal of cultureel gebied of op andere gebieden van het openbare leven, wordt tenietgedaan of aangetast".

Algemene definitie van discriminatie

Discriminatie: een persoon of een bepaalde groep mensen anders behandelen, vooral op een slechtere manier dan de manier waarop je andere mensen behandelt, vanwege hun ras, geslacht, seksualiteit, enz. [DISCRIMINATIE | Engelse betekenis - Cambridge Dictionary](#)

Discriminatie is een "parapluwoord" dat op de een of andere manier ook racisme omvat, omdat de slechte of nadelige behandeling die plaatsvindt in een episode van racisme (tegen een specifiek ras of een specifieke etnische groep) discriminatie is. Discriminatie op grond van ras is racisme.

Gemeenschappelijke definitie van racisme VS definitie van racisme/discriminatie in de richtlijn rassengelijkheid

In de richtlijn inzake rassengelijkheid komt het woord racisme niet voor. De richtlijn definieert in plaats daarvan de onderwerpen (directe en indirecte) discriminatie, intimidatie, slachtoffering en opdracht tot discriminatie.

Volgens het [Verdrag van de Verenigde Naties inzake de uitbanning van alle vormen van rassendiscriminatie wordt immers](#) geen onderscheid gemaakt tussen de termen "rassendiscriminatie" en "etnische discriminatie".

Discriminatie is een groot "parapluwoord" waaronder verschillende **vormen** van verwijten en beschimpingen kunnen worden geïdentificeerd, en verschillende **gronden** van discriminatie: seksueel, raciaal, religieus, sociaal, economisch, enz.

Discriminatie: definitie en vormen

De EU erkent traditioneel vier **vormen** van discriminatie: individuele, structurele en institutionele.

INDIVIDUEEL: de discriminatie komt voort uit de individuele leden van een ras/etnische/gendergroep en heeft schadelijke gevolgen voor de leden van een andere ras/etnische/gendergroep.

INSTITUTIONEEL: discriminatie ontstaat door instellingen en wetten. Het richt zich op de handelingen, gedragingen en beslissingen van mensen in machtsposities binnen instellingen.

STRUCTURELE discriminatie ontstaat in sociale hiërarchieën die tot uiting komen in alle maatschappelijke instellingen zoals het schoolsysteem, de arbeidsmarkt, de gezondheidszorg, de media en de politiek, enz.

Bovendien kan de discriminatie niet alleen plaatsvinden op één grond (ras, geslacht, sociaal, economisch, enz.) maar op verschillende gronden. In deze gevallen spreken we van **meervoudige discriminatie** die een cumulatief nadeel creëert. Het is daarom belangrijk een onderscheid te maken tussen:

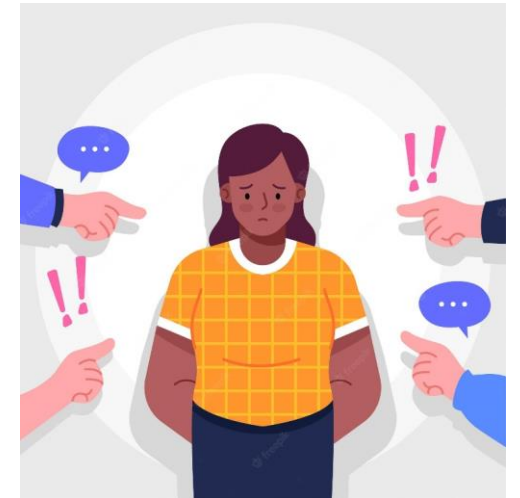
Opeenvolgende meervoudige discriminatie - een persoon wordt op verschillende gronden en bij verschillende gelegenheden gediscrimineerd. Een vrouw met een handicap wordt bijvoorbeeld één keer gediscrimineerd vanwege haar geslacht en een andere keer vanwege haar handicap. Bij dit soort discriminatie kan elk incident afzonderlijk worden beoordeeld.

Additieve meervoudige discriminatie - een persoon wordt op twee gronden gediscrimineerd, maar bij dezelfde gelegenheid. Bijvoorbeeld een homoseksuele vrouw wordt lastiggevallen omdat zij vrouw en homo is. Elk van de gronden kan onafhankelijk worden vastgesteld.

Rond 1989 werd een nieuwe vorm van discriminatie bedacht door Kimberlé Crenshaw, een Amerikaanse voorvechtster van burgerrechten en een vooraanstaand geleerde in de kritische rassentheorie, die voor het eerst sprak van intersectionaliteit en intersectionele discriminatie om de onderdrukking van Afro-Amerikaanse vrouwen te helpen verklaren.

Intersectionele discriminatie doet zich voor wanneer twee of meerdere gronden tegelijkertijd werkzaam zijn en op onlosmakelijke wijze op elkaar inwerken. De discriminatie die voortvloeit uit deze onscheidbare gedragingen verschilt van de eerdere meervoudige vormen van discriminatie. Het gaat namelijk niet om de optelling van verschillende discriminatiegronden, maar om de negatieve synergie ervan. De hele discriminatie kan niet volledig worden begrepen als de optelsom van de verschillende gedragingen alleen: het is juist de bijzondere intersectie van al deze factoren die haar geval individueel maakt.

Intersectionele discriminatie is op nationaal en EU-niveau niet onmiddellijk erkend. Ook nu nog gaan de juridische en beleidskaders traditioneel uit van een aanpak van discriminatie vanuit één oogpunt, terwijl er een gebrek is aan expliciete normen voor gevallen van intersectionele discriminatie. Deze beperkte aanpak weerspiegelt hoe de Europese rechtsinstanties momenteel onvoldoende zijn toegerust om gevallen van intersectionele discriminatie aan te pakken.

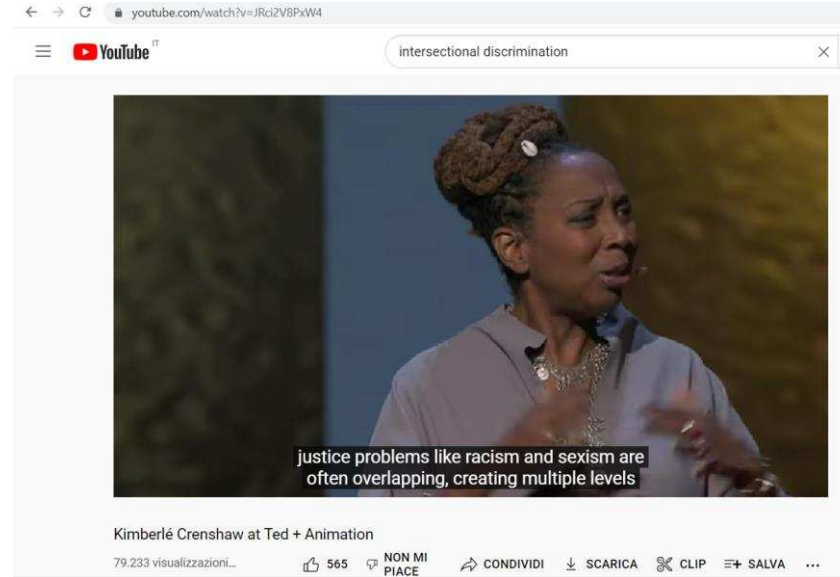
Wij proberen intersectionele discriminatie beter uit te leggen door middel van een zinnvolle CASE STUDY:

Een jonge Roma-vrouw wordt op de arbeidsmarkt gediscrimineerd omdat zij Roma is en als "gevaarlijk" wordt beschouwd, omdat zij een vrouw is en daarom als minder bekwaam wordt beschouwd dan een man en omdat zij jong en dus onervaren is. Doordat zij als onervaren wordt beschouwd, deelt de vrouw bepaalde discriminatie-ervaringen met jongeren; doordat zij geacht wordt in een traditionele rol te passen, deelt zij ervaringen met andere vrouwen; en doordat zij als gevaarlijk wordt beschouwd, deelt zij ervaringen met alle Roma, inclusief mannen. De drie discriminatiegronden grijpen echter in elkaar en maken het geval uniek.

Activiteit 1: Een video bekijken en de inhoud bespreken

<https://www.youtube.com/watch?v=JRci2V8PxW4>

<https://www.youtube.com/watch?v=O1isIM0ytkE>

<https://www.youtube.com/watch?v=w6dnj2IyYjE>

<https://www.youtube.com/watch?v=vtkYiyITG14>
(Italiaans)

Activiteit 2

Type: Circle Time

Vragen:

Hoe werkt discriminatie?

Hoe beïnvloedt de sociale context onze perceptie van ras, klasse en geslacht?

Hoe draagt intersectionaliteit bij tot ongelijkheid?

Overzicht van de belangrijkste aspecten en termen van de richtlijn rassengelijkheid

Overzicht van de belangrijkste aspecten en termen van de richtlijn rassengelijkheid

RICHTLIJN RASSENGELIJKHEID

- Volledige naam: Richtlijn 2000/43/EG van de Raad van 29 juni 2000 houdende toepassing van het beginsel van gelijke behandeling van personen ongeacht ras of etnische afstamming.
- De sancties kunnen het betalen van schadevergoeding aan het slachtoffer omvatten en moeten doeltreffend, evenredig en afschrikkend zijn.

Overzicht van de belangrijkste aspecten en voorwaarden van de Richtlijn rassengelijkheid

Particulieren kunnen de richtlijn rassengelijkheid afdwingen bij de rechter, bij administratieve instanties of bij bemiddelende of verzoenende instanties voor alternatieve geschillenbeslechting ("ADR").

De lidstaten zijn dus verplicht om slachtoffers van discriminatie op nationaal niveau gerechtelijke en/of administratieve procedures ter beschikking te stellen.

De gerechtelijke procedures in elke lidstaat kunnen een andere juridische weg volgen: civiel, strafrechtelijk, arbeidsrechtelijk of administratief.

Overzicht van de belangrijkste aspecten en voorwaarden van de Richtlijn rassengelijkheid

De Europese Unie heeft het algemene beginsel van non-discriminatie reeds lang geleden vastgelegd als een van de *conditio sine qua non* voor de toetreding van staten tot de Unie zelf.

Wij herinneren eraan dat het reeds genoemde VWEU en VWEU als primaire bronnen in de antidiscriminatie wetgeving moeten worden beschouwd.

Vóór 2000 verbood de EU-wetgeving alleen discriminatie op grond van geslacht (EU-richtlijn 76/207/EEG) en op het gebied van werkgelegenheid en sociale zekerheid (EU-richtlijn gelijke behandeling in arbeid en beroep).

De in 2000 aangenomen richtlijn inzake rassengelijkheid bestrijkt een breder onderwerp, waaronder sociale bijstand, veiligheid en toegang tot het aanbod van goederen en diensten. Zij verwijst naar directe en indirecte discriminatie, alsook intimidatie en opdracht tot discrimineren.

Overzicht van de belangrijkste aspecten en voorwaarden van de Richtlijn rassengelijkheid

Art. 1: Het doel van de richtlijn is "een kader vast te stellen voor de bestrijding van discriminatie op grond van ras of etnische afstamming, teneinde in de lidstaten het beginsel van gelijke behandeling toe te passen".

Art. 3: De richtlijn **is van toepassing** op "alle personen, zowel in de openbare als in de particuliere sector, met inbegrip van overheidsinstanties".

Art. 4: De richtlijn rassengelijkheid (Richtlijn 2000/43/EG) verbiedt discriminatie op grond van ras en etnische afstamming. De richtlijn is niet van toepassing op verschillen in behandeling op grond van nationaliteit en staatloosheid en heeft geen betrekking op immigratiewetgeving.

Krachtens deze richtlijn moeten de lidstaten:

- 1) voorzien in een hoger niveau van bescherming tegen discriminatie in de nationale wetgeving;
- 2) een gespecialiseerd orgaan hebben of oprichten voor de bevordering van gelijke behandeling op grond van ras en etnische afstamming.

Overzicht van de belangrijkste aspecten en voorwaarden van de Richtlijn rassengelijkheid

De richtlijn bestrijkt verschillende gebieden, namelijk

- werk & beroep
- beroepsopleiding
- lidmaatschap van werkgevers- en werknemersorganisaties
- sociale bescherming, met inbegrip van sociale zekerheid en gezondheidszorg
- onderwijs
- toegang tot goederen en diensten die voor het publiek beschikbaar zijn, met inbegrip van huisvesting

Overzicht van de belangrijkste aspecten en voorwaarden van de Richtlijn rassengelijkheid

De richtlijn heeft betrekking op **vijf belangrijke gebieden**:

- Directe discriminatie
- Indirecte discriminatie
- Intimidatie
- Slachtofferschap
- Instructie om te discrimineren.

Overzicht van de belangrijkste aspecten en voorwaarden van de Richtlijn rassengelijkheid

Er is sprake van **directe discriminatie** wanneer iemand minder gunstig wordt behandeld dan een ander in een vergelijkbare situatie wordt, is of zou worden behandeld op grond van zijn of haar beschermde gronden (art. 2, lid 2, onder a)).

Een voorbeeld van directe discriminatie is een bedrijf dat weigert Roma of moslims aan te nemen op basis van hun CV, of hen aanneemt met een extreem laag salaris in vergelijking met dat van andere werknemers met dezelfde functie.

Typische scenario's van directe discriminatie kunnen zijn:

- Geweigerde toegang tot werk
- Discriminerende personeelsadvertenties
- Moeilijkheden bij de inschrijving in scholen
- Bars, restaurants of winkels weigeren de toegang
- Makelaars of eigenaars verhuren niet aan huurders van minderheidsrassen of etnische groepen
- Racistisch gescheiden sociale huisvesting en onderwijs
- Loonverschillen: in sommige lidstaten blijkt uit statistieken dat mannen uit minderheden minder verdienen dan mannen uit de meerderheid en vrouwen uit minderheden.

Zoals we zien, is directe discriminatie vrij gemakkelijk op te sporen.

Overzicht van de belangrijkste aspecten en voorwaarden van de Richtlijn rassengelijkheid

Van **indirecte discriminatie** is sprake wanneer een ogenschijnlijk neutrale bepaling, maatstaf of handelwijze personen van een bepaald ras of een bepaalde etnische afstamming in vergelijking met andere personen bijzonder benadeelt (art. 2, lid 2, onder b)).

Een voorbeeld van indirecte discriminatie: een levensmiddelenfabriek die geen mannelijke werknemers met baarden in dienst neemt. Deze regel is discriminerend voor Sikh-mannen. De reden van de levensmiddelenfabriek kan legitiem zijn - haar in het voedsel vermijden - De vraag die echter moet worden gesteld is: kan dat doel worden bereikt op een niet-discriminerende manier? Ja, de mannen met baarden moeten worden aangenomen met het verzoek een soort haarnetje te dragen als of

Typische scenario's van indirecte discriminatie kunnen zijn

- Taalvereisten die in feite niet noodzakelijk zijn.
- Ongepast hoge eisen aan beroeps- of academische kwalificaties.
- Algemeen verbod op een beroep of activiteit die kenmerkend is voor een bepaald ras of een bepaalde etnische groep (levenswijze, waarzeggerij, verzamelen van schroot, straathandel).
- Kledingvoorschriften.

Zoals we zien is indirecte discriminatie subtieler dan directe en vaak moeilijk op te sporen.

Overzicht van de belangrijkste aspecten en voorwaarden van de Richtlijn rassengelijkheid

Intimidatie is ongewenst gedrag dat verband houdt met een beschermde grond en tot doel of gevolg heeft dat de waardigheid van een persoon wordt aangetast en een bedreigende, vijandige, beledigende, vernederende of kwetsende omgeving wordt gecreëerd.

Zelfs als het niet de bedoeling is om iemand lastig te vallen, is een gedrag dat een vijandige omgeving kan creëren die de waardigheid van een persoon aantast, voldoende om van intimidatie te spreken. Een voorbeeld van intimidatie: een Roma-werknemer die in een modebedrijf is aangenomen, is het doelwit van zijn collega's die hem of haar op de werkplek racistische grappen of haatdragende taal toespreken, of gedragingen met een soortgelijke inhoud in het algemeen.

Typische scenario's zijn: racistische grappen of verhalen op het werk.

Overzicht van de belangrijkste aspecten en voorwaarden van de Richtlijn rassengelijkheid

Slachtofferschap is elke nadelige maatregel (behandeling of gevolg) als reactie op een klacht of op een procedure waarbij het beginsel van gelijke behandeling wordt geschonden.

Een voorbeeld van victimisatie: is wanneer een werknemer klaagt over ongelijke behandeling wegens rassendiscriminatie en de werkgever als gevolg daarvan hem ontslaat of niet bevordert.

Typische scenario's: wanneer een werknemer klaagt over ongelijke behandeling en de werkgever (persoon of organisatie) reageert door de werknemer te ontslaan of niet te bevorderen.

Discriminatie-instructie vindt plaats wanneer iemand een opdracht geeft (instructie geeft) aan iemand die op de een of andere manier afhankelijk is, om een andere persoon te discrimineren.

Een voorbeeld van instructie tot discriminatie: de personeelsmanager krijgt te horen dat hij geen mensen van Roma-afkomst mag aannemen.

Typische scenario's: wanneer werkgevers hun werknemers opdragen niet naar een bepaalde raciale groep te verwijzen.

Overzicht van de belangrijkste aspecten en voorwaarden van de Richtlijn rassengelijkheid

In de richtlijn wordt ook uitgelegd hoe discriminatie moet worden bewezen, waarbij **de bewijslast wordt omgekeerd**.

Dit betekent dat wanneer slachtoffers voor een rechtbank of een andere bevoegde instantie feiten aanvoeren die voorbeelden van discriminatie zijn, de verweerder moet bewijzen dat het beginsel van gelijke behandeling niet is geschonden.

**Hoe frontlijnwerkers de richtlijn kunnen gebruiken:
*Hoe kan ik mijn begunstigden laten profiteren van de richtlijn?***

Hoe kan ik mijn begunstigden laten profiteren van de richtlijn?

Frontlijnwerkers die zijn opgeleid in het kader van de richtlijn inzake rassengelijkheid en die een misdrijf of een episode van geweld of onrechtvaardigheid te horen krijgen, kunnen:

- 1) duidelijk te begrijpen of het gepleegde feit een episode van discriminatie kan zijn (directe of indirecte, of intersectionele discriminatie, slachtofferschap, intimidatie of opdracht tot discriminatie);
- 2) als tussenpersoon op te treden om situaties tussen werkgever en werknemers op te lossen zonder tussenkomst van de rechter;
- 3) om de slachtoffers te informeren over hun rechten;
- 4) om een klacht of een rechtszaak in te dienen of zich te richten tot een jurist die de situatie kan behandelen;
- 5) om de slachtoffers te informeren over de gevolgen van hun daden;

Hoe kan ik mijn begunstigden laten profiteren van de richtlijn?

- 6) hen te informeren over de kosten of tijdstippen van justitie en hen te helpen de weg te kiezen die het best bij hun situatie past;
- 7) een positieve omgeving te creëren waardoor geracialiseerde mensen de wetshandhavingsinstanties gaan vertrouwen in plaats van bang te zijn voor onbegrip of nog meer kwaad;
- 8) om migranten, daklozen en armen niet te criminaliseren en hen in plaats daarvan te helpen hun klachten te uiten;
- 9) het helpen uitbannen van institutionele discriminatie, dat is de vorm van discriminatie die alleen bestaat onder de mensen in een machtspositie;
- 10) te begrijpen of het geval van discriminatie de toepassing van de rassenrichtlijn of andere interne wetten of rechtsmiddelen vereist, ook al kan er vaak sprake zijn van overlapping van normen wegens de onzekerheid van de situaties.

<https://www.youtube.com/watch?v=HjGR-9o4EMg>

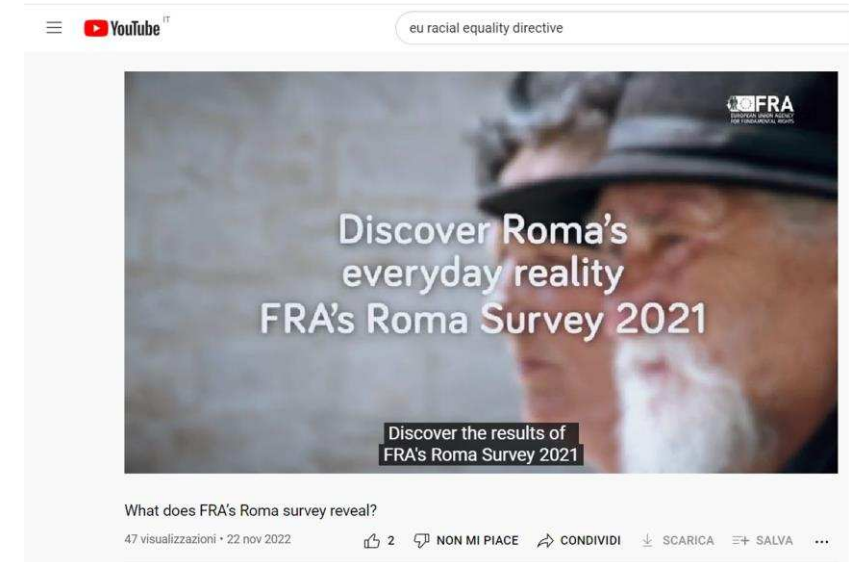

Bekijk de video's en bespreek

Activiteit

3

<https://www.youtube.com/watch?v=5N4BUYQJV2Y>

Bureau van de Europese Unie voor de grondrechten (FRA)
Verslag over de richtlijn rassengelijkheid

Waar zijn we nu?

Evaluatie van het onderwerp

Evaluatie van het onderwerp

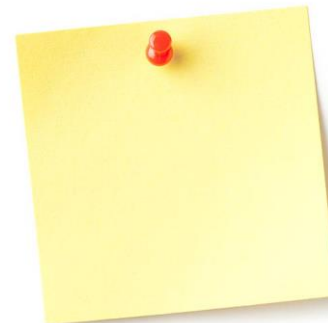
Van 1 tot 4, hoe zou u dit onderwerp beoordelen?

1 Niet voldoende.	2 Voldoende	3 Goed	4 Uitstekend

Denk je dat je iets nieuws hebt geleerd? /Ja

Wat zijn de belangrijkste zaken die je uit deze module hebt kunnen leren? Schrijf je overwegingen op een vel papier dat je vervolgens aan iedereen voorleest.

Wilt u enkele suggesties doen om de inhoud te verbeteren? Schrijf uw gedachten op een vel papier dat u vervolgens aan iedereen voorleest

Partnerschap PRESERVERE:

VOLG ONS OP

preservere-eu-project

WP3 - Ontwikkeling van het opleidingspakket en de online opleidingstoolkit van PRESERVE**Curriculum voor eerstelijns werkers****De bepalingen van de richtlijn rassengelijkheid**

Dia 1: Cover

Dia 2: Overzicht van het onderwerp

Leg uit welke inhoud zal worden behandeld:

- ✓ Gemeenschappelijke definities van racisme VS definitie van racisme/discriminatie in de richtlijn rassengelijkheid. Definities van discriminatie. De Intersectionele Discriminatie
- ✓ Overzicht van de belangrijkste aspecten en termen van de richtlijn rassengelijkheid
- ✓ Hoe kunnen eerstelijns werkers de richtlijn gebruiken?

Dia 3: Leerdoelen

Leg de te bereiken doelstellingen uit

- ✓ De betekenis van "racisme" en "discriminatie" begrijpen
- ✓ Inzicht in de verschillende vormen van discriminatie
- ✓ Inzicht in de relevante inhoud van de richtlijn rassengelijkheid
- ✓ De inhoud van de richtlijn kunnen gebruiken in het eigen werk

Dia 4: Cover. Gemeenschappelijke definitie van racisme VS definitie van racisme/discriminatie in de richtlijn inzake rassengelijkheid

Voordat u de volgende dia's laat zien, vraagt u de deelnemers hun definitie van racisme te geven.

Antwoorden kunnen op het bord worden geschreven

Dia's 5 en 6. Enkele definities van racisme

Vraag de deelnemers de verschillende definities te vergelijken en hun mening te geven

Dia 7: Definitie van discriminatie

Dia 8: Discriminatie/Racisme in de richtlijn

De richtlijn spreekt niet over racisme. De richtlijn heeft alleen betrekking op discriminatie (waaronder uiteraard ook racisme valt, aangezien dit laatste een vorm van discriminatie op grond van ras is). De richtlijn definieert echter alleen directe discriminatie, indirecte discriminatie, intimidatie, slachtoffering en opdracht tot discrimineren.

Dia 9: Discriminatie: definitie en vormen

Individuele discriminatie is de meest eenvoudige vorm van discriminatie. Het gaat erom dat een persoon of een groep mensen een andere persoon of een andere groep mensen beledigt vanwege hun afkomst.

Institutionele discriminatie vindt plaats wanneer de discriminerende handeling of toespraak afkomstig is van mensen met een machtspositie binnen de instellingen: de directeur van een school, de leider van een bedrijf ect. Natuurlijk is deze vorm van discriminatie schadelijker omdat het gaat om een debat met machtige mensen. De actie (of reactie) op de discriminatie vereist echter een collectieve actie, of het betrekken van de publieke opinie.

Hiërarchische discriminatie is een vorm van discriminatie waarbij hele systemen of terreinen betrokken zijn: het gezondheidszorgsysteem, de school, de arbeidsmarkt. Is potentieel schadelijker van de institutionele omdat het discriminerende gedrag niet alleen berust op een persoon met bevoegdheden, maar op het systeem zelf. Is zeer moeilijk aan te pakken omdat het berust op oud cultureel erfgoed dat moeilijk te verslaan is.

Begrijpt u de verschillen tussen de verschillende vormen van discriminatie?

Welke vorm van discriminatie komt volgens u het meest voor in uw land? En waarom?

Hebben sommige etnische groepen meer last van één of alle vormen van discriminatie?

Welke vorm van discriminatie is volgens u het gevaarlijkst en waarom?

Dia 10: Discriminatie: gronden

Dia 11: Intersectionele discriminatie: Definitie en oorsprong.

Intersectionele discriminatie wordt vaak uitgelegd aan de hand van een kruispunt met vier straten uit het noorden, zuiden, oosten en westen. De gediscrimineerde personen bevinden zich in het midden van het kruispunt, zodat zij de discriminatie van alle kanten tegelijk ontvangen.

Intersectionele discriminatie wordt als erger beschouwd dan additieve discriminatie (wanneer discriminatie episodes na elkaar plaatsvinden).

Vraag de deelnemers of ze bekend zijn met dit soort discriminatie.

Waarom denk je dat intersectionele discriminatie meer schade aanricht dan additieve discriminatie?

Is deze discriminatie gebruikelijk in uw land?

Dia 12. Intersectionele discriminatie in EU- en nationale wetgeving

Waarom is intersectionele discriminatie volgens u niet erkend op nationaal en EU-niveau?

Dia 13. Intersectionele discriminatie: Een casestudy

De zaak illustreert een voorbeeld van intersectionele discriminatie waarbij het vooroordeel het slachtoffer van drie kanten treft: omdat het moslim is, omdat het een vrouw is en omdat het jong is. De drie vormen van discriminatie werken eigentijds. De schade die ontstaat is niet alleen de som van drie vormen van discriminatie, want elk aspect werkt door in het andere en maakt de schade groter.

Dia 14. Activiteit 1 - Een video bekijken* en bespreken

[*Video Kimberlé Crenshaw bij TED Animation: <https://www.youtube.com/watch?v=JRCi2V8PxW4>]

<https://www.youtube.com/watch?v=O1islM0ytKE>

<https://www.youtube.com/watch?v=w6dni2IyYjE>

<https://www.youtube.com/watch?v=vtkYiyITG14> (Italiaans)

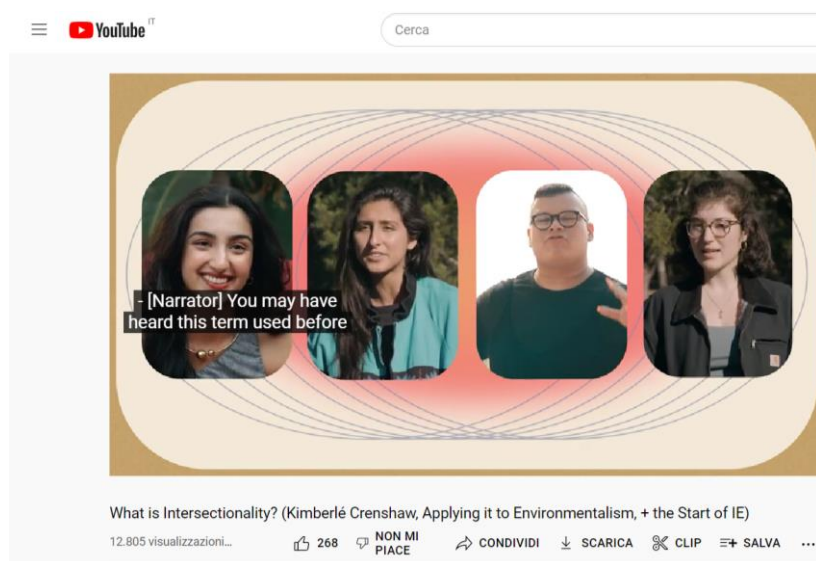
(Elke partner moet eventueel een video in zijn eigen taal zoeken)

Andere video's over Intersectionaliteit:

https://www.youtube.com/watch?v=tJcPnC_Jcg4

<https://www.youtube.com/watch?v=-885E7gqVB4>

https://www.youtube.com/watch?v=cNEDS5BP_C8

Dia 15: Activiteit 2 - Kringtijd

Circle Time is een gestructureerde vorm van collegiale ondersteuning om volwassenen aan het denken te zetten over een probleem en te komen tot overeengekomen strategieën. De deelnemers kunnen worden gestimuleerd met enkele gerichte vragen. Bijv.

Hoe werkt discriminatie? Hoe beïnvloedt de sociale context onze perceptie van ras, klasse en geslacht? Hoe draagt intersectionaliteit bij tot ongelijkheid?

Om het onderwerp verder uit te diepen, raden wij aan de volgende video "Stereotypen vs. Vooroordelen vs. Discriminatie" te bekijken.

https://www.youtube.com/watch?v=6Hr2XpBc_B4

Het kan een belangrijke leidraad zijn voor de trainer om de les te leiden.

Het kan ook nuttig zijn voor een activiteit met deelnemers, die kunnen worden gevraagd definities te geven voordat zij de video bekijken.

In deze video maken we onderscheid tussen stereotypen, vooroordelen en discriminatie, en bespreken we verschillende belangrijke sociaal-psychologische concepten en hypothesen over beide, waaronder de oorzaak van hun ontstaan.

Stereotype: Een overtuiging, positief of negatief, over de kenmerken van leden van een groep die algemeen wordt toegepast op de meeste leden van de groep; kan leiden tot vooroordelen.

Vooroordelen: Negatieve conclusies trekken over een persoon, een groep mensen of een situatie alvorens het bewijsmateriaal te evalueren; kan leiden tot discriminatie.

Discriminatie: Negatief gedrag tegenover leden van out-groups. In-groep: Een groep waarmee we ons identificeren of waarvan we vinden dat we erbij horen.

Out-groep: Een groep waartoe we niet behoren en/of die we zien als fundamenteel verschillend van ons.

Impliciete stereotypen en vooroordelen: Stereotypen en vooroordelen waarvan we ons niet bewust zijn.

Expliciete stereotypen en vooroordelen: Stereotypen en vooroordelen waarvan we ons bewust zijn.

Confirmation Bias: De neiging om bewijs te zoeken dat onze overtuigingen ondersteunt en bewijs dat deze tegensprekt te ontkennen, te verwerpen of te verdraaien.

Cognitieve Misleiders: Een term om te beschrijven hoe wij, als mensen, proberen slechts minimale cognitieve middelen te gebruiken bij het verklaren van de wereld om ons heen.

In-group Bias: De neiging om individuen binnen onze groep te bevoordelen boven die van buiten onze groep.

Ultieme Attributiefout: De veronderstelling dat gedragingen van individuele leden van een groep te wijten zijn aan hun interne disposities.

Homogeniteit buiten de groep: De neiging om alle individuen buiten onze groep als sterk gelijkend te beschouwen.

Tot zondebok maken: Het geven van de schuld aan een out-group wanneer de in-group frustratie ervaart of geblokkeerd wordt bij het bereiken van een doel.

Dia 16. Omslag: Overzicht van de belangrijkste aspecten en termen van de richtlijn inzake rassengelijkheid

Dia 17: Korte tabel van de richtlijn rassengelijkheid: volledige naam en sancties

Dia 18: Overzicht van de richtlijn rassengelijkheid

Slide 19 Overzicht van de situatie vóór de richtlijn.

Dia 20: doel, toepassing, motivering van de richtlijn - Verplichtingen van de lidstaten uit hoofde van de richtlijn

Dia 21: Onder de richtlijn vallende gebieden

Dia 22: Vijf belangrijke gebieden van de richtlijn die specifiek worden toegelicht in de volgende dia's 23, 24, 25, 26 en 27

Dia 23: Definitie van directe discriminatie en typische scenario's

Dia 24: Definitie van indirecte discriminatie en typische scenario's

Dia 25: Definitie van intimidatie en typische scenario's

Dia 26: Discriminatie en instructie om te discrimineren definitie en typische scenario's

Dia 27: De omkering van de bewijslast. De reden voor de omkering van de bewijslast is uiteraard het feit dat de bewijslast voor de slachtoffers te zwaar of zelfs onmogelijk kan zijn. De bepaling is echter bedoeld om het ondernemen van gerechtelijke stappen tegen de dader van een discriminatie te vergemakkelijken.

Voor meer informatie over de bepalingen van de richtlijn:

Richtlijn 2000/43/EG van de Raad van 29 juni 2000 houdende toepassing van het beginsel van gelijke behandeling van personen ongeacht ras of etnische afstamming. De volledige tekst - en de versies ervan in de verschillende talen - vindt u op de link <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A32000L0043>

Richtlijn **2000/43/EG** - of de richtlijn inzake rassengelijkheid - verbiedt discriminatie op grond van ras en etnische afstamming. Zij heeft betrekking op de volgende gebieden

- werk & beroep
 - beroepsopleiding
 - lidmaatschap van werkgevers- en werknemersorganisaties
 - sociale bescherming, met inbegrip van sociale zekerheid en gezondheidszorg
 - onderwijs
- toegang tot goederen en diensten die voor het publiek beschikbaar zijn, met inbegrip van huisvesting

Krachtens deze richtlijn moeten alle lidstaten een gespecialiseerd orgaan hebben of oprichten voor de bevordering van gelijke behandeling op grond van ras en etnische afstamming.

De wetgeving bevat minimumvoorschriften. De lidstaten kunnen derhalve in hun nationale wetgeving voorzien in een hoger niveau van bescherming tegen discriminatie. [https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/MEMO_07_257]

Dia 28. Cover: Hoe eerstelijns werkers de richtlijn kunnen gebruiken: Hoe kan *ik mijn begunstigen helpen van de richtlijn te profiteren?*

Dia's 29 en 30:

Dia 29: Lijst van de redenen waarom de richtlijn erkenning nuttig zal zijn voor de begunstigen.

De erkenning van de richtlijn is niet alleen een kwestie van persoonlijke cultuur, maar stelt de begunstigen in staat discriminatiezaken doeltreffend aan te pakken. De evaluatie, de discussie en het debat over de onderwerpen van de richtlijn zullen de begunstigen bewuster en deskundiger maken en hen in staat stellen de verschillende gevallen van discriminatie op de juiste manier aan te pakken door tussen verschillende wegen te kiezen en de gebeurtenissen met een onpartijdig standpunt te bekijken.

Dia 30: Andere redenen voor het nut van de richtlijn voor de begunstigen.

Niet met de richtlijn rassengelijkheid opgeleide eerstelijns werkers die een misdrijf of een episode van geweld of onrechtvaardigheid te horen krijgen, kunnen:

- 1) zich niet realiseren of een voorval als discriminatie kan worden beschouwd, dit ook vanwege de terughoudendheid van de wetshandhavers om vooringenomenheid toe te geven als zij zich niet bewust zijn van het belang van hun rol;
- 2) de slachtoffers niet kunnen informeren over de te volgen weg of stappen en liever vermijden om de discriminatie zelf aan te pakken;
- 3) niet op de hoogte zijn van de gevolgen van de acties van de slachtoffers en hen niet kunnen helpen om een klacht in te dienen of zich tot een jurist te wenden voor een rechtszaak;

- 4) een negatief klimaat creëren waarin racistische mensen zich niet tot de wetshandhavinginstanties wenden uit angst verkeerd begrepen te worden en geen hulp te krijgen;
- 5) migranten, daklozen of arme mensen criminaliseren die hun behoeften of de episode van racisme tegen hen niet herkennen;
- 6) nog meer institutionele discriminatie creëren tegen de reeds geracialiseerde groepen of de zwakke.

Dia 31. Activiteit 3

Bekijk de video's en bespreek

2 Video's van het [Bureau van de Europese Unie voor de grondrechten \(FRA\)](#) - Verslag over de richtlijn inzake rassengelijkheid: <https://www.youtube.com/watch?v=HjGR-9o4EMg>

en <https://www.youtube.com/watch?v=5N4BUYQJV2Y>

Dia 32: Omslag van de evaluatie van het onderwerp

Dia 33: Evaluatie van het onderwerp

PRESERVE

Preventing Racism and Discrimination -
Enabling the Effective Implementation of the
EU Anti-Racist Legal Framework

PROJECT 101049763 - CERV-2021-EQUAL

De bepalingen van de slachtofferrichtlijn

Curriculum voor eerstelijnswerkers

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the Directorate-General for Justice and Consumers of the European Commission. Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

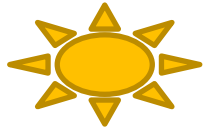
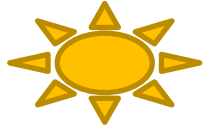
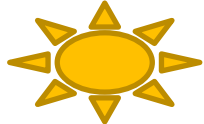

Co-funded by the
European Union

Inhoud

- Gemeenschappelijke definities van slachtoffer VS definitie van slachtoffer in de richtlijn rechten van het slachtoffer
- Overzicht van de belangrijkste aspecten en termen van de richtlijn. De evolutie van de richtlijn inzake de rechten van het slachtoffer: Nieuwe strategie inzake de rechten van het slachtoffer 2020-2025
-

Hoe kunnen eerstelijnsverleners de richtlijn gebruiken?

De betekenis van het slachtoffer begrijpen

Inzicht in de belangrijkste inhoud van de EU-richtlijn inzake de bescherming van slachtoffers

De inhoud van de richtlijn kunnen gebruiken in het eigen werk

Gemeenschappelijke definities van slachtoffer VS definitie van slachtoffer in de richtlijn

De gemeenschappelijke definitie van slachtoffer in de wet:

"slachtoffers": personen die individueel of collectief schade hebben geleden, inclusief lichamelijk of geestelijk letsel, emotioneel lijden, economisch verlies of aanzienlijke aantasting van hun grondrechten, door handelen of nalaten dat in strijd is met de in de lidstaten geldende strafwetgeving, met inbegrip van de wetgeving die crimineel machtsmisbruik verbiedt.

Verklaring van de basisbeginselen inzake gerechtigheid voor slachtoffers van misdrijven en machtsmisbruik | OHCHR

De richtlijn inzake slachtofferrechten geeft een duidelijke en ruime definitie van slachtoffer. Deze omvat de volgende begrippen:

- a) Elke persoon die schade heeft geleden door een misdrijf is een slachtoffer (dus niet alleen directe slachtoffers van misdrijven, maar ook familieleden van slachtoffers die overlijden als gevolg van een misdrijf).
- b) Het leed kan objectief meetbaar zijn (economisch verlies of lichamelijke schade, maar ook geestelijke of emotionele schade).
- c) De schade moet rechtstreeks zijn veroorzaakt door een misdrijf.
- d) De misdrijven zijn omschreven in het nationale strafrecht.

Overzicht van de belangrijkste aspecten en termen van de richtlijn inzake de rechten van het slachtoffer

De evolutie van de richtlijn inzake de rechten van het slachtoffer: Nieuwe strategie inzake de rechten van het slachtoffer 2020-2025

RICHTLIJN RECHTEN VAN SLACHTOFFERS

- Volledige naam: Richtlijn 2012/29/EU van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2012
- tot vaststelling van de minimumnormen voor de rechten en de bescherming van slachtoffers van misdrijven en voor slachtofferhulp in de Europese staten en ter vervanging van Kaderbesluit 2001/220/JBZ van de Raad.

De richtlijn inzake de rechten van het slachtoffer is een van de fundamentele instrumenten van de EU voor de bescherming van de rechten van slachtoffers.

Het is **aangenomen in 2012**. De EU-landen moesten het uiterlijk op 16 november 2015 ten uitvoer leggen. In 2013 heeft de Europese Commissie een leidraad uitgebracht om de EU-landen bij dit proces te helpen.

Het doel van de richtlijn is alle slachtoffers van een misdrijf steun en bescherming te bieden, samen met passende informatie waardoor zij aan de strafprocedure kunnen deelnemen. Slachtoffers moeten worden erkend en op een respectvolle en tactvolle manier worden behandeld door alle actoren die met hen in contact komen.

Slachtoffers met specifieke behoeften moeten nog zorgvuldiger worden behandeld om hen te beschermen tegen secundaire victimisatie en intimidatie. Deze slachtoffers kunnen ook toegang krijgen tot gespecialiseerde hulpdiensten. Ook zijn er speciale voorzieningen wanneer het slachtoffer een kind is.

Er worden met name specifieke regels gegeven voor de volgende groepen slachtoffers:

- slachtoffers van mensenhandel,
- kinderen die het slachtoffer zijn van seksuele uitbuiting,
- slachtoffers van terrorisme.

De richtlijn inzake de rechten van het slachtoffer: een algemeen overzicht

De richtlijn werd **niet onmiddellijk of niet goed omgezet** in de rechtsorde van de landen. Dit had een schaars effect op de bescherming van het recht van het slachtoffer.

Op 11 mei 2020 heeft de Europese Commissie een **verslag over de uitvoering van de richtlijn inzake de rechten van het slachtoffer** aangenomen waaruit blijkt dat de EU-regels onvolledig en/of onjuist in de nationale rechtsordes zijn omgezet.

De EU heeft een **Europees netwerk voor de rechten van slachtoffers opgezet** om de nationale autoriteiten bij te staan bij de uitvoering van de richtlijn. Het netwerk biedt een forum van nationale deskundigen die beste praktijken uitwisselen en de correcte toepassing van de omgezette wetgeving bespreken.

De richtlijn inzake de rechten van het slachtoffer: een algemeen overzicht

Op 28 juni 2022 heeft de Europese Commissie haar **evaluatieplan** van de richtlijn inzake de rechten van het slachtoffer goedgekeurd.

Uit het evaluatieplan blijkt dat de richtlijn inzake de rechten van het slachtoffer de veiligheid van de slachtoffers aanzienlijk heeft verbeterd. De richtlijn heeft er ook toe bijgedragen dat het risico op negatieve gevolgen van de deelname aan de strafprocedure en van de contacten met de dader is verminderd.

Aan de andere kant wijst het evaluatieplan ook op **zwakke punten** waarbij slachtoffers niet volledig op hun rechten kunnen vertrouwen omdat sommige rechten in de richtlijn niet duidelijk en nauwkeurig zijn geformuleerd. Met name zouden slachtoffers een actievere rol moeten kunnen spelen in de strafprocedure en gemakkelijker toegang moeten hebben tot schadeloosstelling.

Het **doel** van de richtlijn is steun en bescherming te bieden aan slachtoffers van misdrijven door een minimumniveau van rechten te waarborgen en ervoor te zorgen dat zij met respect worden behandeld, passende bescherming krijgen en toegang tot de rechter hebben.

Het is **van toepassing** op slachtoffers van misdrijven en hun familieleden. Voor slachtoffers met bijzondere behoeften of minderjarigen zijn speciale bepalingen vastgesteld.

Belangrijkste gebieden van de richtlijn: De richtlijn biedt slachtoffers een recht **op informatie**, een recht om **te begrijpen en begrepen te worden**, een recht op **toegang tot de strafprocedure**. Zij biedt **steun en bescherming overeenkomstig de** individuele behoeften van de slachtoffers.

Afbeelding: https://commission.europa.eu/system/files/2021-10/eu_victims_rights_directive_factsheet_february_2017_en.pdf

- ***Recht om te begrijpen en begrepen te worden***

De communicatie met de slachtoffers moet eenvoudig en toegankelijk zijn. Dit betekent dat zij moet worden aangepast aan de specifieke behoeften van het slachtoffer (taalvermogen, leeftijd, taal, handicap, enz.).

- ***Recht op informatie over hun rechten***

Slachtoffers moeten door de autoriteiten worden geïnformeerd over hun rechten (het soort steunbescherming, juridisch advies of schadevergoeding die zij kunnen krijgen, de procedure om een klacht in te dienen, enz.) Alle informatie moet worden verstrekt vanaf het eerste contact door een bevoegde autoriteit.

- ***Recht op informatie over hun zaak / deelname aan*** de strafprocedure

In geval van een strafrechtelijke procedure moeten slachtoffers worden geïnformeerd over hun zaak: tijd en plaats van het proces, stappen in de zaak, definitieve uitspraak. Zij hebben ook het recht tijdens het proces te worden gehoord. Slachtoffers moeten - indien zij dat wensen - ook worden geïnformeerd over de vrijlating of ontsnapping van hun dader. Zij moeten ook worden geïnformeerd als de dader niet zal worden vervolgd en hebben het recht om een herziening van de beslissing te krijgen als zij het daar niet mee eens zijn.

- ***Recht op vertolking en vertaling***

Slachtoffers die de taal van de strafprocedure niet verstaan of spreken, moeten op hun verzoek gratis vertolking en vertaling krijgen.

- ***Recht op ondersteuning***

Slachtoffers moeten toegang hebben tot gratis ondersteunende diensten zoals schuilplaatsen, traumabegeleiding en begeleiding, aangepast aan de verschillende soorten slachtoffers.

- ***Recht op waarborgen in het kader van het herstelrecht***

Indien in het nationale systeem gebruik wordt gemaakt van herstelrechtprocedures, worden deze gebruikt in het belang van het slachtoffer en worden de slachtoffers beschermd tegen de risico's van verder lijden in verband met contacten met de dader.

- ***Recht op bescherming***

Het slachtoffer moet gedurende de gehele strafprocedure tegen de dader worden beschermd.

- ***Recht op privacy***

Slachtoffers hebben recht op privacy tijdens de strafprocedure. Persoonsgegevens moeten worden gebruikt overeenkomstig de nationale regels inzake gegevensbescherming. Met name moet worden vermeden dat informatie die tot de identificatie van een minderjarige kan leiden, openbaar wordt gemaakt.

- ***Recht op individuele beoordeling van de beschermingsbehoeften van slachtoffers***

Slachtoffers hebben recht op een individuele beoordeling van hun individuele beschermingsbehoeften. De bevoegde autoriteiten (politie, openbare aanklager) en/of speciaal opgeleid personeel beoordelen de individuele behoeften van elk slachtoffer en gaan na welke slachtoffers het meest kwetsbaar zijn. Deze slachtoffers zullen door specifieke maatregelen worden beschermd.

- ***Rechten van het kind***

Kinderen moeten als kwetsbare slachtoffers altijd specifieke bescherming genieten.

De richtlijn bevat een algemeen beginsel volgens hetwelk bij de toepassing van de richtlijn altijd het belang van het kind voorop moet staan.

De evolutie van de richtlijn inzake de rechten van het slachtoffer:

Nieuwe strategie inzake de rechten van het slachtoffer 2020-2025

De nieuwe strategie inzake de rechten van slachtoffers is de allereerste strategie inzake de rechten van slachtoffers.

De twee doelen zijn: **1) empowerment van slachtoffers van misdrijven** en **2) samenwerken voor de rechten van slachtoffers**.

In de komende vijf jaar moeten concrete maatregelen worden genomen op EU-niveau door de Europese Commissie, op nationaal niveau door de lidstaten en op het niveau van het maatschappelijk middenveld door de nationale belanghebbenden.

Het heeft vijf hoofdprioriteiten: 1) effectieve communicatie met slachtoffers en een veilige omgeving voor slachtoffers om misdrijven aan te geven; 2) betere ondersteuning en bescherming van de meest kwetsbare slachtoffers; 3) vergemakkelijking van de toegang van slachtoffers tot schadeloosstelling; 4) versterking van de samenwerking en coördinatie tussen alle betrokken actoren; 5) versterking van de internationale dimensie van de rechten van slachtoffers.

De uitvoering van deze strategie zal regelmatig worden gecontroleerd door middel van regelmatige bijeenkomsten van het Platform Slachtofferrechten om de acties onder de verantwoordelijkheid van de verschillende actoren te actualiseren

Hoe frontlijnwerkers de richtlijn kunnen gebruiken:
Hoe kan ik mijn begunstigden laten profiteren van de richtlijn?

Hoe kan ik mijn begunstigden laten profiteren van de richtlijn?

Als een geval van discriminatie is gepleegd en het slachtoffer een rechtszaak (bemiddeling of een andere procedure) te wachten staat, kan een eerstelijnsworker die is opgeleid met de richtlijn inzake de rechten van slachtoffers het slachtoffer voor de rechtbank helpen door te verlenen:

- ❖ Correcte informatie aan het slachtoffer over zijn rechten (waaronder het recht op psychologische bijstand);
- ❖ De erkenning van de omstandigheden van het slachtoffer;
- ❖ Bescherming of hulp tegen intimidatie;
- ❖ Dat het slachtoffer weet wat er gaande is in de gerechtelijke procedure, deze begrijpt en actief kan deelnemen;
- ❖ Dat het slachtoffer het duidelijke bedrag van de door de staat of door de dader verschuldigde financiële schadevergoeding begrijpt door middel van een gerechtelijke uitspraak, bemiddeling of een andere vorm van herstelrecht

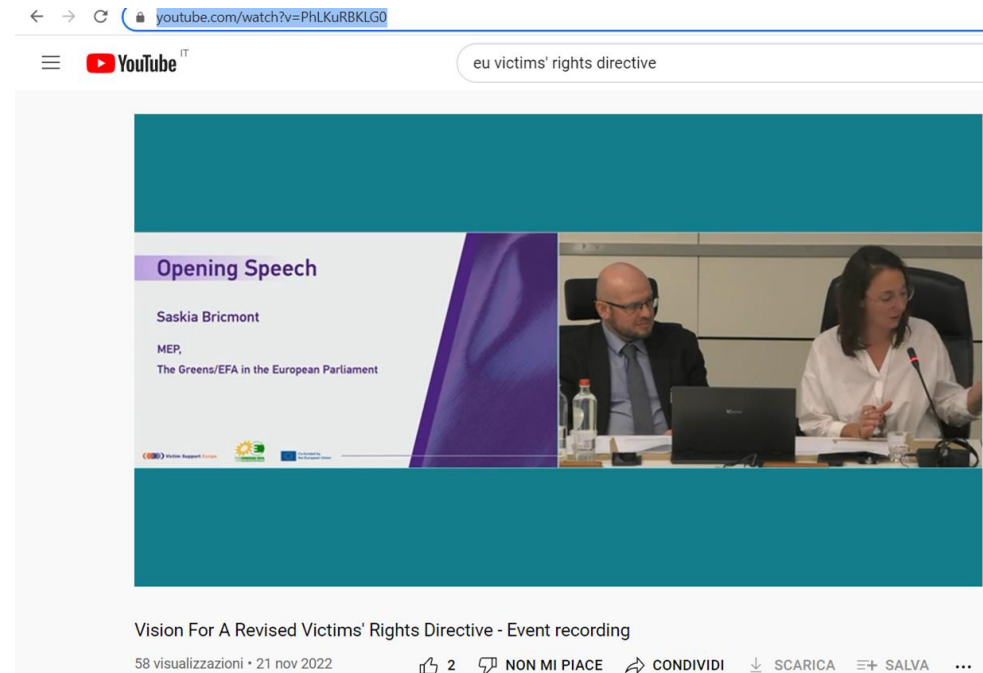
Hoe kan ik mijn begunstigden van de richtlijn laten profiteren?

Als een geval van discriminatie is gepleegd en het slachtoffer een rechtszaak (bemiddeling of een andere procedure) moet aanspannen, kan een eerstelijnswerker die niet is opgeleid met de richtlijn inzake de rechten van het slachtoffer, dat niet:

- 1) een respectvolle behandeling van het slachtoffer toestaan, omdat hij de omstandigheden van het slachtoffer (in psychologisch, menselijk maar ook juridisch opzicht) misschien niet goed kan begrijpen;
- 2) het slachtoffer beschermen tegen intimidatie door de auteur of de instelling; De eerstelijnswerker is zich er wellicht niet van bewust dat de slachtoffers vaak niet alleen bang zijn voor de auteur van de discriminatie, maar ook voor de instellingen en voor een onvriendelijke omgeving;
- 3) het slachtoffer psychologische bijstand verlenen;
- 4) het slachtoffer bewust maken van wat er gaande is in de gerechtelijke procedure, deze begrijpen en actief kunnen deelnemen;
- 5) ervoor zorgen dat het slachtoffer het duidelijke bedrag van de door de staat of de dader verschuldigde financiële schadevergoeding begrijpt door middel van een juridische uitspraak, bemiddeling of een andere vorm van herstelrecht

Bekijk de video's en bespreek

<https://www.youtube.com/watch?v=PhLKuRBKLG0>

Wat denk je?

Evaluatie van het onderwerp

Evaluatie van het onderwerp

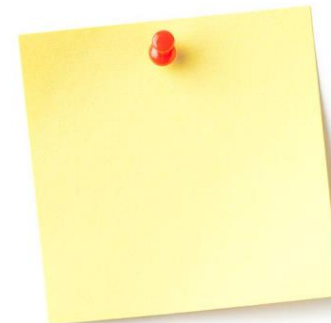
Van 1 tot 4, hoe zou u dit onderwerp beoordelen?

1 Niet voldoende.	2 Voldoende	3 Goed	4 Uitstekend

Denk je dat je iets nieuws hebt geleerd? /Ja

Wat zijn de belangrijkste zaken die je uit deze module hebt kunnen leren? Schrijf je overwegingen op een vel papier dat je vervolgens aan iedereen voorleest.

Wilt u enkele suggesties doen om de inhoud te verbeteren? Schrijf uw gedachten op een vel papier dat u vervolgens aan iedereen voorleest

Partnerschap PRESERVERE:

VOLG ONS OP

preservere-eu-project

WP3 - Ontwikkeling van het opleidingspakket en de online opleidingstoolkit van PRESERVERE**Curriculum voor eerstelijns werkers****De bepalingen van de slachtofferrichtlijn**

Dia 1: Cover

Dia 2: Overzicht van de inhoud

Leg uit welke inhoud zal worden behandeld:

- Gemeenschappelijke definities van slachtoffer VS definitie van slachtoffer in de richtlijn rechten van het slachtoffer
- Overzicht van de belangrijkste aspecten en termen van de richtlijn. De evolutie van de richtlijn inzake de rechten van het slachtoffer: Nieuwe strategie inzake de rechten van het slachtoffer 2020-2025
- Hoe kunnen eerstelijns werkers de richtlijn gebruiken?

Dia's 3: Leerdoelen

Leg de te bereiken doelstellingen uit

- De betekenis van het slachtoffer begrijpen
- Inzicht in de belangrijkste inhoud van de EU-richtlijn inzake de bescherming van slachtoffers
- De inhoud van de richtlijn kunnen gebruiken in het eigen werk

Dia 4: Omslag. Gemeenschappelijke definities van slachtoffer VS definitie van slachtoffer in de richtlijn.

Dia 5: Gemeenschappelijke definitie van slachtoffer

Vraag de deelnemers hun definitie van slachtoffer te geven

Dia 6: De definitie van slachtoffer in de richtlijn

Vraag de deelnemers de verschillende definities te vergelijken en hun mening te geven

Slide 7: Cover. Overzicht van de belangrijkste aspecten en termen van de richtlijn inzake de rechten van het slachtoffer. De evolutie van de richtlijn inzake de rechten van het slachtoffer: Nieuwe strategie inzake de rechten van het slachtoffer 2020-2025

[De richtlijn inzake de rechten van slachtoffers](#) stelt minimumnormen vast voor de rechten, de ondersteuning en de bescherming van slachtoffers van misdrijven en zorgt ervoor dat personen die het slachtoffer zijn geworden van een misdrijf, worden erkend en met respect worden behandeld. Zij moeten ook passende bescherming, steun en toegang tot de rechter krijgen. De richtlijn versterkt aanzienlijk de rechten van slachtoffers en hun familieleden op informatie, steun en bescherming. Voorts worden de procedurele rechten van slachtoffers in strafprocedures versterkt. De richtlijn vereist ook dat de EU-landen zorgen voor een passende opleiding over de behoeften van slachtoffers voor ambtenaren die met slachtoffers in contact kunnen komen.

Het kan nuttig zijn voor de opleider om het onderwerp te verkennen op deze link

https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/policies/justice-and-fundamental-rights/criminal-justice/protecting-victims-rights/victims-rights-eu_en

Dia 8: Kort synoptisch kader van de richtlijn inzake de rechten van het slachtoffer

Dia 9: Algemeen overzicht van de richtlijn rechten van het slachtoffer en doelstellingen

Dia 10: Te beschermen specifieke groepen van de richtlijn

Dia 11: De uitvoering van de richtlijn: Verslag over de uitvoering van de richtlijn inzake de rechten van het slachtoffer en het Europees netwerk voor de rechten van het slachtoffer

Dia 12: Evaluatieplan van de richtlijn

Dia 13: De specifieke aspecten van de richtlijn: doelstellingen, toepassing, gebieden.

Dia 14: lijst van de in de richtlijn beschermde rechten

Dia 15: lijst van de in de richtlijn beschermde rechten

Dia 16: lijst van de in de richtlijn beschermde rechten

Dia 17: lijst van de in de richtlijn beschermde rechten

Dia 18: lijst van de in de richtlijn beschermde rechten - in het bijzonder de rechten van het kind

Dia 19: De evolutie van de richtlijn inzake de rechten van het slachtoffer: Nieuwe strategie inzake de rechten van het slachtoffer 2020-2025: doelstellingen, acties en belangrijkste prioriteiten

Slide 20: Cover. Hoe kunnen eerstelijns werkers de richtlijn gebruiken?

Dia 21: De kennis van de richtlijn inzake de rechten van slachtoffers is niet alleen een kwestie van persoonlijke cultuur, maar ook van fundamenteel belang om alle rechten van de slachtoffers te kennen en te begrijpen. Vaak zijn deze rechten zo "vanzelfsprekend" dat het moeilijk te begrijpen is hoe gemakkelijk ze met voeten kunnen worden getreden. De lijst van specifieke rechten in de richtlijn stelt de begunstigen in staat om deze rechten beter te begrijpen en doeltreffend op te treden in geval van schending van de rechten van het slachtoffer.

Als een geval van discriminatie is gepleegd en het slachtoffer wordt geconfronteerd met een rechtszaak (bemiddeling of een andere procedure), kan een eerstelijns werker die niet is opgeleid met de richtlijn inzake de rechten van het slachtoffer, dit wellicht niet:

- een respectvolle behandeling van het slachtoffer toestaan, omdat hij de omstandigheden van het slachtoffer (in psychologisch, menselijk maar ook juridisch opzicht) misschien niet goed kan begrijpen;
- het slachtoffer beschermen tegen intimidatie door de auteur of de instelling; De eerstelijns werker is zich er wellicht niet van bewust dat de slachtoffers vaak niet alleen bang zijn voor de auteur van de discriminatie, maar ook voor de instellingen en voor een onvriendelijke omgeving;
- het slachtoffer psychologische bijstand verlenen;

- het slachtoffer bewust maken van wat er gaande is in de gerechtelijke procedure, deze begrijpen en actief kunnen deelnemen;
- ervoor zorgen dat het slachtoffer het duidelijke bedrag van de door de staat of de dader verschuldigde financiële schadevergoeding begrijpt door middel van een juridische uitspraak, bemiddeling of een andere vorm van herstelrecht.

Dia 23. Activiteit: Bekijk de video en bespreek

<https://www.youtube.com/watch?v=PhLKuRBKLG0>

Op 11 mei 2020 heeft de Europese Commissie een [verslag over de uitvoering van de richtlijn inzake de rechten van slachtoffers](#) aangenomen. In het verslag wordt beoordeeld in hoeverre de lidstaten de nodige maatregelen hebben genomen om aan de bepalingen van de richtlijn te voldoen.

3rd video (<https://www.youtube.com/watch?v=PhLKuRBKLG0>) is "Visie op een herziene Richtlijn Slachtofferrechten". Op 16 november organiseerden Slachtofferhulp Europa en Saskia Bricmont gezamenlijk een evenement "Visie op een herziene Richtlijn Slachtofferrechten" om het nieuwe beleidsdocument "Nationaal kader voor integrale slachtofferhulp" officieel te lanceren; een getuigenis van hoe praktijk- en bewijsgebaseerde besluitvorming leidt tot verbeteringen in het systeem van slachtofferhulp in Europa.

Nu de Europese Commissie een mogelijk voorstel tot herziening van de richtlijn inzake de rechten van slachtoffers tegen maart 2023 heeft aangekondigd, achten wij het van cruciaal belang dat het momentum wordt aangegrepen om het bewustzijn en het debat over dit onderwerp te vergroten. Deze herziening is namelijk essentieel omdat zij de bestaande rechten kan versterken, duidelijkere verplichtingen voor de lidstaten kan vaststellen en nieuwe rechten voor slachtoffers kan creëren.

Het evenement is bedoeld om van gedachten te wisselen over de verdere ontwikkeling van het voorstel van de Europese Commissie inzake de richtlijn slachtofferrechten, en over de vraag hoe het Europees Parlement de tekst in zijn wetgevingsproces kan versterken. Ook is het de bedoeling de uitdagingen en mogelijkheden voor een alomvattende en doeltreffende richtlijn inzake de rechten van slachtoffers te bespreken.

Met het oog op deze EU-maatregel roept Victim Support Europe (VSE) op tot een stapsgewijze verandering in de manier waarop wij de rechten van slachtoffers aanpakken. We hebben een strategische en systemische langetermijnaanpak nodig voor alle rechten die voor slachtoffers zijn vastgesteld. Dit betekent met name dat het bij de aanpak van de behoefte aan steun van slachtoffers niet voldoende is om na te denken over de werking van individuele en ongelijksoortige hulporganisaties. Elk land moet dit veeleer benaderen vanuit het perspectief van een nationaal ondersteuningskader.

Om deze ambitie kracht bij te zetten, zal Victim Support Europe (VSE) haar nieuwe beleidsdocument "Nationaal kader voor integrale slachtofferhulp" presenteren, dat tot doel heeft de manier waarop we betrokkenheid bij en acties voor slachtoffers zien, te veranderen van een silo-benadering waarbij elke organisatie op één terrein en vanuit één perspectief opereert, in een benadering waarbij elke entiteit die met slachtoffers in contact komt, dat doet vanuit het perspectief van het slachtoffer en de mensenrechten. Wij presenteren dit onderzoeksstuk niet als kritiek op wat er bestaat, maar om te laten zien welke mogelijkheden er zijn om het EU-ondersteuningssysteem nog verder te verbeteren.

Lees hier de beleidsnota over het Nationaal Kader voor integrale slachtofferhulp: <https://victim-support.eu/publication..> De website van Victim Support Europe: <https://victim-support.eu/> De website van The Greens/EFA: <https://www.greens-efa.eu/en/>

Dia 24: Omslag van de evaluatie van het onderwerp

Dia 25: Evaluatie van het onderwerp

PRESERVE

Preventing Racism and Discrimination -
Enabling the Effective Implementation of the
EU Anti-Racist Legal Framework

PROJECT 101049763 - CERV-2021-EQUAL

Praktische scenario's

Curriculum voor eerstelijns werkers

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the Directorate-General for Justice and Consumers of the European Commission. Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

Co-funded by the
European Union

Praktische scenario's

Wij staan op het punt u drie scenario's voor te leggen die situaties van discriminatie voorstellen waarmee uw begunstigden te maken kunnen krijgen.

Wij verzoeken u mee te werken aan het oplossen van deze situaties in het licht van de door ons uitgewerkte verordeningen

Scenario nummer 1

De heer G, een Ghanees, solliciteerde naar een functie van ingenieur in computerdiensten. Zijn schriftelijk examen maakte indruk op de werkgever omdat hij op de meerkeuzevragen de hoogste score haalde en op de open vragen creatieve en innovatieve antwoorden gaf.

Bijgevolg werd de heer G uitgenodigd voor het mondelinge onderhoud. Toen de werkgever hem zag en zich realiseerde dat hij een zwarte huidskleur had, vertelde hij de heer G. dat de functie vervuld was. In de plaats van de heer G werd een Franse werknemer met minder vaardigheden aangenomen.

De co-werkgever de heer Y (of de personeelsselectie) was (waren) niet blij met deze beslissing, maar wilde geen ruzie met de directeur en klaagde daarom niet.

Scenario nummer 1 - 1e vraag

Is dit volgens u een geval van directe of indirecte discriminatie?

Waarom?

Scenario nummer 1 - 2e vraag

Wat had meneer G volgens u moeten doen, volgens de wetgeving en de jurisprudentie over de specifieke actie die u in de modules 2 en 3 hebt geleerd?

Scenario nummer 1 - 3e vraag

Wat hadden jullie als professionals kunnen doen als meneer G jullie om hulp had gevraagd?

Scenario nummer 2

Mevrouw A is een Roma die geen Engels kan lezen of schrijven, maar zij kan wel Italiaans lezen en schrijven en spreekt vloeiend Italiaans en Engels. Ze solliciteerde naar een baan als personal gym trainer voor Italianen.

Tijdens het persoonlijke gesprek vroeg de werkgever, die besepte dat mevrouw A een Roma was, haar een schriftelijke test in het Engels af te leggen, waarvoor zij niet slaagde. Daarom kreeg zij de baan niet.

Mevrouw A sprak met een vriendin over het gebeuren en zij stelde voor zich tot een advocaat of een vakbond van Roma burgers te wenden.

Scenario nummer 2 - 1e vraag

Is dit volgens u een geval van directe of indirecte discriminatie?
Waarom?

Scenario nummer 2 - 2e vraag

Wat had mevrouw A volgens u moeten doen, volgens de wetgeving en de rechtspraak over de specifieke handeling die u in de modules 2 en 3 hebt geleerd?

Scenario nummer 2 - 3e vraag

Als u een vakbondsconsulent was, wat zou u doen als mevrouw A u zou benaderen om een klacht in te dienen?

Scenario nummer 3

Een bedrijf biedt zijn bestaande werknemers de kans te solliciteren naar een interne vacature. Alleen werknemers met een diploma van een Britse universiteit mogen solliciteren. Dit zou mensen die hun diploma in een ander land hebben behaald, uitsluiten van sollicitatie naar de functie. De heer J is een zeer bekwame werknemer die zijn diploma aan een Griekse universiteit heeft behaald; daarom kan de heer J niet solliciteren naar de gewenste interne baan. De vakbond van interne werknemers heeft de werkgever gewaarschuwd voor het risico van indirecte discriminatie.

Scenario nummer 3 - 1e vraag

Is dit volgens u echt een geval van discriminatie?
Zo ja, is het direct of indirect?
Waarom?

Scenario nummer 3 - 2e vraag

Wat zou u doen als u lid was van de vakbond voor interne werknemers?

Scenario nummer 3 - 3e vraag

Wat zou u doen als u de werknemer Mr J was?

Type: Debriefing en reflectie

Vragen: Denk nog eens na over de besproken gevallen.

Welke lessen hebben wij geleerd uit onze ervaringen met mensen die gediscrimineerd worden?

Partnerschap PRESERVERE:

VOLG ONS OP

preservere-eu-project

WP3 - Ontwikkeling van het opleidingspakket en de online opleidingstoolkit van PRESERVERE**Curriculum voor eerstelijns werkers****Praktische scenario's****Uitvoering:**

De in deze dia's voorgestelde scenario's zijn een aanvulling op de scenario's die al in eerdere onderwerpen zijn gepresenteerd. Ze kunnen echter nuttig zijn om in groep met de deelnemers na te denken.

Leg de betekenis van de praktijkscenario's uit. Ze moeten dienen als een synthese van de kennis die in de vorige onderwerpen is geprobeerd, op een praktische, op oefeningen gebaseerde manier.

In ons geval zullen de drie scenario's nuttig zijn om te testen of de deelnemers in staat zijn te begrijpen wanneer een bepaalde situatie al dan niet als discriminatie wordt gekenmerkt, en zo ja, of het om directe of indirecte discriminatie gaat.

Voor elk scenario worden de deelnemers drie vragen gesteld - De voorgestelde antwoorden staan in de aantekeningen op de dia's.

Dia 1: Cover

Dia 2: **Voorstelling van het scenario 1st**

De heer G, een Ghanees, solliciteerde naar een functie van ingenieur in computerdiensten. Zijn schriftelijk examen maakte indruk op de werkgever omdat hij op de meerkeuzevragen de hoogste score haalde en op de open vragen creatieve en innovatieve antwoorden gaf. Bijgevolg werd de heer G. uitgenodigd voor het mondelinge onderhoud. Toen de werkgever hem zag en zich realiseerde dat hij een zwarte huidskleur had, vertelde hij de heer G dat de functie was vervuld. In de plaats van de heer G werd een Franse werknemer met minder vaardigheden aangenomen. Collega Y (of de personeelsselectie) was niet blij met deze beslissing, maar wilde geen ruzie met de directeur en klaagde daarom niet.

Dia 3: **Vraag 1:** Is dit volgens u een geval van directe of indirecte discriminatie? Waarom?

Voorgesteld antwoord: Er is sprake van directe discriminatie, omdat de heer G op grond van zijn nationaliteit minder gunstig is behandeld dan een andere werknemer.

Dia 4: **Vraag 2:** Wat had mijnheer G volgens u moeten doen, volgens de wetgeving en de jurisprudentie over de specifieke handeling die u in de modules 1, 2 en 3 hebt geleerd?

Voorgesteld antwoord: De heer G moet een klacht indienen bij de werkgever om de ondervonden discriminatie te melden en de situatie eventueel voorleggen aan een advocaat of een vakbond.

De heer G had ook kunnen zoeken naar een hulplijn op het gebied van discriminatie om een goed advies te krijgen.

Dia 5: **Vraag 3:** Wat hadden jullie in jullie rol als professionals kunnen doen als meneer G jullie om hulp had gevraagd?

Voorgesteld antwoord: Ik zou de zaak verder hebben onderzocht met de heer G en, zodra ik had vastgesteld dat hij was gediscrimineerd, zou ik hem hebben voorgesteld contact op te nemen met de vakbond voor bemiddeling of een advocaat te nemen en gerechtelijke stappen te ondernemen.

Dia 6: **Voorstelling van het 2e scenario**

Mevrouw A is een Roma die geen Engels kan lezen of schrijven, maar zij kan wel Italiaans lezen en schrijven en spreekt vloeiend Italiaans en Engels. Zij heeft gesolliciteerd naar een functie van personal gym trainer voor Italianen. Tijdens het persoonlijke gesprek vroeg de werkgever, die zich realiseerde dat mevrouw A een Roma was, haar een schriftelijke test in het Engels af te leggen, waarvoor zij niet slaagde. Daarom kreeg zij de baan niet. Mevrouw A sprak met een vriendin over het gebeurde en zij stelde voor zich tot een advocaat of een vakbond van Roma-burgers te wenden.

Dia 7: **Vraag 1:** Is dit volgens u een episode van directe of indirecte discriminatie? Waarom?

Voorgesteld antwoord: Dit geval zou een voorbeeld van indirecte discriminatie kunnen verbergen omdat de werkgever een vaardigheid vroeg die voor de vereiste functie niet strikt noodzakelijk is, tenzij hij kan aantonen dat de vaardigheid in het lezen en schrijven van Engels een "wezenlijke beroepsvereiste" is voor de aangeboden functie. En dat mevrouw A zonder die vaardigheid haar functie niet doeltreffend had kunnen uitoefenen.

Dia 8: **Vraag 2:** Wat had mevrouw A volgens jou moeten doen, volgens de wetgeving en de jurisprudentie over de specifieke handeling die je in de modules 1, 2 en 3 hebt geleerd?

Voorgesteld antwoord: Mevrouw A had moeten klagen over het schriftelijk examen met het argument dat het niet nodig was gezien de baan waarop zij solliciteerde (een gymtrainer voor Italianen).

In een tweede stap zou ze zich moeten richten tot een advocaat of een vakbond.

Dia 9: **Vraag 3:** Als u vakbondsconsulent was, wat zou u doen als mevrouw A u zou benaderen om een klacht in te dienen?

Voorgesteld antwoord: Ik zou proberen contact op te nemen met de werkgever en duidelijk maken dat het gedrag van het bedrijf mevrouw A discrimineerde en proberen de redenen voor de beperking te begrijpen.

Ik zou proberen een dialoog met de werkgever te vinden om de redenen voor de beperking te verduidelijken en duidelijk te maken dat het gedrag indirecte discriminatie kan inhouden.

In het ergste geval zou ik de werkgever een formele brief schrijven waarin ik de feiten uiteenzet en hem waarschuw voor de gevolgen van de discriminatie.

Dia 10: **Voorstelling van het 3rd scenario**

Een bedrijf biedt zijn bestaande werknemers de kans te solliciteren naar een interne vacature. Alleen werknemers met een diploma van een Britse universiteit mogen solliciteren. Dit zou mensen die hun diploma in een ander land hebben behaald, uitsluiten van sollicitatie naar de functie. De heer J is een zeer bekwame

werknemer die zijn diploma aan een Griekse universiteit heeft behaald; daarom kan de heer J niet solliciteren naar de gewenste interne baan. De vakbond van interne werknemers heeft de werkgever gewaarschuwd voor het risico van indirecte discriminatie.

Dia 11: **Vraag 1:** Is dit volgens u echt een geval van discriminatie? Zo ja, is het direct of indirect? Waarom?

Voorgesteld antwoord: Dit kan een geval van indirecte discriminatie zijn, hoewel de werkgever in dit geval gerechtvaardigde redenen kan hebben om het beleid goed te keuren. Het kan bijvoorbeeld moeilijk of onpraktisch zijn voor het bedrijf om de kwaliteit en relevantie van kwalificaties van buiten het VK te controleren.

Dia 12: **Vraag 2:** Wat zou u doen als u lid was van de vakbond voor interne werknemers?

Voorgesteld antwoord: Ik zou het bedrijf willen voorstellen om een proactieve aanpak te volgen en de redenen van de beperking te specificeren om het risico van onwettige discriminatie te verminderen.

Dia 13: **Vraag 3:** Wat zou u doen als u de werknemer meneer J was?

Voorgesteld antwoord: Ik zou met mijn directeur spreken en hem vragen naar de redenen van de beperking en als ik de zaak niet behandeld vind, kan ik een klacht indienen bij het tribunaal wegens onwettige discriminatie.

Dia 14: Debriefing

Vragen: Denk nog eens na over de besproken gevallen. Welke lessen hebben we geleerd uit onze ervaringen in de omgang met mensen die gediscrimineerd worden?

Uiteraard is het ook zeer belangrijk om waarde te hechten aan antwoorden die niet rechtstreeks op de voorgestelde vragen antwoorden, maar veeleer ook andere scenario's openen, zolang zij verband houden met de onderwerpen

PRESERVE

Preventing Racism and Discrimination -
Enabling the Effective Implementation of the
EU Anti-Racist Legal Framework

PROJECT 101049763 - CERV-2021-EQUAL

Vertrouwen in het EU-recht in nationale rechtbanken, instellingen en de dagelijkse praktijk

Deel 1 - Onderwerp 1

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the Directorate-General for Justice and Consumers of the European Commission. Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

Co-funded by the
European Union

Overzicht van het programma

Het beginsel van suprematie van het EU-recht: theorie en praktijk

Het wettelijk kader van de EU inzake antidiscriminatie, met de nadruk op antiracismebeleid

Praktijk deel: case study

Het beginsel van de suprematie van het EU-recht

Wat is het
suprematiebeginsel
van het EU-recht?

Het beginsel van de suprematie van het EU-recht

- Geen 'hiërarchische' suprematie in de zin dat de geldigheid van het nationale recht afhangt van de overeenstemming met het EU-recht.

≠

- De verplichting om **geen wetten aan te nemen** die in strijd zijn met het EU-recht
- De **plicht om wetten aan te passen** die inconsistent zijn met het EU-recht
- Het **opzij zetten** van nationale regels ► niet van toepassing

Het beginsel van de suprematie van het EU-recht

- ***Costa tegen ENEL***

- Italiaanse burger beweerde dat hij geen hogere prijs voor elektriciteit hoefde te betalen als gevolg van de nationalisatie van de Italiaanse elektriciteitssector, omdat dit in strijd was met de EEG-wetgeving.
- Is de nationalisatie van energieleverancier verenigbaar met het EU-recht?
- De Italiaanse wetgeving is aangenomen na de Italiaanse toetreding tot de EEG

- **Heeft het EU-recht of het nationale recht voorrang?**

- **Leidraad voor het Italiaanse Grondwettelijk Hof**

Vonnis in *Costa tegen ENEL: Rationale?*

- “In tegenstelling tot gewone internationale verdragen heeft het EEG-Verdrag **een eigen rechtssysteem gecreëerd dat [...] een geïntegreerd onderdeel is geworden van de rechtssystemen van de lidstaten en dat hun rechtbanken verplicht zijn toe te passen. [...]** de lidstaten hebben hun soevereine rechten beperkt, zij het binnen beperkte gebieden, en hebben zo een rechtsstelsel gecreëerd dat zowel hun burgers als henzelf bindt.
- De integratie in het recht van elke lidstaat van bepalingen die voortvloeien uit de EU, en meer in het algemeen de termen en de geest van het Verdrag, maken het voor de staten **onmogelijk om voorrang te verlenen aan een eenzijdig en navolgend meten over een door hen geaccepteerd rechtssysteem op basis van wederkerigheid.”**

Vonnis in *Costa tegen ENEL*: Rationale?

- "[D]e wet die voortvloeit uit het Verdrag, **een onafhankelijke rechtsbron**, kan vanwege zijn bijzondere en oorspronkelijke aard niet terzijde worden geschoven door nationale wettelijke bepalingen, hoe ook geformuleerd, zonder het karakter van het gemeenschapsrecht te verliezen en zonder de rechtsgrondslag van de gemeenschap zelf in twijfel te trekken.

Het beginsel van de suprematie van het EU-recht

→ Samenhang, Eenheid en Effectiviteit van het EU-recht

- Garandeert een uniforme toepassing van het EU-recht – rol van het Hof van Justitie
- Voorkomt dat lidstaten wetgeving uit eigenbelang nastreven
- Garandeert verdragsrechten van, *onder meer*, vrij verkeer voor alle EU-burgers

→ Het transformeren van de EU van ‘internationaal’ naar ‘grondwettelijk’

Suprematie in de Verdragen?

Artikel 4 (3) VEU

De lidstaten zullen **alle passende algemene of bijzondere maatregelen nemen om de nakoming van de verplichtingen die voortvloeien uit de Verdragen** of uit de handelingen van de instellingen van de Unie te verzekeren.

De lidstaten zullen de verwezenlijking van de taken van de Unie faciliteren en zich onthouden van alle maatregelen die de verwezenlijking van de doelstellingen van de Unie in gevaar kunnen brengen.

Vedrag van Lissabon Verklaring 17 betreffende president

De Conferentie herinnert eraan dat, **in overeenstemming met vaste jurisprudentie van het Hof van Justitie van de Europese Unie**, de Verdragen en het recht dat door de Unie op basis van de Verdragen is aangenomen, **voorrang** hebben op het recht van de lidstaten, onder de gestelde voorwaarden volgens de genoemde jurisprudentie.

EU anti-discriminatie: Primaire wetgeving

VWEU

Artikel 10 VWEU: bepaling die alle EU-instellingen verplicht zich in te spannen om discriminatie uit te bannen.

Artikel 19 VWEU: bevoegdheid aan EU-instellingen om "passende maatregelen te nemen ter bestrijding van discriminatie op grond van geslacht, ras of etnische afstamming, godsdienst of overtuiging, handicap, leeftijd of seksuele geaardheid".

Artikel 67, lid 3 VWEU: voorkoming en bestrijding van criminaliteit, racisme en vreemdelingenhaat

VEU

Artikel 2 VEU: "eerbiediging van de menselijke waardigheid, vrijheid, democratie, gelijkheid, de rechtsstaat en eerbiediging van de mensenrechten, met inbegrip van de rechten van personen die tot minderheden behoren"

Artikel 3 VEU: bestrijding van sociale uitsluiting en discriminatie

EU-handvest

Artikel 21: vrijstaand recht op non-discriminatie bij de tenuitvoerlegging van het EU-recht

ruimer van opzet dan de gronden waarop de EU wetgeving kan opstellen tegen discriminatie op grond van artikel 19 VWEU

vereist niet dat een ander recht wordt ingeschakeld om de bepaling van kracht te laten zijn

EU anti-discriminatie: **Secundaire wetgeving**

Richtlijn 2000/43/EG van
de Raad
**"Richtlijn voor
rassengelijkheid"**

Richtlijn 2012/29/EU
Richtlijn
"Slachtofferrechten"

Richtlijn 2000/78/EG van
de Raad
**"Richtlijn gelijke
behandeling in arbeid
en beroep"**

Kaderbesluit
2008/913/JBZ van de
Raad
**"Kaderbesluit
bestrijding racisme en
vreemdelingenhaat"**

Relatie tussen primaire en secundaire wetgeving

- EU instituties krijgen op basis van EU-Verdragen uitdrukkelijke bevoegdheden → om discriminerende acties te bestrijden + om wetgeving aan te nemen om zo een gemeenschappelijk en hoog niveau van bescherming tegen discriminatie in alle lidstaten te waarborgen.

- Alle aangenomen EU-wetgeving en -beleid moeten voldoen aan de bepalingen van het Handvest, b.v. de richtlijnen
 - **Zaak C-236/09 Test-aankoop e.a.:** de geldigheid van de bepaling van de richtlijn moet worden beoordeeld in het licht van de relevante bepalingen van het Handvest, aangezien de overwegingen van die richtlijn uitdrukkelijk naar het Handvest verwijzen.

EU anti-discriminatie wettelijk kader Implementatie en effectiviteit?

Waarom richtlijnen en geen verordeningen?

Zou het enig verschil maken voor de lidstaten?

EU anti-discriminatie wettelijk kader Implementatie en effectiviteit?

- Wat gebeurt er als de lidstaten een richtlijn niet uitvoeren? Of als ze een richtlijn verkeerd implementeren in de nationale rechtsorde?

Het principe van de rechtstreekse werking als optie voor het individu?

EU anti-discriminatie wettelijk kader

Principe van rechtstreekse werking

- De mogelijkheid om rechten voor individuen tot stand te laten komen welke zij in eigen nationale rechtbanken kunnen afdwingen (*Van Gend en Loos*).
- Rechtstreekse werking voor richtlijnen?
 - *Van Duyn tegen Home Office*, bevestigde dat richtlijnen rechtstreekse werking kunnen hebben
 - Direct werkende richtlijnen moeten **voldoende duidelijk, nauwkeurig en onvoorwaardelijk zijn en de termijn voor implementatie is verstreken.**
 - Richtlijnen kunnen **alleen verticaal worden ingeroepen tegen de staat of een overheidsinstantie** (*Marshall tegen Southampton Area Health Authority*)
 - **Wat gebeurt er als een individu zijn in een richtlijn opgenomen rechten wil afdwingen tegen een private partij, b.v. een particuliere werkgever?**

EU anti-discriminatie wettelijk kader

Principe van rechtstreekse werking

Case study: Beoordeel of de volgende bepalingen (1) rechtstreekse werking kunnen hebben en (2) de geadresseerde van de vordering, (3) waarom zou een persoon proberen deze bepalingen met rechtstreekse werking af te dwingen?

Artikel 6 Richtlijn 76/207/EEG

“De Lid-Staten nemen in hun interne rechtsorde de nodige voorschriften op om een ieder die meent te zijn benadeeld door de niet-toepassing te zijnen aanzien van het beginsel van gelijke behandeling in de zin van de artikelen 3 , 4 en 5 de mogelijkheid te bieden om zijn rechten voor het gerecht te doen gelden na eventueel een beroep op andere bevoegde instanties te hebben gedaan.”

- Artikel 255 EG lid 1:

‘Iedere burger van de Unie en iedere natuurlijke of rechtspersoon met verblijfplaats of statutaire zetel in een lidstaat heeft recht op toegang tot documenten van het Europees Parlement, de Raad en de Commissie, volgens de beginselen en onder de voorwaarden die overeenkomstig de leden 2 en 3 worden bepaald.’

EU anti-discriminatie wettelijk kader

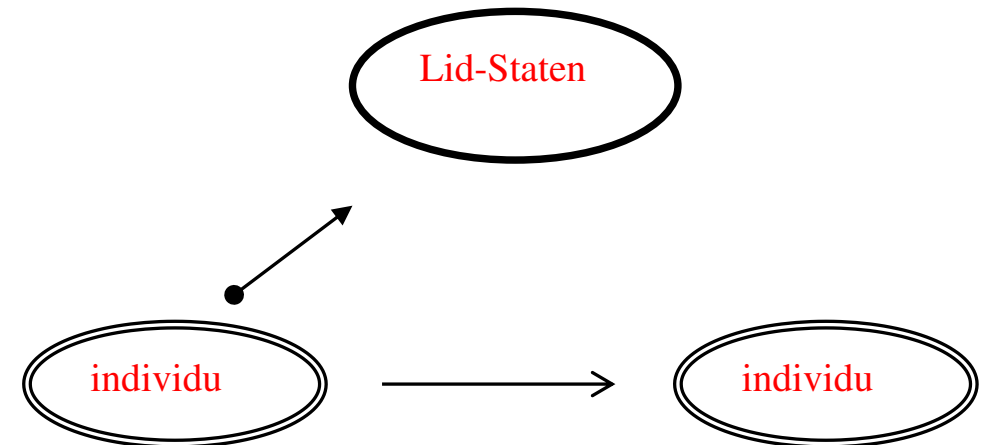
Principe van rechtstreekse werking

Aandachtspunten voor het antwoord:

Criteria voor rechtstreekse werking van richtlijnen voor de nationale rechtbanken

- Duidelijk en nauwkeurig
- Onvoorwaardelijk
- De uitvoeringstermijn is verstreken

- Richtlijnen kunnen **alleen verticaal rechtstreeks werken** (staat en overheid)

Verticaal rechtstreekseffect =

Horizontaal rechtstreekseffect =

PRESERERE partnership:

FOLLOW US ON

preservere-eu-project

DEEL I Onderwerp 1 - Vertrouwen in het EU-recht bij nationale rechtbanken, instellingen en
in de dagelijkse praktijk - SCRIPT

→ **Dia nr. 2: Overzicht van het onderwerp**

Leg het overzicht van het onderwerp uit aan de juristen zoals weergegeven op de dia:

- Het beginsel van suprematie van het EU-recht: Theorie en praktijk
- Het juridisch kader van de EU ter bestrijding van discriminatie, met de nadruk op antiracismebeleid
- Praktijkvoorbeeld

→ **Dia nr. 3: Het beginsel van voorrang van het EU-recht**

Vraag het publiek: Wat is het beginsel van suprematie van het EU-recht? Wat weet u ervan?

Mogelijke antwoorden:

- Bij een eventueel conflict tussen het EU-recht en het nationale recht heeft het EU-recht voorrang.
- Het is hogere wet
- Het bindt alle lidstaten om de EU-wetgeving te volgen.
- Supremacy betekent dat de lidstaten hun wetgevende bevoegdheid aan de EU geven

Vervolg vraag: Wie heeft de verantwoordelijkheid om uitvoering te geven aan de voorrang van het EU-recht op nationaal niveau?

Mogelijke antwoorden:

- Bedrijven
- Particulieren
- De regering
- De rechtbanken: 1. Door het nationale recht uit te leggen in overeenstemming met het EU-recht en 2. Indien dit niet mogelijk is, het nationale recht buiten toepassing te laten indien dit in strijd is met het EU-recht.

- de wetgevende tak van de regering, het parlement bij het opstellen van nieuwe wetgeving en/of het wijzigen van bestaande wetgeving

Vervolgvraag: welke soorten EU-rechtsinstrumenten worden de lidstaten geacht te volgen?

Verdragen, verordeningen, richtlijnen (leg de verschillen uit)

→ Dia nr. 4: Het beginsel van voorrang van het EU-recht

Leg aan de hand van de antwoorden op de vorige dia het volgende uit op dia 4:

-niet noodzakelijkerwijs te zien als een "hiërarchische" suprematie in die zin dat de **geldigheid** van het nationale recht zou afhangen van de overeenstemming ervan met het EU-recht.

-Zo legt het beginsel van suprematie de nationale wetgever weliswaar de verplichting op geen wetten aan te nemen die in strijd zijn met het EU-recht en de plicht wetten die daarmee in strijd zijn te wijzigen, maar het maakt dergelijke strijdige nationale maatregelen niet automatisch ongeldig of onbestaande.

-supremacy verplicht alle nationale autoriteiten om tegenstrijdige nationale maatregelen "terzijde te schuiven" en buiten toepassing te laten

-Het EU-beginsel van suprematie is alleen van invloed op de toepasselijkheid van de strijdige nationale bepaling, niet op de geldigheid ervan, waarover de EU geen rechtstreekse zeggenschap heeft.

-Hoewel de staten vrij kunnen beslissen hoe zij aan internationale verdragsverplichtingen in hun interne rechtsorde uitvoering geven en of zij deze al dan niet voorrang verlenen, laat het EU-Verdrag de lidstaten volgens het Hof een dergelijke vrijheid niet.

-beïnvloedt alleen de toepasselijkheid van de strijdige nationale bepaling, niet de geldigheid ervan, waarover de EU geen rechtstreekse zeggenschap heeft.

→ Dia nr. 5: Het beginsel van voorrang van het EU-recht

Stel de vraag: Hoe is de suprematie van de EU-wetgeving tot stand gekomen? Staat het ergens expliciet in de EU-verdragen?

Antwoord: Het is een rechterlijk beginsel, dat nergens in de Verdragen uitdrukkelijk is vermeld.

Leg de feiten uit van de zaak *Costa tegen ENEL*, waarin het beginsel is vastgelegd

→ **Dia's nr. 6 en 7: Arrest *Costa/Engel***

OEFENING: Lees de paragrafen van het arrest en bespreek wat volgens u de grondgedachte is achter het beginsel van suprematie volgens het Hof van Justitie van de EU?

[U kunt de belangrijke punten van de discussie op een flip board schrijven, bv. unieke kenmerken van de EU, vrijwillige toetreding, hoeksteen van het EU-recht, functionaliteit enz.]

→ **Dia nr. 8: Het beginsel van voorrang van het EU-recht**

Deze dia geeft een samenvatting van de grondgedachte achter het bestaan van het eerder besproken beginsel van suprematie.

Je kunt het volgende uitleggen:

-De redenen waarom het EU-recht voorrang moet krijgen: de samenhang, eenheid en doeltreffendheid van het EU-recht.

-Hoewel het Hof geen algemene theoretische visie op primaat lijkt te hebben, is het belangrijkste dat het EU-recht daadwerkelijk wordt toegepast, dat de lidstaten niet weggomen met niet-naleving en dat individuen niet ongelijk worden getroffen door een dergelijke niet-naleving (zoals door het non-discriminatiebeginsel in artikel 18 VWEU).

→ **Dia nr. 9: Suprematie in de Verdragen?**

Wordt het beginsel uitdrukkelijk vermeld in de Verdragen? Nee, maar het Hof van Justitie heeft herhaaldelijk geoordeeld dat de voorrang van het EU-recht impliciet besloten ligt in de verplichting die krachtens artikel 4, lid 3, VEU op de lidstaten rust.

Ook: Post-Lissabon: De voorrang van het recht van de Unie op het nationale recht is vastgelegd in een verklaring (nr. 17) bij het Verdrag van Lissabon. Daarin wordt de doctrine van het Hof herhaald, zoals blijkt uit de verklaring.

→ Dia nr. 10: EU anti-discriminatie: Primaire wetgeving

Leg voor het VERDRAG VAN DE FUNCTIONERING VAN DE EU (VWEU) het volgende uit:

Het rechtskader voor discriminatiebestrijding in de EU is gebaseerd op verschillende bronnen, waaronder primaire en secundaire wetgeving, alsmede de algemene beginselen van de EU-wetgeving inzake non-discriminatie en gelijkheid en de jurisprudentie van het Hof van Justitie van de EU.

De beginselen van gelijkheid en non-discriminatie op grond van etnische afstamming en ras worden uitvoerig behandeld in de verdragsbepalingen van de primaire EU-wetgeving.

-Artikel 10 van het VWEU voerde een nieuwe belangrijke bepaling in op grond waarvan alle EU-instellingen zich moeten inspannen om discriminatie uit te bannen.

Artikel 19 VWEU verleent de EU-instellingen specifiek de bevoegdheid om "passende maatregelen te nemen om discriminatie op grond van geslacht, ras of etnische afstamming, godsdienst of overtuiging, handicap, leeftijd of seksuele geaardheid te bestrijden".

In het deel van het Verdrag dat gewijd is aan de ruimte van vrijheid, veiligheid en rechtvaardigheid wordt ook een belangrijke verwijzing gemaakt naar de voorkoming en bestrijding van criminaliteit, racisme en vreemdelingenhaat als een van de doelstellingen van de Unie, die met name relevant is voor de maatregelen die op strafrechtelijk gebied en op het gebied van veiligheid worden genomen.

Leg het volgende uit voor het VERDRAG BETREFFENDE DE EU (VEU):

het VEU verwijst ook uitdrukkelijk naar de bescherming van personen tegen diverse vormen van discriminatie en naar het recht op gelijkheid

Artikel 2 VEU bevat de fundamentele waarden van de EU

Artikel 3 VEU bevat de doelstellingen van de Unie, waaronder de bestrijding van sociale uitsluiting en discriminatie.

Leg voor het EU-HANDvest van de grondrechten het volgende uit:

het Handvest van de grondrechten heeft dezelfde juridische waarde als de overige verdragen

Artikel 21 voorziet in een autonoom recht op non-discriminatie bij de uitvoering van het EU-recht → Dit is ruimer dan de gronden waarop de EU krachtens artikel 19 van het VWEU wetgeving tegen discriminatie kan vaststellen, en vereist, anders dan artikel 14 van het EVRM, niet dat een ander recht wordt ingeroepen opdat de bepaling effect kan sorteren.

→ Dia nr. 11: EU anti-discriminatie: Primaire wetgeving

Overgang naar afgeleide wetgeving. Korte toelichting bij de volgende afgeleide rechtsinstrumenten.

Richtlijn inzake rassengelijkheid: De richtlijn inzake rassengelijkheid stelt het kader vast voor de bestrijding van specifieke discriminatie op grond van ras of etnische afstamming als gevolg van direct of indirect discriminerend gedrag, waaronder zowel handelen als nalaten valt.

De richtlijn inzake rassengelijkheid biedt bescherming tegen dergelijke discriminatie in een groot aantal sectoren, ook op het gebied van arbeid en beroep.

de richtlijn inzake de rechten van slachtoffers: de richtlijn inzake de rechten van slachtoffers moet ervoor zorgen dat slachtoffers van misdrijven passende informatie, steun en bescherming krijgen en kunnen deelnemen aan de strafprocedure, ongeacht waar in de EU de schade zich heeft voorgedaan. Deze richtlijn wordt beschouwd als een belangrijke stap voorwaarts, aangezien slachtoffers jarenlang de "vergeten partij" van het strafrechtstelsel vormden.

Richtlijn gelijke behandeling in arbeid en beroep: de richtlijn gelijke behandeling in arbeid en beroep geeft uitvoering aan de gelijke behandeling in arbeid en beroep en sluit de gronden geslacht en ras uit van haar bescherming. In tegenstelling tot de richtlijn inzake rassengelijkheid is de materiële werkingssfeer van de richtlijn inzake gelijke behandeling in arbeid en beroep dus beperkt tot arbeid en beroep, maar beoogt zij de arbeidskansen van een groter aantal groepen mensen, waaronder gehandicapten, te verbeteren.

Kaderbesluit betreffende de bestrijding van racisme en vreemdelingenhaat: Het kaderbesluit heeft ten doel ervoor te zorgen dat bepaalde ernstige uitingen van racisme en vreemdelingenhaat (met inbegrip van het aanzetten tot, helpen bij of aanzetten tot het plegen van deze delicten) in alle landen van de EU strafbaar worden gesteld en worden bestraft met doeltreffende, evenredige en afschrikkende sancties.

→ Dia nr. 12: Verband tussen primaire en secundaire wetgeving

Leg het volgende uit over de relatie:

-EU-instellingen krijgen op grond van de EU-Verdragen (primair) expliciet de bevoegdheid om passende maatregelen ter bestrijding van discriminatie te nemen en/of wetgeving aan te nemen om een gemeenschappelijk hoog niveau van bescherming tegen discriminatie in alle lidstaten te waarborgen (secundair).

- alle aangenomen EU-wetgeving en beleidsmaatregelen moeten in overeenstemming zijn met de bepalingen van het Handvest, met inbegrip van de richtlijnen

Voorbeeld: Zaak C-236/09, *Test-Aankoop e.a.* De geldigheid van de betrokken bepaling (artikel 5, lid 2, van richtlijn 2014/113) moet worden beoordeeld in het licht van de relevante bepalingen van het Handvest, aangezien in de overwegingen van die richtlijn uitdrukkelijk naar het Handvest wordt verwezen.

→ Dia nr. 13: EU-antidiscriminatiekader. Implementatie en doeltreffendheid?

Waarom richtlijnen en geen verordeningen?

Zou het voor de lidstaten enig verschil maken?

Verordeningen: van algemene strekking, verbindend in al hun onderdelen en rechtstreeks toepasselijk. Zij moeten volledig worden nageleefd door degenen op wie zij van toepassing zijn

(particulieren, lidstaten, instellingen van de Unie). De verordeningen zijn vanaf hun inwerkingtreding rechtstreeks toepasselijk in alle lidstaten en hoeven niet in nationaal recht te worden omgezet.

Richtlijnen: Richtlijnen zijn verbindend ten aanzien van het te bereiken resultaat voor de lidstaten waarvoor zij bestemd zijn, doch aan de nationale autoriteiten wordt de bevoegdheid gelaten vorm en middelen te kiezen. De nationale wetgevers moeten een omzettingsbesluit of "nationale uitvoeringsmaatregel" vaststellen om de richtlijnen om te zetten en het nationale recht in overeenstemming te brengen met de doelstellingen ervan.

→ Dia nr. 14: EU-antidiscriminatiekader. Implementatie en doeltreffendheid?

Wat gebeurt er als de lidstaten een richtlijn niet uitvoeren? Of als ze een richtlijn verkeerd omzetten in de nationale rechtsorde?

-Mogelijke antwoorden: Aansprakelijkheid van de staat (particulieren vs. lidstaten op nationaal niveau), inbreukprocedure (Commissie vs. lidstaten op EU-niveau).

Het beginsel van rechtstreekse werking als optie voor het individu?

→ Dia nr. 15: Direct effect

→Vermogen om rechten voor particulieren te doen ontstaan die zij voor hun nationale rechterlijke instanties kunnen afdwingen (voor het eerst vastgesteld in Van Gend en Loos)

Belangrijke leidraad voor de trainer:

Het leerstuk van de rechtstreekse werking vult het leerstuk van de suprematie van het EU-recht aan.

Leg het belang van het beginsel van rechtstreekse werking uit.

-Hoewel het Hof in dat systeem de hoogste rechterlijke instantie is, moeten ook de lagere - de nationale - rechterlijke instanties het Unierecht kunnen toepassen. Met name wanneer het nationale

recht minder rechten verleent dan het EU-recht, is het van vitaal belang dat een verzoeker zijn rechten van de Unie voor de nationale rechter kan afdwingen. Uniformiteit in de bescherming van rechten vereist dat burgers in verschillende lidstaten hun rechten kunnen laten gelden. De beste instantie om individuele burgers te helpen is de nationale rechter.

→ Rechtstreekse werking voor richtlijnen?

Belangrijke leidraad voor de trainer:

Rechtstreekse werking zou geen probleem mogen zijn, aangezien men zich voor een nationale rechter moet kunnen beroepen op de nationale uitvoeringsmaatregel. **Maar de uitvoeringsmaatregel kan gebrekkig zijn of niet bestaan. Het Hof heeft daarom erkend dat een richtlijn in bepaalde omstandigheden rechtstreekse werking kan hebben.** Oorspronkelijk werd aangenomen dat richtlijnen geen rechtstreekse werking konden hebben omdat een "richtlijn verbindend is ten aanzien van het te bereiken resultaat, doch aan de nationale instanties de bevoegdheid laat vorm en middelen te kiezen". Maar de zaak **Van Duyn bevestigde dat richtlijnen rechtstreekse werking kunnen hebben.**

Achtergrond van de zaak: Van Duyn tegen Home Office: De Britse regering probeerde Van Duyn, een Nederlandse, uit te sluiten van de EU vanwege haar lidmaatschap van een "ongewenste" organisatie. De vraag was of richtlijn 64/221 rechtstreeks door Van Duyn kon worden afgedwongen.

→ Van Duyn vocht het besluit van het Verenigd Koninkrijk om haar de toegang te weigeren aan met een beroep op een richtlijn die bepaalt dat elke beperking van het vrije verkeer om redenen van openbare orde uitsluitend gebaseerd mag zijn op het persoonlijke gedrag van de betrokkene.

Het Hof van Justitie oordeelde dat zij zich voor de nationale rechter op de richtlijn kon beroepen, waarmee het beginsel van rechtstreekse werking van richtlijnen is vastgelegd. Richtlijnen met rechtstreekse werking moeten **voldoende duidelijk, nauwkeurig en onvoorwaardelijk zijn en de uitvoeringstermijn moet zijn verstreken.**

→ **Richtlijnen kunnen alleen verticaal worden ingeroepen tegen de staat of een overheidsinstantie** (Marshall tegen Southampton Area Health Authority). "Hieruit volgt dat een richtlijn uit zichzelf geen verplichtingen kan opleggen aan een particulier en dat een bepaling van een richtlijn niet aan een dergelijke persoon kan worden tegengeworpen."

Belangrijke leidraad voor de trainer:

In het recht betreffende de rechtstreekse werking van richtlijnen wordt een duidelijk onderscheid gemaakt tussen gevallen waarin de verzoeker de tenuitvoerlegging van een richtlijn tegen een lidstaat probeert af te dwingen en gevallen waarin de tenuitvoerlegging tegen een particuliere partij wordt gevraagd. In het laatste geval kan een richtlijn geen rechtstreekse werking hebben, terwijl een artikel, verordening of besluit van het Verdrag dat wel kan hebben.

Wat gebeurt er als iemand zijn rechten wil afdwingen tegen een particuliere partij, bijvoorbeeld een particuliere werkgever? Rechtstreekse werking kan niet worden gebruikt. Er kunnen andere methoden beschikbaar zijn, bijvoorbeeld de aansprakelijkheidsprocedure van de staat.

→ Dia nr. 16: Principe van rechtstreekse werking

Casus: Beoordeel of de volgende bepalingen (1) rechtstreekse werking kunnen hebben en (2) de geadresseerde van de vordering, (3) waarom een particulier deze bepalingen met rechtstreekse werking kan trachten af te dwingen?

Artikel 6 Richtlijn 76/207/EEG van de Raad van 9 februari 1976 betreffende de tenuitvoerlegging van het beginsel van gelijke behandeling van mannen en vrouwen ten aanzien van de toegang tot het arbeidsproces, de beroepsopleiding en de promotiekansen en ten aanzien van de arbeidsvoorwaarden → **De lidstaten nemen in hun interne rechtsorde de nodige maatregelen op om eenieder die zich door niet-toepassing te zijn aanzien van het beginsel van gelijke behandeling in de zin van de artikelen 3, 4 en 5 benadeeld acht, in staat te stellen zijn rechten voor het gerecht te doen gelden na eventueel een beroep op andere bevoegde instanties te hebben gedaan.**

Instructies voor de opleider: Deze bepaling werd besproken in de zaak van: *Marshall tegen Southampton Area Health Authority*

De bepaling werd als volgt geformuleerd: Duidelijk, nauwkeurig, onvoorwaardelijk en de termijn voor tenuitvoerlegging was verstreken: Zij kon worden ingeroepen tegen een overheidsinstantie zoals de gezondheidsautoriteit. De horizontale werking van een richtlijn werd echter ontkend.

Art 255 EG: "Iedere burger van de Unie heeft een recht van toegang ... volgens nader te bepalen beginselen en voorwaarden".

Instructies voor de opleider: Deze bepaling werd besproken in de zaak van: *Petrie/Commissie*

De bepaling moest: Duidelijk, nauwkeurig, NIET onvoorwaardelijk. Zij kon GEEN rechtstreekse werking hebben. Maar als rechtstreekse werking mogelijk was, zouden beide kunnen worden ingeroepen tegen een particuliere en openbare partij (verticale en horizontale rechtstreekse werking).

→ Dia nr. 17: Aandachtspunten voor het antwoord

Duidelijk en nauwkeurig: de tekst (en het recht dat hij uitdrukt) moet duidelijk en ondubbelzinnig zijn.

Onvoorwaardelijk: zonder rechterlijke tussenkomst: bepalingen die voorwaardelijk zijn in die zin dat zij een discretionaire bevoegdheid aan een derde (lidstaat of Commissie) toekennen, zijn uitgesloten van rechtstreekse werking - omdat de nationale rechter zich niet aan die discretionaire bevoegdheid kan onttrekken.

De uitvoeringstermijn is verstreken

Richtlijnen kunnen alleen verticaal rechtstreekse werking hebben (staat en overheid): bijvoorbeeld organen die door de staat belast zijn met het verlenen van een openbare dienst; en die deze dienst onder toezicht van de staat verlenen; en die voor het verlenen van die dienst over bijzondere bevoegdheden beschikken die verder gaan dan die welke normaliter in de betrekkingen tussen particulieren van toepassing zijn.

PRESERVE

Preventing Racism and Discrimination -
Enabling the Effective Implementation of the
EU Anti-Racist Legal Framework

PROJECT 101049763 - CERV-2021-EQUAL

De bepalingen van de richtlijn rassengelijkheid

Deel 1 - Onderwerp 2

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the Directorate-General for Justice and Consumers of the European Commission. Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

Co-funded by the
European Union

Doelstellingen van het programma

Een overzicht geven van de belangrijkste voorwaarden en bepalingen van de richtlijn Rassengelijkheid

Identificeren van belangrijke jurisprudentie in relatie tot de richtlijn

Toepassen van deze kennis op praktijkscenario's, om te zien hoe de wet in de praktijk uitpakt

Richtlijn Rassengelijkheid

- **Richtlijn 2000/43/EG van 29 juni 2000 betreffende de toepassing van het beginsel van gelijke behandeling van personen ongeacht ras of etnische afstamming.**
 - Inbreukprocedure wegens niet uitvoeren?
 - Implementatie van het beginsel van gelijke behandeling

Wat zijn voorbeelden van discriminatie op grond van ras en/of etniciteit?

Richtlijn Rassengelijkheid: wie wordt beschermd?

- **‘oor de toepassing van deze richtlijn wordt onder het beginsel van gelijke behandeling verstaan de afwezigheid van elke vorm van directe of indirecte discriminatie op grond van ras of etnische afstamming.’** (Artikel 2(1))
 - Alle natuurlijke en rechtspersonen, inclusief onderdanen van derde landen.
 - **‘raciale of etnische afstemming’** niet gedefinieerd in de richtlijn?
 - **‘ras’** → iemands uiterlijke kenmerken, zoals huidskleur
 - **‘eticiteit’** → taal, cultuur, religie, sociale gewoonten, tradities
- **Rechtszekerheid?**
 - **Inclusieve definities en uitgebreide toepassing van de richtlijn?** (Zaak C-83/14, CHEZ Razpredelenie Bulgarije)
 - **Aanpak van de Commissie?**

Richtlijn Rassengelijkheid: **wie wordt niet beschermd?**

‘Deze richtlijn is niet van toepassing op verschillen in behandeling gebaseerd op nationaliteit en doet geen afbreuk aan voorwaarden voor toegang en verblijf van onderdanen van derde landen en staatlozen tot c.q. op het grondgebied van de lidstaten, noch aan enige behandeling die het gevolg is van de juridische status van de betrokken onderdanen van derde landen en staatlozen.’ Artikel 3(2)

- **Zaak C-668/15, Jyske Finans**

- Weigerde enige betekenis toe te kennen aan de overlappingen tussen etnische afkomst en nationaliteit.

- **Zaak C-54/07, Feryn**

- Er hoeft geen identificeerbaar slachtoffer te zijn om een zaak voor de rechter te brengen
- “Het feit dat een werkgever publiekelijk verklaart dat hij geen werknemers van een bepaalde etnische of raciale afkomst zal aanwerven, iets wat bepaalde kandidaten er duidelijk van zal weerhouden zich kandidaat te stellen [...] hun toegang tot de arbeidsmarkt zal belemmeren, is aan te duiden als rechtstreekse discriminatie.”

Richtlijn rassengelijkheid: **wie wordt niet beschermd?**

→ Zou een vluchteling of asielzoeker zich op deze richtlijn kunnen beroepen om zijn beklag te doen in dien hij wordt gediscrimineerd?

Nationaliteit ≠ Correlatie tussen een vluchteling/asielzoeker en diens etniciteit?

De Ombudsman voor Gelijkheid tegen Skarets Fastigheter Aktiefbolag (Zweedse Hof van Beroep)

- Vertoont een nauwe correlatie tussen een persoon die een vluchteling / asielzoeker is en zijn etniciteit

Richtlijn Rassengelijkheid: **werkingsfeer**

De voorwaarden voor toegang tot arbeid in loondienst of als zelfstandige en tot een beroep, met inbegrip van de selectie- en aanstellingscriteria, ongeacht de tak van activiteit en op alle niveaus van de beroepshiërarchie, met inbegrip van bevorderingskansen;

de toegang tot alle vormen en alle niveaus van beroepskeuzevoorlichting, beroepsopleiding, voortgezette beroepsopleiding en omscholing, met inbegrip van praktijkervaring;

Werkgelegenheid en arbeidsvoorwaarden, inclusief ontslag en beloning;

het lidmaatschap van of de betrokkenheid bij een werkgevers- of werknemersorganisatie of enige organisatie waarvan de leden een bepaald beroep uitoefenen, waaronder de voordelen die deze organisaties bieden;

Sociale bescherming, inclusief sociale zekerheid en gezondheidszorg;

Onderwijs;

Sociale voordelen;

Toegang tot en het aanbod van goederen en diensten die publiekelijk beschikbaar zijn, met inbegrip van huisvesting.

Richtlijn Rassengelijkheid: **wat is verboden?**

Directe discriminatie

Indirecte discriminatie

Intimidatie

Richtlijn Rassengelijkheid: **Verbod Directe discriminatie**

‘Directe discriminatie’, wanneer iemand op grond van ras of etnische afstamming ongunstiger wordt behandeld dan een ander in een vergelijkbare situatie wordt, is of zou worden behandeld’ (Art. 2(2)(a))

→ Door de persoon die het discriminerende gedrag daadwerkelijk pleegt en een persoon die een ander de opdracht geeft het discriminerende gedrag te vertonen.

Kun je een voorbeeld bedenken van directe discriminatie die door de richtlijn verboden zou zijn?

Richtlijn Rassengelijkheid: **Verbod Indirecte discriminatie**

‘Indirecte discriminatie’, wanneer een ogenschijnlijk neutrale bepaling, maatstaf of handelwijze personen van een bepaald ras of een bepaalde etnische afstamming in vergelijking met andere personen bijzonder benadeelt, tenzij die bepaling, maatstaf of handelwijze objectief wordt gerechtvaardigd door een legitiem doel en de middelen voor het bereiken van dat doel passend en noodzakelijk zijn’ (Art 2(2)(b))

- Oegenschijnlijke neutraliteit van het criterium of van de praktijk
- Door de persoon die daadwerkelijk het discriminerende gedrag vertoont en een persoon die een ander de opdracht geeft het discriminerende gedrag te vertonen

Richtlijn Rassengelijkheid: **Verbod Indirecte discriminatie**

- Zaak C-83/14, *CHEZ Razpredelenie Bulgaria*
 - Om een maatregel als indirecte discriminatie in de zin van de richtlijn te kunnen beschouwen, volstaat het dat "de maatregel weliswaar neutrale criteria hanteert die niet gebaseerd zijn op het beschermde kenmerk, maar tot gevolg heeft dat met name personen die dat kenmerk bezitten, worden benadeeld"

Kun je een voorbeeld bedenken van indirecte discriminatie die door de richtlijn verboden zou zijn?

Richtlijn Rassengelijkeheid: **Verbod Intimidatie**

‘Intimidatie wordt als discriminatie in de zin van lid 1 beschouwd als er sprake is van ongewenst gedrag dat met ras of etnische afstamming verband houdt, en tot doel of gevolg heeft dat de waardigheid van een persoon wordt aangetast en een bedreigende, vijandige, beledigende, vernederende of kwetsende omgeving wordt gecreëerd. Het begrip intimidatie kan in dit verband worden gedefinieerd in overeenstemming met de nationale wetgeving en praktijken van de lidstaten..’ (Art 2(3))

→ Het creëren van een vijandige omgeving die tot gevolg heeft dat de waardigheid van een persoon wordt geschonden, is voldoende voor het vaststellen van intimidatie in de zin van het artikel.

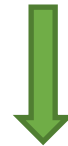
→ Gericht op specifieke raciale of etnische minderheidsgroepen of individuen

Kun je een voorbeeld bedenken van intimidatie die door de richtlijn verboden zou zijn?

Richtlijn Rassengelijkheid: **Slachtofferschap**

“De lidstaten nemen in hun nationale wetgeving de nodige maatregelen op om personen te beschermen tegen een nadelige behandeling of nadelige gevolgen als reactie op een klacht of op een procedure gericht op het doen naleven van het beginsel van gelijke behandeling.” (Artikel 9)

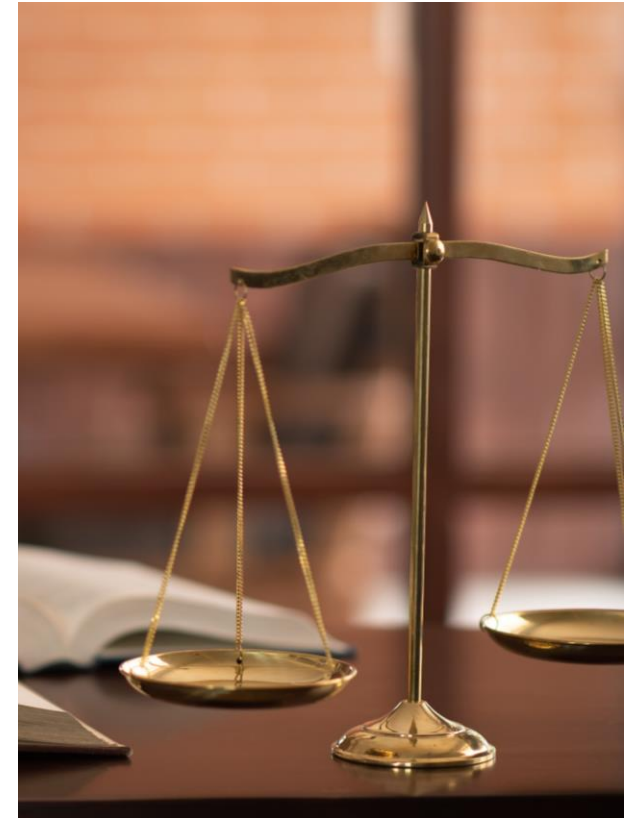
→ **Slachtofferschap** is elke nadelige maatregel die wordt genomen door een organisatie (inclusief werkgevers en overheidsinstanties) of door een individu om vergelding voor een schending van het recht op gelijke behandeling af te dwingen.

Richtlijn Rassengelijkheid: Verdediging?

Artikel 5: *‘Het **beginsel van gelijke behandeling belet niet** dat een lidstaat, om volledige gelijkheid in de praktijk te waarborgen, specifieke maatregelen handhaaft of aanneemt om de nadelen verband houdende met ras of etnische afstamming te voorkomen of te compenseren.’*

→ organisaties van personen van een bepaald ras of een bepaalde etnische afstamming, waarvan het hoofddoel de bevordering van de speciale behoeften van die personen is.

Richtlijn Rassengelijkheid: Verdediging?

Wezenlijke bepalingen en beroepsvereisten

Artikel 4: 'Niettegenstaande artikel 2, leden 1 en 2, kunnen de lidstaten bepalen dat een verschil in behandeling dat op een kenmerk in verband met ras of etnische afstamming berust, geen discriminatie vormt, indien een dergelijk kenmerk, vanwege de aard van de betrokken specifieke beroepsactiviteiten of de context waarin deze worden uitgevoerd, een wezenlijke en bepalende beroepsvereiste vormt, mits het doel legitiem en het vereiste evenredig aan dat doel is.

→ **Hoe wordt het evenredigheidsvereiste beoordeeld?**

Dit verweer dat kan worden gebruikt '**In zeer beperkte omstandigheden**' (overweging 18 in de preambule)

Wanneer wordt de weg naar de rechter bewandeld?

Als er op het eerste gezicht sprake is van discriminatie, verschuift de bewijslast naar de verweerder (artikel 8, lid 1) → de verdachte moet aantonen dat hij niet heeft gediscrimineerd, in plaats van te eisen dat het vermeende slachtoffer dit volledig bewijst (dit principe geldt niet in strafrechtelijke procedures)

Men moet erop kunnen vertrouwen dat onderzoek naar discriminatie onafhankelijk wordt verricht. Alsmede onafhankelijke verslagen te publiceren en aanbevelingen te doen over elk onderwerp dat met dergelijke discriminatie verband houdt. (overweging 15 in de preambule) (art. 13, lid 2)

Organen of andere rechtspersonen die zorg dragen voor gelijke behandeling hebben de verantwoordelijkheid om onafhankelijk te opereren (art. 13, lid 2)

Wanneer wordt de weg naar de rechter bewandeld?II

Article 7(2) → associations, organisations or other legal entities that have a legitimate interest in ensuring the provisions of this Directive are complied with, can intervene in judicial or administrative procedures either on behalf or in support of the victim.

The Directive lays down minimum, not maximum requirements (Art. 6(1)).

Richtlijn Rassengelijkheid: **passende remedies?**

- Compensatie in termen van geld → ‘effectief, evenredig en afschrikkend’
- Strafzaak → betaling van een geldboete of gevangenisstraf
- Sancties kunnen de vorm aannemen van verbodsbepalingen volgens de regels van het nationale recht
- Zaak C-81/12, *Asociatia Accept v Consiliul National pentru Combaterea Discriminariilor*
 - De richtlijn staat in de weg van het nationale recht. Hierdoor zijn sancties vaak louter symbolisch of wordt er enkel gestraft met een waarschuwing.

Richtlijn Rassengelijkheid: Case study

Jean, een Kameroense burger, is Rubinia binnengekomen, een EU-lidstaat, en heeft asiel aangevraagd. In afwachting van de behandeling van zijn asielaanvraag krijgt hij te horen dat asielzoekers in geen enkele branche mogen werken en hij daarom een maandelijkse toelage zal ontvangen. De toelage dekt zijn accommodatie, maar hij heeft aan het einde van de maand niet genoeg geld om te eten; het is wettelijk 60% van het gegarandeerde minimumsalaris voor Rubiniaanse staatsburgers. Twee maanden later wordt zijn asielaanvraag goedgekeurd en krijgt hij de vluchtelingenstatus. Als vluchteling mag hij alleen werken in de landbouw en de agrarische sector. Hij krijgt te horen dat dit noodzakelijk overheidsbeleid is om ervoor te zorgen dat het aanvraagstelsel voor vluchtelingen niet wordt misbruikt en overweldigd door economische migranten. Als hij een baan krijgt, realiseert hij zich dat hij minder dan de helft verdient van het salaris dat wordt verdiend door andere werknemers met de Rubiniaanse nationaliteit. Als hij daarover klaagt, krijgt hij spottend van de manager te horen: *“Wat ga je doen? Werken als IT-consultant?”*. Jean beklagt zich bij de autoriteiten en wordt op staande voet ontslagen omdat hij ‘onnodige problemen veroorzaakte met andere werknemers’. Door personeelstekorten en bezuinigingen onderzoeken de autoriteiten de klacht drie jaar later, en tegen die tijd beweren alle getuigen het gesprek tussen Jean en zijn manager te zijn vergeten.

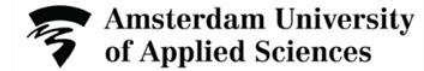
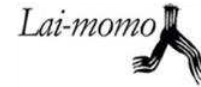
Kuda is een goede vriend van Jean. Hij heeft de nationaliteit van Rubinia en hoewel hij niet van Afrikaanse afkomst is, heeft hij een donkerdere huidskleur. De manager denkt ten onrechte dat hij ook vluchteling is, hierdoor kreeg ook hij een lager salaris. Kuda is net als Jean van plan ook een klacht in te dienen bij de autoriteiten over het agrarische bedrijf. De manager komt dit te weten en ontstaat hem voor de zekerheid ook.

Ten slotte is de vrouw van Jean, Ayshe, moslim en draagt ze de boerka. Ze wil graag een baan als receptioniste, maar ze krijgt te horen dat ze een universitair diploma moet hebben en de Rubinische taal uitstekend moet beheersen. Dit had geen deel uitgemaakt van de vacature die ze had gezien toen ze naar de baan solliciteerde; het werd voor het eerst benoemd tijdens het interview. Wanneer ze probeert naar de universiteit te gaan en zich in te schrijven voor taallessen, krijgt ze te horen dat de universiteit geen studenten aannemen die een boerka dragen. Bij het verlaten van het administratiekantoor van de universiteit ziet ze een poster met de tekst 'Deze universiteit steunt "radicalen uit Rubinia"'. Op de poster staat prominent een afbeelding van een vrouw die een boerka draagt.

Adviseer de verschillende partijen (Jean, Kuda en Ayshe) of en hoe zij een beroep kunnen doen op de Richtlijn Rassengelijkheid.

PRESERVERE partnership:

FOLLOW US ON

preservere-eu-project

Curriculum voor professionals op het gebied van recht -De bepalingen van de richtlijn rassengelijkheid**Dia 1**

Cover dia

Dia 2

Doelstellingen van het onderwerp:

- a) Een overzicht geven van de belangrijkste termen en bepalingen van de richtlijn rassengelijkheid
- b) Enkele belangrijke jurisprudenties in verband met de richtlijn vaststellen
- c) Deze kennis toepassen op praktische scenario's, om te zien hoe de wet in de praktijk uitpakt.

Dia 3

- Geef een korte inleiding tot de richtlijn:
 - De volledige naam van de richtlijn inzake rassengelijkheid is Richtlijn 2000/43/EG van 29 juni 2000 houdende toepassing van het beginsel van gelijke behandeling van personen ongeacht ras of etnische afstamming.
 - Er lopen momenteel geen inbreukprocedures wegens niet-uitvoering van de richtlijn rassengelijkheid. Alle EU-lidstaten hebben de richtlijn met succes in nationaal recht omgezet.
 - Het doel van de richtlijn is het beginsel van gelijke behandeling in praktijk te brengen.
- "Kunt u voorbeelden geven van discriminatie op grond van ras of etniciteit?"
 - Gebruik deze brainstormsessie om uit te leggen dat sommige vormen van raciale/etnische discriminatie strafrechtelijk kunnen worden vervolgd, terwijl andere civielrechtelijk kunnen worden vervolgd.
 - Gebruik deze brainstormsessie ook om uit te leggen dat er verschillende soorten discriminerend gedrag zijn: **directe discriminatie, indirecte discriminatie en intimidatie**, die alle door de richtlijn verboden zijn.

Dia 4

- Wie wordt door de richtlijn beschermd?
 - Alle natuurlijke personen en alle rechtspersonen, voor zover van toepassing. (Overweging 16 van de preambule)

- Het discriminatieverbod geldt ook voor onderdanen van derde landen. Dit is een belangrijk element van de richtlijn, dat onderstreept dat het verbod op discriminatie iedereen in de Europese Unie beschermt en niet alleen EU-burgers.
- De termen van de richtlijn zijn niet gedefinieerd. De richtlijn bepaalt dat **"er geen directe of indirecte discriminatie op grond van ras of etnische afstamming mag plaatsvinden"**. (Artikel 2, lid 1). Er is echter geen definitie van wat onder "ras of etnische afstamming" moet worden verstaan. Sommige EU-lidstaten hebben bij de tenuitvoerlegging van de wetgeving het woord "ras" volledig vermeden en zich uitsluitend gebaseerd op het begrip "etnische afstamming".
- In het algemeen wordt **"ras"** gedefinieerd door rekening te houden met de uiterlijke kenmerken van een persoon, zoals huidskleur. **Etniciteit** omvat gewoonlijk kenmerken als taal, godsdienst, cultuur, sociale gewoonten, tradities enz.
- Enerzijds levert dit problemen op voor de rechtszekerheid. Anderzijds stelt het het Hof van Justitie van de EU en de nationale rechters in staat om meer omvattende definities vast te stellen en de toepassing van de richtlijn uit te breiden. Zie bijvoorbeeld het arrest van het Hof van 16 juli 2015, *CHEZ Razpredelenie Bulgaria*, C-83/14, ECLI:EU:C:2015:480.¹
- **Ook de Commissie heeft de richtlijn ruim opgevat:** De Commissie is van mening dat de richtlijn een situatie verbiedt waarin iemand rechtstreeks wordt gediscrimineerd op grond van een onjuiste waarneming of veronderstelling van beschermde kenmerken. Als bijvoorbeeld een kandidaat voor een baan niet wordt geselecteerd omdat de werkgever ten onrechte denkt dat hij/zij van een bepaalde etnische afstamming is, zou dit neerkomen op discriminatie.²

Dia 5

Wie beschermt de richtlijn niet (I)?

- Artikel 3, lid 2: "Deze richtlijn heeft geen betrekking op verschillen in behandeling op grond van nationaliteit en laat de bepalingen en voorwaarden inzake toegang en verblijf van

¹ Achtergrondinformatie over de zaak voor degenen die het onderwerp behandelen: de klagster was een vrouw van niet-Roma afkomst die een winkel runt in het district waar veel Roma wonen. Zij klaagde dat de praktijk om elektriciteitsmeters op de betonnen pylons te installeren op een hoogte van zes tot zeven meter, terwijl deze in de andere districten op een hoogte van 1,70 meter worden geplaatst, werd toegeschreven aan het feit dat de meeste inwoners van het district van Roma-afkomst waren. Door deze praktijk werd zij rechtstreeks gediscrimineerd omdat zij haar elektriciteitsmeter niet kon controleren op haar verbruik. Het HvJEU heeft geoordeeld dat het beginsel van gelijke behandeling van personen ongeacht ras of etnische afstamming zich uitstrekt tot personen die, hoewel zij zelf geen lid zijn van het betrokken ras of de betrokken etnische groep, toch rechtstreeks of indirect worden gediscrimineerd als gevolg van een minder gunstige behandeling, respectievelijk bijzondere nadelen.

² VERSLAG VAN DE COMMISSIE AAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD over de toepassing van Richtlijn 2000/43/EG van de Raad houdende toepassing van het beginsel van gelijke behandeling van personen ongeacht ras of etnische afstamming ("de richtlijn rassengelijkheid") en van Richtlijn 2000/78/EG van de Raad tot instelling van een algemeen kader voor gelijke behandeling in arbeid en beroep ("de richtlijn gelijke behandeling in arbeid en beroep"), (Brussel, 19.3.2021) COM(2021) 139 definitief, blz. 10.

onderdanen van derde landen en staatlozen op het grondgebied van de lidstaten, alsmede elke behandeling die voortvloeit uit de juridische status van de betrokken onderdanen van derde landen en staatlozen, onverlet.

- Het Hof van Justitie van de Europese Unie heeft deze bepaling in twee belangrijke zaken uitgelegd:
 1. Arrest van 6 april 2017, *Jyske Finans*, C-668/15, ECLI:EU:C:2017:278:³ Het Hof kiest voor een **restrictieve benadering** van de situaties die onder de richtlijn zouden vallen, in die zin dat het **weigert betekenis toe te kennen aan de overlappingsen tussen etnische afkomst en nationaliteit**.
 2. Arrest van 10 juli 2008, *Feryn*, C-54/07, ECLI:EU:C:2008:397, punt 25:⁴ Het Hof geeft een **ruime uitlegging** aan de situaties die onder de richtlijn vallen, in die zin dat **er geen identificeerbaar slachtoffer hoeft te zijn om een zaak bij het Hof aanhangig te maken**: "Het feit dat een werkgever publiekelijk verklaart dat hij geen werknemers van een bepaalde etnische afstamming of van een bepaald ras zal aanwerven, hetgeen duidelijk bepaalde kandidaten sterk kan afschrikken om te solliciteren en bijgevolg hun toegang tot de arbeidsmarkt kan belemmeren, vormt rechtstreekse discriminatie bij aanwerving in de zin van richtlijn 2000/43.". Het bestaan van een dergelijke directe discriminatie hangt niet af van de identificatie van een klager die beweert het slachtoffer te zijn geweest.

Dia 6

Wie beschermt de richtlijn niet (II)?

- **Zou een vluchteling of asielzoeker zich op deze richtlijn kunnen beroepen om te klagen dat hij wordt gediscrimineerd?**
- Enerzijds omdat het hun nationaliteit is (en niet hun ras en etniciteit) en de omstandigheden in hun land van herkomst die hen in aanmerking doen komen voor asiel. Anderzijds is er een zeer nauwe correlatie tussen het feit dat iemand vluchteling/asielzoeker is en zijn etniciteit (dit kan worden aangetoond aan de hand van statistieken).
- Dit is de redenering die het Zweedse Hof van Beroep heeft gevolgd toen het de wet ruim uitlegde en oordeelde dat het behoren tot de categorie vluchtelingen indirect verband houdt met iemands etnische afstamming (zaak nr. T 1666-09 *De Ombudsman voor Gelijkheid tegen Skarets Fastigheter Aktiebolag*, arrest van 25 februari 2010).

³ Achtergrondinformatie over de zaak voor degenen die het onderwerp leveren: Een Deense burger van Bosnische afkomst werd gevraagd aanvullende identificatiedocumenten te verstrekken bij het aanvragen van een lening, terwijl zijn vrouw, die van Deense etnische afkomst was, dat niet hoefde. De rechtvaardiging was dat zij "inheems" was, terwijl hij dat niet was. Het Hof weigerde directe of indirecte discriminatie vast te stellen, aangezien de richtlijn "geen betrekking heeft op een verschillende behandeling op grond van nationaliteit" en de "verschillende behandeling niet noodzakelijkerwijs rechtstreeks op zijn etnische afkomst was gebaseerd".

⁴ Achtergrondinformatie over de zaak voor degenen die het onderwerp behandelen: De zaak betrof een publieke verklaring van NV Firma Feryn tijdens een aanwervingsprocedure dat zij sollicitaties van personen van een bepaalde etnische afstamming niet in aanmerking zou nemen. Het Hof oordeelde dat zelfs als er geen identificeerbare klager is die beweert het slachtoffer te zijn, er toch sprake kan zijn van directe discriminatie.

- Geef voorbeelden van situaties die niet onder de richtlijn zouden vallen:
 - a) Het feit dat buitenlands huishoudelijk personeel in Cyprus binnenkomt op een speciaal visum en geen ander beroep mag uitoefenen.
 - b) Het feit dat asielzoekers in veel landen niet in elk gewenst beroep mogen werken.
 - c) Het feit dat studenten uit derde landen niet mogen werken terwijl zij in het land zijn met een studentenvisum.

Dia 7

- Op welke gebieden is de richtlijn van toepassing?
 - De richtlijn is van toepassing op zowel handelen als nalaten.
 - Zij schept verplichtingen voor alle personen in de openbare en de particuliere sector (artikel 3, lid 1): "Binnen de grenzen van de aan de Gemeenschap verleende bevoegdheden is deze richtlijn van toepassing op alle personen, zowel in de openbare als in de particuliere sector, met inbegrip van overheidsinstanties".
 - De richtlijn schept verplichtingen op de volgende gebieden, die in artikel 3, lid 1, worden opgesomd:
 - (a) Voorwaarden voor toegang tot werk en zelfstandige arbeid. Dit omvat zowel de aanwerving als de promotie van het potentiële slachtoffer.
 - (b) Toegang tot alle soorten en alle niveaus van beroepsbegeleiding en -opleiding, met inbegrip van praktische werkervaring.
 - (c) Werkgelegenheid en arbeidsvoorwaarden, met inbegrip van ontslag en beloning.
 - (d) Lidmaatschap van en betrokkenheid bij een organisatie van werknemers of werkgevers.
 - (e) Sociale bescherming, met inbegrip van sociale zekerheid en gezondheidszorg.
 - (f) Onderwijs.
 - (g) Toegang tot en aanbod van goederen en diensten die voor het publiek beschikbaar zijn, met inbegrip van huisvesting.
 - Een opmerking over sociale bescherming voor degenen die het onderwerp aanleveren - Sociale voordelen worden ruim geïnterpreteerd om zowel voordelen van economische of culturele aard te omvatten, waaronder concessies voor openbaar vervoer, gereduceerde prijzen voor toegang tot evenementen of gesubsidieerde maaltijden op scholen voor kinderen uit gezinnen met een laag inkomen. (Advies van AG Sharpston van 11 september 2018, Maniero, C-457-17, ECLI:EU:C:2018:697, para. 47)
 - Een opmerking over onderwijs voor degenen die het onderwerp aansnijden - dit wordt niet gedefinieerd, maar men kan aannemen dat het alles omvat van kleuterschool tot hoger onderwijs.
 - Concluderen dat de werkingssfeer van de richtlijn zeer ruim is.

Dia 8

- De richtlijn verbiedt drie dingen: **directe discriminatie, indirecte discriminatie en intimidatie**. **Wat zijn de verschillen tussen de drie termen?**
- In het algemeen betekent gelijke behandeling dat gelijken gelijk moeten worden behandeld (bijv. een kind van een etnische minderheid moet gelijke toegang tot onderwijs krijgen) en ongelijken gelijk moeten worden behandeld (bijv. sprekers van een etnische minderheid moeten speciale hulp op school krijgen).

Dia 9

- Directe discriminatie (gedefinieerd in artikel 2, lid 2, onder a)): directe discriminatie. 2(2)(a):
 - "er is sprake van directe discriminatie wanneer iemand ongunstiger wordt behandeld dan een ander in een vergelijkbare situatie op grond van ras of etnische afstamming wordt, is of zou worden behandeld".
 - Er is sprake van directe discriminatie wanneer iemand minder gunstig wordt behandeld dan een ander in een vergelijkbare situatie wordt, is of zou worden behandeld op grond van zijn/haar ras of etniciteit.
 - Rechtstreekse discriminatie kan worden gepleegd door de persoon die het discriminerende gedrag daadwerkelijk uitvoert en door een persoon die een ander opdracht geeft het discriminerende gedrag uit te voeren. (Artikel 4 van de richtlijn)

Discussie in de klas: **Kunt u voorbeelden bedenken van directe discriminatie die door de richtlijn verboden zouden zijn?**

Personen die het onderwerp aansnijden zouden de volgende voorbeelden kunnen voorstellen:

1. de toegang tot werk wordt geweigerd op grond van zijn etnische of raciale afkomst
2. moeilijkheden bij de inschrijving op scholen op grond van iemands etnische of raciale afkomst
3. discriminerende personeelsadvertenties
4. het niet of te laat onderzoeken door de politie of andere overheidsinstanties van beschuldigingen van slechte arbeidsomstandigheden op grond van iemands etnische of raciale afkomst.
5. Bars, restaurants en winkels weigeren de toegang
6. Vastgoedmakelaars of eigenaars die niet verhuren aan huurders van een minderheidsras of een etnische groep.
7. Racistisch gesegregerde sociale huisvesting en onderwijs
8. Loonverschillen: in bepaalde lidstaten blijkt uit de statistieken dat mannen uit minderheden minder verdienen dan mannen uit de meerderheid en vrouwen uit minderheden.

Dia 10

- Indirecte discriminatie (gedefinieerd in artikel 2, lid 2, onder b)):

- "Er is sprake van indirecte discriminatie wanneer een ogenschijnlijk neutrale bepaling, maatstaf of handelwijze personen van een ras of etnische afstamming in vergelijking met andere personen bijzonder benadeelt, tenzij die bepaling, maatstaf of handelwijze objectief wordt gerechtvaardigd door een legitiem doel en de middelen voor het bereiken van dat doel passend en noodzakelijk zijn".
- De sleutel om indirecte discriminatie te begrijpen is de **schijnbare neutraliteit van het criterium of de praktijk**. Zo wordt huidskleur meestal beschouwd als een direct racistisch criterium, terwijl taal en afkomst neutraler lijken.
- Bijgevolg is indirecte discriminatie moeilijker op te sporen, aangezien het gaat om gedrag dat discriminatie goed kan "verbergen" of geen duidelijk verband houdt met ras of etnische afstamming.
- Net als bij directe discriminatie kan indirecte discriminatie worden gepleegd door de persoon die het discriminerende gedrag daadwerkelijk uitvoert en door een persoon die een ander opdracht geeft het discriminerende gedrag uit te voeren. (Artikel 4 van de richtlijn)

Dia 11

→ Arrest van het Hof van 16 juli 2015, *CHEZ Razpredelenie Bulgaria*, C-83/14, ECLI:EU:C:2015:480, punt. 96: Volgens het HvJEU is het, opdat een maatregel indirecte discriminatie in de zin van de richtlijn kan vormen, voldoende dat "**hoewel daarbij neutrale criteria worden gehanteerd die niet op het beschermde kenmerk zijn gebaseerd, deze maatregel tot gevolg heeft dat met name personen die dit kenmerk bezitten, worden benadeeld**".

Discussie in de klas: **Kunt u voorbeelden bedenken van indirecte discriminatie die door de richtlijn verboden zouden zijn?**

Personen die het onderwerp aansnijden zouden de volgende voorbeelden kunnen voorstellen:

1. Taalvereisten die in feite niet nodig zijn
2. Ongepast hoge eisen aan professionele of academische kwalificaties
3. Algemeen verbod op een beroep of activiteit die kenmerkend is voor een bepaald ras of een bepaalde etnische groep (bv. waarzeggerij, verzamelen van schroot).
4. Kledingvoorschriften (denk bijvoorbeeld aan de vraag of een verbod op de Burqa indirecte discriminatie is). In dit verband is de jurisprudentie van het EHRM relevant en nuttig:
 - Zie *Leyla Sahin tegen Turkije* (App. nr. 44774/98, beslissing van de Grote kamer van 10 november 2005) waarin het Hof geen schending van artikel 9 (vrijheid van godsdienst) vaststelde toen het een studente geneeskunde in Turkije werd verboden met haar hoofddoek op naar de universiteit te gaan. Het Hof heeft ook geen schending van artikel 14 (vrijheid van discriminatie) vastgesteld, omdat de voorschriften inzake de islamitische hoofddoek niet gericht waren tegen de religieuze overtuiging van verzoekster, maar het legitieme doel van

bescherming van de orde en de rechten en vrijheden van anderen nastreefden en kennelijk bedoeld waren om het seculiere karakter van de onderwijsinstellingen te bewaren.

- *Dogru/Frankrijk* (App. nr. 27058/05, 4 december 2008): Verzoekster, een leerlinge van een middelbare school, werd van school gestuurd omdat zij weigerde haar hoofddoek af te doen tijdens de gymlessen. Het Hof stelde geen schending van artikel 9 vast, omdat het aanvaardde dat het dragen van een sluier, zoals de islamitische hoofddoek, om redenen van gezondheid of veiligheid onverenigbaar is met sportlessen, niet onredelijk was.
- *SAS/Frankrijk* (App. nr. 43835/11, beslissing van de Grote kamer van 26 juni 2014): Een Frans onderdaan en praktiserend moslim mocht de volledige gezichtssluier niet meer in het openbaar dragen na een wet die het verbergen van het gezicht op openbare plaatsen verbiedt. Het Hof oordeelde dat artikel 8 (recht op eerbiediging van het privéleven) en artikel 9 (recht op eerbiediging van de vrijheid van godsdienst) van het Verdrag niet waren geschonden. Het benadrukte met name dat de eerbiediging van de voorwaarden voor "samenleven" een legitiem doel is voor de betrokken maatregel, met name gelet op de ruime beoordelingsmarge van de staat. Het Hof was ook van oordeel dat artikel 14 (verbod van discriminatie) niet was geschonden: het verbod had weliswaar specifieke negatieve gevolgen voor de situatie van moslimvrouwen die om religieuze redenen in het openbaar de volledige gezichtssluier wilden dragen, maar deze maatregel had een objectieve en redelijke rechtvaardiging.

Dia 12

- Intimidatie (gedefinieerd in artikel 2, lid 3):
 - "Intimidatie wordt als discriminatie in de zin van lid 1 beschouwd als er sprake is van ongewenst gedrag dat verband houdt met ras of etnische afstamming en tot doel of gevolg heeft dat de waardigheid van een persoon wordt aangetast en een bedreigende, vijandige, beledigende, vernederende of kwetsende omgeving wordt gecreëerd".
 - Zelfs indien het niet de bedoeling is iemand lastig te vallen, is **het creëren van een vijandige omgeving die tot gevolg heeft dat iemands waardigheid wordt aangetast, voldoende om van intimidatie te kunnen spreken.**
 - Het is niet nodig een vergelijking te maken tussen soortgelijke groepen omdat pesterijen **gericht zijn op specifieke groepen of personen van ras of etnische minderheid.**

Discussie in de klas: **Kunt u voorbeelden bedenken van intimidatie die volgens de richtlijn verboden zou zijn?**

Personen die het onderwerp aansnijden zouden de volgende voorbeelden kunnen voorstellen:

1. Racistische grappen of verhalen op het werk
2. Vernederend gedrag tegenover medewerkers van een ras of etnische minderheid
3. Haatzaaien (via feitelijke uitingen, posters, e-mails, berichten enz.)

Dia 13

- Artikel 9 is getiteld "Slachtofferschap"; het bepaalt dat personen tegen deze praktijk moeten worden beschermd. Wat is represailles? **Slachtofferschap is elke nadelige maatregel die door een organisatie (met inbegrip van werkgevers en overheidsinstanties) of door een persoon wordt genomen als vergelding voor pogingen om het recht op gelijke behandeling af te dwingen.**
- Het meest voorkomende voorbeeld is wanneer een werknemer klaagt over ongelijke behandeling en de werkgever reageert door de werknemer te ontslaan of niet te bevorderen.

Dia 14

- In het algemeen is discriminatie op grond van ras of etnische afkomst het moeilijkst te rechtvaardigen.
- Er zijn twee verweermiddelen die iemand kan aanvoeren als er op het eerste gezicht sprake is van discriminatie (direct of indirect). Er zijn **geen verweermiddelen die iemand kan aanvoeren als wordt aangetoond dat hij een andere persoon op grond van diens ras of etniciteit heeft lastiggevallen.**
- De verweermiddelen tegen prima facie discriminerend gedrag worden opgesomd in de artikelen 4 en 5 van de richtlijn.
- Artikel 5:
 - "Het beginsel van gelijke behandeling belet niet dat een lidstaat, om volledige gelijkheid in de praktijk te waarborgen, specifieke maatregelen handhaaft of aanneemt om de nadelen verband houdende met ras of etnische afstamming te voorkomen of te compenseren".
 - Voorbeelden hiervan: één daarvan is te vinden in de preambule van de richtlijn (overweging 17 in de preambule): **organisaties van personen van een bepaald ras of een bepaalde etnische afstamming die als hoofddoel hebben de bevordering van de bijzondere behoeften van deze personen.** Een ander voorbeeld is het hebben van extra talen voor personen van een specifieke etnische groep, of in gebieden van het land waar veel mensen van die groep wonen.
Een maatregel die niet neerkomt op echte positieve actie zou dus niet door de uitzondering worden beschermd (bijvoorbeeld een bovengrens stellen aan het aantal werknemers uit etnische minderheden).

Dia 15

- Artikel 4:
 - "een verschil in behandeling dat op een kenmerk in verband met ras of etnische afstamming berust, vormt geen discriminatie wanneer een dergelijk kenmerk wegens de aard van de betrokken specifieke beroepsactiviteiten of de context waarin deze

- worden uitgevoerd, een wezenlijke en bepalende beroepsvereiste vormt, mits het doel legitiem en het vereiste evenredig is".
- Korte bespreking van de evenredigheidstest:
 1. Waarom was een bepaalde bepaling/criterium/praktijk nodig? Wat was het doel ervan?
 2. Was het antwoord op deze behoefte noodzakelijk en passend? Of kon het doel op een andere manier worden bereikt?
- Houd bij de toepassing van de evenredigheidstoets rekening met het volgende (dit is een extra leidraad voor de personen die het onderwerp behandelen):**
1. Zuiver budgettaire (financiële) overwegingen kunnen nooit als objectieve rechtvaardiging dienen.
 2. Het doel van de praktijk moet geen verband houden met discriminatie en louter generalisaties volstaan niet.
 3. Evenredigheid vereist dat de concrete maatregel die wordt genomen om het legitieme doel te bereiken, geschikt is om dat doel te bereiken.
 4. Evenredigheid vereist dat de verweerder aantoont dat een andere maatregel met minder of geen nadelige gevolgen niet doeltreffend zou zijn.
- In de preambule van de richtlijn wordt opgemerkt dat dit een **verweermiddel is dat "in zeer beperkte omstandigheden" kan worden gebruikt. (Overweging 18 in de preambule)**
 - Geef voorbeelden van het gebruik van deze verdediging:
 1. Zwarte acteur ingehuurd om Othello te spelen.
 2. De eis dat een casemanager van een NGO die klachten van immigranten uit Oost-Afrika ontvangt, zelf Oost-Afrikaans is, zodat de klagers zich meer op hun gemak voelen om hun verhaal te doen.

Dia's 16 & 17

Praktische tips om een zaak voor de rechter te brengen:

1. **Als er een prima facie geval van discriminatie is, verschuift de bewijslast weer naar de verweerder.** Dit is bepaald in **artikel 8, lid 1**, van de richtlijn: "Wanneer iemand die zich door niet-toepassing te zijnen aanzien van het beginsel van gelijke behandeling benadeeld acht, voor de rechter of een andere bevoegde instantie feiten aanvoert die directe of indirecte discriminatie kunnen doen vermoeden, dient de verweerder te bewijzen dat het beginsel van gelijke behandeling niet is geschonden".
Met andere woorden, **de dader moet aantonen dat hij niet heeft gediscrimineerd, in plaats van dat het slachtoffer volledig moet bewijzen dat hij wel heeft gediscrimineerd.** Dit is bijzonder nuttig in discriminatiezaken waar het bewijs vaak aan de dader toebehoort (bv. interne documenten van de werkgever over aanwervingspraktijken of loonstatistieken in het geval van discriminatie op het werk).

Opgemerkt zij evenwel dat de omkering van de bewijslast niet geldt voor strafrechtelijke procedures (bijvoorbeeld intimidatie) - zij geldt alleen in civiele zaken: Art. 8, lid 3, van de richtlijn.

2. **U kunt zich op statistieken baseren om het bestaan van indirecte discriminatie aan te tonen.** Dit is uitdrukkelijk bepaald in **overweging 15 van de preambule**, waarin staat: "Deze regels kunnen met name bepalen dat indirecte discriminatie op enigerlei wijze, ook op basis van statistische gegevens, kan worden vastgesteld". In dit verband zij opgemerkt dat **de instanties voor gelijke behandeling** krachtens artikel 13, lid 2, van de richtlijn **verantwoordelijk zijn voor het uitvoeren van onafhankelijke nationale onderzoeken naar discriminatie**. 13, lid 2, van de richtlijn. Deze onderzoeken zouden waardevol statistisch bewijsmateriaal kunnen opleveren.
Statistieken helpen om de aandacht te verleggen van het individuele slachtoffer naar onderliggende structurele ongelijkheden. Dit is nuttig als een slachtoffer weet dat er vele anderen zijn die zijn lot delen, maar niet bereid zijn een rechtszaak tegen de discriminator aan te spannen.
3. Wanneer u een discriminatiezaak aanspant, mag u niet vergeten dat **organen voor gelijke behandeling krachtens artikel 13, lid 2, van de richtlijn de verantwoordelijkheid hebben om "onafhankelijke bijstand te verlenen aan slachtoffers van discriminatie bij de behandeling van hun klacht"**. 13, lid 2, van de richtlijn om "onafhankelijke bijstand te verlenen aan slachtoffers van discriminatie bij de behandeling van hun klachten". In sommige landen kan dit betekenen dat instanties voor gelijke behandeling als belanghebbende derden kunnen optreden of zelfs de slachtoffers zelf kunnen vertegenwoordigen; in andere landen is dit misschien niet mogelijk. In beide gevallen moet de instantie voor gelijke behandeling echter beschikbaar blijven om advies te geven over de wet.
4. Krachtens **artikel 7, lid 2, van de richtlijn kunnen verenigingen, organisaties of andere rechtspersonen die een rechtmatig belang hebben bij de naleving van de bepalingen van deze richtlijn, in gerechtelijke of administratieve procedures optreden namens of tot steun van het slachtoffer**. Dit klinkt als een ruime en nuttige bepaling, maar men moet zorgvuldig nagaan hoe "rechtmatig belang" in elk land wordt gedefinieerd.
5. **De richtlijn stelt minimumeisen, geen maximumeisen (artikel 6, lid 1)**. Daarom is het waarschijnlijk dat de nationale wetgevingen meer bescherming bieden dan wat hier is besproken.

Dia 18 - Rechtsmiddelen

- De meest waarschijnlijke remedie is het **betalen van schadevergoeding**, die volgens artikel 15 van de richtlijn "doeltreffend, evenredig en afschrikkend" moet zijn. 15 van de richtlijn

"doeltreffend, evenredig en afschrikkend" moet zijn. Het is ook mogelijk dat arbeidsrechtbanken de herplaatsing van een werknemer bevelen.

- In een strafzaak zijn de sancties **het betalen van een geldboete of een gevangenisstraf**.
- Volgens het HvJEU kunnen **sancties**, naast boetes en schadevergoeding, **de vorm aannemen van een verbodsbevel overeenkomstig de regels van het nationale recht**, waarbij de werkgever wordt gelast **de discriminerende praktijk te staken, eventueel een geldboete, of in combinatie met een passende mate van publiciteit, zoals een verontschuldiging** waarvan de kosten door de verweerder moeten worden gedragen. (Arrest van 10 juli 2008, *Feryn*, C-54/07, ECLI:EU:C:2008:397, punten 35-40)
- **Zaak C-81/12, *Asociatia Accept/Consiliul National pentru Combaterea Discriminarii***, arrest van 25 maart 2013: het HvJEU heeft erop gewezen dat **richtlijn 2000/43/EG zich verzet tegen een nationaal recht dat sancties van louter symbolische aard bevat en dat het onder bepaalde voorwaarden in strijd met de richtlijn zou zijn om alleen een waarschuwing te geven in een geval van discriminatie**.

Dia 19 - Casestudy

Jean, een Kameroens onderdaan, is Rubinia, een EU-lidstaat, illegaal binnengekomen en heeft asiel aangevraagd. Terwijl hij op de behandeling van zijn asielaanvraag wacht, krijgt hij te horen dat asielzoekers in geen enkele bedrijfstak mogen werken en daarom een maandelijkse toelage ontvangen. Het stipendium dekt zijn huisvesting, maar laat hem niet genoeg geld over om aan het eind van de maand te eten; het is bij wet vastgesteld op 60% van het minimumloon dat aan Rubijnse onderdanen wordt gegarandeerd. Twee maanden later wordt zijn asielaanvraag goedgekeurd en krijgt hij de vluchtelingenstatus. Als vluchteling mag hij alleen in de landbouw en de agrarische sector werken. Hem wordt verteld dat dit een noodzakelijk overheidsbeleid is om te voorkomen dat het systeem voor het aanvragen van vluchtelingen wordt misbruikt en overspoeld door economische migranten. Wanneer hij een baan krijgt, merkt hij dat hij minder dan de helft verdient van het loon dat andere werknemers met de Rubijnse nationaliteit verdienen. Wanneer hij hierover klaagt, krijgt hij van de manager spottend te horen: "Wat ga je doen? Werken als IT-consultant? Jean dient een klacht in bij de autoriteiten en wordt op staande voet ontslagen omdat hij "onnodig problemen heeft veroorzaakt met andere werknemers". Door personeelsgebrek en bezuinigingen onderzoeken de autoriteiten de klacht uiteindelijk drie jaar later, maar alle getuigen beweren de woordenwisseling tussen Jean en zijn manager te zijn vergeten.

Kuda is een goede vriend van Jean. Hij is een onderdaan van Rubinia en hoewel hij niet van Afrikaanse afkomst is, heeft hij een donkerder huidskleur. De manager denkt ten onrechte dat hij ook een vluchteling is, een lager salaris krijgt en ook van plan is een klacht in te dienen bij de autoriteiten. Voor de zekerheid ontslaat hij hem ook.

De vrouw van Jean, Ayshe, ten slotte, is moslim en draagt een burqa. Ze wil een baan als receptioniste, maar ze krijgt te horen dat ze een universitair diploma moet hebben en de Rubijnse taal uitstekend moet beheersen. Dit stond niet in de advertentie die ze had gezien toen ze naar de baan solliciteerde; het werd voor het eerst genoemd tijdens het sollicitatiegesprek. Wanneer zij probeert naar de universiteit te gaan en zich in te schrijven voor taallessen, krijgt zij te horen dat men geen student kan zijn als men de burqa draagt. Bijgevolg kan zij de universiteit niet bezoeken. Bij het verlaten van het administratiekantoor van de universiteit ziet zij een poster met de tekst "Deze universiteit steunt "Radicalen uit Rubinia"". Op de poster staat prominent een foto van een vrouw die een burqa draagt.

De partijen adviseren over de vraag of en hoe zij zich kunnen beroepen op de richtlijn inzake rassengelijkheid.

Aantekeningen voor personen die het onderwerp leveren:

Print het scenario uit en geef het uitgeprinte exemplaar aan elk van de deelnemers aan de klas.

De volgende incidenten zijn opmerkelijk uit het scenario:

1. Het feit dat asielzoekers helemaal niet mogen werken, maar in plaats daarvan een maandelijkse toelage krijgen. Daarmee samenhangend is het feit dat het maandelijkse asielzoekersgeld niet genoeg is om van te leven.
 - Het maandelijkse stipendium is noodzakelijk voor de sociale bescherming, aangezien asielzoekers niet mogen werken, zodat het waarschijnlijk binnen de werkingssfeer van de richtlijn valt.
 - De belangrijkste vraag is of Jean zou kunnen aanvoeren dat de wet die asielzoekers belet te werken, discriminerend is. Het is onwaarschijnlijk dat hij succes zal hebben omdat (a) het Hof in de zaak *Jyske Finans* duidelijk heeft gemaakt dat verschillen in behandeling op grond van nationaliteit niet onder de richtlijn vallen; (b) artikel 3, lid 2, van de richtlijn bepaalt dat zij "de bepalingen en voorwaarden inzake de binnenkomst en het verblijf van onderdanen van derde landen en staatlozen op het grondgebied van de lidstaten, alsmede de behandeling die voortvloeit uit de juridische status van de betrokken onderdanen van derde landen en staatlozen onverlet laat". Anderzijds hebben sommige nationale rechters voor een ruimere benadering gekozen vanwege de nauwe statistische correlatie tussen de status van asielzoeker en iemands ras/ethniciteit.
2. Het feit dat Jean als erkende vluchteling niet mag werken in elke bedrijfstak die hij wil.
 - Jean is nu een erkende vluchteling en moet worden behandeld als iedere andere Rubijnse onderdaan, dus er is sprake van directe discriminatie.
 - Volgens *CHEZ Razpredelenie Bulgarije* is het effect van de maatregel belangrijk: het effect van deze maatregel is dat vluchtelingen (waarvan de meerderheid tot een van

- de beschermde groepen behoort) kwetsbaarder zijn en meer kans lopen om te worden uitgebuit bij het zoeken naar een baan.
- Is de aangevoerde rechtvaardiging evenredig? Nee, om verschillende redenen: (a) het is onwaarschijnlijk dat economische migranten het systeem zullen kunnen misbruiken, aangezien iemand alleen als vluchteling kan worden erkend als hij bewijst dat hij in zijn eigen land gevaar loopt te worden vervolgd - het louter verkeren in een precaire economische situatie in zijn land van herkomst is niet voldoende om de vluchtelingenstatus te krijgen; (b) louter economische overwegingen volstaan niet om prima facie discriminerende praktijken te rechtvaardigen.
3. Het feit dat Jean als erkende vluchteling aanzienlijk minder betaald krijgt dan Rubijnse onderdanen.
 - Duidelijk bewijs van directe discriminatie om twee redenen: (a) vergelijking tussen het salaris van Jean en dat van een Rubinees - hier zou het gebruik van statistieken nuttig zijn, om aan te tonen dat dit een algemene praktijk is en niet een die alleen Jean treft; (b) de spottende opmerkingen van de manager leveren het bewijs dat dit een bewuste strategie was die werd aangenomen om de kwetsbare situatie van vluchtelingen uit te buiten.
 4. Het feit dat Jean ontslagen wordt wanneer hij een klacht indient wegens discriminerende betalingspraktijken.
 - Dit is een bewijs van slachtofferschap dat krachtens artikel 10 van de richtlijn verboden is.
 5. Het feit dat de autoriteiten aanzienlijke vertraging hebben opgelopen bij het onderzoek van de klacht wegens discriminerende betalingspraktijken.
 - Dit is een verzuim om victimisatie te voorkomen, hetgeen opnieuw verboden is krachtens artikel 10 van de richtlijn. Het is ook een verzuim van de staat om tijdig en doeltreffend te reageren op beschuldigingen van directe discriminatie.
 - De budgettaire beperkingen waaronder de regering van Rubinia werkt, kunnen niet worden gebruikt om deze tekortkomingen te rechtvaardigen.
 6. Het feit dat Kuda, een Rubijns onderdaan en iemand die geen lid is van een beschermde groep, is ontslagen op grond van de onjuiste overtuiging dat hij lid is van een beschermde groep.
 - Dit is opnieuw een bewijs van victimisatie, ook al geloofde de werkgever in dit geval ten onrechte dat hij het gemunt had op een lid van een beschermde groep. Belangrijk is dat zij geloofden dat Kuda in feite lid was van een beschermde groep.
 7. Het feit dat Ayshe, nadat ze gezien is, te horen krijgt dat ze meer vaardigheden moet hebben dan die welke aanvankelijk gevraagd werden om een baan te krijgen.
 - Dit is een geval van indirecte discriminatie: een situatie waarin ogenschijnlijk redelijke en neutrale eisen worden gebruikt om een persoon uit een beschermde groep te marginaliseren. Als de werkgever van een potentiële werknemer een uitstekend taalgebruik en een universitair diploma had verlangd, zou hij dit in de advertentie hebben gevraagd. De enige reden waarom zij deze eisen later hebben toegevoegd, is dat zij Ayshe niet in aanmerking wilden laten komen voor de functie.

8. Het feit dat Ayshe de toegang tot de universiteit wordt ontzegd omdat ze een burqa draagt.
 - Het is onwaarschijnlijk dat dit zal leiden tot een schending op basis van de rechtspraak van het EHRM: *Leyla Sahin tegen Turkije*, *Dogru tegen Frankrijk* en *SAS tegen Frankrijk*.
9. Het feit dat de universiteit de burqa gelijkstelt aan radicalen.
 - Bewijs van haatzaaien en intimidatie.

PRESERVE

Preventing Racism and Discrimination -
Enabling the Effective Implementation of the
EU Anti-Racist Legal Framework

PROJECT 101049763 - CERV-2021-EQUAL

de bepalingen van de richtlijn inzake de rechten van het slachtoffer

Deel 1 - Onderwerp 3

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the Directorate-General for Justice and Consumers of the European Commission. Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

Co-funded by the
European Union

Overzicht van de module

Overzicht van de belangrijkste aspecten en termen van Richtlijn 2012/29/EU

Toepassing van Richtlijn 2012/29/EU in de hele EU (harmonisatie en recente nationale jurisprudentie)

Casus: Bij gebrek aan harmonisatie/slachtofferrechtenrichtlijn

Behoeften van de slachtoffers

Rechten van het slachtoffer in de EU

Elk jaar wordt naar schatting 15% van de Europeanen of 75 miljoen mensen in de Europese Unie het slachtoffer van criminaliteit. Steeds meer mensen reizen, wonen of studeren in een ander EU-land en kunnen het slachtoffer worden van criminaliteit.

Voldoen aan de behoeften van de slachtoffers

- ⚖️ Respect en erkenning
- ⚖️ Bescherming
- ⚖️ Steun
- ⚖️ Toegang tot de rechter
- ⚖️ Compensatie en herstel

PRESERVERE

Richtlijn 2019/29/EU inzake de rechten van slachtoffers

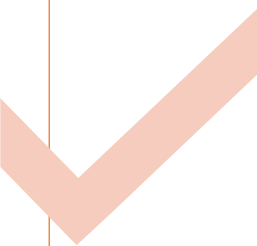
De richtlijn inzake de rechten van slachtoffers stelt minimumnormen vast voor de rechten, de ondersteuning en de bescherming van slachtoffers van misdrijven en zorgt ervoor dat personen die het slachtoffer zijn geworden van een misdrijf worden erkend en met respect worden behandeld.

Slachtofferrichtlijn - Prestaties

Minimumrechten
waarborgen voor alle
slachtoffers, alle
misdrijven

Speciale behoeften van
kwetsbare slachtoffers
erkennen

Zorgen voor duidelijke,
concrete, afdwingbare
verplichtingen

Slachtofferrichtlijn - Toepassingsgebied

- ⚖ Informatie
- ⚖ Tolken en vertalen
- ⚖ Steun
- ⚖ Bescherming
- ⚖ Deelname aan strafprocedures
- ⚖ Opleiding van beroepsbeoefenaars
- ⚖ Coördinatie

- ⚖ De Europese Unie heeft tot doel een **ruimte van vrijheid, veiligheid en rechtvaardigheid** te handhaven en te ontwikkelen.
- ⚖ De Raad heeft Kaderbesluit 2001/220/JBZ van 15 maart 2001 inzake de status van het slachtoffer in de strafprocedure aangenomen.
- ⚖ In het kader van het programma van Stockholm, dat in 2009 door de Europese Raad is aangenomen, is de Commissie en de lidstaten verzocht na te gaan hoe de wetgeving en de praktische steunmaatregelen ter bescherming van slachtoffers kunnen worden verbeterd.
- ⚖ De Raad heeft in 2011 verklaard dat er op het niveau van de Unie maatregelen moeten worden genomen om de rechten van, de steun aan en de bescherming van slachtoffers van misdrijven te versterken. [Resolutie 2011 over een routekaart ter versterking van de rechten en de bescherming van slachtoffers, met name in strafprocedures ("**de routekaart van Boedapest**")].
- ⚖ **Rechtsgrondslag:** Artikel 82, lid 2, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU) voorziet in de vaststelling van minimumvoorschriften die in de lidstaten van toepassing zijn, ter bevordering van de wederzijdse erkenning van vonnissen en rechterlijke beslissingen en van de politie en justitiële samenwerking in strafzaken met een grensoverschrijdende dimensie, met name wat betreft de rechten van slachtoffers van misdrijven.

Artikel 82, lid 2, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU)

1. De justitiële samenwerking in strafzaken in de Unie berust op het beginsel van wederzijdse erkenning van rechterlijke uitspraken en beslissingen en omvat de onderlinge aanpassing van de wetgevingen [...]
2. Voor zover nodig ter bevordering van de wederzijdse erkenning van vonnissen en rechterlijke beslissingen en van de politieke en justitiële samenwerking in strafzaken met een grensoverschrijdende dimensie, kunnen het Europees Parlement en de Raad volgens de gewone wetgevingsprocedure bij richtlijnen minimumvoorschriften vaststellen. Deze regels houden rekening met de verschillen tussen de rechtstradities en rechtsstelsels van de lidstaten.

Zij betreffen:

[..]

(c) de rechten van slachtoffers van misdrijven; [...]

De aanneming van de in dit lid bedoelde minimumvoorschriften belet de lidstaten niet een hoger beschermingsniveau voor personen te handhaven of in te voeren.

Artikel 1 - Doelstellingen

- ⚖ Ervoor zorgen dat slachtoffers van misdrijven passende informatie, steun en bescherming krijgen en aan de strafprocedure kunnen deelnemen.
- ⚖ Dat slachtoffers erkend worden.
- ⚖ Dat slachtoffers op een respectvolle, gevoelige, op maat gesneden, professionele en niet-discriminerende manier worden behandeld, ongeacht de nationaliteit of de verblijfsstatus van het slachtoffer.
- ⚖ Door diensten voor slachtofferhulp of diensten voor herstelrecht of een bevoegde autoriteit, in het kader van een strafprocedure.
- ⚖ Het belang van het kind staat voorop en wordt op individuele basis beoordeeld. Een kindgerichte aanpak, waarbij naar behoren rekening wordt gehouden met de leeftijd, rijpheid, opvattingen, behoeften en zorgen van het kind, prevaleert. Het kind en de persoon die de ouderlijke verantwoordelijkheid draagt of, in voorkomend geval, een andere wettelijke vertegenwoordiger, worden in kennis gesteld van maatregelen of rechten die specifiek op het kind gericht zijn.

Artikel 2 - Definities

"slachtoffer" betekent:

- ☞ een natuurlijke persoon die schade heeft geleden, waaronder fysieke, mentale of emotionele schade of economisch verlies, die rechtstreeks is veroorzaakt door een strafbaar feit;
- ☞ familieleden van een persoon wiens dood rechtstreeks is veroorzaakt door een strafbaar feit en die schade hebben geleden als gevolg van de dood van die persoon;

"familieleden": de echtgenoot, de persoon die met het slachtoffer in een hechte intieme relatie leeft, in een gemeenschappelijke huishouding en op stabiele en ononderbroken basis, de bloedverwanten in rechte lijn, de broers en zussen en de personen ten laste van het slachtoffer;

"kind": elke persoon jonger dan 18 jaar;

"herstelrecht": elk proces waarbij het slachtoffer en de dader, indien zij daarmee instemmen, in staat worden gesteld om met de hulp van een onpartijdige derde actief deel te nemen aan de oplossing van de uit het strafbare feit voortvloeiende problemen.

Artikel 3 - Recht te begrijpen en begrepen te worden

- ⚖ Vanaf het eerste contact en gedurende elke verdere noodzakelijke interactie die zij hebben met een bevoegde autoriteit in het kader van een strafprocedure [artikel 3, lid 1].
- ⚖ In eenvoudige en toegankelijke taal, mondeling of schriftelijk. [Art. 3, lid 2]
- ⚖ Recht op begeleiding door een persoon naar keuze van het slachtoffer bij zijn eerste contact met de autoriteiten indien bijstand nodig is wegens de gevolgen van het misdrijf of indien het slachtoffer moeilijkheden heeft om de procedure te begrijpen of begrepen te worden.
- ⚖ Voor de volgende rechten van de slachtoffers gelden communicatiwaarborgen:

Artikel 4 - Recht op informatie**Artikel 5 - Recht op schriftelijke bevestiging van de klacht en recht op een vertaling van de schriftelijke bevestiging, recht om de klacht in te dienen in een taal die hij/zij begrijpt****Artikel 6 - Recht op informatie over zijn zaak****Artikel 7 - Recht op vertolking en vertaling**

Artikel 4 - Recht op informatie vanaf het eerste contact met een bevoegde autoriteit

Elk slachtoffer van een misdrijf heeft bij het eerste contact met de bevoegde autoriteit zonder onnodige vertraging recht op de volgende informatie:

- a) het soort **steun** dat zij kunnen krijgen en van wie → Verband met art. 8, toegang tot diensten voor slachtofferhulp
- b) de **procedures** voor het indienen van klachten en hun rol → overeenkomstig overweging 20
- c) hoe zij **bescherming kunnen** krijgen, met inbegrip van **beschermingsmaatregelen** → Verband met het Europees beschermingsbevel en de wederzijdse erkenning van beschermingsmaatregelen in burgerlijke zaken.
- d) toegang tot **juridisch advies, rechtsbijstand** en elke andere vorm van advies;
- e) toegang tot **schadevergoeding**
- f) toegang tot **vertolking en vertaling**
- g) toegang tot de beschikbare **bijzondere maatregelen**, indien zij **in een andere lidstaat verblijven** dan die waar het strafbare feit is gepleegd
- h) beschikbare **klachten** wanneer hun rechten niet worden geëerbiedigd
- i) **contactgegevens** voor communicatie over hun zaak;
- j) beschikbare **diensten voor herstelrecht**;
- k) Beschikbare **vergoeding van de kosten** van hun deelname aan de strafprocedure.

- ⚖ Een formele klacht indienen, indien nodig met taalkundige bijstand en een schriftelijke bevestiging ontvangen [art. 5].
- ⚖ Informatie ontvangen over de voortgang van de zaak [art. 6] → Verband met artikel 11 (Rechten in geval van een beslissing om niet te vervolgen)
- ⚖ Recht op vertolking en vertaling [art. 7] Voorwaarden:
 - Voor slachtoffers met een formele rol in de procedure
 - Op verzoek van het slachtoffer en bij besluit van de autoriteit
 - Gratis en voor een breed scala aan procedurele handelingen: het omvat contacten met onderzoeks- en gerechtelijke autoriteiten vanaf het eerste verhoor/verhoor gedurende het gehele onderzoek tot aan het proces. [Overweging 34]
- ⚖ Recht op toegang tot diensten voor slachtofferhulp [artikel 8] → Link naar artikel 9 Ondersteuning door diensten voor slachtofferhulp. "De lidstaten zorgen ervoor dat de toegang tot diensten voor slachtofferhulp niet afhankelijk is van de voorwaarde dat het slachtoffer bij een bevoegde autoriteit een formele klacht indient met betrekking tot een strafbaar feit". [Artikel 8, lid 5]

Deelname van slachtoffers aan de strafprocedure

- ⚖️ **Recht om te worden gehoord** [artikel 10] → Verband met artikel 25, **opleiding** voor beroepsbeoefenaars, rechters en openbare aanklagers die de ondervraging van slachtoffers behandelen].
- ⚖️ Recht op **herziening** van een beslissing om niet te vervolgen [artikel 11]
- ⚖️ **Bescherming tegen** secundaire en herhaalde **victimisatie**, tegen intimidatie en tegen vergelding in diensten voor herstelrecht. [Artikel 12].
- ⚖️ Recht op **rechtsbijstand** [artikel 13].
- ⚖️ Recht op **vergoeding van kosten** [artikel 14]
- ⚖️ Recht op **teruggave van eigendom** [artikel 15]
- ⚖️ Recht op beslissing over **schadevergoeding van de dader** in de loop van de strafprocedure [artikel 16]

Verzoek om een prejudiciële beslissing van het Tribunale di Bari

In dit geval is de samenstelling van de jury tijdens het proces gewijzigd en is het slachtoffer verzocht opnieuw te getuigen.

Artikel 16 (schadevergoeding binnen een redelijke termijn)

Het HvJEU oordeelt dat een nieuw onderzoek van het slachtoffer in geval van een wijziging in de samenstelling van de kamer van rechters waarvoor hij of zij oorspronkelijk heeft getuigd, op zich niet betekent dat er niet binnen een redelijke termijn een beslissing kan worden genomen over de schadevergoeding voor dat slachtoffer. (§ 48)

Artikel 17 - Rechten van slachtoffers die in een andere lidstaat wonen

De lidstaten zorgen ervoor dat :

- ⚖ de bevoegde autoriteit neemt onmiddellijk na de klacht een verklaring van het slachtoffer af
- ⚖ de autoriteiten maken zoveel mogelijk gebruik van de bepalingen inzake videoconferentie en telefoonconferentie in de Overeenkomst betreffende de wederzijdse rechtshulp in strafzaken tussen de lidstaten van de Europese Unie van 29 mei 2000 (17) om in het buitenland wonende slachtoffers te horen.
- ⚖ Het slachtoffer kan een klacht indienen in de staat waar hij/zij woont:
 - a) indien het slachtoffer dit niet kon doen in de staat waar het misdrijf is gepleegd (bijvoorbeeld wegens administratieve, juridische of persoonlijke beperkingen)
 - b) als het slachtoffer dat gewoon niet wil in geval van ernstige misdrijven.
- ⚖ de klacht moet onverwijld door de staat van verblijf worden toegezonden aan de staat waar het misdrijf is gepleegd (tenzij de bevoegde autoriteiten in de staat van verblijf reeds gebruik hebben gemaakt van hun nationale bevoegdheid tot vervolging).

Bescherming van de slachtoffers

Recht op bescherming [artikel 18]

Onverminderd de rechten van de verdediging zorgen de lidstaten ervoor dat er maatregelen beschikbaar zijn om het slachtoffer en zijn familieleden te beschermen tegen secundaire en herhaalde victimisatie, tegen intimidatie en vergelding, onder meer tegen het risico van emotionele of psychologische schade, en om de waardigheid van het slachtoffer tijdens het verhoor en wanneer hij getuigt te beschermen. Indien nodig omvatten die maatregelen ook de in het nationale recht vastgestelde procedures voor de fysieke bescherming van het slachtoffer en zijn familieleden.

Recht om contact tussen slachtoffer en dader te vermijden [artikel 19].

1. De lidstaten scheppen de nodige voorwaarden om contact tussen het slachtoffer en zijn familieleden, indien nodig, en de dader in de gebouwen waar de strafprocedure wordt gevoerd te vermijden, tenzij de strafprocedure zulks vereist.
2. De lidstaten zorgen ervoor dat nieuwe gerechtsgebouwen aparte wachtruimten voor slachtoffers hebben.

Artikel 18 (bescherming): Het HvJEU oordeelt dat uit de bewoordingen van dit artikel niet volgt dat de EU-wetgever onder de maatregelen ter bescherming van het slachtoffer van een strafbaar feit de bepaling heeft opgenomen dat het verhoor van het slachtoffer tijdens de gerechtelijke procedure tot één gelegenheid wordt beperkt. (§ 51).

"Bijgevolg zij opgemerkt dat artikel 18 van richtlijn 2012/29 er in beginsel niet aan in de weg staat dat het slachtoffer van een strafbaar feit in geval van wijziging in de samenstelling van de rechterlijke kamer op verzoek van een van de partijen in de procedure opnieuw door die kamer wordt onderzocht." (§ 54)

Artikel 18 (bescherming): "Uit de rechtspraak van het Europees Hof voor de rechten van de mens volgt echter dat, om te bepalen of het mogelijk is het schriftelijk verslag van een verklaring van het slachtoffer als bewijs te gebruiken, de lidstaten moeten onderzoeken of het horen van de getuigenis van het slachtoffer beslissend kan zijn voor het proces van de verdachte en door middel van krachtige procedurele waarborgen ervoor moeten zorgen dat de bewijsverkrijging in het kader van de strafprocedure geen afbreuk doet aan het eerlijke verloop van die procedure in de zin van artikel 47, tweede alinea, van het Handvest of aan de rechten van de verdediging in de zin van artikel 48, lid 2, van het Handvest". (§ 55)

De verwijzende rechter moet derhalve nagaan of in het hoofdgeding bijzondere omstandigheden als bedoeld in de vorige alinea ertoe kunnen leiden dat het slachtoffer van het betrokken strafbare feit niet opnieuw hoeft te getuigen". (§ 56)

☞ Recht op bescherming tijdens strafrechtelijke onderzoeken [artikel 20]

Onverminderd de rechten van de verdediging en met inachtneming van de rechterlijke beoordelingsvrijheid zien de lidstaten erop toe dat tijdens strafrechtelijke onderzoeken

- a) ondervragingen van slachtoffers plaatsvinden zonder ongerechtvaardigde vertraging nadat de klacht in verband met een strafbaar feit bij de bevoegde autoriteit is ingediend
- b) het aantal ondervragingen van slachtoffers wordt tot een minimum beperkt en ondervragingen vinden alleen plaats wanneer dit strikt noodzakelijk is voor het strafrechtelijk onderzoek
- c) het slachtoffer mag zich laten vergezellen door zijn wettelijke vertegenwoordiger en een persoon van zijn keuze, tenzij een gemotiveerde beslissing in tegengestelde zin is genomen
- d) medische onderzoeken worden tot een minimum beperkt en vinden alleen plaats wanneer zij strikt noodzakelijk zijn voor de strafprocedure.

☞ Recht op bescherming van de persoonlijke levenssfeer [artikel 21]

Er kunnen maatregelen ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer worden genomen, waaronder persoonlijke kenmerken van het slachtoffer en afbeeldingen van slachtoffers en hun familieleden.

In het geval van een minderjarig slachtoffer moeten alle wettige maatregelen worden genomen om te voorkomen dat informatie die tot de identificatie van het kind kan leiden, in het openbaar wordt verspreid.

Teneinde de privacy, de persoonlijke integriteit en de persoonsgegevens van slachtoffers te beschermen, moedigen de lidstaten, met inachtneming van de vrijheid van meningsuiting en informatie en de vrijheid en het pluralisme van de media, de media aan zelfregulerende maatregelen te nemen. → ethisch gedrag ten aanzien van slachtoffers

Artikel 22 - Individuele beoordeling van slachtoffers om specifieke beschermingsbehoeften vast te stellen

- ⌚ tijdige en individuele beoordeling, om de specifieke beschermingsbehoeften van het slachtoffer vast te stellen
- ⌚ vaststelling of en in hoeverre het slachtoffer in aanmerking komt voor bijzondere maatregelen (bedoeld in de artikelen 23 en 24), vanwege zijn bijzondere kwetsbaarheid voor secundaire en herhaalde victimisatie, voor intimidatie en voor vergelding en vanwege: a) de persoonlijke kenmerken van het slachtoffer b) het soort of de aard van het misdrijf c) de omstandigheden van het misdrijf.

Slachtoffers van: → terrorisme → georganiseerde criminaliteit → mensenhandel → gendergerelateerd geweld → geweld in een nauwe relatie → seksueel geweld → uitbuiting of haatmisdrijven → slachtoffers met een handicap worden naar behoren in aanmerking genomen.

Minderjarige slachtoffers worden geacht specifieke beschermingsbehoeften te hebben omdat zij kwetsbaar zijn voor secundaire en herhaalde victimisatie, intimidatie en vergelding.

De individuele beoordeling wordt uitgevoerd met nauwe betrokkenheid van het slachtoffer en houdt rekening met diens wensen, ook wanneer hij geen gebruik wenst te maken van bijzondere maatregelen. Indien de elementen die ten grondslag liggen aan de individuele beoordeling aanzienlijk zijn gewijzigd, zorgen de lidstaten ervoor dat deze gedurende de gehele strafprocedure wordt bijgewerkt.

Artikel 22 (individuele beoordeling): "Hieraan moet worden toegevoegd dat, indien wordt besloten dat het slachtoffer voor de rechterlijke kamer in zijn nieuwe samenstelling moet getuigen, de bevoegde nationale autoriteiten op grond van artikel 22 van richtlijn 2012/29 een individuele beoordeling van dat slachtoffer moeten uitvoeren om zijn specifieke beschermingsbehoeften vast te stellen en hem in voorkomend geval de beschermingsmaatregelen van de artikelen 23 en 24 van die richtlijn toe te kennen." (§ 57)

"De verwijzende rechter moet dus nagaan of het slachtoffer in het hoofdgeding tijdens de strafprocedure geen specifieke beschermingsbehoeften heeft".

Artikel 23 - Recht op bescherming van slachtoffers met specifieke beschermingsbehoeften tijdens de strafprocedure

A. Tijdens strafrechtelijke onderzoeken zijn de volgende maatregelen beschikbaar:

- ☒ ondervragingen van het slachtoffer in daartoe ontworpen of aangepaste ruimten;
- ☒ gesprekken met het slachtoffer worden gevoerd door of via professionals die daarvoor zijn opgeleid;
- ☒ alle gesprekken met het slachtoffer door dezelfde personen worden gevoerd, tenzij dit in strijd is met een goede rechtsbedeling;
- ☒ alle gesprekken met slachtoffers van seksueel geweld, gendergerelateerd geweld of geweld in nauwe relaties, tenzij zij worden gevoerd door een openbare aanklager of een rechter, worden gevoerd door een persoon van hetzelfde geslacht als het slachtoffer, indien het slachtoffer dat wenst, mits het verloop van de strafprocedure daardoor niet wordt beïnvloed.

B. Tijdens de gerechtelijke procedure zijn de volgende maatregelen beschikbaar:

- ☒ maatregelen om visueel contact tussen slachtoffers en daders te vermijden, ook tijdens de bewijsvoering, met passende middelen, waaronder het gebruik van communicatietechnologie;
- ☒ maatregelen om ervoor te zorgen dat het slachtoffer in de rechtszaal kan worden gehoord zonder aanwezig te zijn, met name door het gebruik van passende communicatietechnologie;
- ☒ maatregelen om onnodige ondervragingen over het privé-leven van het slachtoffer die geen verband houden met het strafbare feit, te voorkomen; en
- ☒ maatregelen waardoor een hoorzitting buiten de aanwezigheid van het publiek kan plaatsvinden.

Artikel 24 - Recht op bescherming van minderjarige slachtoffers tijdens de strafprocedure

1. Naast de maatregelen waarin artikel 23 voorziet;

a) in strafrechtelijke onderzoeken mogen alle gesprekken met het minderjarige slachtoffer audiovisueel worden opgenomen en deze opgenomen gesprekken mogen in het strafproces als bewijs worden gebruikt

b) in het strafonderzoek en het strafproces, overeenkomstig de rol van het slachtoffer in het betrokken strafrechtstelsel, wijzen de bevoegde autoriteiten een bijzondere vertegenwoordiger voor minderjarige slachtoffers aan wanneer de dragers van de ouderlijke verantwoordelijkheid volgens het nationale recht het minderjarige slachtoffer niet kunnen vertegenwoordigen wegens een belangenconflict tussen hen en het minderjarige slachtoffer, of wanneer het minderjarige slachtoffer niet begeleid is of van zijn familie is gescheiden;

c) wanneer het minderjarige slachtoffer recht heeft op een advocaat, heeft het recht op juridisch advies en vertegenwoordiging, in eigen naam, in procedures waarin sprake is of zou kunnen zijn van een belangenconflict tussen het minderjarige slachtoffer en de dragers van de ouderlijke verantwoordelijkheid.

De procedureregels voor de in de eerste alinea, onder a), bedoelde audiovisuele opnamen en het gebruik ervan worden bepaald door het nationale recht.

2. Wanneer de leeftijd van het slachtoffer onzeker is en er redenen zijn om aan te nemen dat het slachtoffer een kind is, wordt het slachtoffer voor de toepassing van deze richtlijn geacht een kind te zijn.

PRESERVE

Problematische toegang van slachtoffers van misdrijven tot gekwalificeerde beroepsbeoefenaars

- Dit is relevant voor professionals in ondersteunende diensten en professionele vertalers en tolken. Er is een tekort aan professionele vertalers en tolken (artikel 5).
- De toegang tot bepaalde rechten - vertolking en vertaling (artikel 7) en de rechten van slachtoffers die in een andere lidstaat wonen (artikel 17) - wordt belemmerd door praktische problemen.
- Financiële kwesties hadden met name gevolgen voor de toegang tot adequate ondersteunende diensten (artikel 8) en het recht op rechtsbijstand (artikel 13).
- Opleiding van beroepsbeoefenaars die met slachtoffers van misdrijven werken is nodig voor de uitvoering van de artikelen 6 (informatie over een zaak ontvangen), 10 (recht om te worden gehoord) en 22 (individuele beoordeling) en de identificatie en bescherming van slachtoffers met bijzondere beschermingsbehoeften.

PRESERVE Belangrijkste uitdagingen bij de bescherming van slachtoffers in de EU

- ❑ Slachtoffers van huiselijk geweld; het verlenen van effectieve hulp wordt belemmerd door vele praktische en juridische obstakels. De **pandemische situatie** werd een verergerende factor voor slachtoffers met bijzondere behoeften.
- ❑ **Terrorisme**; blijft een groot probleem in veel EU-lidstaten
- ❑ **Migranten en asielzoekers**; onderdanen van derde landen blijven kwetsbaar voor criminaliteit en worden geconfronteerd met praktische en juridische belemmeringen bij de toegang tot justitie en ondersteunende diensten. Parallel daaraan is er een toename van haatmisdrijven en vreemdelingenhaat.
- ❑ **Russische aanvalsoorlog tegen Oekraïne**; De oorlog heeft mensenlevens verwoest en dood en slachtoffers achtergelaten. De EU-wetgeving inzake de rechten van slachtoffers zal ervoor zorgen dat tegemoet wordt gekomen aan de specifieke behoeften van slachtoffers die de oorlog ontvluchten, zoals het recht op bijstand, steun en bescherming.

Heeft de richtlijn betrekking op rechtspersonen?

- Het begrip "slachtoffer" in de zin van Kaderbesluit 2001/220/JBZ van de Raad omvat geen rechtspersonen die rechtstreeks schade hebben geleden door schendingen van het strafrecht in een lidstaat (C-467/05, Dell'Orto, C-205/09, Eredics).
- Met betrekking tot de richtlijn heeft het HvJEU geoordeeld dat deze niet van toepassing is op rechtspersonen of op de staat, ook al kent het nationale recht hun de status van benadeelde partij in een strafprocedure toe. (C-603/19 Strafzaak tegen TG en UF, § 46).
- De lidstaten kunnen er echter voor kiezen de normen van de richtlijn toe te passen op rechtspersonen.

Is herstelrecht verplicht?

- Het HJEU heeft bij de uitlegging van artikel 10 van Kaderbesluit 2001/220/JBZ van de Raad betreffende bemiddeling bevestigd dat de lidstaten niet verplicht zijn om voor alle strafbare feiten gebruik te maken van bemiddeling/herstelrecht (arresten van het HJEU in de zaken C-205/09, Eredics, en C 483/09 en C 1/10, Gueye/Sanchez).

Andere wetgevingsbesluiten van de EU

Andere EU-besluiten op het gebied van de rechten van slachtoffers

- ☞ Schadevergoedingsrichtlijn; Richtlijn 2004/80/EG van de Raad van 29 april 2004 betreffende de schadeloosstelling van slachtoffers van misdrijven.
- ☞ Verordening (EU) 606/2013 betreffende de wederzijdse erkenning van beschermingsmaatregelen in burgerlijke zaken
- ☞ Richtlijn 2011/99/EU betreffende het Europees beschermingsbevel;

Andere besluiten van de EU-wetgeving voor slachtoffers van bepaalde soorten misdrijven

- ☞ Andere EU-wetgeving die de richtlijn inzake de rechten van het slachtoffer aanvult en daarop voortbouwt.
- ☞ Slachtoffers van terrorisme; Richtlijn (EU) 2017/541 van het Europees Parlement en de Raad van 15 maart 2017 inzake terrorismebestrijding en ter vervanging van Kaderbesluit 2002/475/JBZ van de Raad en tot wijziging van Besluit 2005/671/JBZ van de Raad.
- ☞ Slachtoffers van mensenhandel; Richtlijn 2011/36/EU van het Europees Parlement en de Raad van 5 april 2011 inzake de voorkoming en bestrijding van mensenhandel en de bescherming van slachtoffers daarvan, en ter vervanging van Kaderbesluit 2002/629/JBZ van de Raad.
- ☞ Kinderen die het slachtoffer zijn van seksuele uitbuiting; Richtlijn 2011/93/EU van het Europees Parlement en de Raad van 13 december 2011 ter bestrijding van seksueel misbruik en seksuele uitbuiting van kinderen en kinderpornografie, en ter vervanging van Kaderbesluit 2004/68/JBZ van de Raad,
- ☞ Slachtoffers van fraude met andere betaalmiddelen dan contanten; Richtlijn (EU) 2019/713 van het Europees Parlement en de Raad van 17 april 2019 betreffende de bestrijding van fraude en vervalsing in verband met andere betaalmiddelen dan contanten en ter vervanging van Kaderbesluit 2001/413/JBZ van de Raad, PE/89/2018/REV/3.

EU-strategie inzake de rechten van slachtoffers (2020-2025)

In 2020 heeft de Commissie voor het eerst de EU-strategie inzake de rechten van slachtoffers (2020-2025) gepubliceerd; het belangrijkste doel van de strategie is ervoor te zorgen dat alle slachtoffers van alle misdrijven, ongeacht waar in de EU of in welke omstandigheden het misdrijf plaatsvindt, volledig op hun rechten kunnen vertrouwen.

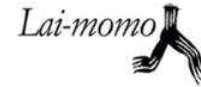
De belangrijkste prioriteiten zijn onder meer: (i) effectieve communicatie met slachtoffers en een veilige omgeving voor slachtoffers om misdrijven aan te geven; ii) verbetering van de ondersteuning en bescherming van de meest kwetsbare slachtoffers; iii) vergemakkelijking van de toegang van slachtoffers tot schadeloosstelling. De belangrijkste prioriteiten voor samenwerking op het gebied van de rechten van slachtoffers zijn: (i) versterking van de samenwerking en coördinatie tussen alle betrokken actoren; en ii) versterking van de internationale dimensie van de rechten van slachtoffers.

Andere relevante EU-strategieën: Strategie voor gendergelijkheid 2020-2025, strategie voor de rechten van het kind, strategie voor Europese justitiële opleiding, strategie voor LGBTI+-gelijkheid, EU-actieplan tegen racisme 2020-2025, geactualiseerd EU-kader voor gelijkheid, integratie en participatie van de Roma, strategie voor de rechten van personen met een handicap 2021-2030, strategie voor de veiligheidsunie, de strategische aanpak voor de uitbanning van mensenhandel, de strategie voor een effectievere bestrijding van seksueel misbruik van kinderen.

Nieuw initiatief voor EU-wetgeving

Op 8 maart 2022 heeft de Commissie een voorstel ingediend voor een richtlijn ter bestrijding van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld; voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad ter bestrijding van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld, COM/2022/105 def.

VOLG ONS OP

preservere-eu-project

Verklarende tekst voor de opleiders**DIA 1**

Titel: De bepalingen van de richtlijn inzake de rechten van het slachtoffer

Trainer : de titel en het doel van het seminar worden voorgesteld.

Er moet worden verwezen;

- 1) Naar het PRESERVERE-project: Preventie van racisme en discriminatie - De doeltreffende uitvoering van het EU-antiracistische rechtskader mogelijk maken.
- 2) Een van de belangrijkste doelstellingen van de richtlijn: ambtenaren en beroepsbeoefenaars die betrokken zijn bij strafprocedures en die persoonlijk in contact kunnen komen met slachtoffers, moeten toegang hebben tot en een passende basis- en vervolgopleiding krijgen, op een niveau dat past bij hun contact met slachtoffers, zodat zij in staat zijn slachtoffers en hun behoeften te onderkennen en op een respectvolle, tactvolle, professionele en niet-discriminerende manier met hen kunnen omgaan (Raadsdocument 61, artikel 25).

1

DIA 2

Titel: Overzicht van de module

Trainer: Het overzicht van de module wordt geïntroduceerd.

De richtlijn inzake de rechten van slachtoffers is een stuk wetgeving waarin minimumnormen worden vastgesteld voor de rechten, de ondersteuning en de bescherming van slachtoffers van misdrijven in de Europese Unie.

De opleidingsmodule zal een reeks onderwerpen in verband met de richtlijn behandelen, waaronder

- 1) Overzicht van de belangrijkste aspecten en termen van Richtlijn 2012/29/EU: Wat is de richtlijn en wat zijn de belangrijkste bepalingen?
- 2) Toepassing van Richtlijn 2012/29/EU in de EU (harmonisatie en recente nationale jurisprudentie): De uitvoering van de richtlijn heeft geleid tot aanzienlijke veranderingen in de nationale wetgeving en praktijk in de hele EU. Veel lidstaten hebben bijvoorbeeld nieuwe wetten ingevoerd of bestaande wetten gewijzigd om ervoor te zorgen dat slachtoffers worden

geïnformeerd over hun rechten en de voortgang van hun zaak, en om hun meer toegang te bieden tot ondersteunende diensten zoals counseling en rechtsbijstand. Naast harmonisatie zijn er ook recente ontwikkelingen in de nationale jurisprudentie die de toepassing van de richtlijn in de hele EU hebben beïnvloed. Zo heeft het Hof van Justitie van de Europese Unie (HJEU) een aantal uitspraken gedaan over de interpretatie en uitvoering van de richtlijn, die bindend zijn voor alle lidstaten.

- 3) Casus: Bij gebrek aan harmonisatie/Slachtofferrechtenrichtlijn: De casus illustreert de noodzaak van harmonisatie op EU-niveau om ervoor te zorgen dat alle slachtoffers een minimum aan bescherming, steun en rechten krijgen, ongeacht waar zij zich in de EU bevinden.

DIA 3

Titel: Behoeften van de slachtoffers

Slachtoffers van misdrijven hebben een reeks behoeften waarin moet worden voorzien om hun herstel te ondersteunen en hen te helpen de gevolgen van het misdrijf het hoofd te bieden. Deze behoeften kunnen in verschillende grote categorieën worden ingedeeld:

- **Respect en erkenning:** Slachtoffers van misdrijven hebben het recht om tijdens de gehele strafrechtelijke procedure met waardigheid en respect te worden behandeld.
- **Bescherming:** Slachtoffers van misdrijven kunnen verdere schade vrezen en hebben bescherming en veiligheidsmaatregelen nodig om hun veiligheid te garanderen.
- **Steun:** Slachtoffers van een misdrijf kunnen behoefte hebben aan emotionele steun, begeleiding en therapie om hen te helpen de emotionele gevolgen van het misdrijf te verwerken.
- **Toegang tot de rechter:** Slachtoffers van misdrijven hebben het recht deel te nemen aan het strafproces en hun stem te laten horen.
- **Schadevergoeding en herstel:** Slachtoffers van een misdrijf kunnen financiële verliezen of andere schade lijden als gevolg van het misdrijf.

DIA 4

Titel: De richtlijn slachtofferrechten 2019/29/EU

Richtlijn 2012/29/EU van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2012 tot vaststelling van minimumnormen voor de rechten en de bescherming van slachtoffers van misdrijven en voor slachtofferhulp, en ter vervanging van Kaderbesluit 2001/220/JBZ van de Raad.

De richtlijn maakt deel uit van het EU-rechtskader voor de rechten van slachtoffers. Zij versterkt de bestaande nationale maatregelen met EU-brede minimumnormen voor de rechten, de ondersteuning en de bescherming van slachtoffers van misdrijven in elk EU-land. Zij heeft ten doel

→ **de rechten van alle slachtoffers van alle misdrijven versterken, om te komen tot**

→ **hetzelfde basisniveau van rechten**

→ **ongeacht de nationaliteit van het (de) slachtoffer(s)**

→ **waar in de EU het misdrijf ook heeft plaatsgevonden.**

Trainer: In dit deel worden de titel en het hoofddoel van de richtlijn behandeld. Er moet specifiek worden vermeld dat de richtlijn grote veranderingen in het EU-rechtskader voor de rechten van slachtoffers teweeg heeft gebracht.

De lidstaten moeten ervoor zorgen dat de in deze richtlijn vastgestelde rechten niet afhankelijk worden gesteld van de voorwaarde dat het slachtoffer de status van legaal verblijf op hun grondgebied heeft of van het burgerschap of de nationaliteit van het slachtoffer (zie ook overweging 10). Onderdanen van derde landen en staatlozen die op het grondgebied van de EU het slachtoffer van een misdrijf zijn geworden, moeten dus recht hebben op informatie, hulp en bescherming.

Dit kan van bijzonder belang zijn in de context van racistische en xenofobe haatmisdrijven en gendergerelateerd geweld tegen migrantenvrouwen en -meisjes zonder papieren. Aangifte van een misdrijf en deelname aan de strafprocedure scheppen echter geen rechten met betrekking tot de verblijfsstatus van het slachtoffer (overeenkomstig de richtlijn).

Volgens de richtlijn heeft een slachtoffer van een misdrijf dus geen recht op verblijf, maar het recht op informatie, ondersteuning en bescherming. Veel EU-lidstaten voorzien volgens hun nationale wetgeving in verblijfsvergunningen voor slachtoffers van specifieke categorieën misdrijven (bijvoorbeeld slachtoffers van huiselijk geweld).

In dit verband zij verwezen naar overweging 18 van de richtlijn: "Wanneer geweld wordt gepleegd in een nauwe relatie, wordt het gepleegd door een persoon die een huidige of voormalige echtgenoot, partner of ander familielid van het slachtoffer is, ongeacht of de dader hetzelfde huishouden met het slachtoffer deelt of heeft gedeeld. Dit geweld kan fysiek, seksueel, psychologisch of economisch geweld omvatten en kan leiden tot fysieke, mentale of emotionele schade of economisch verlies. Geweld in intieme relaties is een ernstig en vaak verborgen maatschappelijk probleem dat systematische psychologische en fysieke trauma's kan veroorzaken met ernstige gevolgen omdat de dader een persoon is die het slachtoffer zou moeten kunnen vertrouwen. Slachtoffers van geweld in intieme relaties kunnen daarom speciale beschermingsmaatregelen nodig hebben. Vrouwen worden onevenredig zwaar getroffen door dit soort geweld en de situatie kan nog erger zijn als de vrouw economisch, sociaal **of wat haar verblijfsrecht betreft** afhankelijk is van de dader".

Aan het eind van dit deel kunnen we verwijzen naar het feit dat veel beroepsbeoefenaars die betrokken zijn bij strafrechtelijke procedures nog steeds van mening zijn dat slachtoffers van misdrijven de rechten hebben volgens het respectieve nationale recht. Dit brengt ons bij de volgende 2 dia's (3 en 4) waarin de bevoegdheid van de EU wordt toegelicht.

DIA 5

Titel: Richtlijn Slachtoffers - Prestaties

De richtlijn inzake de rechten van slachtoffers is een belangrijke stap op weg naar een betere bescherming en ondersteuning van slachtoffers van misdrijven in de hele EU, en heeft ertoe bijgedragen dat slachtoffers tijdens de gehele strafrechtelijke procedure met waardigheid, respect en mededogen worden behandeld.

De belangrijkste resultaten van de slachtofferrichtlijn hebben betrekking op:

- 1) Zorgen voor minimumrechten voor alle slachtoffers van alle misdrijven: De richtlijn inzake de rechten van slachtoffers waarborgt dat alle slachtoffers van misdrijven, ongeacht het soort misdrijf of hun persoonlijke omstandigheden, een minimum aan bescherming en ondersteuning krijgen gedurende de gehele strafrechtprocedure.
- 2) Speciale behoeften van kwetsbare slachtoffers erkennen: De richtlijn inzake de rechten van slachtoffers erkent dat bepaalde slachtoffers van misdrijven, zoals kinderen, slachtoffers van gendergerelateerd geweld, slachtoffers van mensenhandel en slachtoffers met een handicap,

specifieke behoeften kunnen hebben en speciale bescherming en steun nodig hebben. De richtlijn bepaalt dat de lidstaten bij het verlenen van steun en bescherming rekening moeten houden met de bijzondere behoeften van kwetsbare slachtoffers en ervoor moeten zorgen dat deze slachtoffers de bijstand krijgen die zij nodig hebben om deel te nemen aan de strafprocedure. De richtlijn bepaalt bijvoorbeeld dat de lidstaten ervoor moeten zorgen dat minderjarige slachtoffers op een kindvriendelijke manier worden ondervraagd, dat slachtoffers van gendergerelateerd geweld toegang hebben tot gespecialiseerde hulpdiensten, zoals schuilplaatsen en hotlines, en dat slachtoffers met een handicap toegang hebben tot communicatiehulpmiddelen en andere vormen van ondersteuning om hen te helpen deel te nemen aan de strafprocedure. Daarnaast moeten de lidstaten er volgens de richtlijn voor zorgen dat slachtoffers van misdrijven met gevoeligheid, respect en mededogen worden behandeld en dat zij niet nog meer slachtoffer worden of worden gestigmatiseerd vanwege hun status als slachtoffer. Dit is met name van belang voor kwetsbare slachtoffers die door hun omstandigheden een groter risico lopen om opnieuw slachtoffer te worden of te worden gemarginaliseerd.

- 3) Zorgen voor duidelijke, concrete en afdwingbare verplichtingen: De richtlijn inzake de rechten van slachtoffers zorgt voor duidelijke, concrete en afdwingbare verplichtingen voor de lidstaten om slachtoffers van misdrijven te beschermen en te ondersteunen. De richtlijn schept specifieke verplichtingen voor de lidstaten om slachtoffers bepaalde soorten steun en bescherming te bieden, zoals toegang tot informatie, bescherming tegen intimidatie en vergelding, en het recht om deel te nemen aan de strafprocedure. Deze verplichtingen zijn concreet en meetbaar, hetgeen betekent dat de lidstaten ter verantwoording kunnen worden geroepen indien zij deze verplichtingen niet nakomen. Ook voorziet de richtlijn in rechtsmiddelen voor het geval de lidstaten hun verplichtingen niet nakomen. Slachtoffers kunnen klachten indienen en verhaal halen als zij menen dat hun rechten zijn geschonden, en de lidstaten kunnen gerechtelijke stappen ondernemen als zij de richtlijn niet naleven. Ten slotte moeten de lidstaten volgens de richtlijn toezien op de naleving van de richtlijn en regelmatig aan de Europese Commissie verslag uitbrengen over hun vorderingen. Dit helpt ervoor te zorgen dat de lidstaten verantwoordelijk worden gehouden voor het nakomen van hun verplichtingen en dat de richtlijn in de hele EU effectief wordt uitgevoerd.

DIA 6**Titel:** Slachtofferrichtlijn - Toepassingsgebied

- 1) Informatie: De richtlijn zorgt ervoor dat slachtoffers van misdrijven toegang hebben tot duidelijke en volledige informatie over hun rechten en de strafrechtelijke procedure. Dit omvat informatie over de voortgang van het onderzoek, het resultaat van de zaak en de beschikbare ondersteunende diensten. De richtlijn vereist dat de lidstaten deze informatie tijdig en op toegankelijke wijze verstrekken, rekening houdend met de behoeften van kwetsbare slachtoffers.
- 2) Vertolking en vertaling: De richtlijn zorgt ervoor dat slachtoffers die de taal van de strafprocedure niet spreken, het proces kunnen begrijpen en eraan kunnen deelnemen. De richtlijn schrijft voor dat de lidstaten kosteloos tolk- en vertaaldiensten aanbieden aan slachtoffers die deze nodig hebben, en dat zij ervoor zorgen dat deze diensten van hoge kwaliteit zijn.
- 3) Ondersteuning: De richtlijn zorgt ervoor dat slachtoffers van misdrijven toegang hebben tot de ondersteunende diensten die zij nodig hebben om van de gevolgen van het misdrijf te herstellen. Dit omvat toegang tot diensten voor slachtofferhulp, counseling, medische zorg en andere vormen van ondersteuning. De richtlijn verplicht de lidstaten deze diensten kosteloos aan slachtoffers te verlenen, ongeacht het soort misdrijf waarvan zij het slachtoffer zijn geworden.
- 4) Bescherming: De richtlijn zorgt ervoor dat slachtoffers van misdrijven worden beschermd tegen verdere schade, zoals intimidatie, vergelding of pesterijen. De richtlijn verplicht de lidstaten maatregelen te nemen om slachtoffers tegen dergelijke schade te beschermen, onder meer door zo nodig politiebescherming en een straatverbod te bieden.
- 5) Deelname aan de strafprocedure: De richtlijn waarborgt dat slachtoffers van misdrijven het recht hebben aan de procedure deel te nemen en dat met hun opvattingen en zorgen rekening wordt gehouden. Dit omvat het recht om een verklaring af te leggen, het recht om hoorzittingen bij te wonen en het recht om informatie over de zaak te vragen. De richtlijn verplicht de lidstaten ervoor te zorgen dat slachtoffers deze rechten daadwerkelijk kunnen uitoefenen.
- 6) Opleiding van beroepsbeoefenaars: De richtlijn zorgt ervoor dat beroepsbeoefenaars die bij de strafprocedure betrokken zijn, zoals politieagenten, openbare aanklagers en rechters,

worden opgeleid om doeltreffend met slachtoffers van misdrijven te werken. Dit omvat opleiding over hoe met slachtoffers te communiceren, hoe de behoeften van kwetsbare slachtoffers te onderkennen en daarop in te spelen, en hoe ervoor te zorgen dat slachtoffers aan het proces kunnen deelnemen.

- 7) Coördinatie: De richtlijn zorgt ervoor dat de verschillende instanties en beroepsbeoefenaars die bij de strafprocedure betrokken zijn, doeltreffend samenwerken om slachtoffers van misdrijven te helpen. De richtlijn schrijft voor dat de lidstaten coördinatiemechanismen instellen om ervoor te zorgen dat slachtoffers tijdig en op gecoördineerde wijze toegang krijgen tot de steun en bescherming die zij nodig hebben.

DIA 7

Titel: Inleiding

→ De Europese Unie heeft tot doel een ruimte van vrijheid, veiligheid en rechtvaardigheid te handhaven en te ontwikkelen.

→ De Europese Unie zet zich in voor de bescherming van en de vaststelling van minimumnormen voor slachtoffers van misdrijven en de Raad heeft Kaderbesluit 2001/220/JBZ van 15 maart 2001 inzake de status van het slachtoffer in de strafprocedure aangenomen.

→ In het kader van het in 2009 door de Europese Raad aangenomen programma van Stockholm is de Commissie en de lidstaten verzocht na te gaan hoe de wetgeving en de praktische steunmaatregelen ter bescherming van slachtoffers kunnen worden verbeterd.

→ In 2011 heeft de Raad verklaard dat op het niveau van de Unie actie moet worden ondernomen om de rechten van, de steun aan en de bescherming van slachtoffers van misdrijven te versterken. [Resolutie 2011 over een routekaart ter versterking van de rechten en de bescherming van slachtoffers, met name in strafprocedures ("de routekaart van Boedapest")].

→ **Rechtsgrondslag:** Artikel 82, lid 2, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU) voorziet in de vaststelling van minimumvoorschriften die in de lidstaten van toepassing zijn, ter bevordering van de wederzijdse erkenning van vonnissen en rechterlijke beslissingen en van de politieke en justitiële samenwerking in strafzaken met een grensoverschrijdende dimensie, met name wat betreft de rechten van slachtoffers van misdrijven.

Trainers:

Hier worden de besluiten gepresenteerd die tot de aanneming van de richtlijn hebben geleid.

De volgende dia houdt nauw verband met de presentatie en er kunnen gezamenlijk opmerkingen worden gemaakt.

De opleiders leggen uit dat de Europese Commissie vóór de vaststelling van de richtlijn geen inbreukprocedures kon inleiden op grond van het kaderbesluit. Er was behoefte aan de invoering van specifieke slachtoffergerichte bindende wetgeving.

SLIDE 8

Titel: Artikel 82, lid 2, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU)

(ex artikel 31 VEU)

1. De justitiële samenwerking in strafzaken in de Unie berust op het beginsel van de wederzijdse erkenning van rechterlijke uitspraken en beslissingen en omvat de onderlinge aanpassing van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen van de lidstaten op de in lid 2 en in artikel 83 genoemde gebieden.

Het Europees Parlement en de Raad nemen volgens de gewone wetgevingsprocedure maatregelen aan om:

- (a) regels en procedures vast te stellen om de erkenning van alle soorten vonnissen en rechterlijke beslissingen in de gehele Unie te waarborgen;
- (b) jurisdictiegeschillen tussen de lidstaten te voorkomen en te beslechten;
- (c) de opleiding van magistraten en justitieel personeel ondersteunen;
- (d) de samenwerking tussen de justitiële of gelijkwaardige autoriteiten van de lidstaten met betrekking tot strafprocedures en de tenuitvoerlegging van beslissingen te vergemakkelijken.

2. Voor zover nodig ter bevordering van de wederzijdse erkenning van vonnissen en rechterlijke beslissingen en van de politieke en justitiële samenwerking in strafzaken met een grensoverschrijdende dimensie, kunnen het Europees Parlement en de Raad volgens de gewone

wetgevingsprocedure bij richtlijnen minimumvoorschriften vaststellen. Deze regels houden rekening met de verschillen tussen de rechtstradities en rechtsstelsels van de lidstaten.

Zij betreffen:

- (a) wederzijdse toelaatbaarheid van bewijs tussen de lidstaten;
- (b) de rechten van personen in de strafprocedure;
- (c) de rechten van slachtoffers van misdrijven;
- (d) andere specifieke aspecten van de strafvordering die de Raad vooraf bij besluit heeft bepaald; voor de aanneming van dat besluit besluit de Raad met eenparigheid van stemmen, na goedkeuring door het Europees Parlement.

De aanneming van de in dit lid bedoelde minimumvoorschriften belet de lidstaten niet een hoger beschermingsniveau voor personen te handhaven of in te voeren.

Trainers:

De bevoegdheid van de EU om wetten te maken op het gebied van strafvordering wordt door juristen vaak verwaarloosd. Het is belangrijk te benadrukken dat binnenlandse strafprocedures in overeenstemming moeten zijn met het internationale recht en het EU-recht. Wij leggen de beroepsbeoefenaars uit dat alle bevoegdheidskwesties uitdrukkelijk in de preambule van de richtlijnen worden vermeld. Wij wijzen erop dat het van belang is de tekst van de EU-wetgevingsteksten parallel te lezen met de wetgevingshandelingen die de EU-lidstaten aannemen om een richtlijn om te zetten.

Met name op het gebied van de rechten en procedurele waarborgen voor slachtoffers van misdrijven is de nationale omzetting complex, aangezien vele bepalingen van de richtlijn ofwel reeds deel uitmaakten van het nationale recht, ofwel in verschillende nationale wetgevingsbesluiten (in het wetboek van strafvordering en/of in het wetboek van strafrecht en/of in andere wetten) in de nationale wetgeving zijn omgezet.

Artikel 82 (lid 1 -2) van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU) wordt gepresenteerd om het begrip van de cursisten te vergroten met betrekking tot de rechtsgrondslag van secundaire EU-wetgeving zoals de richtlijn inzake slachtofferrechten.

Het is belangrijk dat de deelnemers in dit deel verduidelijken dat de rechten van slachtoffers een EU en niet alleen een nationale aangelegenheid zijn. Het kan nuttig zijn te herhalen dat de richtlijn overeenkomstig artikel 82, lid 2, VWEU minimumnormen vaststelt en dat de lidstaten "een hoger beschermingsniveau kunnen handhaven of invoeren". 82, lid 2, VWEU de richtlijn minimumnormen vaststelt en de lidstaten "een hoger niveau van bescherming voor personen kunnen handhaven of invoeren". Dit staat uitdrukkelijk in de titel van de richtlijn en in overweging 11: "Deze richtlijn stelt minimumvoorschriften vast. De lidstaten kunnen de in deze richtlijn vastgestelde rechten uitbreiden om een hoger beschermingsniveau te bieden". Alleen het hogere beschermingsniveau voor slachtoffers van misdrijven blijft een nationale aangelegenheid.

DIA 9

Titel: Slachtofferrichtlijn - Artikel 1

(Overwegingen 9-14)

1. Deze richtlijn heeft ten doel ervoor te zorgen dat slachtoffers van misdrijven **passende informatie, steun en bescherming krijgen en aan de strafprocedure kunnen deelnemen.**

De lidstaten zorgen ervoor dat het slachtoffer **in alle contacten met diensten voor slachtofferhulp of diensten voor herstelrecht of een bevoegde autoriteit die in het kader van de strafprocedure optreden, op respectvolle, tactvolle, op maat gesneden, professionele en niet-discriminerende wijze wordt erkend en behandeld.** De in deze richtlijn vastgestelde rechten zijn op niet-discriminerende wijze van toepassing op slachtoffers, ook wat betreft hun verblijfsstatus.

2. De lidstaten zorgen ervoor dat bij de toepassing van deze richtlijn, wanneer het slachtoffer een kind is, **het belang van het kind voorop staat** en op individuele basis wordt beoordeeld. Een kindgerichte aanpak, waarbij naar behoren rekening wordt gehouden met de leeftijd, rijpheid, opvattingen, behoeften en zorgen van het kind, prevaleert. Het kind en de persoon die de ouderlijke verantwoordelijkheid draagt of, in voorkomend geval, een andere wettelijke vertegenwoordiger, worden in kennis gesteld van maatregelen of rechten die specifiek op het kind gericht zijn.

Trainers:

Artikel 1 bevat de algemene doelstellingen van de richtlijn. De lidstaten moeten ervoor zorgen dat het nationale strafrechtstelsel het slachtoffer erkent als een individu met individuele behoeften, met een

slutelrol in de strafprocedure, waarbij het beginsel van een eerlijk proces wordt gewaarborgd en voor ogen wordt gehouden dat de in de richtlijn vastgestelde rechten de rechten van de dader onverlet laten.

DIA 10

Titel: Slachtofferrichtlijn - Artikel 2

"slachtoffer" betekent:

→ een natuurlijke persoon die schade heeft geleden, met inbegrip van fysieke, mentale of emotionele schade of economisch verlies, die rechtstreeks is veroorzaakt door een strafbaar feit;

ongeacht of een dader is geïdentificeerd, aangehouden, vervolgd of veroordeeld en ongeacht hun onderlinge familierelatie (overweging 19).

→ familieleden van een persoon wiens dood rechtstreeks is veroorzaakt door een strafbaar feit en die schade hebben geleden als gevolg van de dood van die persoon;

"familieleden": de echtgenoot, de persoon die met het slachtoffer in een hechte intieme relatie leeft, in een gemeenschappelijke huishouding en op stabiele en ononderbroken basis, de bloedverwanten in rechte lijn, de broers en zussen en de personen ten laste van het slachtoffer;

"kind": elke persoon jonger dan 18 jaar;

"herstelrecht": elk proces waarbij het slachtoffer en de dader, indien zij daarmee instemmen, in staat worden gesteld om met de hulp van een onpartijdige derde actief deel te nemen aan de oplossing van de uit het strafbare feit voortvloeiende problemen.

Trainer: in dit deel worden de belangrijkste begrippen van de richtlijn uitgelegd.

Wij wijzen op het belang van de erkenning van het slachtoffer, zodat de betrokkene toegang krijgt tot de rechten uit hoofde van de richtlijn. De richtlijn heeft de definitie van het slachtoffer in de gehele EU geharmoniseerd. Sommige landen hadden geen wetgeving voor de definitie van het slachtoffer en/of er bestaan verschillende definities in de lidstaten van de EU.

Wij nemen er nota van dat de lidstaten overeenkomstig artikel 2, lid 2, procedures kunnen vaststellen om het aantal gezinsleden dat van de in de richtlijn genoemde rechten kan profiteren, te beperken

en/of te bepalen welke gezinsleden voorrang krijgen om de rechten uit te oefenen. 2, lid 2, de lidstaten procedures kunnen vaststellen om het aantal gezinsleden dat van de in de richtlijn genoemde rechten gebruik kan maken, te beperken en/of om te bepalen welke gezinsleden voorrang krijgen om de rechten uit te oefenen. Dit zal gebeuren in de nationale omzettingwetgeving. Het criterium "hechte intieme relatie, in een gemeenschappelijke huishouding en op stabiele en permanente basis" veronderstelt nauwe emotionele banden en financiële afhankelijkheid tussen twee personen (alsof zij formeel gehuwd waren). De lidstaten moeten inclusieve definities van "familieleden" hanteren wanneer het gaat om de partners van het slachtoffer. Die definities moeten zowel echtgenoten als niet-gehuwde partners omvatten, ongeacht of de partners volgens de nationale wetgeving een geregistreerd burgerlijk partnerschap hebben. Artikel 2, lid 1, onder b), moet derhalve in alle lidstaten van toepassing zijn, ongeacht de nationale wetgeving inzake de erkenning van ongehuwde paren, paren van hetzelfde geslacht en huwelijken tussen personen van hetzelfde geslacht. (non-discriminatie)

Wij leggen ook uit dat de richtlijn geen definitie geeft van "klacht" [dit begrip wordt geregeld in de nationale wetgevingen van de lidstaten].

DIA 11

Titel: Slachtofferrichtlijn - artikelen 3-7

→ Vanaf het eerste contact en gedurende elke verdere noodzakelijke interactie die zij hebben met een bevoegde autoriteit in het kader van een strafprocedure [artikel 3, lid 1].

→ In eenvoudige en toegankelijke taal, mondeling of schriftelijk. [Art. 3, lid 2]

→ Recht op begeleiding door een persoon naar keuze van het slachtoffer bij zijn eerste contact met de autoriteiten indien bijstand nodig is wegens de impact van het misdrijf of indien het slachtoffer moeilijkheden heeft om de procedure te begrijpen of begrepen te worden.

De communicatiewaarborgen zijn van toepassing op de volgende artikelen:

→ Artikel 4 recht op informatie

→ Artikel 5 recht op schriftelijke bevestiging van de klacht en recht op een vertaling van de schriftelijke bevestiging, recht om de klacht in te dienen in een taal die hij/zij begrijpt

→ Artikel 6 recht op informatie over hun zaak

→ Artikel 7 Recht op vertolking en vertaling

Trainer: Artikel 3 verduidelijkt in detail de "communicatiwaarborgen" en houdt verband met andere rechten van de richtlijn. De richtlijn wil ervoor zorgen dat slachtoffers - op basis van hun persoonlijke kenmerken (bijvoorbeeld geslacht, handicap, leeftijd, rijpheid, relatie tot of afhankelijkheid van de dader) - tijdens de strafprocedure begrijpen en zich verstaanbaar kunnen maken (taalkundig of anderszins) en dat de autoriteiten slachtoffers proactief bijstaan om dat te doen tijdens de strafprocedure.

Artikel 3, lid 3, geeft het slachtoffer het recht om zich bij zijn eerste contact met de autoriteiten te laten vergezellen door een persoon van zijn keuze indien hij bijstand nodig heeft wegens de gevolgen van het misdrijf of indien het slachtoffer moeilijkheden heeft om de procedure te begrijpen of begrepen te worden. Het waarborgt het verlenen van praktische bijstand en morele steun aan het slachtoffer bij het doen van aangifte van een misdrijf. Dit recht komt bovenop het recht op begeleiding uit hoofde van artikel 20, onder c) [tijdens het strafonderzoek: het slachtoffer mag zich laten vergezellen door zijn wettelijke vertegenwoordiger en een persoon van zijn keuze, tenzij een gemotiveerde beslissing in tegengestelde zin is genomen;]. In het kader van art. 3 kan het slachtoffer zich laten vergezellen door een persoon die vrijwillig probeert te helpen (bijvoorbeeld een ooggetuige van een overval).

SLIDE 12

Titel: Slachtofferrichtlijn - artikel 4

Elk slachtoffer van een misdrijf heeft bij het eerste contact met de bevoegde autoriteit zonder onnodige vertraging recht op de volgende informatie:

a) het soort ondersteuning dat zij kunnen krijgen en van wie (toegang tot medische ondersteuning, eventuele gespecialiseerde ondersteuning, inclusief psychologische ondersteuning, en alternatieve huisvesting)

→ Rechtstreeks verband met het recht op toegang tot diensten voor slachtofferhulp, artikel 8

b) de procedures voor het indienen van klachten in verband met een strafbaar feit en hun rol in het kader van die procedures; [overeenkomstig overweging 20]

(Overweging 20) "De rol van het slachtoffer in het strafrechtstelsel en de vraag of het actief aan de strafprocedure kan deelnemen, verschillen per lidstaat, afhankelijk van het nationale stelsel, en worden bepaald door een of meer van de volgende criteria: of het nationale stelsel voorziet in een wettelijke status als partij in de strafprocedure; of het slachtoffer wettelijk verplicht is of verzocht wordt actief aan de strafprocedure deel te nemen, bijvoorbeeld als getuige; en/of of het slachtoffer krachtens het nationale recht het recht heeft actief aan de strafprocedure deel te nemen en dit ook probeert, indien het nationale stelsel niet bepaalt dat het slachtoffer de wettelijke status van partij in de strafprocedure heeft.". De lidstaten moeten bepalen welke van deze criteria van toepassing zijn om de reikwijdte van de in deze richtlijn vastgestelde rechten te bepalen wanneer er verwijzingen zijn naar de rol van het slachtoffer in het betrokken strafrechtstelsel".

- c) hoe en onder welke voorwaarden zij bescherming kunnen krijgen, met inbegrip van beschermingsmaatregelen; [Link naar Richtlijn 2011/99/EU betreffende het Europees beschermingsbevel en Verordening 606/2013/EU van het Europees Parlement en de Raad betreffende de wederzijdse erkenning van beschermingsmaatregelen in burgerlijke zaken].
- d) hoe en onder welke voorwaarden zij toegang hebben tot juridisch advies, rechtsbijstand en elke andere vorm van advies;
- e) hoe en onder welke voorwaarden zij toegang hebben tot compensatie;
- f) hoe en onder welke voorwaarden zij recht hebben op vertolking en vertaling;
- g) indien zij wonen in een andere lidstaat dan die waar het strafbare feit is gepleegd, alle speciale maatregelen, procedures of regelingen die beschikbaar zijn om hun belangen te beschermen in de lidstaat waar het eerste contact met de bevoegde autoriteit plaatsvindt;
- h) de beschikbare procedures om klachten in te dienen wanneer hun rechten door de bevoegde autoriteit in het kader van een strafrechtelijke procedure niet worden geëerbiedigd;
- i) de contactgegevens voor communicatie over hun zaak;
- j) de beschikbare diensten voor herstelrecht;
- k) hoe en onder welke voorwaarden de uit hun deelneming aan de strafprocedure voortvloeiende kosten kunnen worden vergoed.

Trainers: In dit onderdeel is het van belang alle hierboven uiteengezette rechten toe te lichten. De grondgedachte achter deze bepaling is dat de strafrechtelijke autoriteiten proactief ambtshalve uitgebreide informatie moeten verstrekken, in plaats van dat het slachtoffer deze informatie zelf moet opzoeken. Slachtoffers moeten "daadwerkelijk toegang tot informatie" krijgen.

De bevoegde autoriteit wordt in de slachtofferrichtlijn niet gedefinieerd. Volgens de richtsnoeren van het directoraat-generaal Justitie van de Europese Commissie "is de term "bevoegde autoriteit" ruimer dan de "wetshandhavingsautoriteit" (d.w.z. de politie). De bevoegde autoriteiten, die optreden in de strafprocedure uit hoofde van deze richtlijn, worden bepaald door het nationale recht. Dit sluit bijvoorbeeld douane- of grensdiensten niet uit, indien zij krachtens het nationale recht de status van wetshandhavingsautoriteit hebben. Dit is met name van belang in gevallen van mensenhandel (bv. ervaring met FRONTEX) of douane-/smokkelovertredingen. **Ziekenhuizen, arbeidsbureaus en soortgelijke instellingen mogen niet worden beschouwd als bevoegde autoriteiten in strafzaken**".

SLIDE 13

Titel: Verdere rechten op informatie en ondersteuning van slachtoffers

15

→ een formele klacht in te dienen, zo nodig met taalkundige bijstand en een schriftelijke bevestiging te ontvangen [artikel 5].

→ Informatie ontvangen over de voortgang van de zaak [art. 6] → Verband met artikel 11 (Rechten in geval van een beslissing om niet te vervolgen)

→ Recht op vertolking en vertaling [art. 7]

- Voor slachtoffers met een formele rol in de procedure
- Op verzoek van het slachtoffer en bij besluit van de autoriteit
- Gratis en voor een breed scala aan procedurele handelingen: het omvat contacten met onderzoeks- en gerechtelijke autoriteiten vanaf het eerste verhoor/verhoor gedurende het gehele onderzoek tot aan het proces. [Overweging 34]

"Gerechtigheid kan alleen effectief worden bereikt als slachtoffers de omstandigheden van het misdrijf naar behoren kunnen uitleggen en hun bewijsmateriaal op een voor de bevoegde autoriteiten begrijpelijke manier kunnen overleggen. Het is evenzeer belangrijk ervoor te zorgen dat slachtoffers op een respectvolle manier worden behandeld en dat

zij toegang hebben tot hun rechten. Daarom moet gratis vertolking beschikbaar worden gesteld tijdens het verhoor van het slachtoffer en om het in staat te stellen actief deel te nemen aan de rechtszittingen, overeenkomstig de rol van het slachtoffer in het betrokken strafrechtstelsel. Voor andere aspecten van de strafprocedure kan de behoefte aan vertolking en vertaling variëren afhankelijk van specifieke kwesties, de rol van het slachtoffer in het betrokken strafrechtstelsel en zijn of haar betrokkenheid bij de procedure en eventuele specifieke rechten die hij of zij heeft. Als zodanig hoeven vertolking en vertaling voor deze andere zaken alleen te worden verstrekt voor zover dat nodig is om het slachtoffer in staat te stellen zijn rechten uit te oefenen."

→ Recht op toegang tot diensten voor slachtofferhulp [artikel 8] → Link naar artikel 9 Steun van diensten voor slachtofferhulp

"De lidstaten zorgen ervoor dat de toegang tot diensten voor slachtofferhulp niet afhankelijk is van de voorwaarde dat het slachtoffer bij een bevoegde autoriteit een formele klacht indient met betrekking tot een strafbaar feit". [Artikel 8, lid 5]

Trainers:

Voor artikel 5: de bevoegde autoriteit moet beoordelen of het slachtoffer de taal spreekt en verstaat wanneer het een klacht indient. In dit deel is het van belang uit te leggen dat artikel 5 niet uitdrukkelijk voorziet in een individuele beoordelingsprocedure zoals in de artikelen 7 en 22. In de praktijk moeten de autoriteiten voor de uitvoering van artikel 5 echter parallel aan de procedure van artikel 7 handelen. 5 moeten de autoriteiten parallel met de in artikel 7 bedoelde procedures handelen (recht op tolk- en vertaaldiensten en op het indienen van een klacht). 7 (recht op vertolking en vertaling) en 22 (individuele beoordeling van slachtoffers om specifieke beschermingsbehoeften vast te stellen).

Ook moet worden uitgelegd dat het begrip "taalkundige bijstand" in artikel 5 flexibeler is dan het striktere vereiste van vertaling en vertolking in artikel 7. Een slachtoffer kan krachtens artikel 5 worden bijgestaan door een persoon die zijn taal spreekt maar geen officiële tolk is, indien dit door de bevoegde autoriteiten passend wordt geacht, met inachtneming van het goede verloop van de strafprocedure en de vertrouwelijkheid. (bijvoorbeeld een familielid, vriend of lid van de gemeenschap wordt ingezet om te helpen bij het tolken wanneer een slachtoffer een klacht indient). Het is echter aan de autoriteiten om het risico van partijdige of onjuiste vertolking door een dergelijke persoon te beoordelen alvorens dergelijke bijstand te aanvaarden.

Slachtoffers hebben ook het recht een vertaling van een schriftelijke erkenning te vragen als zij de taal van het document niet verstaan. (Reeds uitgelegd in dia 7 bij de presentatie van artikel 3). Wij kunnen deze gelegenheid aangrijpen om uit te leggen dat alle in deze richtlijn genoemde rechten met elkaar samenhangen.

Deze vertaling moet gratis worden verstrekt in een taal die het slachtoffer begrijpt (wat echter niet noodzakelijk de moedertaal van het slachtoffer hoeft te zijn).

Voor artikel 6: artikel 6, lid 3 6, lid 3, legt de verplichting op om beslissingen om de procedure te beëindigen (d.w.z. om het onderzoek niet voort te zetten of te beëindigen of de dader niet te vervolgen) of het eindvonnis te motiveren of kort samen te vatten. Dit is belangrijk om slachtoffers toegang te geven tot de rechter en om het slachtoffer te respecteren en te erkennen. Het is ook een voorwaarde om de slachtoffers toegang te geven tot hun recht om in beroep te gaan tegen een beslissing om niet te vervolgen. Deze bepaling houdt verband met artikel 11 (rechten in geval van niet-vervolging).

Voor artikel 7: zie ook artikel 2 van de richtlijn van 2010 betreffende het recht op vertolking en vertaling voor verdachten en beklaagden ("richtlijn vertolking en vertaling"). Volgens de EU-richtlijnen hebben verdachten en slachtoffers soortgelijke rechten op vertolking en vertaling.

Voor artikel 8: het recht op ondersteuning is een van de kernrechten in de richtlijn. Het is nauw verbonden met artikel 9 (steun van diensten voor slachtofferhulp) om ervoor te zorgen dat slachtoffers of hun familieleden gratis toegang hebben tot vertrouwelijke hulpdiensten. Deze diensten omvatten het verstrekken van informatie en advies, emotionele en psychologische steun en praktische bijstand.

Ondersteuning moet beschikbaar zijn vanaf het moment dat de bevoegde autoriteiten op de hoogte zijn van het slachtoffer en gedurende de gehele strafprocedure en gedurende een passende periode daarna, overeenkomstig de behoeften van het slachtoffer en de in deze richtlijn vastgestelde rechten. Er moet op verschillende manieren ondersteuning worden geboden, zonder buitensporige formaliteiten en met een voldoende geografische spreiding in de lidstaat, zodat alle slachtoffers toegang tot deze diensten hebben. Slachtoffers die door de ernst van het misdrijf aanzienlijke schade hebben geleden, kunnen gespecialiseerde hulpdiensten nodig hebben. [Overweging 37]

Herhaalde verwijzingen moeten worden vermeden. [Overweging 38, 62]

De lidstaten moeten organisaties uit het maatschappelijk middenveld, waaronder erkende en actieve niet-gouvernementele organisaties die met slachtoffers van misdrijven werken, aanmoedigen en nauw met hen samenwerken. [...] overheidsdiensten moeten gecoördineerd te werk gaan en op alle bestuurlijke niveaus - op het niveau van de Unie en op nationaal, regionaal en lokaal niveau - worden ingeschakeld. Slachtoffers moeten worden geholpen bij het vinden en aanspreken van de bevoegde autoriteiten, teneinde herhaalde verwijzingen te voorkomen. De lidstaten moeten overwegen "enige toegangspunten" of "één loket" te ontwikkelen, die voorzien in de vele behoeften van slachtoffers die betrokken zijn bij een strafprocedure, waaronder de behoefte aan informatie, bijstand, ondersteuning, bescherming en schadeloosstelling.[overweging 62].

Om aangifte van misdrijven aan te moedigen en te vergemakkelijken en slachtoffers in staat te stellen de cyclus van herhaalde victimisatie te doorbreken, is het van essentieel belang dat er betrouwbare hulpdiensten beschikbaar zijn voor slachtoffers en dat de bevoegde autoriteiten bereid zijn op een respectvolle, gevoelige, professionele en niet-discriminerende manier te reageren op aangiften van slachtoffers. Dit kan het vertrouwen van slachtoffers in de strafrechtssystemen van de lidstaten vergroten en het aantal niet-aangegeven misdrijven verminderen. Beroepsbeoefenaars die waarschijnlijk klachten van slachtoffers met betrekking tot strafbare feiten zullen ontvangen, moeten een passende opleiding krijgen om het melden van misdrijven te vergemakkelijken, en er moeten maatregelen worden genomen om meldingen door derden, waaronder maatschappelijke organisaties, mogelijk te maken. Voor het indienen van klachten moet gebruik kunnen worden gemaakt van communicatietechnologie, zoals e-mail, video-opnamen of elektronische onlineformulieren. [Overweging 63]

DIA 14

Titel: Deelname van slachtoffers aan het strafproces

→ Recht om te worden gehoord [artikel 10] → Verband met artikel 25, opleiding voor beroepsbeoefenaars, rechters en openbare aanklagers die de ondervraging van slachtoffers behandelen].

→ Recht op herziening van een beslissing om niet te vervolgen [artikel 11]

→ Bescherming tegen secundaire en herhaalde victimisatie, tegen intimidatie en tegen vergelding in diensten voor herstelrecht. [Artikel 12].

- Recht op rechtsbijstand [artikel 13].
- Recht op vergoeding van kosten [artikel 14]
- Recht op teruggave van eigendom [artikel 15]
- Recht op beslissing over schadevergoeding van de dader in de loop van de strafprocedure [artikel 16]

Trainers:

Voor artikel 10: de lidstaten kunnen de toepasselijke procedureregels toepassen overeenkomstig hun nationale wetgeving. De beginselen van de rechterlijke beoordelingsvrijheid en de vrije beoordeling van bewijsmateriaal moeten behouden blijven.

Voor artikel 11: de richtlijn eerbiedigt de nationale procedurele autonomie en de beroepsprocedures worden aan het nationale recht overgelaten. Het recht op herziening is reeds vermeld in artikel 6 (betreffende de verplichting om de beslissing om niet te vervolgen te motiveren, vermeld in de vorige dia).

Voor artikel 12: diensten voor herstelrecht omvatten bemiddeling tussen slachtoffer en dader, familiegroepsvergaderingen en strafcirkels. Deze diensten kunnen worden gekoppeld aan, voorafgaand aan, parallel met of na de strafprocedure (voor en na het proces). Het doel van dit artikel is ervoor te zorgen dat wanneer dergelijke diensten worden verleend, er waarborgen zijn dat het slachtoffer als gevolg van het proces niet nog meer slachtoffer wordt. De deelname van het slachtoffer moet vrijwillig zijn, op basis van een geïnformeerde en vrije keuze van het slachtoffer, en moet vertrouwelijk zijn. Factoren zoals de aard en de ernst van het misdrijf, de daaruit voortvloeiende mate van trauma, de herhaalde schending van de fysieke, seksuele of psychologische integriteit van het slachtoffer, machtsonevenwichtigheden, en de leeftijd, de rijpheid of de intellectuele vermogens van het slachtoffer, die het vermogen van het slachtoffer om een geïnformeerde keuze te maken kunnen beperken of verminderen of die een positief resultaat voor het slachtoffer in de weg kunnen staan, moeten in aanmerking worden genomen bij het doorverwijzen van een zaak naar de diensten voor herstelrecht en bij het uitvoeren van een herstelrechtproces. Elke overeenkomst tussen de partijen moet vrijwillig tot stand komen.

De richtlijn verplicht de lidstaten niet om diensten voor herstelrecht in te voeren indien zij in hun nationale wetgeving niet over een dergelijk mechanisme beschikken.

Voor artikel 13: de richtlijn legt een concrete verplichting op om rechtsbijstand te verlenen "wanneer de slachtoffers de status van partij in de strafprocedure hebben" en niet "wanneer zij de status van partij kunnen hebben". Het nationale recht moet voorzien in een passend juridisch kader om te waarborgen dat slachtoffers recht hebben op rechtsbijstand.

Voor artikel 14: het artikel dekt alleen de noodzakelijke kosten wanneer het slachtoffer door de bevoegde autoriteiten wordt verplicht of verzocht aanwezig te zijn en actief deel te nemen aan de strafprocedure. Juridische kosten moeten door rechtsbijstand worden gedekt.

Voor artikel 15: Terugvorderbare voorwerpen die in de strafprocedure in beslag zijn genomen, moeten zo spoedig mogelijk aan het slachtoffer van het misdrijf worden teruggegeven. Het nationale recht bepaalt onder welke voorwaarden of volgens welke procedurevoorschriften die voorwerpen aan het slachtoffer worden teruggegeven.

Voor artikel 16: Het artikel heeft alleen betrekking op schadeloosstelling door de dader, en niet door de staat. Een slachtoffer heeft het recht binnen een redelijke termijn in de loop van de strafprocedure een beslissing over schadeloosstelling door de dader te verkrijgen, tenzij het nationale recht bepaalt dat een dergelijke beslissing in een andere gerechtelijke procedure moet worden genomen. De lidstaten wordt tevens verzocht daders aan te moedigen slachtoffers schadeloos te stellen.

SLIDE 15

Titel: Zaak C-38/18 Strafzaak tegen Massimo Gambino en Shpetim Hyka

In dit geval is de samenstelling van de jury tijdens het proces gewijzigd en is het slachtoffer verzocht opnieuw te getuigen.

Artikel 16 (schadeloosstelling binnen een redelijke termijn): Het HvJEU oordeelt dat een nieuw onderzoek van het slachtoffer in geval van een wijziging in de samenstelling van de kamer van rechters waarvoor hij of zij oorspronkelijk heeft getuigd, op zichzelf niet betekent dat er niet binnen een redelijke termijn een beslissing kan worden genomen over de schadeloosstelling van dat slachtoffer. (§ 48)

DIA 16

Titel: Slachtofferrichtlijn - artikel 17

De lidstaten zorgen ervoor dat :

→ de bevoegde autoriteit neemt onmiddellijk na de klacht een verklaring van het slachtoffer af

→ de autoriteiten maken zoveel mogelijk gebruik van de bepalingen inzake videoconferentie en telefoonconferentie in de Overeenkomst betreffende de wederzijdse rechtshulp in strafzaken tussen de lidstaten van de Europese Unie van 29 mei 2000 (17) om in het buitenland woonachtige slachtoffers te horen.

→ Het slachtoffer kan een klacht indienen in de staat waar hij/zij woont:

- a) indien het slachtoffer dit niet kon doen in de staat waar het misdrijf is gepleegd (bijvoorbeeld wegens administratieve, juridische of persoonlijke beperkingen)
- b) als het slachtoffer dat gewoon niet wil in geval van ernstige misdrijven.

→ de klacht moet onverwijld door de staat van verblijf worden toegezonden aan de staat waar het misdrijf is gepleegd (tenzij de bevoegde autoriteiten in de staat van verblijf reeds hun nationale bevoegdheid tot vervolging hebben uitgeoefend).

Trainers: In overweging 51 wordt deze verplichting met betrekking tot ondersteunende diensten verduidelijkt: Indien het slachtoffer het grondgebied heeft verlaten van de lidstaat waar het strafbaar feit is gepleegd, is die lidstaat niet langer verplicht bijstand, ondersteuning en bescherming te verlenen, behalve in rechtstreeks verband met een eventuele strafprocedure (zoals speciale beschermingsmaatregelen tijdens de gerechtelijke procedure). De lidstaat waar het slachtoffer woont, moet de bijstand, ondersteuning en bescherming bieden die nodig zijn voor het herstel van het slachtoffer. De verplichting om steun te verlenen aan niet-ingezetene slachtoffers wordt derhalve door beide lidstaten "gedeeld".

SLIDE 17

Titel: Slachtofferrichtlijn - artikelen 18-19

→ **Recht op bescherming [artikel 18]**

Onverminderd de rechten van de verdediging zorgen de lidstaten ervoor dat er maatregelen beschikbaar zijn om het slachtoffer en zijn familieleden te beschermen tegen secundaire en herhaalde victimisatie, tegen intimidatie en vergelding, onder meer tegen het risico van emotionele of

psychologische schade, en om de waardigheid van het slachtoffer tijdens het verhoor en wanneer hij getuigt te beschermen. Indien nodig omvatten die maatregelen ook de in het nationale recht vastgestelde procedures voor de fysieke bescherming van het slachtoffer en zijn familieleden.

→ **Recht om contact tussen slachtoffer en dader te vermijden [artikel 19]**

1. De lidstaten scheppen de nodige voorwaarden om contact tussen het slachtoffer en zijn familieleden, indien nodig, en de dader in de gebouwen waar de strafprocedure wordt gevoerd, te vermijden, tenzij de strafprocedure zulks vereist.
2. De lidstaten zorgen ervoor dat nieuwe gerechtsgebouwen aparte wachtruimten voor slachtoffers hebben.

Trainers:

Voor artikel 18: dergelijke beschermingsmaatregelen kunnen een voorlopig bevel of een beschermings/verbodsbesluit omvatten. De beschermingsverplichting heeft een ruime werkingssfeer en vereist een holistische aanpak met betrekking tot de reeks beschermingsmaatregelen die nodig zijn om het slachtoffer en zijn familieleden te beschermen. De bescherming van de waardigheid van het slachtoffer houdt in dat er maatregelen worden genomen die het gedrag van beroepsbeoefenaars die met het slachtoffer in contact komen, sturen en ervoor zorgen dat het slachtoffer overeenkomstig zijn behoeften op een gevoelige en professionele manier wordt behandeld. Het houdt ook in dat ervoor wordt gezorgd dat de procedures voor het openbaar maken van informatie beperkt blijven tot informatie die relevant is voor de zaak.

Bescherming tegen secundaire victimisatie kan inhouden dat indringende vragen worden beperkt en dat tijdens ondervragingen en kruisverhoren alleen vragen worden gesteld die van belang zijn voor de zaak in kwestie. Om de waardigheid van het slachtoffer tijdens ondervragingen te beschermen, kunnen andere maatregelen bestaan in het beperken van het aantal keren dat een slachtoffer kan worden ondervraagd, de wijze waarop beroepsbeoefenaars in het strafrecht vragen stellen en ervoor zorgen dat het slachtoffer tijdens de gehele strafprocedure wordt gerespecteerd en als slachtoffer wordt erkend.

Bescherming tegen herhaalde victimisatie geldt voor alle slachtoffers. Zij is echter van bijzonder belang in situaties van gendergerelateerd geweld en geweld in nauwe relaties. Fysieke bescherming tegen intimidatie en vergelding kan maatregelen omvatten zoals die van artikel 19.

De richtlijn heeft geen betrekking op getuigenbescherming als zodanig.

Voorts harmoniseert artikel 18 de soorten nationale beschermingsbevelen niet. Andere EU-wetgeving kan als leidraad worden gebruikt, zoals artikel 5 van Richtlijn 2011/99/EU betreffende het Europees beschermingsbevel ("EBB-Richtlijn") en artikel 3, lid 1, van Verordening 606/2013/EU betreffende de wederzijdse erkenning van beschermingsmaatregelen in burgerlijke zaken ("EBB-Burgerlijk Reglement") (d.w.z. (a) verbod om bepaalde locaties, plaatsen of omschreven gebieden waar de beschermde persoon verblijft of die hij bezoekt, te betreden; b) verbod of regeling van contact, in welke vorm dan ook, met de beschermde persoon; c) verbod of regeling om de beschermde persoon dichter dan een voorgeschreven afstand te benaderen).

Voor de toepassing van de bescherming van artikel 18 is een individuele beoordeling nodig.

De verwijzing "onverminderd de rechten van de verdediging" moet strikt proportioneel worden uitgelegd. Er moeten interpretatievoorschriften worden opgesteld om transparantie te waarborgen en arbitraire beslissingen te voorkomen.

Voor artikel 19: de richtlijn vereist dat contact wordt vermeden in alle ruimten waar strafprocedures worden gevoerd (d.w.z. met inbegrip van politiebureaus, kantoren van het openbaar ministerie en rechtszalen). In gerechtsgebouwen en politiebureaus moeten aparte ingangen en wachtruimten voor slachtoffers worden ingericht. In alle nieuwe gerechtsgebouwen moeten aparte wachtruimten voor slachtoffers worden ingericht.

De lidstaten moeten de strafprocedure zoveel mogelijk zo plannen dat contacten tussen slachtoffers en hun familieleden en daders worden vermeden, bijvoorbeeld door slachtoffers en daders op verschillende tijdstippen ter zitting op te roepen.

De verwijzing "tenzij de strafprocedure een dergelijk contact vereist" moet strikt proportioneel worden uitgelegd en alleen in gevallen waarin het belang van het slachtoffer ondergeschikt is aan het belang van de procedure. Het nationale recht moet deze gevallen onderzoeken om transparantie te waarborgen en arbitraire beslissingen te voorkomen.

Beschermingsrechten gaan door naar de volgende dia.

DIA 18

Titel: Zaak C-38/18 Strafzaak tegen Massimo Gambino en Shpetim Hyka

Artikel 18 (bescherming): Het HvJEU oordeelt dat uit de bewoordingen van dit artikel niet volgt dat de EU-wetgever onder de maatregelen ter bescherming van het slachtoffer van een strafbaar feit de bepaling heeft opgenomen dat het verhoor van het slachtoffer tijdens de gerechtelijke procedure wordt beperkt tot één enkele gelegenheid. (§ 51).

"Bijgevolg zij opgemerkt dat artikel 18 van richtlijn 2012/29 er in beginsel niet aan in de weg staat dat het slachtoffer van een strafbaar feit in geval van wijziging in de samenstelling van de rechterlijke kamer op verzoek van een van de partijen in de procedure opnieuw door die kamer wordt onderzocht." (§ 54)

"Uit de rechtspraak van het Europees Hof voor de rechten van de mens volgt echter dat, om te bepalen of het mogelijk is het schriftelijk verslag van een slachtofferverklaring als bewijs te gebruiken, de lidstaten moeten onderzoeken of het horen van de getuigenis van het slachtoffer beslissend kan zijn voor het proces van de verdachte en door middel van krachtige procedurele waarborgen ervoor moeten zorgen dat de bewijsverkrijging in het kader van de strafprocedure geen afbreuk doet aan het eerlijke verloop van die procedure in de zin van artikel 47, tweede alinea, van het Handvest of aan de rechten van de verdediging in de zin van artikel 48, lid 2, van het Handvest". (§ 55)

De verwijzende rechter moet derhalve nagaan of in het hoofdgeding bijzondere omstandigheden als bedoeld in de vorige alinea ertoe kunnen leiden dat het slachtoffer van het betrokken strafbare feit niet opnieuw hoeft te getuigen". (§ 56)

DIA 19

Titel: Slachtofferrichtlijn 20-21

→ Recht op bescherming tijdens het strafrechtelijk onderzoek [artikel 20]

Onverminderd de rechten van de verdediging en met inachtneming van de rechterlijke beoordelingsvrijheid zien de lidstaten erop toe dat tijdens strafrechtelijke onderzoeken

a) De ondervragingen van slachtoffers vinden zonder ongerechtvaardigde vertraging plaats nadat de klacht in verband met een strafbaar feit bij de bevoegde autoriteit is ingediend.

- b) het aantal ondervragingen van slachtoffers wordt tot een minimum beperkt en ondervragingen vinden alleen plaats wanneer dit strikt noodzakelijk is voor het strafrechtelijk onderzoek
- c) Het slachtoffer mag zich laten vergezellen door zijn wettelijke vertegenwoordiger en een persoon van zijn keuze, tenzij een gemotiveerde beslissing in tegengestelde zin is genomen.
- d) medische onderzoeken worden tot een minimum beperkt en vinden alleen plaats wanneer dat strikt noodzakelijk is voor de strafprocedure.

→ **Recht op bescherming van de persoonlijke levenssfeer [artikel 21]**

Er kunnen maatregelen ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer worden genomen, waaronder persoonlijke kenmerken van het slachtoffer en afbeeldingen van slachtoffers en hun familieleden.

In het geval van een minderjarig slachtoffer moeten alle wettige maatregelen worden genomen om te voorkomen dat informatie die tot de identificatie van het kind kan leiden, in het openbaar wordt verspreid.

Teneinde de privacy, de persoonlijke integriteit en de persoonsgegevens van slachtoffers te beschermen, moedigen de lidstaten, met inachtneming van de vrijheid van meningsuiting en informatie en de vrijheid en het pluralisme van de media, de media aan zelfregulerende maatregelen te nemen. → ethisch gedrag ten aanzien van slachtoffers

Trainers:

Voor artikel 20: dit is een nieuw recht. Deze maatregelen zijn opgenomen in de richtlijnen inzake mensenhandel en seksueel misbruik van kinderen.

Doel van dit artikel is secundaire victimisatie van alle slachtoffers - niet alleen van kwetsbare slachtoffers - te voorkomen.

Het recht om zich te laten vergezellen door een persoon naar keuze in lid 2, onder c): De advocaat van het slachtoffer moet aanwezig zijn bij ondervragingen. Daarnaast moet het slachtoffer een vertrouwd persoon kunnen meenemen voor morele steun. Alleen in uitzonderlijke omstandigheden mag de mogelijkheid om zich te laten vergezellen door een persoon naar keuze van het slachtoffer worden beperkt, en dan alleen met betrekking tot een specifieke persoon. In dat geval moet het slachtoffer een andere persoon kunnen kiezen. De beperking kan bijvoorbeeld plaatsvinden wanneer er een

belangenconflict is (bv. de gekozen persoon is de dader, zoals in gevallen van huiselijk geweld of kindermishandeling waar familieleden ook de daders kunnen zijn) of om redenen van vertrouwelijkheid.

Voor artikel 21: overweging 54: "De bescherming van de persoonlijke levenssfeer van het slachtoffer kan een belangrijk middel zijn om secundaire en herhaalde victimisatie, intimidatie en vergelding te voorkomen en kan worden bereikt door een reeks maatregelen, waaronder niet-openbaarmaking of beperking van de openbaarmaking van informatie over de identiteit en de verblijfplaats van het slachtoffer. Die bescherming is bijzonder belangrijk voor minderjarige slachtoffers, en omvat niet-openbaarmaking van de naam van het kind. Er kunnen zich echter gevallen voordoen waarin het kind, bij wijze van uitzondering, baat kan hebben bij de openbaarmaking of zelfs grootschalige publicatie van informatie, bijvoorbeeld wanneer een kind is ontvoerd. Maatregelen ter bescherming van de privacy en de beelden van slachtoffers en hun familieleden moeten altijd stroken met het recht op een eerlijk proces en de vrijheid van meningsuiting, zoals erkend in respectievelijk de artikelen 6 en 10 van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden".

Dit artikel is voornamelijk gebaseerd op de aanbevelingen van de Raad van Europa (2006), waarin wordt gesteld dat: "Staten moeten de media aanmoedigen zelfregulerende maatregelen te nemen en na te leven om de privacy en persoonsgegevens van slachtoffers te beschermen",

DIA 20

Titel: Slachtofferrichtlijn - artikel 22

→ tijdige en individuele beoordeling, om de specifieke beschermingsbehoeften van het slachtoffer vast te stellen → vaststelling of en in hoeverre het slachtoffer in aanmerking komt voor speciale maatregelen (als bedoeld in de artikelen 23 en 24), vanwege zijn bijzondere kwetsbaarheid voor secundaire en herhaalde victimisatie, intimidatie en vergelding. Vanwege: a) de persoonlijke kenmerken van het slachtoffer b) het type of de aard van het misdrijf c) de omstandigheden van het misdrijf.

Slachtoffers van: → terrorisme → georganiseerde criminaliteit → mensenhandel → gendergerelateerd geweld → geweld in een nauwe relatie → seksueel geweld → uitbuiting of haatmisdrijven → slachtoffers met een handicap worden naar behoren in aanmerking genomen.

Minderjarige slachtoffers worden geacht specifieke beschermingsbehoeften te hebben omdat zij kwetsbaar zijn voor secundaire en herhaalde victimisatie, intimidatie en vergelding.

De individuele beoordeling wordt uitgevoerd met nauwe betrokkenheid van het slachtoffer en houdt rekening met diens wensen, ook wanneer hij geen gebruik wenst te maken van bijzondere maatregelen. Indien de elementen die ten grondslag liggen aan de individuele beoordeling aanzienlijk zijn gewijzigd, zorgen de lidstaten ervoor dat deze gedurende de gehele strafprocedure wordt bijgewerkt.

Trainers: in dit verband presenteren wij hoe de waarborgen van de richtlijn in de praktijk worden toegepast via de individuele beoordeling. De specifieke rechten van slachtoffers met specifieke beschermingsbehoeften worden in de volgende dia gepresenteerd.

DIA 21

Titel: Zaak C-38/18 Strafzaak tegen Massimo Gambino en Shpetim Hyka

Artikel 22 (individuele beoordeling): "Hieraan moet worden toegevoegd dat, ingeval wordt besloten dat het slachtoffer voor de rechterlijke kamer in haar nieuwe samenstelling moet getuigen, de bevoegde nationale autoriteiten op grond van artikel 22 van richtlijn 2012/29 een individuele beoordeling van dat slachtoffer moeten uitvoeren om zijn specifieke beschermingsbehoeften vast te stellen en hem in voorkomend geval de beschermingsmaatregelen van de artikelen 23 en 24 van die richtlijn toe te kennen." (§ 57)

"De verwijzende rechter moet dus nagaan of het slachtoffer in het hoofdgeding tijdens de strafprocedure geen specifieke beschermingsbehoeften heeft".

Trainer: Deze casus kan worden gebruikt om uit te leggen hoe vorderingen in verband met de beschermingsbehoeften van slachtoffers vóór de strafprocedure kunnen worden ingediend.

DIA 22

Titel: Slachtofferrichtlijn - Artikel 23

Tijdens het strafrechtelijk onderzoek zijn de volgende maatregelen beschikbaar:

- a) ondervragingen van het slachtoffer in daartoe ontworpen of aangepaste ruimten;
- b) gesprekken met het slachtoffer worden gevoerd door of via professionals die daarvoor zijn opgeleid;
- c) alle gesprekken met het slachtoffer door dezelfde personen worden gevoerd, tenzij dit in strijd is met een goede rechtsbedeling;
- d) alle gesprekken met slachtoffers van seksueel geweld, gendergerelateerd geweld of geweld in nauwe relaties, tenzij zij worden gevoerd door een openbare aanklager of een rechter, worden gevoerd door een persoon van hetzelfde geslacht als het slachtoffer, indien het slachtoffer dat wenst, mits het verloop van de strafprocedure daardoor niet wordt beïnvloed;

A. Tijdens de gerechtelijke procedure zijn de volgende maatregelen beschikbaar:

- a) maatregelen om visueel contact tussen slachtoffers en daders te vermijden, ook tijdens de bewijsvoering, met passende middelen, waaronder het gebruik van communicatietechnologie;
- b) maatregelen om ervoor te zorgen dat het slachtoffer in de rechtszaal kan worden gehoord zonder aanwezig te zijn, met name door het gebruik van passende communicatietechnologie;
- c) maatregelen om onnodige vragen over het privéleven van het slachtoffer die geen verband houden met het strafbare feit, te voorkomen;
- d) maatregelen waardoor een hoorzitting buiten de aanwezigheid van het publiek kan plaatsvinden.

Trainers: Bij een individuele beoordeling zal worden bepaald of een slachtoffer met specifieke behoeften in aanmerking komt voor sommige of al deze maatregelen. Er moet rekening worden gehouden met de wens van het slachtoffer. De omvang van dergelijke maatregelen moet worden vastgesteld onverminderd de rechten van de verdediging en in overeenstemming met de regels van de rechterlijke beoordelingsvrijheid. De zorgen en angsten van het slachtoffer in verband met de procedure moeten een belangrijke factor zijn om te bepalen of het slachtoffer een bepaalde maatregel nodig heeft.

"operationele behoeften en beperkingen" worden verduidelijkt in overweging 59.

"Onmiddellijke operationele behoeften en beperkingen kunnen het bijvoorbeeld onmogelijk maken ervoor te zorgen dat steeds dezelfde politiefunctionaris het slachtoffer ondervraagt; ziekte, moederschaps- of ouderschapsverlof zijn voorbeelden van dergelijke beperkingen. Voorts is het mogelijk dat speciaal voor ondervragingen van slachtoffers ontworpen ruimten niet beschikbaar zijn, bijvoorbeeld wegens renovatie. In geval van dergelijke operationele of praktische beperkingen is het mogelijk dat een speciale maatregel die na een individuele beoordeling wordt overwogen, niet per geval kan worden verstrekt". Deze situaties mogen echter slechts tijdelijk zijn, wegens uitzonderlijke omstandigheden in een individueel geval.

DIA 23

Titel: Slachtofferrichtlijn - artikel 24

1. Wanneer het slachtoffer een kind is, worden naast de in artikel 23 genoemde maatregelen ook de volgende maatregelen genomen
 - a) in strafrechtelijke onderzoeken mogen alle gesprekken met het minderjarige slachtoffer audiovisueel worden opgenomen en deze opgenomen gesprekken mogen in het strafproces als bewijs worden gebruikt;
 - b) in het strafonderzoek en het strafproces, in overeenstemming met de rol van het slachtoffer in het betrokken strafrechtstelsel, wijzen de bevoegde autoriteiten een bijzondere vertegenwoordiger voor minderjarige slachtoffers aan wanneer de dragers van de ouderlijke verantwoordelijkheid volgens het nationale recht het minderjarige slachtoffer niet kunnen vertegenwoordigen als gevolg van een belangenconflict tussen hen en het minderjarige slachtoffer, of wanneer het minderjarige slachtoffer niet begeleid is of van zijn familie is gescheiden;
 - c) wanneer het minderjarige slachtoffer recht heeft op een advocaat, heeft het recht op juridisch advies en vertegenwoordiging, in eigen naam, in procedures waarin sprake is of zou kunnen zijn van een belangenconflict tussen het minderjarige slachtoffer en de dragers van de ouderlijke verantwoordelijkheid;

De procedureregels voor de in de eerste alinea, onder a), bedoelde audiovisuele opnamen en het gebruik ervan worden bepaald door het nationale recht.

2. Wanneer de leeftijd van het slachtoffer onzeker is en er redenen zijn om aan te nemen dat het slachtoffer een kind is, wordt het slachtoffer voor de toepassing van deze richtlijn geacht een kind te zijn.

Trainers: Deze maatregelen zijn opgenomen in de richtlijnen inzake mensenhandel en seksuele uitbuiting van kinderen, zodat er reeds structuren zouden moeten bestaan om aan deze vereisten te voldoen. (Helaas is dit niet voor alle lidstaten het geval).

Maatregelen ter bescherming van minderjarige slachtoffers worden genomen in hun belang, rekening houdend met een beoordeling van hun behoeften.

Wanneer overeenkomstig deze richtlijn een voogd of een vertegenwoordiger voor een kind moet worden aangewezen, kunnen deze taken door dezelfde persoon of door een rechtspersoon, een instelling of een autoriteit worden verricht.

Als een minderjarig slachtoffer aan een strafprocedure moet deelnemen, mag dit, voor zover mogelijk, geen verder trauma veroorzaken als gevolg van ondervragingen of visueel contact met daders. Een goed begrip van kinderen en de manier waarop zij zich gedragen wanneer zij met traumatische ervaringen worden geconfronteerd, zal ertoe bijdragen dat de bewijsvoering van hoge kwaliteit is en dat de stress voor kinderen tijdens de uitvoering van de noodzakelijke maatregelen wordt beperkt.

DIA 24

Titel: Problematische toegang van slachtoffers van misdrijven tot gekwalificeerde beroepsbeoefenaars

Dit is relevant voor professionals in ondersteunende diensten en professionele vertalers en tolken. Er is een tekort aan professionele vertalers en tolken (artikel 5).

De toegang tot bepaalde rechten - vertolking en vertaling (artikel 7) en de rechten van slachtoffers die in een andere lidstaat wonen (artikel 17) - wordt belemmerd door praktische problemen.

Financiële kwesties hadden met name gevolgen voor de toegang tot adequate ondersteunende diensten (artikel 8) en het recht op rechtsbijstand (artikel 13).

Opleiding van beroepsbeoefenaars die met slachtoffers van misdrijven werken is nodig voor de uitvoering van de artikelen 6 (informatie over een zaak ontvangen), 10 (recht om te worden gehoord) en 22 (individuele beoordeling) en de identificatie en bescherming van slachtoffers met bijzondere beschermingsbehoeften.

DIA 25

Titel: Belangrijkste uitdagingen bij de bescherming van slachtoffers in de EU

Slachtoffers van huiselijk geweld; het verlenen van effectieve hulp wordt belemmerd door vele praktische en juridische obstakels. De pandemische situatie werd een verergerende factor voor slachtoffers met bijzondere behoeften.

Terrorisme; blijft een groot probleem in veel EU-lidstaten

Migranten en asielzoekers; onderdanen van derde landen blijven kwetsbaar voor criminaliteit en worden geconfronteerd met praktische en juridische belemmeringen bij de toegang tot justitie en ondersteunende diensten. Parallel daaraan is er een toename van haatmisdrijven en vreemdelingenhaat.

Russische aanvalsoorlog tegen Oekraïne; De oorlog heeft mensenlevens verwoest en dood en slachtoffers achtergelaten. De EU-wetgeving inzake de rechten van slachtoffers zal ervoor zorgen dat tegemoet wordt gekomen aan de specifieke behoeften van slachtoffers die de oorlog ontvluchten, zoals het recht op bijstand, steun en bescherming.

DIA 26

Titel: Jurisprudentie van het HvJEU

Heeft de richtlijn betrekking op rechtspersonen?

Het begrip "slachtoffer" in de zin van Kaderbesluit 2001/220/JBZ van de Raad omvat geen rechtspersonen die rechtstreeks schade hebben geleden door schendingen van het strafrecht in een lidstaat (C-467/05, Dell'Orto, C-205/09, Eredics).

Met betrekking tot de richtlijn heeft het HvJEU geoordeeld dat deze niet van toepassing is op rechtspersonen of op de staat, ook al kent het nationale recht hun de status van benadeelde partij in een strafprocedure toe. (C-603/19 Strafzaak tegen TG en UF, § 46)

De lidstaten kunnen er echter voor kiezen de normen van de richtlijn toe te passen op rechtspersonen.

Jurisprudentie HvJEU: Is herstelrecht verplicht?

Het HJEU heeft bij de uitlegging van artikel 10 van Kaderbesluit 2001/220/JBZ van de Raad betreffende bemiddeling bevestigd dat de lidstaten niet verplicht zijn om voor alle strafbare feiten gebruik te maken van bemiddeling/herstelrecht (arresten van het HJEU in de zaken C-205/09, Eredics, en C 483/09 en C 1/10, Gueye/Sanchez).

Trainers: In dit deel is het belangrijk om het belang van de prejudiciële verwijzing door nationale rechters naar het HvJEU te benadrukken om een gezaghebbende interpretatie van het EU-recht te krijgen die in alle EU-lidstaten van toepassing is. Afhankelijk van de lidstaat waar de opleiding plaatsvindt, kan met de deelnemers worden besproken of de respectieve nationale rechters dit proces gebruiken en hoe advocaten om dergelijke verwijzingen moeten verzoeken. Er zij op gewezen dat deze procedure niet bedoeld is voor gevallen van duidelijke schending van het EU-recht, maar voor gevallen waarin interpretatie nodig is.

SLIDE 27

Titel: Andere handelingen van EU-recht

Schadevergoedingsrichtlijn; Richtlijn 2004/80/EG van de Raad van 29 april 2004 betreffende de schadeloosstelling van slachtoffers van misdrijven.

Verordening (EU) 606/2013 betreffende de wederzijdse erkenning van beschermingsmaatregelen in burgerlijke zaken

Richtlijn 2011/99/EU betreffende het Europees beschermingsbevel;

Andere besluiten van de EU-wetgeving voor slachtoffers van bepaalde soorten misdrijven

Andere EU-wetgeving die de richtlijn inzake de rechten van het slachtoffer aanvult en erop voortbouwt.

Slachtoffers van terrorisme; Richtlijn (EU) 2017/541 van het Europees Parlement en de Raad van 15 maart 2017 inzake terrorismebestrijding en ter vervanging van Kaderbesluit 2002/475/JBZ van de Raad en tot wijziging van Besluit 2005/671/JBZ van de Raad.

Slachtoffers van mensenhandel; Richtlijn 2011/36/EU van het Europees Parlement en de Raad van 5 april 2011 inzake de voorkoming en bestrijding van mensenhandel en de bescherming van slachtoffers daarvan, en ter vervanging van Kaderbesluit 2002/629/JBZ van de Raad.

Kinderen die het slachtoffer zijn van seksuele uitbuiting; Richtlijn 2011/93/EU van het Europees Parlement en de Raad van 13 december 2011 ter bestrijding van seksueel misbruik en seksuele uitbuiting van kinderen en kinderpornografie, en ter vervanging van Kaderbesluit 2004/68/JBZ van de Raad,

Slachtoffers van fraude met andere betaalmiddelen dan contanten; Richtlijn (EU) 2019/713 van het Europees Parlement en de Raad van 17 april 2019 betreffende de bestrijding van fraude en vervalsing in verband met andere betaalmiddelen dan contanten en ter vervanging van Kaderbesluit 2001/413/JBZ van de Raad, PE/89/2018/REV/3.

Trainers: Zoals reeds is aangetoond, staan sommige rechten en waarborgen van de richtlijn model voor andere richtlijnen ter bescherming van specifieke categorieën slachtoffers (bv. seksueel misbruik van kinderen), of verwijzen zij naar procedures (bv. Europees beschermingsbevel). Voorts kunnen veel in de richtlijn gebruikte begrippen en de betekenis van de door de bepalingen ervan verleende rechten beter worden geïnterpreteerd en/of ingeroepen met het oog op de algemene ontwikkelingen inzake de rechten van slachtoffers. De rechten van slachtoffers zijn opgenomen in een reeks bindende en niet-bindende rechtsinstrumenten in de EU, die hier worden gepresenteerd om de deelnemers een holistisch inzicht te geven. De uitgebreide personele werkingsfeer van de richtlijn (slachtoffers van alle misdrijven) maakt de bepalingen van de richtlijn relevant voor al deze categorieën van EU-besluiten.

Advocaten spelen een cruciale rol bij de handhaving en de correcte uitvoering van de EU-wetgeving, met name wanneer het gaat om de rechten van personen.

SLIDE 28

Titel: Andere relevante EU-strategieën

In 2020 heeft de Commissie voor het eerst de EU-strategie inzake de rechten van slachtoffers (2020-2025) gepubliceerd; het hoofddoel van de strategie is ervoor te zorgen dat alle slachtoffers van alle misdrijven, ongeacht waar in de EU of in welke omstandigheden het misdrijf plaatsvindt, volledig op hun rechten kunnen vertrouwen.

De belangrijkste prioriteiten zijn onder meer: (i) effectieve communicatie met slachtoffers en een veilige omgeving voor slachtoffers om misdrijven aan te geven; ii) verbetering van de ondersteuning en bescherming van de meest kwetsbare slachtoffers; iii) vergemakkelijking van de toegang van slachtoffers tot schadeloosstelling. De belangrijkste prioriteiten voor samenwerking op het gebied van de rechten van slachtoffers zijn: (i) versterking van de samenwerking en coördinatie tussen alle betrokken actoren; en ii) versterking van de internationale dimensie van de rechten van slachtoffers.

Titel: Andere relevante EU-strategieën

Strategie voor gendergelijkheid 2020-2025

Strategie inzake de rechten van het kind,

Strategie inzake Europese justitiële opleiding

LGBTI+ Gelijkheidsstrategie ,

EU-actieplan tegen racisme 2020-2025 ,

Geactualiseerd EU-kader voor gelijkheid, integratie en participatie van de Roma

Strategie voor de rechten van personen met een handicap 2021-2030,

Strategie van de Veiligheidsunie,

De strategische aanpak voor de uitroeiing van mensenhandel

De strategie voor een efficiëntere bestrijding van seksueel misbruik van kinderen

Nieuw initiatief voor EU-wetgeving

Op 8 maart 2022 heeft de Commissie een voorstel ingediend voor een richtlijn ter bestrijding van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld; voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad ter bestrijding van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld, COM/2022/105 def.

PRESERVE

Preventing Racism and Discrimination -
Enabling the Effective Implementation of the
EU Anti-Racist Legal Framework

PROJECT 101049763 - CERV-2021-EQUAL

Combinatie van de behandelde stof & praktische scenario's

Deel 1 - Onderwerp 4

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the Directorate-General for Justice and Consumers of the European Commission. Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

Co-funded by the
European Union

A is een kind van 12 jaar oud. De moeder van het kind klaagt bij de politie dat zij in de mobiel van het kind communicatie via sms en andere sociale media heeft aangetroffen waaruit blijkt dat het kind seksueel wordt misbruikt door C, een 45-jarige man. De moeder doet aangifte na betrokkenheid van de tante van het kind, die een deel van de communicatie in de mobiel van het kind heeft gezien. Tijdens het strafrechtelijk onderzoek wordt C, de hoofdverdachte, aangehouden en in voorlopige hechtenis genomen. De moeder wordt ook beschuldigd als ondersteuner van C en wordt eveneens in voorlopige hechtenis genomen. Het kind getuigt op het hoofdbureau van politie bij de afdeling kinderbescherming ten overstaan van een gespecialiseerde politiepsycholoog. In sommige gevallen komt het kind tijdens de eerste dagen in contact met haar moeder die is aangehouden en in het hoofdbureau van politie wordt vastgehouden, totdat zij naar de gevangenis wordt overgebracht. Het kind getuigt 10 keer tijdens het strafrechtelijk onderzoek. De advocaat die het gezin in de eerste fase vertegenwoordigde, blijft het kind (slachtoffer) en de moeder (verdachte) vertegenwoordigen. Tijdens het proces verzoekt het kind om niet opnieuw te worden ondervraagd. De hoofdverdachte maakt bezwaar.

Hoe moet het kind deelnemen aan de strafprocedure en tijdens het proces? De beschermingsbehoeften van het kind vaststellen. Moeten de autoriteiten zorgen voor de vertegenwoordiging van het kind?

Naya is een asielzoekster uit Afghanistan en zij is asielzoekster in een EU-lidstaat. Zij is getrouwd met B, die onderdaan is van die EU-lidstaat. Naya dient bij de politie een strafklacht in wegens huiselijk geweld van B tegen haar en hun 2 kinderen van 6 en 8 jaar oud. Zij heeft geen geld om een advocaat in te huren. Bij de politie krijgt zij vertolking in het Engels aangeboden door een politieagent. Naya kan zich niet in het Engels uitdrukken. B, beweert dat hij het slachtoffer is van een valse aanklacht en vraagt de voogdij over de kinderen.

De belangrijkste vragen in verband met de rechten die Naya vanaf de eerste fasen van de procedure worden verleend, identificeren. Hoe moet haar identificatie als slachtoffer met specifieke bijzondere behoeften plaatsvinden? Welke procedurele waarborgen moeten worden ingevoerd?

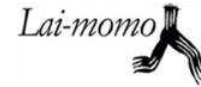

Anna is een Roma-kind dat in een stad van een lidstaat van de EU woont. In deze stad wonen ongeveer 1000 Roma. De plaatselijke autoriteiten voeren projecten uit voor de goede integratie van de Roma in de gemeenschap. De meeste volwassenen en vooral vrouwen kunnen echter niet lezen en schrijven. De kinderen worden niet op school ingeschreven en/of gaan niet naar de les. Anna's ouders proberen de autoriteiten te dwingen de rechten van het kind te beschermen. Na massale demonstraties van de plaatselijke bevolking stelt de gemeente de oplossing van aparte scholen voor Roma-kinderen voor. De plaatselijke bevolking vindt dat Roma-kinderen niet bij de rest van de kinderen op school horen. Ze klagen dat ze niet worden ingeënt, dat ze gewelddadig zijn, dat ze de taal niet goed spreken.

Hetzelfde probleem doet zich voor bij een opvangcentrum voor asielzoekers in dezelfde stad. De kinderen die asielzoekers zijn, ondervinden moeilijkheden om in scholen te worden ingeschreven. Het gaat voornamelijk om Koerden uit Syrië, Afghanen (van verschillende etnische afkomst zoals Hazara's, Tadzjeken, enz.) en uit verschillende Afrikaanse landen. Sommige kinderen zijn niet begeleid en blijven in de opvang zonder hun ouders of een andere persoon die voor hen verantwoordelijk is.

Na lange discussies schrijven de plaatselijke autoriteiten de kinderen in op school. De plaatselijke bevolking protesteert echter met xenofobe en racistische leuzen buiten de school en belet de Roma- en asielzoekerskinderen naar de school te komen. Ze schreeuwen dat Roma vuil zijn en dat "zwarten" en "buitenlanders" niet met hun kinderen gemengd mogen worden. Ze bedreigen ook de leraren die willen helpen. Probeer de slachtofferrichtlijn en de richtlijn inzake rassengelijkheid toe te passen. Denkt u dat beide richtlijnen van toepassing zijn? Identificeer belangrijke kwesties met betrekking tot de toegang van kinderen tot onderwijs in alle bovenstaande scenario's en hun bescherming als slachtoffers.

VOLG ONS OP

preservere-eu-project

DIA 1

Titel.

Trainers: Er zullen 3 casestudies worden gebruikt zodat de deelnemers de bepalingen van de richtlijnen kunnen toepassen en mogelijke schendingen kunnen vaststellen.

De gebruikte methode kan worden afgestemd op het aantal deelnemers en op de online of fysieke aanwezigheid van de deelnemers aan het seminar.

Ideeën: De deelnemers worden in groepen verdeeld. Elke groep bespreekt intern de praktische scenario's gedurende 15-20'. Uiteindelijk presenteren één of twee vertegenwoordigers van elke groep hun bevindingen. Elke andere deelnemer kan de bevindingen van de anderen aanvullen of betwisten. Het doel van de praktische scenario's is de deelnemers te helpen de bepalingen en de rechten en waarborgen van de richtlijn toe te passen.

DIA 2

1**PRAKTIJKSCENARIO 1**

A is een kind van 12 jaar oud. De moeder van het kind klaagt bij de politie dat zij in de mobiel van het kind communicatie via sms en andere sociale media heeft aangetroffen waaruit blijkt dat het kind seksueel wordt misbruikt door C, een 45-jarige man. De moeder doet aangifte na betrokkenheid van de tante van het kind, die een deel van de communicatie in de mobiel van het kind heeft gezien. Tijdens het strafrechtelijk onderzoek wordt hoofdverdachte C aangehouden en in voorlopige hechtenis genomen. De moeder wordt ook beschuldigd als ondersteunster van C en wordt eveneens in voorlopige hechtenis genomen. Het kind getuigt op het hoofdbureau van politie bij de afdeling kindbescherming ten overstaan van een gespecialiseerde politiepsycholoog. In sommige gevallen komt het kind tijdens de eerste dagen in contact met haar moeder die is aangehouden en in het hoofdbureau van politie wordt vastgehouden, totdat zij naar de gevangenis wordt overgebracht. Het kind getuigt 10 keer tijdens het strafrechtelijk onderzoek. De advocaat die het gezin in de eerste fase vertegenwoordigde, blijft het kind (slachtoffer) en de moeder (verdachte) vertegenwoordigen. Tijdens het proces verzoekt het kind om niet opnieuw te worden ondervraagd. De hoofdverdachte maakt bezwaar.

Pas de slachtofferrichtlijn toe. Hoe moet het kind deelnemen aan de strafprocedure en tijdens het proces? De beschermingsbehoeften van het kind vaststellen. Moeten de autoriteiten zorgen voor de vertegenwoordiging van het kind?

Trainers: Het gaat er vooral om de procedurele tekortkomingen in de loop van het strafrechtelijk onderzoek te onderzoeken en de beoordelingsmarge van de rechter tijdens het proces te verkennen met betrekking tot de specifieke behoeften van het kind. De artikelen 1, lid 2, 22 en 24 moeten hoofdzakelijk worden behandeld. Ook zaak C-38/18 is relevant. Het is belangrijk te benadrukken dat in alle fasen van de strafprocedure een kindvriendelijke aanpak nodig is.

DIA 3

PRAKTIJKSCENARIO 2

Naya is een asielzoekster uit Afghanistan en zij is asielzoekster in een EU-lidstaat. Zij is getrouwd met B, die onderdaan is van die EU-lidstaat. Naya dient bij de politie een strafklacht in wegens huiselijk geweld van B tegen haar en hun 2 kinderen van 6 en 8 jaar oud. Zij heeft geen geld om een advocaat in te huren. Bij de politie krijgt zij vertolking in het Engels aangeboden door een politieagent. Naya kan zich niet in het Engels uitdrukken. B, beweert dat hij het slachtoffer is van een valse aanklacht en vraagt de voogdij over de kinderen.

De slachtofferrichtlijn toepassen. De belangrijkste vragen in verband met de aan Naya toegekende rechten vanaf het begin van de procedure identificeren. Hoe moet haar identificatie als slachtoffer met specifieke bijzondere behoeften plaatsvinden? Welke procedurele waarborgen moeten worden ingevoerd?

Trainers: In dit geval is het van belang de rechten met betrekking tot informatie en steun aan de slachtoffers te benadrukken (artikelen 3 - 8). Er wordt op gewezen dat wanneer deze rechten niet naar behoren worden toegepast, de slachtoffers onbeschermd blijven en de dader zich tegen hen kan keren. Kwesties in verband met rechtsbijstand (artikel 13), bescherming van slachtoffers (artikel 18-19), noodzaak van een individuele beoordeling (artikel 22) en bescherming als slachtoffer met specifieke beschermingsbehoeften (artikel 23) zijn van toepassing.

DIA 4

PRAKTIJKSCENARIO 3

Anna is een Roma-kind dat in een stad van een lidstaat van de EU woont. In deze stad wonen ongeveer 1000 Roma. De plaatselijke autoriteiten voeren projecten uit voor de goede integratie van de Roma in de gemeenschap. De meeste volwassenen en vooral vrouwen kunnen echter niet lezen en schrijven. De kinderen worden niet op school ingeschreven en/of gaan niet naar de les. Anna's ouders proberen de autoriteiten te dwingen de rechten van het kind te beschermen. Na massale demonstraties van de plaatselijke bevolking stelt de gemeente de oplossing van aparte scholen voor Roma-kinderen voor. De plaatselijke bevolking vindt dat Roma-kinderen niet bij de rest van de kinderen op school horen. Ze klagen dat ze niet worden ingeënt, dat ze gewelddadig zijn, dat ze de taal niet goed spreken.

Hetzelfde probleem doet zich voor bij een opvangcentrum voor asielzoekers in dezelfde stad. De kinderen die asielzoekers zijn, ondervinden moeilijkheden om in scholen te worden ingeschreven. Het gaat voornamelijk om Koerden uit Syrië, Afghanen (van verschillende etnische afkomst zoals Hazara's, Tadzjiken, enz.) en uit verschillende Afrikaanse landen. Sommige kinderen zijn niet begeleid en blijven in de opvang zonder hun ouders of een andere persoon die voor hen verantwoordelijk is.

Na lange discussies schrijven de plaatselijke autoriteiten de kinderen in op school. De plaatselijke bevolking protesteert echter met xenofobe en racistische leuzen buiten de school en belet de Roma- en asielzoekerskinderen naar de school te komen. Ze schreeuwen dat Roma vuil zijn en dat "zwarten" en "buitenlanders" niet met hun kinderen gemengd mogen worden. Ze bedreigen ook de leraren die willen helpen.

Probeer de slachtofferrichtlijn en de richtlijn inzake rassengelijkheid toe te passen. Denkt u dat beide richtlijnen van toepassing zijn? Identificeer belangrijke kwesties in verband met de toegang van kinderen tot onderwijs in alle bovengenoemde scenario's en hun bescherming als slachtoffer.

Trainers: Met betrekking tot de richtlijn inzake rassengelijkheid: De toepasselijkheid van de richtlijn (artikel 1) moet worden onderzocht. De Roma vallen onder de werkingssfeer van de richtlijn inzake rassengelijkheid. Met betrekking tot de asielzoekers in deze zaak zijn er elementen van nauwe correlatie tussen hun status als asielzoeker en hun etniciteit in samenhang met de feiten van de zaak. De begrippen discriminatie moeten worden gedefinieerd (directe discriminatie en intimidatie) (artikel 2). Art. 3 is ook van toepassing op het gebied van onderwijs en sociale voordelen.

Met betrekking tot de richtlijn inzake de rechten van slachtoffers: hier gaat het om slachtoffers die het slachtoffer zijn geworden van een misdrijf dat is gepleegd met een vooroordeel of een

discriminerend motief dat verband houdt met hun persoonlijke kenmerken. (artikel 22) en dat velen van hen kinderen zijn (artikel 24). Daarom hebben zij recht op informatie, steun en specifieke beschermingsbehoeften. Bijzondere vermelding verdienen niet-begeleide minderjarige asielzoekers die behoefte hebben aan vertegenwoordiging (artikel 24).

PRESERVE

Preventing Racism and Discrimination -
Enabling the Effective Implementation of the
EU Anti-Racist Legal Framework

Bevordering van een betere uitvoering van het wettelijk kader voor racismebestrijding van de EU

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the Directorate-General for Justice and Consumers of the European Commission. Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

Co-funded by the
European Union

Racisme en discriminatie in Europa

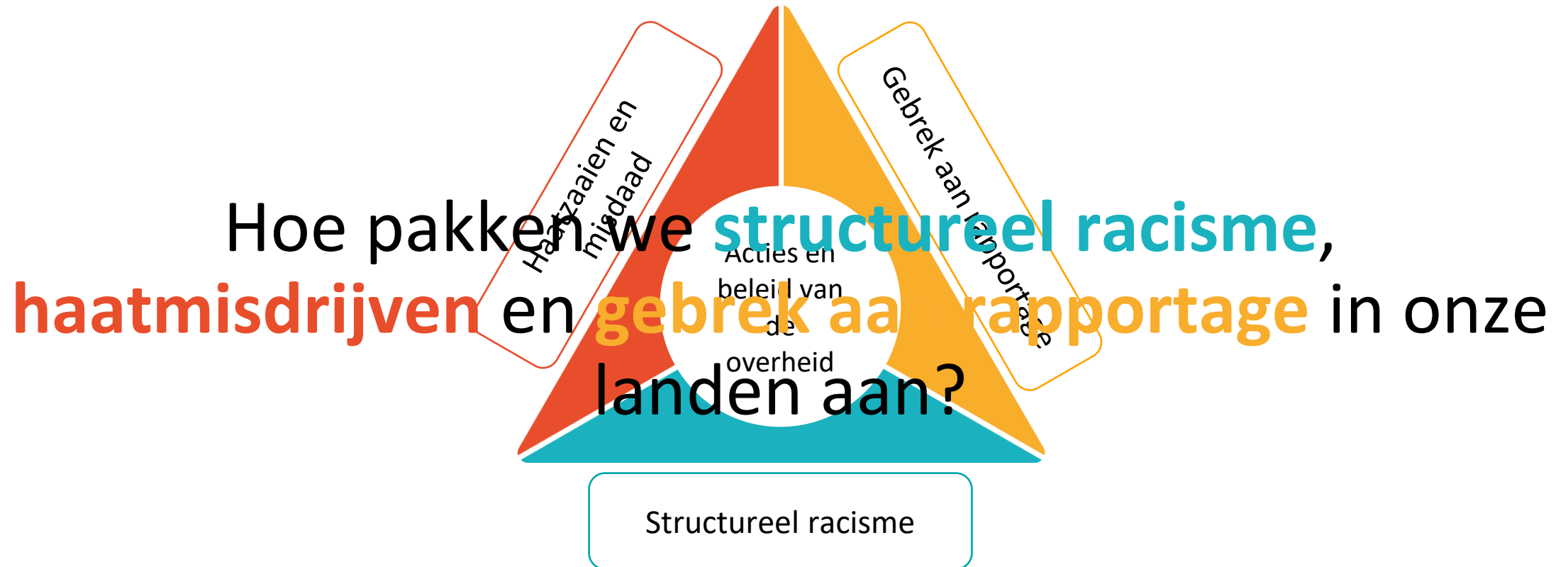

Het EU-rechtskader tegen racisme, met speciale aandacht voor de richtlijn inzake rassengelijkheid en de richtlijn inzake slachtofferrechten

Wat houdt een betere uitvoering van het EU-rechtskader tegen racisme in?

Structureel racisme

ENAR's "toolkit voor structureel racisme op de arbeidsmarkt".

Gebrek aan rapportage

SPAD (Anti Rassendiscriminatie Bureau)

Haatzaaien en misdadaad

Nationale reacties op haatzaaien in Spanje in kaart gebracht

Hoe beïnvloeden **structureel racisme** en **haatmisdrijven** het dagelijks leven van de slachtoffers?
Wat zijn de gevolgen van **onderrapportage**?

○ **1/3**
black people experience racial harassment

○ **4 in 10**
say nothing would have changed by reporting it

○ **4/10**
Jews consider emigrating because they do not feel safe as Jews

○ Political hate speech and right-wing extremism targeting **Muslims and refugees** have become mainstream across the EU

○ **Racist harassment and violence** is common in the EU but remains invisible in official statistics

○ **Discriminatory racial profiling** remains a concern

4/10

black people stopped by the police say it was because of their skin colour

Een **gemeenschappelijk Europees kader** vaststellen voor de bestrijding van racisme en discriminatie

De richtlijn heeft tot taak de nationale antidiscriminatiewetgeving in de EU-lidstaten te **harmoniseren**.

Bepalingen inzake **positieve actie** voor personen van gemarginaliseerde raciale en etnische groepen bevorderen gelijke kansen.

De gevolgen van de richtlijn inzake rassengelijkheid voor EU-burgers:

Onder de richtlijn vallende scenario's:

Vaststelling van **minimumnormen** voor de bescherming van personen tegen discriminatie op grond van ras of etnische afstamming

Bescherming van "alle personen" in zowel de openbare als de particuliere sector

Aanpak van **inbreuken** op nationale bepalingen uit hoofde van de richtlijn

Oprichting van **organen voor gelijke behandeling** ter bevordering van gelijke behandeling in alle sectoren

Verschillen in behandeling op basis van nationaliteit van onderdanen van derde landen en staatlozen blijven bestaan

Verbod op directe en indirecte discriminatie en intimidatie

Op **maat gesneden en niet-discriminerende** aandacht voor de behoeften van de slachtoffers

Dit geldt voor alle mensen die in Europa het slachtoffer worden van criminaliteit, **ongeacht hun nationaliteit.**

De richtlijn is een reeks bindende rechten voor slachtoffers en duidelijke **verplichtingen voor de EU-lidstaten** om deze rechten in de praktijk te waarborgen.

Wist u dat? Jaarlijks wordt naar schatting 15% van de Europeanen of 75 miljoen mensen in de Europese Unie het slachtoffer van een misdrijf.

Richtlijn rechten van het slachtoffer

De gevolgen van de richtlijn inzake de rechten van slachtoffers voor EU-burgers:

Familieleden krijgen dezelfde rechten en worden juridisch ook slachtoffer

Alle **communicatie** met slachtoffers moet in eenvoudige en toegankelijke taal verlopen

Informatie over hun rechten en beschikbare bijstand

Toegang tot en advies over diverse **ondersteunende diensten**

Recht op een **actievere rol** in de strafprocedure - gehoord en geïnformeerd worden over de verschillende stappen

Bescherming tegen zowel de dader als het risico van verdere schade door het strafrechtelijk systeem.

Uitdagingen voor de uitvoering van de richtlijnen

Sociale percepties en rechtscultuur - verschillen per land en bepalen de mate waarin het recht in de praktijk met succes wordt toegepast.

structurele problemen - zoals onderfinanciering van nationale instanties of NGO's in het veld

Het Cypriotische rechtstelsel is traditioneel meer gericht op vergelding dan op preventie en bescherming.

Opleiding kan de betrokken instellingen kennis verschaffen en leiden tot publicaties en beslissingen van betere kwaliteit. Zij kunnen een positief effect hebben op de beslissingen van de rechterlijke instanties.

Met welke acteurs zou je werken?

In het licht van alle regelingen die onder het wettelijk kader vallen, welke met u prioriteit geven?

Opleiding

- bevordering van de bewustmaking van voor belanghebbenden relevante discriminatievraagstukken in alle sectoren
- de samenwerking tussen belanghebbenden bij de bevordering van onderwijs over mensenrechten en Europees recht aanmoedigen

Multidimensionale benadering van de richtlijnen

- pleiten voor beste praktijken om de richtlijnen uit te voeren
- De interdisciplinaire dialoog tussen belanghebbenden vergemakkelijken

Toezicht op

- Specifieke richtsnoeren voor toezicht vaststellen binnen de reikwijdte van de belanghebbenden
- Voorrang geven aan de bescherming van kwetsbare groepen in alle disciplines

Welke **individuele acties ben** ik bereid te ondernemen om bij te dragen tot de uitvoering van de richtlijnen?

Partnerschap PRESERVERE:

VOLG ONS OP

preservere-eu-project

Speciale onderwerpen voor belanghebbenden en andere begunstigen

Deel I - Bevordering van een betere uitvoering van de richtlijn

Dia nummer	Instructies	Tijdsbestek
1	<p>Begin met het verwelkomen van de groep en het voorstellen van jezelf.</p> <p>Licht in het kort PRESERVERE (Preventing Racism and Discrimination - Enabling the Effective Implementation of the EU Anti-Racist-Legal Framework) toe, met inbegrip van de doelstellingen van het project en het onderzoekskader. Een centrale vraag van het onderzoeksproject is waarom het EU-antiracismewetgevingskader niet het beoogde effect heeft en wat er moet worden gedaan om dat effect te bereiken.</p> <p>Zorg dat uw publiek geïnteresseerd raakt in het onderwerp en verzeker hen ervan dat beperkte kennis op het terrein geen probleem is. Moedig vragen aan tijdens de training. Laat hen weten dat de training gebaseerd zal zijn op het onderzoek en de analyse van het e-book.</p>	<p>Beginn</p> <p>0:01':00</p>
2	<p>Presenteer de hoofdlijnen van de training. Gebruik zinnen als "Allereerst...", "Later gaan we verder met...", "Samen zullen we proberen om...". Ga kort in op de inhoud van de drie modules. Vermeld het tijdschema en geef enkele hoogtepunten aan.</p>	<p>0:01':00</p> <p>0:02':00</p>

3	<p>Begin met het uitleggen van de driehoek. Presenteer de drie problemen aan de groep en vermeld hoe ze met elkaar verbonden zijn. Leg uit dat dit problemen zijn die in het onderzoeksproject met het e-boek PRESERVERE naar voren zijn gekomen. (4min) Een deel van het e-boek (<i>Gemeenschappelijke thema's uit de verschillende nationale verslagen</i>, p.35-39) vergelijkt en concludeert uit de verschillende landenverslagen en moet worden gebruikt als basis voor dit deel van de training. Een mogelijke manier om het als volgt te structureren:</p> <p>Begin met het uitleggen van structureel racisme: systemisch racisme is ingebed in de wetten en regels van een samenleving. Het manifesteert zich als discriminatie op gebieden als strafrecht, werkgelegenheid, huisvesting, gezondheidszorg, onderwijs en politiek. Voorbeelden uit het e-boek zijn het gebrek aan politieke wil en onderfinanciering van NGO's en relevante organen. Enkele belangrijke aspecten waarmee rekening moet worden gehouden bij de bestrijding van structureel racisme in Europa zijn de maatschappelijke opvattingen en de rechtscultuur van elk land, die bepalend zijn voor de mate waarin een wet in de praktijk wordt toegepast.</p> <p>→ Beschrijf structureel racisme als een probleem dat vaak leidt tot haatzaaien en misdaad.</p> <p>Haatzaaien en misdaad: haatzaaien en misdaad verwijzen naar de beledigende acties of dialoog die worden gebruikt om een individu of een groep aan te vallen op basis van persoonlijke overtuigingen of kenmerken (zoals ras, religie of geslacht). Deze vorm van haat wordt gedreven door structureel racisme en is steeds meer aanwezig op online platforms. Uit het e-boek blijkt dat de bestrijding van haatzaaien en haatmisdrijven een belangrijk onderdeel vormt van antidiscriminatiestrategieën.</p>	0:02':00 0:14':00
---	---	----------------------

	<p>→ benadruk dat haatzaaiende taal/criminaliteit een relevant probleem is en dat de bestrijding ervan moeilijk is omdat het over het algemeen niet wordt gemeld.</p> <p>Gebrek aan rapportage: Veel slachtoffers die de beoogde begunstigers van het EU-rechtskader tegen racisme zijn, behoren tot de meest kwetsbare sociale groepen. Gebleken is dat illegale migranten als gevolg van hun kwetsbare situatie en wantrouwen in de autoriteiten te weinig aangifte doen. Dit leidt tot problemen met de effectieve toepassing van de richtlijnen.</p> <p>Klik op volgende op dezelfde dia. Stel de vraag aan de groep: "<i>Hoe pakken we deze problemen in onze landen aan?</i>" Verdeel de cursisten in willekeurige, even grote, zoomgroepen. Vertel hen de situatie uit hun land te bespreken. (6min)</p> <p>Breng iedereen terug naar de grote zaal en vraag een paar stemmen om te concluderen wat ze uit hun discussies hebben gehaald. (2min)</p>	
4	<p>Ga in op de voorbeelden van de cursisten en ga over op de beste praktijken. Leg één praktijk uit die in een EU-land wordt gebruikt om de problemen van de eerste dia aan te pakken. De dia bevat drie voorbeelden, maar u kunt het voorbeeld kiezen dat u beter lijkt op basis van de opmerkingen en interesses van de cursisten.</p> <p>(NB: het tweede voorbeeld " het SPAD - Bureau ter bestrijding van rassendiscriminatie van de gemeente Bologna" komt uit het PRESERVE-boek, dus het verdient aanbeveling dit te gebruiken).</p> <p>1. ENAR's "toolkit voor structureel racisme op de arbeidsmarkt": Deze toolkit werd gecreëerd om na te gaan hoe een antiracistische aanpak kan worden geïntegreerd met betrekking tot de manier waarop deze kwestie de toegang van racistische mensen tot de werkplek beïnvloedt. De toolkit is het resultaat van samenwerking naar aanleiding van het 12e Equal@Work-seminar van het Europees netwerk tegen racisme. Het accent lag op het beëindigen van structurele discriminatie op de arbeidsmarkt. Deze toolkit maakt deel uit van de werkzaamheden van ENAR</p>	<p>0:14:00</p> <p>0:18:00</p>

inzake onderzoek naar racisme, discriminatie en uitsluiting van racistische personen in de Europese Unie. Een van de belangrijkste doelstellingen van deze praktijk is de mainstream diversiteitsmanagementacties ter discussie te stellen door structureel racisme dat in de arbeidsmarkt is ingebakken aan te pakken. De voor de praktijk gebruikte methode analyseert patronen op de werkplek om nieuwe managementstijlen voor de organisatie te genereren. De toolkit is gemaakt voor Diversity, Equity and Inclusion managers, en voor organisaties die zich willen laten leiden door gelijkheidsbeginselen, **barrières willen slechten die voortkomen uit structureel racisme op de werkvloer**, en dominante machtsstructuren willen uitdagen. (3min)

2. Gebrek aan rapportage: de SPAD (Anti Racial Discrimination Desk) van de gemeente Bologna.

Het SPAD, dat is opgezet door de gemeente Bologna samen met 28 maatschappelijke organisaties, heeft tot doel mensen die slachtoffer of getuige zijn van discriminatie te begeleiden en te ondersteunen. Het loket ontvangt meldingen van discriminatie en biedt de meest geschikte oplossing, zoals interculturele bemiddeling, conflictbemiddeling of juridische, psychologische en emotionele ondersteuning. Het Hulpcentrum is gespecialiseerd in de aanpak van discriminatie op grond van ras, etnische afkomst, religie en herkomst, of het nu "direct" of "indirect" is. De SPAD organiseert ook informatie- en opleidingsactiviteiten. Deze activiteiten zijn gericht op de verspreiding van informatie onder een breder publiek, alsmede op een waarnemingscentrum. De rol van deze laatste is het analyseren en **opstellen van verslagen om aanbevelingen te delen en in te spelen op de vastgestelde behoeften**. Een voorbeeld hiervan is het reageren op terugkerende discriminerende handelingen waarvoor structureel moet worden ingegrepen. De 35 personeelsleden hebben een specifieke opleiding over discriminatie en slachtofferhulp. (3min)

	<p>3. Het doel van dit project, dat in 2019 door de Raad van Europa is ontwikkeld, was het verbeteren van de nationale strategische capaciteiten om het toenemende aantal haatzaaiende uitlatingen aan te pakken. Het Hate Crime Office van het Spaanse ministerie van Binnenlandse Zaken stemde ermee in het project in Spanje te testen. De gebruikte methodologie had tot doel verbanden te leggen tussen impliciete en expliciete kwalitatieve gegevensreeksen. De gegevens werden verzameld via workshops, interviews en enquêtes met een reeks belanghebbenden uit de openbare en particuliere sector, NGO's en instellingen. De algemene doelstellingen van het project waren het tonen van interacties tussen de bovengenoemde stakeholders tijdens het proces van de aanpak van haatzaaien, het inventariseren van de gevonden hiaten en uitdagingen om de nationale aanpak van haatzaaien te verbeteren, en het geven van aanbevelingen voor vervolgacties om de aanpak van haatzaaien te verbeteren. (3min)</p> <p>Je kunt afsluiten met een conclusie over wat we van hen kunnen leren. (1min)</p>	
5	<p>Nieuwe vraag voor de stagiairs. "<i>Hoe beïnvloeden structureel racisme, haatmisdrijven en gebrek aan rapportage het dagelijks leven van slachtoffers van discriminatie?</i>" en "<i>Wat zijn de gevolgen van onderrapportage?</i>". Presenteer de vragen en stuur de deelnemers in nieuwe breakoutzalen. (8min)</p> <p>Bezoek de verschillende zoomrooms om te zien of er vragen zijn en neem deel aan het gesprek als de gelegenheid zich voordoet.</p> <p>Verzamel, terug in de grote zaal, enkele antwoorden en voorbeelden van hun discussie. Geef ruimte voor discussie en moedig de deelnemers aan hun ervaringen te delen. (4 min)</p>	<p>0:18:00</p> <p>0:30:00</p>

	<p>Voordat u de volgende dia laat zien, vertelt u de cursisten dat u de realiteit van racisme in Europa wilt bekijken en dat u enkele statistieken hebt meegebracht om het probleem beter te kunnen visualiseren. Dit geeft de cursisten een duidelijke structuur en het zal voor iedereen gemakkelijk te volgen zijn.</p>	
6	<p>Leg uit dat de volgende informatie is opgesteld door het Bureau van de Europese Unie voor de grondrechten (FRA). Aangezien alle cursisten een verschillende achtergrond hebben, moet u ervoor zorgen dat iedereen het gemakkelijk kan volgen. Geef achtergrondinformatie over het FRA (Wat doen ze? Hoe werken ze? Wat is het aandachtsgebied? Waarom zijn ze relevant?). (2min)</p> <p>Begin met "Wist u dat..." of "In Europa..." bij de presentatie van elk van de feiten.</p> <p>Leg een verband tussen de verschillende statistieken en benadruk dat het om verschillende sociale groepen gaat. Gebruik deze informatie als een manier om terug te keren naar het onderwerp van het gebrek aan aangifte van criminaliteit van de vorige dia's. Dit zal de cursisten tonen dat er duidelijke lijnen zijn doorheen de presentatie. Dit zal de cursisten tonen dat er duidelijke lijnen zijn doorheen de presentatie. (3min)</p> <p>Vraag de deelnemers of zij verrast zijn door een van de statistieken. "Wat zijn de redenen daarvoor?". Verzamel de antwoorden en zet ze in relatie tot elkaar. (5min)</p> <p>De volgende dia gaat over de rechtsinstrumenten waarnaar belanghebbenden kunnen verwijzen om racisme en discriminatie aan te pakken.</p>	<p>0:30:00</p> <p>0:40:00</p>
7	<p>U kunt zinnen gebruiken als: "Nu gaan we de richtlijn inzake rassengelijkheid nader bekijken."</p> <p>Introduceer de richtlijn, inclusief de datum waarop zij voor het eerst werd ingevoerd, het doel en de doelstelling. Leid de cursisten door de belangrijkste aspecten en houd er rekening mee dat zij misschien niet zo vertrouwd zijn met juridische terminologie. Probeer het zo eenvoudig en precies mogelijk te houden. (3min)</p>	<p>0:40:00</p> <p>0:43:00</p>

	<p>Leg het verschil uit tussen directe en indirecte discriminatie op basis van het Ebook:</p> <p>Indirecte discriminatie wordt gedefinieerd als een ogenschijnlijk neutrale maatregel die "personen van een ras of etnische afstamming in vergelijking met andere personen bijzonder benadeelt, tenzij die bepaling, maatstaf of handelwijze objectief wordt gerechtvaardigd door een legitiem doel en de middelen voor het bereiken van dat doel passend en noodzakelijk zijn"(p.72) <u>Indirecte discriminatie is dus moeilijker op te sporen, aangezien het gaat om gedrag dat discriminatie goed kan "verbergen" of geen duidelijk verband houdt met ras of etnische afstamming.</u></p>	
8	<p>Begin met de vraag "Wat betekent dit in de praktijk?". Focus op het feit dat deze dia de cursisten moet helpen de richtlijn en haar doelstellingen beter te begrijpen.</p> <p>Volg de volgorde van de grafiek en leg kort de inhoud van elke bel uit.</p> <p>Laat zien dat de richtlijn weliswaar "<i>Alle personen</i>" beschermt, maar dat er uitzonderingen zijn. Vooral wanneer de zaak in strijd is met het immigratiebeleid van het land, vallen vluchtelingen en staatlozen niet altijd onder de richtlijn.</p> <p>Inbreuken kunnen voorkomen:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● <i>door wetgeving</i> ● <i>door regerings-/regionale bepalingen</i> ● <i>door rechterlijke uitspraken als deze een "precedent" effect hebben</i> ● <i>door feitelijke situaties die zelfs door onafhankelijke instellingen worden veroorzaakt</i> <p>Sluit af met de voorbeelden waarnaar in de bubbels wordt verwezen:</p> <p><u>Positief: Werkgelegenheid en beroep:</u> iemand wordt niet aangenomen voor een baan vanwege zijn ras of etnische afstamming, en kan met succes een beroep doen op discriminatie op grond van de richtlijn / Onderwijs: integratie van kinderen in het openbaar onderwijs is</p>	<p>0:43:00</p> <p>0:49:00</p>

	<p>essentieel om de toegang tot de arbeidsmarkt te waarborgen.</p> <p><u>Negatief: Huisvesting:</u> de richtlijn is niet van toepassing op de verhuur van particuliere woningen, dus als een onderdaan van een derde land geen huurcontract krijgt aangeboden op grond van zijn etnische afkomst, kan hij zich niet beroepen op discriminatie op grond van de richtlijn.</p> <p>Wat is het verschil tussen intimidatie en discriminatie? De richtlijn verbiedt discriminerende intimidatie op grond van ras of etnische afstamming krachtens artikel 2, lid 3, wanneer het ongewenste gedrag "plaatsvindt met als doel of gevolg dat de waardigheid van een persoon wordt aangetast en een bedreigende, vijandige, beledigende, vernederende of kwetsende omgeving wordt gecreëerd".</p>	
9	<p>Introduceer de richtlijn inzake de rechten van slachtoffers door het belang van de richtlijn aan te tonen. Ga verder met "Om mensen die het slachtoffer worden van een misdrijf beter te beschermen, is de richtlijn ingevoerd." Dit zal de cursisten helpen begrijpen waarom u het onderwerp bespreekt en hun aandacht trekken.</p> <p>Ga door met het vermelden van het doel en leid hen door de belangrijkste aspecten en het doel van de richtlijn. Houd het kort en precies.</p>	<p>0:49:00</p> <p>0:52:00</p>
10	<p>Deze dia zal de cursisten helpen de richtlijn beter te begrijpen.</p> <p>Vraag "Wat betekent het in de praktijk?" en vervolg met een zin die de deelname van de cursisten omvat. Zoals: "Laten we eens kijken naar de verschillende doelen".</p> <p>Volg de volgorde van de grafiek en leg kort de inhoud van elke bel uit. Voorbeelden kunnen de cursisten helpen de doelstellingen te visualiseren en de relevantie van de richtlijn te begrijpen.</p>	<p>0:52:00</p> <p>0:58:00</p>

11	<p>Uit onderzoek blijkt dat er uitdagingen zijn bij de tenuitvoerlegging van de richtlijnen. Om de boodschap van deze presentatie over te brengen, werden die uit het e-boek opgesplitst in twee hoofdcategorieën: Maatschappelijke percepties en rechtscultuur en structurele problemen.</p> <p>Onder sociale percepties en rechtscultuur: <u>Het Cypriotische rechtssysteem is traditioneel meer gericht op vergelding dan op preventie en bescherming</u> - betekenis: De nadruk van de richtlijn inzake de rechten van het slachtoffer op dit laatste botst vaak met de heersende rechtscultuur en wordt uiteindelijk genegeerd (dit zou bijvoorbeeld een verklaring kunnen zijn voor het feit dat de bepalingen van de richtlijn inzake herstelrecht niet in nationale wetgeving zijn omgezet). Evenzo heeft het Cypriotische rechtssysteem voorrang gegeven aan het internationale recht boven het EU-recht - dit blijkt zowel uit het feit dat het internationale recht voorrang heeft op het nationale recht, als uit het feit dat in hoofdstuk 2 van de grondwet ("The Bill of Rights") dezelfde taal wordt gebruikt als het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens. Bijgevolg wordt het EU-recht doorgaans in veel mindere mate voor de rechter gebruikt dan zijn internationale tegenhanger.</p> <p>Onder structurele problemen: Landen als Nederland hebben geklaagd over de wijdverbreide onderfinanciering van nationale instanties en NGO's die zich rechtstreeks bezighouden met de verdediging van de kwesties die onder de richtlijn vallen. Dit zijn kwesties die prioriteit moeten krijgen gezien hun rol bij de bescherming van de mensenrechten en de EU-wetgeving. Het <u>effect</u> van ondergefinancierde antidiscriminatie-instellingen is <u>tweeledig</u>: enerzijds kan het leiden tot besluiten om slachtoffers die zij hadden moeten helpen, af te wijzen omdat zij niet over de middelen beschikken om hen aan te nemen. Anderzijds zullen de opleidingsbehoeften van het personeel van deze instanties nog meer op de achtergrond raken, aangezien</p>	0:58':00 1:02':00
----	--	----------------------

	het volgen van opleidingen duur is, zowel financieel (inhuren van opleiders, ontwikkeling van de relevante cursussen, enz.	
12	<p>Op dit punt van de training kunt u een moment nemen om na te denken en te herzien wat is besproken. Het is belangrijk om de opmerkingen, gedachten en zorgen van de cursisten mee te nemen, zodat hun belangstelling groot blijft en het beste leerresultaat wordt bereikt.</p> <p>Stel de eerste vraag "In het licht van alle regelgeving die onder het wettelijk kader valt, wat moet u in uw vakgebied/land prioriteit geven?" en stuur de cursisten in (willekeurige) break out zoomruimtes. (5min) Bezoek elke groep en moedig een discussie aan door deelvragen te stellen. Voorbeelden: "<i>Zou je zeggen dat dit alleen in jouw werk een probleem is of kan het worden veralgemeend?</i>", "<i>Zijn de anderen het eens met wat XX net heeft genoemd?</i>".</p> <p>Kom terug naar de grote groep en moedig elke groep aan hun belangrijkste discussiepunten te delen.</p> <p>Stel de tweede vraag "Met wie handelen we?". Voor dit onderdeel wil je dat de cursisten actiever worden en in kleinere groepjes een sociogram tekenen. Leg uit wat een sociogram is. Bespreek hoe ze de taak kunnen aanpakken met ideeën als "Begin met te bedenken met welke actoren je in direct contact staat." Zorg ervoor dat iedereen de opdracht begrepen heeft en verdeel de groep in groepjes. Bezoek elke groep en moedig discussie aan door vervolgvragen te stellen. Laat elke groep hun sociogram presenteren aan de rest van de groepen. Vergelijk de resultaten (zonder oordeel) en moedig de discussie over de overeenkomsten en verschillen met iedereen aan. Sluit af door aan te geven welke actoren het meest relevant lijken. (10min)</p>	<p>1:02:00</p> <p>1:17:00</p>
13	Gebruik de discussiepunten die in de vorige dia naar voren zijn gekomen om de wegen voorwaarts te presenteren. "Nu we hebben besproken...", "Na de bespreking kunnen we nu verdergaan met..." of "Hoe kunnen we vanaf dit punt verdergaan?". Herinner de	<p>1:17:00</p> <p>1:20:00</p>

	<p>deelnemers eraan dat u slechts één van de vele benaderingen van het probleem presenteert.</p> <p><i>De opleiding</i> presenteren als een belangrijk instrument voor ontwikkeling. Beide argumenten in de tabel zijn waardevol voor de cursisten als belanghebbenden.</p> <p>Gebruik zinnen als: "Daarnaast...", "Even belangrijk..." wanneer u overgaat op een <i>Multidimensionele benadering van de richtlijnen</i>. Vraag de deelnemers wat bij hen opkomt als ze 'Multidimensionele benadering' horen en voeg de twee aspecten uit de tabel toe nadat ze enkele antwoorden hebben gekregen.</p> <p>Ga verder met "Ten slotte hebben wij vastgesteld..." of "Het derde aspect voor onze weg vooruit is...". Presenteer de betekenis en het gebruik van <i>Monitoring</i>. Benadruk altijd de rol van de belanghebbenden, de cursisten, in de aanpak; benadruk wat zij vanuit hun positie kunnen doen.</p> <p>Zorg ervoor dat de tabel wordt gepresenteerd als verschillende stappen die met elkaar verband houden en die samen een goed afgeronde weg voorwaarts vormen.</p>	
14	<p>Stel de laatste vraag: "<i>Welke individuele acties ben ik bereid te ondernemen om bij te dragen tot de uitvoering van de richtlijnen?</i>".</p> <p>Dit is de laatste dia en een belangrijk onderdeel van de opleiding. Het doel is de deelnemers te helpen bedenken welke individuele acties zij kunnen ondernemen om bij te dragen tot de uitvoering van het antiracismekader van de EU. De opleiding zal haar doel bereiken als zij voor zichzelf één kleine actie kunnen vaststellen.</p> <p>Gebruik de "Popcorn"-brainstormtechniek, die de energie van het genereren van ideeën in een groep aanboort door iedereen in de zaal tegelijkertijd een bijdrage te laten leveren. De trainer stelt de vraag en de deelnemers reageren door hun antwoorden uit te spreken en te delen. De deelnemers "popcornen" hun antwoorden en ideeën als ze opkomen.</p>	<p>1:20:00</p> <p>1:30:00</p>

	<p>Stap 1</p> <p>Stel de vraag waarover de brainstorm zal gaan. Geef iedereen een minuut bedenktijd voordat je aan de volgende stap begint.</p> <p>Stap 2</p> <p>Begin met brainstormen! Nodig iedereen uit om hardop ideeën aan te dragen. Ga snel te werk, houd de ideeën in beweging en laat één persoon aantekeningen maken.</p> <p>Stap 3</p> <p>Stop wanneer er geen ideeën meer naar voren komen of wanneer de groep niets meer toe te voegen heeft. Bekijk als team de verzamelde ideeën, bespreek ze kort en debrief.</p>	
15	<p>Sluit de trainingssessie af. Vraag of er nog vervolgvragen zijn. Bedank de cursisten voor hun deelname en moedig hen aan de verschillende instrumenten in hun toekomstige werk te gebruiken.</p> <p>Sluit de sessie af met een positieve en hoopvolle noot.</p>	1:30:00

PRESERVE

Preventing Racism and Discrimination -
Enabling the Effective Implementation of the
EU Anti-Racist Legal Framework

PROJECT 101049763 - CERV-2021-EQUAL

EFFECTIEVE BEWUSTMAKING VAN PROFESSIONALS EN HET GROTE PUBLIEK

Speciaal onderwerp 2

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the Directorate-General for Justice and Consumers of the European Commission. Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

Co-funded by the
European Union

Overzicht van het onderwerp:

Effectieve bewustmaking van professionals en het grote publiek

Agenda:

- Introductie trainers & deelnemers
- Vooringenomenheid en associatie
- Vragen
- Afsluiting

Wie ben

- ik?
1. Leeftijd?
 2. Geboren in...?
 3. Oorsprong ouders?
Relatie? M/V/X?
Kinderen?
Hobby?
Opleiding?

Stel jezelf voor

1. Vertel ons je naam en één eigenschap die speciaal van jou is... *Deel alleen wat je wilt delen.*
2. De groep: Herkennen/delen jullie dit? Steek je hand op als dat zo is!
3. Geef het stokje door! 😊

<https://youtu.be/KCgIRGKAfbc>

SYSTEM 1

Intuition & instinct

95%

Unconscious
Fast
Associative
Automatic pilot

SYSTEM 2

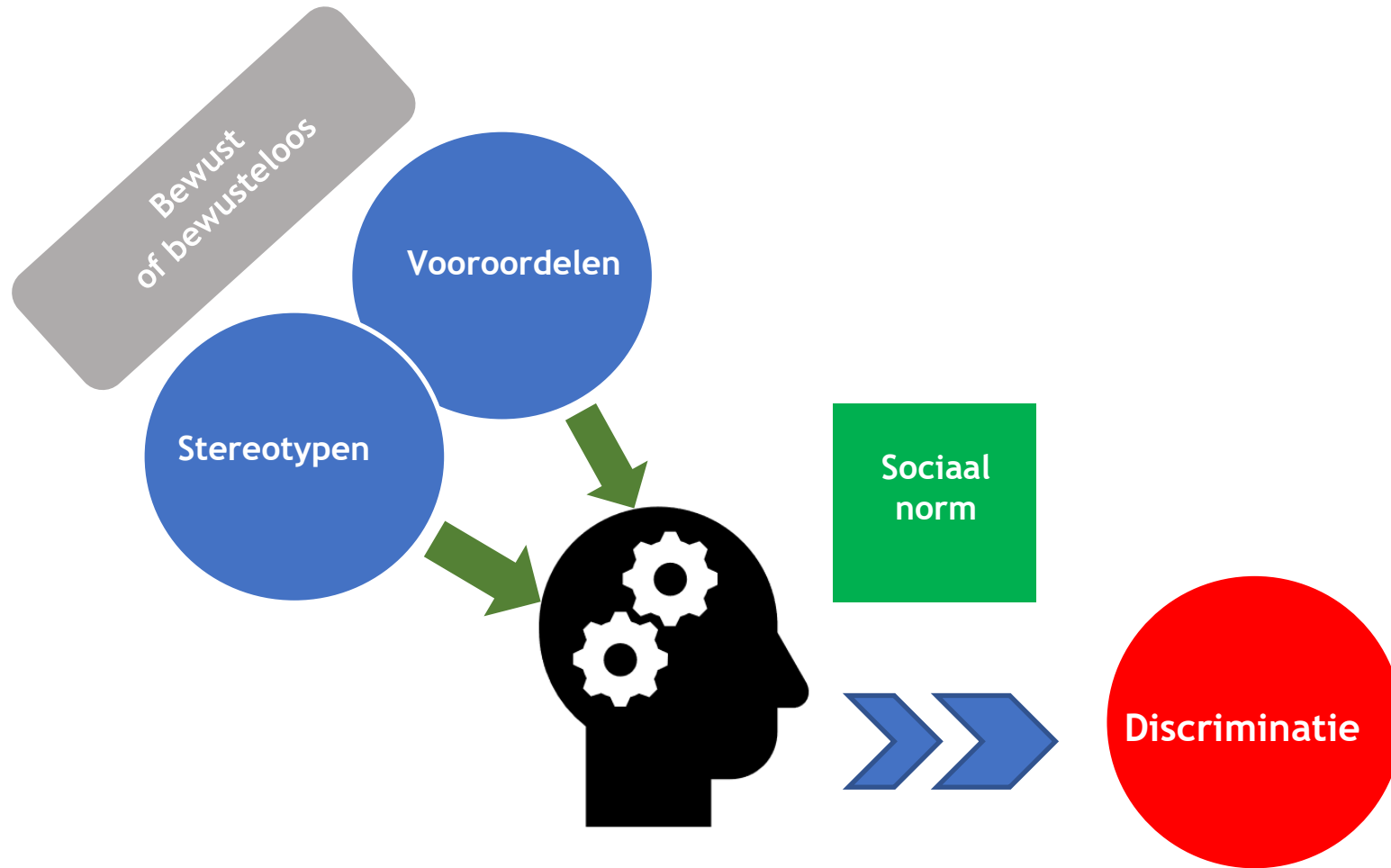
Rational thinking

5%

Takes effort
Slow
Logical
Lazy
Indecisive

Source: Daniel Kahneman

Cirkel van vertrouwen

	Initiale n	Geslach t	Seksuele geaardheid	Etnische achtergrond	Huidskl eur	Leefti jd	Opleidings niveau	Nationaliteit	Ableness *	Moedertaal
1										
2										
3										
4										
5										

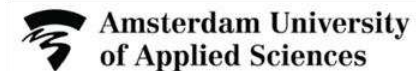
Vragen en afsluiting

Hoe verlaat je deze
workshop?

In één woord 😊

PRESERVERE partnerschap:

VOLG ONS OP

preservere-eu-project

PRESERVE – Workshop EFFECTIEVE BEWUSTWORDING BIJ PROFESSIONALS EN ALGEMEEN PUBLIEK (1,5 uur)

Deel		Tijd	Wie
1. Welkom		13.00 – 13.05	5 min
2. Introductie trainers	Interactie	13.05 – 13.20	15 min
3. Introductie participanten	Presentatie	13.20 – 13.40	20 min
4. Bias en associaties	Interactie	13.40 – 14.10	30 min
5. Vragen		14:10 – 14:25	15 min
6. Afsluiting		14.25 – 14:30	5 min
1. Welcome 5 min			

Welcome by trainers:

- What are we going to do?
- Purpose of the workshop
- What can you expect?

2. Introduction trainers and participants | 35 mins

Introducing trainers by the participants (*interactive exercise*) | Who am I?

Aan de hand van onderstaande punten stellen de deelnemers de trainers voor. Deelnemers moeten er niet te lang over nadenken. Ze beantwoorden het eerste wat in je opkomt.

1. Leeftijd	5. Kinderen
2. Geboorteplaats	6. Hobby's
3. Afkomst (ouders)	7. Opleiding
4. Relatie m/v/x	

e trainer schrijft de antwoorden op een flipover. Als beide trainers worden voorgesteld, worden de juiste antwoorden onthuld. Trainer let ook op de antwoorden waar vooroordelen en vooroordelen een rol spelen. Er is geen goed of fout, maar het laat de deelnemers ook zien dat we allemaal, niemand uitgezonderd, vooroordelen of vooroordelen hebben. We ontwikkelen deze vooroordelen en vooroordelen door alles wat we ervaren, leren en horen. Het is niet verkeerd, maar het is belangrijk dat we ons hiervan bewust zijn, zodat we kunnen bijsturen wanneer dat nodig is.

Deelnemers voorstellen (interactieve oefening) | 30 seconden bla bla bla

Trainer legt uit: Over een paar krijgt iedereen elk 30 seconden om te delen:

- Uw naam en functie
- Eerste associatie met discriminatie / Diversiteit / Inclusie (trainer kiest de vraag)

Of:

- Uw naam en functie
- Een bijzondere eigenschap van jezelf die je aan de buitenkant niet ziet

Er is maar ÉÉN regel: je mag niet stoppen met praten binnen de 30 seconden. Deelnemers: als je iets herkent, steek je je hand op.

Trainer geeft deelnemers 1 min. om hun pitch voor te bereiden.

U kunt deze oefening gebruiken om deelnemers open te stellen voor het onderwerp van de training of om een veilige ruimte te creëren door elkaar op een veilige manier beter te leren kennen. Deelnemers delen wat ze willen delen. Een trainer dwingt een deelnemer nooit om te moeten delen, maar je kunt ze wel vragen een uitdaging aan te gaan.

3. Bias & associaties / 30 min

Doel: bewustwording van eigen vooroordelen, vooroordelen en eigen handelen hierin.

Inzicht verschaffen in mechanismen van (on)bewuste vooroordelen en associaties (bias) en bewustwording van de eigen positie en invloed hierop.

Trainer begint met een geanimeerde YouTube-video over vooroordelen: <https://youtu.be/KCgIRGKAbfc>

Leg daarna de theorie van Daniel Kahneman uit om te garanderen dat de deelnemers begrijpen hoe de geest werkt en hoe ze een andere mindset kunnen veranderen/beïnvloeden als ze dat willen. Het kost moeite, maar het kan.

Daniel Kahneman is een Israëliische psycholoog. Hij is een belangrijke pionier op het snijvlak van economie en psychologie. In zijn publicaties maakte hij korte metten met het idee van de rationeel berekenende mens die in zijn eigen voordeel handelt, en introduceerde hij de menselijke psyche in de economie.

Hij stelt dat onze hersenen twee cognitieve systemen hebben

Systeem 1: een snelwerkend, automatisch, emotioneel, denkend in stereotypen & onbewust systeem

Systeem 2: een langzaam, moeizaam, berekenend, logisch systeem.

*Zijn boek: Daniel Kahneman's Thinking Fast and Slow

Als er tijd is: Korte interactieve oefening: Circle of trust (zie bijlagen)

Deze oefening kan een trigger zijn voor deelnemers. Maak heel duidelijk dat er geen goed of fout is en dat deze oefening alleen visualiseert hoe we onbewust aangetrokken worden tot mensen die op ons lijken. Dit is niet verkeerd maar we moeten ons ervan bewust zijn want onze vooringenomenheid komt tot uiting in alles wat we doen, privé en werk.

4. Questions | 15 min

Trainer kijkt of er nog vragen zijn, misschien zijn er wat op- of aanmerkingen.

5. Closing | 5 min

Trainer vraagt de deelnemers in één woord te vertellen hoe ze de workshop verlaten. Maak een snelle ronde (niet open voor discussies) Trainer kan de woorden opschrijven als evaluatie van de sessie.

Bedank de deelnemers en sluit af.

Preventing Racism and Discrimination - Enabling the Effective
Implementation of the EU Anti-Racist Legal Framework

PROJECT 101049763 - CERV-2021-EQUAL

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the Directorate-General for Justice and Consumers of the European Commission. Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

Co-funded by the
European Union

De cirkel van vertrouwen

Dit is een niet-confronterende oefening voor mensen om hun onbewuste vooroordelen en het gedrag en de vooroordelen van hun collega's te onderzoeken. Het doel van deze activiteit is bewustzijn te kweken. Dit instrument helpt om onbewuste, affiniteitsvooroordelen aan het licht te brengen.

Onbewuste vooringenomenheid

Onbewuste vooroordelen, ook wel impliciete vooroordelen genoemd, zijn de onderliggende houdingen en stereotypen die mensen onbewust aan een andere persoon of groep mensen toeschrijven en die van invloed zijn op hoe zij een persoon of groep begrijpen en ermee omgaan.

Affiniteitsvertekening

Affinity bias, ook wel similarity bias genoemd, is de neiging van mensen om zich te verbinden met anderen die dezelfde interesses, ervaringen en achtergronden hebben.

Stappen:

- 1. Deel de werkbladen uit. Vraag elke deelnemer om de namen of initialen op te schrijven van vijf tot tien mensen die hij vertrouwt, maar die niet tot zijn directe familie behoren. (mensen die men als betrouwbaar beschouwt en wiens raad men vraagt bij het nemen van beslissingen.*
- 2. Vraag elke deelnemer om in elke kolom een [X] te plaatsen bij elke persoon die zichzelf hetzelfde definieert als de deelnemer. b.v. "als je heteroseksueel bent en de mensen die je vertrouwt zijn dat ook dan moet je een [X] in die hele kolom hebben".*

3. Reflectie

Vraag de deelnemers na afloop van de hele oefening om na te denken over hun cirkel. Niemand hoeft details te vertellen - de nadruk ligt op wat hun resultaten hen aan het denken hebben gezet.

- Als u een man bent, zijn de meeste van uw vertrouwelingen ook mannen?*
- Als u vrouw bent, zijn de meeste van uw vertrouwelingen vrouwen?*
- Lijken degenen die u vertrouwt op u qua leeftijd, ras of opleidingsniveau?*
- Heeft de meerderheid dezelfde nationaliteit?*
- De resultaten van de oefening leiden goed tot een reflectie of een open discussie.*

Voorbeelden van reflectievragen zijn:

- Hoe divers is uw cirkel van vertrouwen?*
- Hoe kunt u uw kring van vertrouwelingen diversifiëren?*
- Hoe zou, met betrekking tot een bedrijfsstrategie, het omarmen van verschillende perspectieven een effect kunnen hebben op: inlevingsvermogen van de klant? wereldbeeld van markten? potentiële klanten? kansen? mogelijkheden? Wat nog meer?*

	Initialen	Sekse	Seksuele oriëntatie	Etnische achtergrond	Huidskleur	Leeftijd	Opleidingsniveau	Nationaliteit	Functionaliteit*	Moedertaal
1										
2										
3										
4										
5										

*Functionaliteit: is hun kwaliteit of conditie van in staat, of hebben ze de capaciteit om gelijkaardige bewegingen/acties uit te voeren zoals jijzelf?

1. Schrijf in de eerste kolom uw vijf vertrouwde namen. (geen familie, maar mensen die je om je heen verzamelt)
2. Voorbeeld: Geslacht: plaats een X voor iedereen die zichzelf definieert als hetzelfde geslacht als jij.
3. Blijf hetzelfde doen voor alle kolommen: bijv. als u heteroseksueel bent en de mensen die u vertrouwt ook zijn, dan zou u een X in die hele kolom moeten hebben.

PRESERVE

Preventing Racism and Discrimination -
Enabling the Effective Implementation of the
EU Anti-Racist Legal Framework

PROJECT 101049763 - CERV-2021-EQUAL

ONDERSTEUNING VAN PROFESSIONALS- VORMING VAN DUURZAME COALITIES- VERKENNING VAN WERKGERELATEERDE DILEMMA'S

Speciaal onderwerp 3

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the Directorate-General for Justice and Consumers of the European Commission. Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

Co-funded by the
European Union

Overzicht van het onderwerp:

Ondersteuning van professionals - duurzame coalities vormen

Agenda:

- Recapitulatie workshop Bewustwording
- Bespreking van de zaak
- Het verkennen van werkgerelateerde dilemma's
- Reflectie
- Vragen en afsluiting

Recapitulatie van vorige opleiding

- Herinner je je van de vorige training?
- Wat heeft je het meest geraakt?
 - Is er iets veranderd in je denken?

Casus

Een vrouw werkt bij een advocatenkantoor met een jaarcontract. Haar prestaties worden positief beoordeeld. Zij wordt zwanger en meldt dit aan haar werkgever. Kort daarna krijgt zij te horen dat haar contract niet zal worden verlengd. Als reden voert de werkgever het bedrijfsbelang van continuïteit aan.

Is dit discriminatie?

Casus

Een jongen met autisme schrijft zich in voor de opleiding ICT en mediabeheer. De opleiding wijst de jongen af omdat ze niet de begeleiding kunnen bieden die iemand met autisme nodig heeft tijdens de opleiding.

Is dit discriminatie?

Casus

Een coördinerend medewerkster van de afdeling bloedafname in een ziekenhuis wil vanwege haar geloof haar armen volledig kunnen bedekken. Het ziekenhuis wil dat zij haar onderarmen vrijhoudt om hygiënische redenen.

Is dit discriminatie?

De deelnemers worden verzocht een casus mee te brengen naar de workshop. Tijdens de sessie zal de trainer de discussie als volgt leiden:

1. **Bespreking van** de morele dilemma's binnen de subgroep
2. **Aangeven** vanuit persoonlijk kader naar een breder perspectief (organisatie & maatschappij)
3. **Actie:** kom met een duidelijke actierichting (en bijbehorende acties)
4. **Presentatie** van het resultaat
5. **Nadenken** over het proces

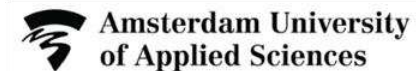
Vragen en afsluiting

Hoe verlaat je deze
workshop?

In één woord 😊

PRESERVERE partnerschap:

VOLG ONS OP

preservere-eu-project

Programma - Opleiding SUPPORTING PROFESSIONALS - FORMING SUSTAINBLE COALITIONS - Verkenning van werkgerelateerde dilemma's (2,5u = 150 min)

Onderdeel		Tijd	Die
1. Welkom		13.00 - 13.10	10 min.
2. Herhaling van de vorige opleiding	Interactie	13.10 - 13.25	15 min.
3. Bespreking van de zaak	Interactie	13.25 - 13.50	30 min.
<i>Pauze</i>			<i>05 min</i>
4. Het verkennen van werkgerelateerde dilemma's	Interactie	14:00 - 15:00	60 min.
5. Reflectie	Interactie	15:00 - 15:15	15 min.
6. Vragen, opmerkingen en sluiting	Interactie	15:15 - 15:25	10 min.

1. Welkom 10 min.

Welkom door trainers

1. Wat gaan we doen?
2. Doel van de opleiding
3. Wat kun je verwachten?

2. Herhaling vorige training | 15 min

Herhaling vorige training door deelnemers (*interactieve oefening*) : 30 seconden

De trainer legt uit: Zo meteen krijgt iedereen 30 seconden om te delen:

- Wat herinner je je van vorige trainingen?
- Wat heeft je het meest geraakt?
- Is er bijvoorbeeld iets veranderd in je manier van denken?

Er is maar één regel: je mag niet stoppen met praten binnen de 30 seconden. De trainer geeft de deelnemers 1 minuut om hun toespraak voor te bereiden.

3. Casusbespreking | 30 min

Groepsdiscussie over één of twee gevallen die aantonen dat de wet soms schuurt. Wanneer is iets discriminatie? En waarom wel of niet? Wat zegt de wet?

BREEK

4. Onderzoek naar werkgerelateerde dilemma's | 60 min.

Onderzoek van werkgerelateerde dilemma's via de struisvogelmethode

Verdeel de deelnemers in kleinere groepen (3 of 4 personen) Voor instructies zie bijlage!

5. Reflectie | 15 min

Korte reflectie van het resultaat per groep

Hangt af van de resterende tijd hoe diep je kunt ingaan op elk individueel groepsresultaat.

De trainer kan ook besluiten tot een meer gemeenschappelijke reflectie op het proces en de emoties.

1. Vragen, opmerkingen en afsluiting | 10 min

De trainer kijkt of er vragen zijn, misschien zijn er op- of aanmerkingen.

Trainer vraagt de deelnemers in één woord te vertellen hoe ze de workshop verlaten. Maak een snelle ronde (niet open voor discussie) De trainer kan de woorden opschrijven als evaluatie van de sessie.

Bedankt deelnemers en tot ziens!

Struisvogel sessie

(credits aan ontwikkelaar: <https://www.kis.nl/tools/struisvogel-sessie-gesprekstool-voor-morele-dilemmas>)

Dit hulpmiddel helpt het gesprek op gang te brengen over moeilijke onderwerpen of situaties die vaak tot morele dilemma's leiden. Het resultaat is een duidelijke actierichting.

Veel professionals worstelen in hun eentje met morele dilemma's binnen hun werkveld. Dat kan behoorlijk eenzaam zijn. En het resultaat is soms dat ze hun kop in het zand steken.

Dat is waar de struisvogelsessie om de hoek komt kijken!

De Struisvogelsessie is een methode waarmee professionals tijdens het werk in gesprek gaan over morele dilemma's. Deze methode zoomt specifiek in op morele dilemma's die voortkomen uit een groeiende diversiteit aan waarden en normen in onze samenleving. Tijdens deze activiteit doorlopen de deelnemers een aantal stappen die de dilemma's toetsen aan de bredere context van de organisatie en de samenleving.

In een groep wordt een dilemma binnenstebuiten gekeerd.

Wat maakt de kwestie tot een dilemma?

Wat zijn de verschillende perspectieven, wie zijn erbij betrokken?

Wat zeggen organisatorische regels en wetgeving daarover?

Wat zijn de mogelijke reacties en wat is de meest geschikte reactie?

En uiteindelijk: wat is er nodig om het in praktijk te brengen?

Stappen

Voorafgaand aan de sessie moeten de deelnemers een thuisopdracht doen

Thuisopdracht: Moreel dilemma

Met de thuisopdracht gaat de deelnemer zelf nadenken over zijn ervaringen met morele dilemma's. Zo kunnen ze wennen aan het thema. Ook vergroot dit de persoonlijke relevantie van de sessie, omdat men kan werken met zelf ingebrachte voorbeelden.

Voordat de groepssessie begint, creëert de facilitator een veilige ruimte door de regels voor de dialoog vast te stellen.

- Respectvol gesprek
- Luister naar elkaar
- Geen oordeel.

1) Praat: over deze morele dilemma's

Tijdens deze stap bespreken de deelnemers kort morele dilemma's. Ze denken na over hun principes, waarden en normen en delen hun persoonlijke perspectief op het morele dilemma. Zo groeit het begrip van wat morele dilemma's zijn en hoe iedereen bij hetzelfde dilemma anders kan handelen vanwege zijn persoonlijke referentiekader. In dit deel vullen de deelnemers ook "de dilemmakaarten" in

- Beschrijf de situatie
- Beschrijf het dilemma
- Hoe reageerde men
- Waar waren de emoties

2) Geef aan

Tijdens deze stap overstijgen de deelnemers hun persoonlijke referentiekader en kijken ze vanuit een breder perspectief naar morele dilemma's: de organisatie en de samenleving. Zo worden ze zich meer bewust van de context van morele dilemma's en brengen ze deze in kaart. Het stimuleert hen ook om vanuit een professioneel perspectief naar het dilemma te kijken.

3) Actie

Hier gebruiken de deelnemers de tot dusver verworven kennis om te komen tot een duidelijke actierichting en daarmee samenhangende acties om het besproken morele dilemma aan te pakken.

4) Presentatie (optioneel)

Sluit de sessie af met presentaties die alle werkvormen combineren tot een compleet eindresultaat.

5) Reflectie

Reflecteer op de sessie: hoe ging het? Wat is de toegevoegde waarde?

Wat levert de Ostrich Session op?

- Gesprek over morele dilemma's vanuit verschillende perspectieven
- U formuleert een gemeenschappelijke visie, concrete acties en afspraken die een basis kunnen vormen voor soortgelijke situaties in de toekomst.
- Je zult je in de toekomst zekerder voelen wanneer je handelt in situaties met morele dilemma's.

PRESERVE

Preventing Racism and Discrimination -
Enabling the Effective Implementation of the
EU Anti-Racist Legal Framework

EU-antidiscriminatie wetgeving

Netwerken van hulpmiddelen, informatie en
opleidingsmogelijkheden

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the Directorate-General for Justice and Consumers of the European Commission. Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

Co-funded by the
European Union

Leerdoelen

Financieringsmogelijkheden

Antiracisme-netwerken
van de EU

Leermiddelen

EU-financiering, -subsidies en -subsidies

Welke soorten financiering zijn beschikbaar?

- Subsidies
- Leningen
- Subsidies

Wie kan financiering ontvangen?

- Onderzoekers
- Openbare instanties
- NGO's
- Jongeren
- Andere begunstigden

Link voor meer info: [hier](#)

Alle EU-financiering en aanbestedingsmogelijkheden: [hier](#)

Komende EU-kans: CERV-programma

Het **programma Burgers, gelijkheid, rechten en waarden (CERV)** financiert nationale en transnationale projecten. Prioriteiten:

Bestrijding van **racisme, vreemdelingenhaat en onverdraagzaamheid** (zigeunerhaat, anti-zwart racisme, antisemitisme, anti-moslimhaat, enz.)

Bevordering van diversiteitsmanagement en inclusie op de **werkplek**.

Bestrijding van discriminatie van **LGBTIQ-personen** en bevordering van de gelijkheid van LGBTIQ-personen.

Oproep aan **de overheid** (nationaal, regionaal en lokaal) om beter te reageren op discriminatie en de tenuitvoerlegging van de **richtlijn inzake rassengelijkheid**.

Deadline: 20 juni 2023. Oproep tot het indienen van voorstellen [hier](#).

Andere mogelijkheden

[Europese](#) Onderzoeksraad

- Financiering voor onderzoekers van elke nationaliteit en leeftijd.
- Alle onderzoeksonderwerpen.

[EER en Noorwegen](#) Subsidies

- Financiering voor projecten in Bulgarije, Kroatië, Tsjechië, Cyprus, Estland, Griekenland, Hongarije, Letland, Litouwen, Malta, Polen, Portugal, Roemenië, Slowakije en Slovenië.
- Diverse onderwerpen (bijvoorbeeld integratie en mondigheid van de Roma, sociale integratie, mensenrechten).

[EuroDesk](#) Kansen zoeken

- Subsidies, financiering, oproepen tot het indienen van voorstellen enz.
- Diverse onderwerpen (racisme, mensenrechten, jeugd, culturele diversiteit, enz.)

Anti-Racisme netwerken

- Open voor **organisaties** die werken aan antiracisme in Europa.
- Het combineert het pleiten voor rassengelijkheid met samenwerking tussen de actoren van de civiele samenleving.

- Open voor **gemeenten** die racisme en discriminatie willen bestrijden en goede praktijken willen uitwisselen.
- Door toe te treden tot de coalitie onderschrijven gemeenten een actieplan met tien punten.

- Open voor **onderzoekers**, afgestudeerde studenten, activisten en beleidsmakers die werkzaam zijn op het gebied van ras en racisme.
- Het ondersteunt een constructieve dialoog tussen methodologische benaderingen en disciplines.

Netwerken voor sociale integratie en samenwerking

Europees netwerk voor innovatie voor integratie

- Een Europese netwerkorganisatie voor meer samenwerking tussen organisaties in Europa die door een sociale uitdaging met elkaar verbonden zijn.
- Organiseert** internationale netwerksessies, seminars en webinars, opleidingscursussen, studiebezoeken, het zoeken naar partners, ontwikkeling en onderwijsmateriaal.

Equinet

- Het Europees netwerk van organen voor gelijke behandeling. Het maakt een open uitwisseling van informatie en kennis tussen nationale antiracismeorganisaties en het delen van expertise mogelijk.

Netwerken tegen haatzaaien

Het Geen Haat Spraak Netwerk

- Open voor **mensenrechtenactivisten en organisaties** die geïnteresseerd zijn in het tegengaan van haatzaaien, zowel online als offline.
- Zij zet het werk en de initiatieven van de "No Hate Speech Movement" van de Raad van Europa voort.

Het internationaal netwerk tegen cyberhaat (INACH)

- Open voor **nationale en lokale organisaties** die actief zijn in de strijd tegen cyberhaat en de toepassing van mensenrechten op het internet.
- Het bestrijdt cyberhaat door een combinatie van toezicht, verwijdering van inhoud, educatieve methoden, internationale samenwerking, belangenbehartiging en technologie.

Netwerken voor de gelijkheid van de Roma

Europees netwerk van basisorganisaties van de Roma (ERGO)

- Open voor **Roma- en pro-Roma-organisaties** uit heel Europa.
- Het verbindt grassroots, nationale en internationale organisaties en personen die het zigeunerhaat en de armoede onder de Roma bestrijden, de deelname van de Roma aan de besluitvorming versterken, de sociale integratie verbeteren en het antidiscriminatiebeleid versterken.

Netwerken tegen antisemitisme

Netwerken die Antisemitisme overwinnen (NOA)

- Partnerschap van grote **Joodse netwerken**.
- Het ondersteunt de lidstaten bij de ontwikkeling en uitvoering van nationale actieplannen en stelt leermiddelen ter beschikking.

Europees netwerk voor de bestrijding van antisemitisme door middel van onderwijs (ENCATE)

- Netwerk van **onderwijsmensen die** antisemitisme en andere vormen van discriminatie tegengaan.
- Het onderwijst verschillende doelgroepen om verschillende uitingen van antisemitisme te herkennen en aan te pakken.

Netwerken tegen islamofobie

Europees forum van moslimvrouwen (EFOMW)

- Open voor **Europese moslimvrouwenorganisaties**.
- Zij pleit tegen islamofobie en voor gendergelijkheid door middel van conferenties, debatten, opleidingen, publicaties, netwerkevenementen, enz.

EU-Bureau voor de grondrechten ([FRA](#))

Wat is het?

- Onafhankelijk referentiecentrum voor de bescherming van de mensenrechten in de EU.
- Het deelt op feiten gebaseerde inzichten en deskundig advies met beleidsmakers en besluitvormers.
- Geeft [informatie over gelijkheid, non-discriminatie en racisme](#).

Wat kun je vinden?

- Verslagen, databanken, jurisprudentie, laatste ontwikkelingen, veelbelovende praktijken, enz.
- Bijvoorbeeld: verslag over [onwettige profilering bij politieaanlagen](#).

Europese Commissie tegen racisme en onverdraagzaamheid ([ECRI](#))

Wat is het?

- Orgaan dat toezicht houdt op de mensenrechten en gespecialiseerd is in de bestrijding van racisme, discriminatie, vreemdelingenhaat, antisemitisme en onverdraagzaamheid in Europa.
- De statutaire activiteiten van ECRI omvatten het volgen van landen, werkzaamheden rond algemene thema's en betrekkingen met het maatschappelijk middenveld en instanties voor gelijke behandeling.

Wat kun je vinden?

- Landenrapporten, adviezen, studies, glossarium, enz.

Europees Netwerk voor Gelijkheidsrecht

Wat is het?

- Netwerk van juridische deskundigen inzake gendergelijkheid en non-discriminatie, opgericht door de Europese Commissie

Wat kun je vinden?

- Landenverslagen, wetgevingsherzieningen, thematische verslagen, vergelijkende analyses, enz.

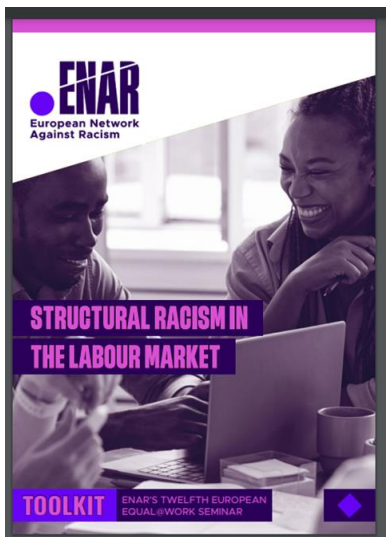
Voorbeeld:

Jaarlijks landenverslag over Malta's non-discriminatiebeleid en wettelijke kaders.

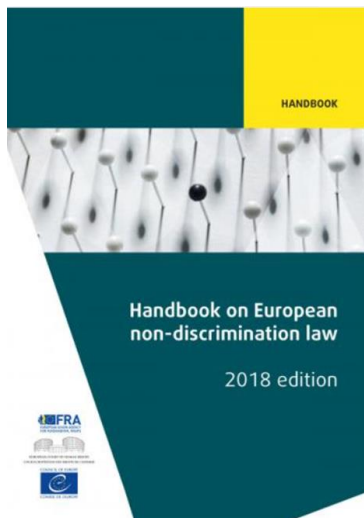

Andere middelen

ENAR-toolkits en
publicaties

Handboek over
Europese non-
discriminatie wetten

BRIEFING

EU legislation and policies to address racial and ethnic discrimination

SUMMARY

Racial and ethnic minorities face discrimination and its consequences on a daily basis. The exact scale of the problem is hard to gauge due to a lack of data and general under-reporting of racist incidents.

The coronavirus pandemic has seen a major increase in reports of racist and xenophobic incidents, and the crisis it triggered has had a disproportionately large negative effect on racial and ethnic minority groups, in the form of higher death and infection rates.

Briefing van het Europees Parlement over wetgeving en beleid inzake raciale en etnische discriminatie

Partnerschap PRESERVERE:

cooperativa sociale
s.saturnino

 1828
University of
Central Lancashire
UCLan

Lai-momo

MultiiitluX
Collective

 Center for Social
Innovation

 CENTRE FOR
EUROPEAN
CONSTITUTIONAL
LAW
THEMISTOKLES AND DIMITRIS TATSOS FOUNDATION

 THE
PEOPLE
FOR
CHANGE
FOUNDATION

 Amsterdam University
of Applied Sciences

VOLG ONS OP

preserve-eu-project

WP3.4 - PPT Script

Dia nummer	Inhoud instructies
1	<p>Begin met het verwelkomen van de groep en het voorstellen van uzelf. Introduceer de module 'Bronnennetwerken, informatie en opleidingsmogelijkheden' als onderdeel van het PRESERVERE project. Leg het belang uit van deze kennis om de contacten in het veld uit te breiden, om te leren hoe u financieringsmogelijkheden voor toekomstige projecten kunt vinden, en om het begrip van antidiscriminatieconcepten en -wetgeving te vergroten. Voeg eraan toe dat deze informatie bestemd is voor een verscheidenheid van geïnteresseerde belanghebbenden, waaronder academici, juristen, NGO's, nationale organen voor gelijke behandeling, opvoeders, leden van de rechterlijke macht, enz.</p>
2	<p>Presenteer de leerdoelen van de training. Gebruik zinnen als "Allereerst...", "Later gaan we over naar...", "Samen zullen we proberen om...". Ga kort in op de inhoud van de drie modules. Informeer over het tijdschema en stel enkele hoogtepunten voor de sessie vast.</p>
3	<p>Zeg dat het eerste onderwerp financieringsmogelijkheden is. Deze dia illustreert dat er in de Europese Unie vele soorten financiering bestaan en dat verschillende entiteiten en groepen er voor uiteenlopende doeleinden gebruik van kunnen maken.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Subsidies: hoeven niet te worden terugbetaald. Zij worden gewoonlijk toegekend na een oproep tot het indienen van een voorstel. De voorstellen kunnen projecten, ideeën of initiatieven zijn. Ze worden deels door de EU en deels uit secundaire bronnen gefinancierd. - Leningen: moeten worden terugbetaald en de rente is afhankelijk van de voorwaarden. Zij ondersteunen EU-beleid en -programma's. - Subsidies: een soort EU-financiering die door nationale en/of lokale autoriteiten wordt beheerd. <p>Geef een korte toelichting op de lijst van verschillende groepen en entiteiten die financiering kunnen ontvangen. Zie de links onderaan:</p> <ul style="list-style-type: none"> - De eerste link verwijst naar aanvullende algemene informatie over EU-financiering. - De tweede link leidt naar een webpagina met financieringsmogelijkheden en aanbestedingen.
4	<p>Het CERV-programma presenteren als een opmerkelijke financieringsmogelijkheid van de EU die binnenkort beschikbaar komt. Benadruk dat het gericht is op zowel nationale als transnationale projecten en openstaat voor alle lidstaten.</p> <p>Beschrijf de doelstellingen en aandachtsgebieden in de cirkels. Wijs erop dat de vierde doelstelling bijzonder geschikt is voor overheidsinstanties die de uitvoering van de richtlijn rassengelijkheid willen verbeteren.</p> <p>Leg uit dat projecten opleidingsactiviteiten, bewustmakingsactiviteiten, ondersteuning van hoofdactoren (zoals NGO's, leden van de regering, enz.), ontwikkeling van wederzijdse leerinitiatieven, analytische activiteiten, en nog veel meer kunnen omvatten.</p>

	Vermeld de uiterste datum en verwijst naar de link voor meer informatie.
5	<p>Introduceer deze dia als een pagina voor meer financieringsbronnen. Neem elke financieringsmogelijkheid kort door en licht de doelgroep, de relevante onderwerpen en thema's en de deelnemende financieringsbronnen toe.</p> <p>De Europese Onderzoeksraad is de belangrijkste Europese financieringsorganisatie voor toponderzoek. Hij financiert onderzoekers van alle nationaliteiten en leeftijden voor onderzoeksprojecten op alle gebieden.</p> <p>De EER- en Noorwegen-subsidies worden gefinancierd door IJsland, Liechtenstein en Noorwegen en zijn bestemd voor 15 begunstigde staten in Europa. De subsidies financieren projecten over uiteenlopende onderwerpen. Wijzen erop dat er specifieke mogelijkheden zijn met betrekking tot de integratie en mondigheid van de Roma, sociale integratie en mensenrechten.</p> <p>De EuroDesk Opportunity Finder is een zeer nuttig instrument dat oproepen tot het indienen van voorstellen, subsidies, oproepen voor projecten, jongerenuitwisselingen, enz. bundelt.</p>
6	<p>Ga nu over tot het tweede onderwerp, EU-antiracismenetwerken. Maak kort duidelijk dat er veel antiracismenetwerken zijn die zich op verschillende soorten discriminatie kunnen richten. Introduceer de drie op deze dia als algemene racismebestrijdende organisaties.</p> <p>Begin met een uitleg over ENAR (het Europees netwerk tegen racisme) als pan-Europees netwerk dat werkt aan structureel racisme, migratie, gegevens over gelijkheid, islamofobie, AI, en meer. Beschrijf voor wie het openstaat en wat de doelstellingen zijn.</p> <p>ECCAR (European Coalition of Cities Against Racism): een UNESCO-initiatief dat in 2004 is gelanceerd om een netwerk van steden op te zetten dat kennis deelt om het beleid inzake racisme, discriminatie en vreemdelingenhaat te verbeteren. Leg uit dat het lidmaatschap openstaat voor gemeenten wanneer zij een aanvraag indienen en een jaarlijkse bijdrage betalen die in verhouding staat tot het aantal inwoners. Maak duidelijk dat gemeenten die deel uitmaken van ECCAR zich moeten verbinden tot een tienpuntenactieplan. Het plan is een reeks richtsnoeren voor opdrachten, zoals inzet voor de bestrijding van racisme en betere ondersteuning van slachtoffers. Maak duidelijk dat ECCAR ook financieringsmogelijkheden heeft, evenementen en conferenties organiseert en antiracismeprojecten uitvoert.</p> <p>De Raad voor Europese Studies introduceren als een uitgebreid onderzoeksnetwerk over ras en racisme in Europa. Verduidelijken welke groepen en entiteiten zich kunnen aansluiten en de volgende informatie verstrekken. Zeg verder dat hij beurzen en fellowships toekent en informatieve conferenties en tentoonstellingen organiseert.</p>
7	<p>Deze organisaties aankondigen als netwerken voor sociale insluiting en samenwerking.</p> <p>Leg uit dat het European Network of Innovation for Inclusion tot doel heeft Europese allianties tot stand te brengen en sociale innovatie te stimuleren. Vertel het publiek dat dit netwerk alleen toegankelijk is voor organisaties. Vermeld de lijst van activiteiten.</p> <p>Presenteer Equinet. Toevoegen dat het lidmaatschap openstaat voor openbare instellingen die discriminatie op nationaal niveau bestrijden. Vermelden dat</p>

	<p>het de bedoeling is de capaciteit en de deskundigheid van alle leden te vergroten, alsmede gidsen te publiceren, webinars te organiseren, opleidingsprogramma's uit te voeren en hulpbronnen voor slachtoffers te verstrekken.</p>
8	<p>Presenteer deze dia als anti-racisme netwerken die strijden op het gebied van haatzaaien. Haatzaaien definiëren als het soort communicatie dat plaatsvindt met de bedoeling een persoon aan te vallen op basis van zijn ras, godsdienst, nationale afkomst, geslacht, seksuele geaardheid of gezondheidstoestand. Verduidelijken dat uitingen in welke vorm dan ook, zoals woorden, beelden, gebaren, berichten en symbolen, online of offline kunnen plaatsvinden. Stel het No Hate Speech Network voor als een organisatie die in 2019 is opgericht om het werk van de No Hate Speech Movement van de Raad van Europa voort te zetten. Beschrijf het doel om hate speech te voorkomen en tegen te gaan door organisaties, jongeren en andere relevante belanghebbenden te mobiliseren en mondiger te maken. Vermeld dat het lidmaatschap openstaat voor zowel individuen als organisaties en deelname aan evenementen, workshops en projectconferenties mogelijk maakt. INACH (International Network Against Cyber Hate): een netwerk ter bestrijding van cyberhaat. Adres voor wie het lidmaatschap openstaat en uitleg over hun methode van toezicht, verwijdering van inhoud, onderwijs, belangenbehartiging en internationale samenwerking.</p>
9	<p>Presenteer deze dia als een netwerk ter ondersteuning van de gelijkheid van de Roma. Geef een korte omschrijving van de groepen die als Roma worden gedefinieerd. Introduceer ERGO als een netwerk dat openstaat voor pro-Roma organisaties en leg vervolgens uit wat het doel van de organisatie is. Geef aan op welke Roma-beleidskwesties ERGO zich richt, waaronder armoede en sociale uitsluiting, lokale ontwikkeling, burgerparticipatie en bestrijding van zigeunerhaat. Voeg eraan toe dat ERGO vele projecten en campagnes uitvoert, zoals "Romani Women Power of Change" dat tot doel heeft Roma-vrouwen in staat te stellen deel te nemen aan politieke processen.</p>
10	<p>Kondig dit onderwerp aan als antisemitisme-cobattennetwerken. Geef een korte definitie van antisemitisme. Bespreek NOA (Networks Overcoming Antisemitism) als een in 2019 gestart project om grote Europese joodse organisaties met elkaar te verbinden. Het is opgezet als reactie op de verklaring van de Europese Raad voor lidstaten om antisemitisme aan te pakken. Leg uit dat het de lidstaten helpt bij de uitvoering in de tweede bullet. ENCATE (European Network for Countering Antisemitism through Education) en zijn methode om antisemitisme te bestrijden voorstellen. Toevoegen dat ENCATE studiebezoeken organiseert om informatie uit te wisselen, bijeenkomsten van belanghebbenden en netwerkevenementen.</p>
11	<p>Presenteer deze dia als netwerken tegen islamofobie. European Forum of Muslim Women: vermeld dat het gaat om een organisatie die tot taak heeft discriminatie van moslims op Europees niveau aan te pakken en de rechten van vrouwen te bevorderen. Bespreken voor wie het openstaat en de tweede bullet</p>

12	<p>Ga nu over naar het derde deel van de presentatie, de leermiddelen. Leg uit dat dit deel gewijd is aan organisaties, sites en rapporten die nuttige juridische en praktische informatie verstrekken over antiracisme.</p> <p>Het FRA introduceren als een bron van informatie over mensenrechten in de EU. Vul de tweede bullet aan met andere activiteiten van het FRA, zoals het analyseren van wetten en gegevens, het signaleren van trends en het versterken van de samenwerking tussen mensenrechtenactoren. Leg uit dat de derde bullet een link is naar meer informatie over verschillende soorten discriminatie, waaronder handboeken en video's.</p> <p>Vermeld wat u kunt vinden in het tweede deel van de dia. Presenteer het voorbeeld als een statistisch gegevensrapport op basis van een FRA-enquête.</p>
13	<p>ECRI presenteren. Toevoegen dat het is opgericht door de eerste top van staatshoofden en regeringsleiders in 2002 van de Europese Raad. Noem de belangrijkste activiteiten van ECRI en de soorten informatie op haar website. Leg uit dat het monitoringkader voor landen het ECRI in staat stelt situaties van racisme en onverdraagzaamheid op individueel niveau te onderzoeken voor specifiek onderzoek.</p>
14	<p>Stel het Europees Netwerk voor Gelijkebehandeling voor door te zeggen dat het in 2014 door de Europese Commissie is opgericht en tot doel heeft juridische deskundigen op het gebied van gendergelijkheid en non-discriminatie samen te brengen om de effecten van de EU-wetgeving inzake gelijke behandeling en non-discriminatie te bestuderen.</p> <p>Geef vervolgens een toelichting op haar vier belangrijkste activiteiten: het opstellen van verslagen (d.w.z. landenverslagen, thematische verslagen en flashverslagen), de European Equality Law Review (tweejaarlijks overzicht van belangrijke juridische ontwikkelingen op nationaal en regionaal niveau, zoals updates over nieuwe jurisprudentie van het EHRM), ad-hocverzoeken (geeft antwoord op verzoeken van de Europese Commissie over EU-kwesties of nationale aangelegenheden), en seminars (jaarlijkse conferentie om de belangrijkste bevindingen van het jaar te bespreken).</p> <p>Beëindig de beschrijving van dit leermiddel door te wijzen op het voorbeeld van het jaarlijkse landenrapport van Malta van 2022 over wettelijke antidiscriminatiekaders. Toevoegen dat dit een voorbeeld is van landenmonitoringwerk van het EELN.</p>
15	<p>Introduceer deze dia door te vermelden dat dit de laatste drie leermiddelen zijn.</p> <p>Herinner het publiek eraan dat we het al hebben gehad over ENAR als een netwerk waar organisaties zich eventueel bij kunnen aansluiten, maar op de website staan ook toolkits, rapporten, beleidsstandpunten, factsheets, enz. Zo heeft ENAR onlangs een toolkit gepubliceerd met oplossingen en aanbevelingen om structureel racisme op de arbeidsmarkt aan te pakken.</p> <p>Ten slotte zijn er voor degenen die meer willen weten over de antidiscriminatiewetgeving van de EU twee bronnen die een uitgebreid en toegankelijk overzicht bieden: het Handboek over Europese non-discriminatiewetgeving, gepubliceerd door het EU-Bureau voor de grondrechten, en de briefing van het Europees Parlement over wetgeving en beleid ter bestrijding van discriminatie op grond van ras en etnische afstamming.</p>

16

Sluit de trainingssessie af. Vraag of er nog vervolgvragen zijn. Bedank de cursisten voor hun deelname en moedig hen aan om in hun toekomstige werk gebruik te maken van de netwerkmogelijkheden en het informatiemateriaal. Sluit de sessie af met een positieve en hoopvolle noot.

Deel III - Train de trainer toolkit

INLEIDING

Dit Training Toolkit Pakket is bedoeld voor degenen die het **Preservere Training Curriculum willen** gebruiken om anderen te trainen in antidiscriminatie.

Het bevat **instructies en praktische informatie** over de uitvoering van de verschillende sessies van het programma.

Aangezien het opleidingsplan gericht is op juristen en eerstelijns werkers, kunnen de deelnemers aan de "Train the Trainer" afkomstig zijn uit deze beroepssectoren of uit contexten waar antidiscriminatiekwesties worden behandeld en aangepakt (NGO's; maatschappelijke organisaties, overheden; universiteiten).

Het is raadzaam dat trainers een zekere mate van vertrouwdheid hebben met de behandelde onderwerpen, maar ook dat zij beschikken over presentatie- en facilitatievaardigheden die een goed beheer van de vergadering en een doeltreffende opleiding mogelijk maken.

In deze Train de Trainers Toolkit vinden trainers:

- 1- Inleiding tot het project PRESERVERE
- 2- Inleiding tot de PRESERVERE opleidingsaanpak
- 3- Overzicht van de opleidingspakketten en het leerplan
- 4- Hoe organiseert u een PRESERVERE opleiding?

Bij de organisatie van een train-de-trainer-evenement kan worden uitgegaan van een totale duur van **één werkdag, die** als volgt wordt verdeeld:

- Welkom en presentatie > 15 min
- Inleiding van het project > 15 min
- Beschrijving van de opleidingsaanpak > 15 min
- Analyse van het opleidingsmateriaal > 1,15 uur
- Suggesties voor de organisatie van de PRESERVERE Opleiding > 1,5 uur
- Praktische oefeningen en activiteiten voor de uitvoering van de opleiding > 1,5 uur
- Vragen en slotdiscussie > 30 min
- Evaluatie

PRESERVE

Preventing Racism and Discrimination -
Enabling the Effective Implementation of the
EU Anti-Racist Legal Framework

PROJECT 101049763 - CERV-2021-EQUAL

Inleiding tot het project PRESERVE

Deel III

Onderwerp 1

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the Directorate-General for Justice and Consumers of the European Commission. Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

Co-funded by the
European Union

Overzicht van het onderwerp

- 1 Het project
- 2 Duur
- 3 Doelgroepen
- 4 Belangrijkste activiteiten
- 5 Partnerschap

Het project

PRESERVERE houdt zich bezig met **de bestrijding van onverdraagzaamheid, racisme, vreemdelingenhaat en discriminatie** van kwetsbare etnische en raciale groepen, met name Roma, joden, moslims en mensen van Afrikaanse afkomst. Uitgaande van de premisse dat elk systeem dat kwetsbare personen tegen discriminatie moet beschermen, in de eerste plaats moet steunen op een doeltreffend juridisch kader, voert het project activiteiten uit voor **een betere handhaving van de wet**.

Het project wordt gefinancierd door het programma "Burgers, gelijkheid, rechten en waarden" (CERV) van de Europese Commissie.

Duur

24 maanden

Startdatum: 1 februari 2022

Einddatum: 31 januari 2024

Doelgroepen

+ 210

Juristen

Rechtspractici die rechtstreeks betrokken zijn bij de bestrijding van racisme; vertegenwoordigers van instanties voor gelijke behandeling; vertegenwoordigers van de wetshandhavingdiensten die belast zijn met de bevordering van rassengelijkheid of van diensten die zich bezighouden met de permanente bijscholing van de leden van het korps; en maatschappelijke organisaties die op dit gebied werkzaam zijn.

+ 210

Frontlinie professionals

Politieagenten, medewerkers van opvangcentra, maatschappelijk werkers.

+ 70

Trainers en opleiders

Professionele trainers en/of door materiedeskundigen en professionals die trainingen op het gebied van antidiscriminatie willen uitvoeren.

Belangrijkste activiteiten (1)

1

1 Europees vergelijkend onderzoek en 6 nationale verslagen (over Italië, Cyprus, Bulgarije, Griekenland, Malta en Nederland) om na te gaan welke belemmeringen de effectieve uitvoering van het EU-rechtskader ter bestrijding van onverdraagzaamheid, racisme, vreemdelingenhaat en discriminatie in de verschillende nationale contexten in de weg staan (met inbegrip van kenmerken van de nationale wetgeving die een positieve of negatieve invloed kunnen hebben op de uitvoering van de wet).

U kunt het eBook downloaden via deze link <https://independent.academia.edu/PreservereEUproject/PRESERVERE-E-book-#1>

Belangrijkste activiteiten (2)

2

Een **online-toolkit** met geldige, geloofwaardige en toegankelijke leerbronnen en zes reeksen sessies voor capaciteitsopbouw in Italië, Cyprus, Bulgarije, Griekenland, Malta en Nederland voor juristen en eerstelijnsprofessionals, bedoeld om de doelgroepen te leren proactief schendingen van het EU-kader op te sporen, meldingspraktijken aan te moedigen en te helpen bij een betere handhaving van de EU-wetgeving.

Belangrijkste activiteiten (3)

3

Een **witboek** met de belangrijkste lessen uit het project en aanbevelingen ter versterking van reeds bestaande coalities in heel Europa ter bestrijding van racisme, vreemdelingenhaat en discriminatie van specifieke etnische/raciale groepen.

Belangrijkste activiteiten (4)

4

Een **slotconferentie** om het grote publiek ervan bewust te maken en te sensibiliseren dat discriminatieverschijnselen, ongeacht hun vorm (bijv. antigipsisme, antisemitisme, antimoslimhaat, afrofobie en LGBTIQ-fobie) in strijd zijn met de wetten en waarden van de EU en de lidstaten.

Projectpartners

8 organisaties - universiteiten, coöperaties, NGO's - uit 6 Europese landen nemen deel aan het project:

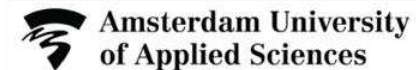
- **Italië** - Cooperativa Sociale San Saturnino Onlus en Lai-Momo Società Cooperativa Sociale
- **Cyprus** - Universiteit van Central Lancashire Cyprus en Centrum voor sociale innovatie (CSI)
- **Bulgarije** - Multi Kulti Collective
- **Griekenland** - Stichting Themistocles en Dimitris Tsatsos - Centrum voor Europees constitutioneel recht
- **Malta** - Stichting Mensen voor Verandering
- **Nederland** - Hogeschool van Amsterdam (AUAS)

Al het audiovisuele materiaal is vrij toegankelijk via gratis platforms voor online stockbeelden en/of YouTube en is gebaseerd op de wetgeving inzake fair use, zonder dat het de bedoeling is auteursrechten te schenden. Als u vindt dat de auteursrechten werden geschonden, neem dan contact met ons op om de zaak op te lossen op een herstelrechtelijke manier.

Partnerschap PRESERVERE:

VOLG ONS OP

preservere-eu-project

Deel III - Train de trainer toolkit

TOPIC 1: Overzicht van het project PRESERVE

Inleiding	<p>PRESERVE - Voorkoming van racisme en discriminatie - De doeltreffende uitvoering van het antiracistische rechtskader van de EU mogelijk maken</p> <p>Het project wordt gefinancierd door het programma Burgerschap, gelijkheid, rechten en waarden (CERV) van de Europese Unie.</p>
Het project	<p>Het project stelt acties voor die racisme en vreemdelingenhaat voorkomen en bestrijden door een effectievere tenuitvoerlegging van het Europese wettelijke kader dat reeds in de lidstaten is omgezet. Het richt zich in het bijzonder op professionals die geacht worden dit kader te handhaven, maar er vaak niet van op de hoogte zijn of er niet mee vertrouwd zijn en er daarom niet op kunnen vertrouwen om slachtoffers te beschermen en weerbaarder te maken.</p> <p>De gedupeerde groepen die het project indirect wil bijstaan, zijn degenen die het slachtoffer zijn van intolerante en discriminerende praktijken op basis van hun etniciteit of ras en in het bijzonder Roma, joden, moslims en personen van Afrikaanse afkomst.</p>
Duur	<p>De duur van het project is 24 maanden: van 1st februari 2022 tot en met 31st januari 2024.</p>
Doelgroepen	<p>Het project beoogt drie doelgroepen rechtstreeks bij het project te betrekken:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Juristen - dit kunnen juristen zijn die rechtstreeks betrokken zijn bij de bestrijding van racisme; vertegenwoordigers van instanties voor gelijke behandeling; vertegenwoordigers van wetshandhavinginstanties die belast zijn met de bevordering van rassengelijkheid of van instanties die zich bezighouden met de permanente bijscholing van de leden van de politie; en maatschappelijke organisaties die op dit gebied werkzaam zijn. Beoogd aantal: 210 2. Frontlijnwerkers - dit kunnen politieagenten zijn, medewerkers van opvangcentra, maatschappelijk werkers, administratief personeel, zorgverleners, psychologen, opvoeders, medici en paramedici en anderen. Beoogd aantal: 210. 3. Trainers en opleiders - dit kunnen professionele trainers zijn en/of door materiedeskundigen en professionals die trainingen op het gebied van antidiscriminatie willen geven. Beoogde aantallen: 70.
Belangrijkste	<p>Het eerste resultaat van het project is de publicatie van een eBook met de titel</p>

<p>activiteiten</p>	<p>"DE TENUITVOERLEGGING VAN HET JURIDISCH KADER VAN DE EU TEGEN RACISME IN 6 EUROPESE LANDEN: Bulgarije, Cyprus, Griekenland, Italië, Malta en Nederland".</p> <p>Toegankelijk via deze link https://independent.academia.edu/PreservereEUproject/PRESERVE-E-book-#1</p> <p>Het eBook is het resultaat van activiteiten in het kader van "Work Package 2", die tot doel hadden de wetenschappelijke basis te leggen voor de daaropvolgende werkpakketten inzake ontwerp, ontwikkeling en uitvoering (Work Package 3 en Work Package 4). In het kader van WP2 zelf heeft een onderzoeksteam zich gericht op het relevante juridische kader (verdragsbepalingen, richtlijnen en jurisprudentie) op Europees en nationaal niveau en op de richtsnoeren die door Europese organen, zoals de Commissie en het Bureau voor de grondrechten, zijn uitgevaardigd over de uitvoering van dit kader. Het doel was te beoordelen of het rechtskader van de EU inzake racismebestrijding aan de gestelde doelen beantwoordt of dat wetwijzigingen/het opstellen van nieuwe richtlijnen nodig zijn.</p> <p>Tegelijkertijd is onderzocht hoe het Europese kader in de respectieve lidstaten is omgezet en is aandacht besteed aan kenmerken van de nationale wetgeving die een positieve of negatieve invloed kunnen hebben op de uitvoering van de wet. De uitvoering van twee richtlijnen is nader onderzocht: Richtlijn 2000/43/EG van de Raad van 29 juni 2000 houdende toepassing van het beginsel van gelijke behandeling van personen ongeacht ras of etnische afstamming ("richtlijn rassengelijkheid") en Richtlijn 2012/29/EU van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2012 tot vaststelling van minimumnormen voor de rechten en de bescherming van slachtoffers van misdrijven en voor slachtofferhulp ("richtlijn rechten van slachtoffers").</p> <p>Het onderzoek was onder meer gericht op</p> <ul style="list-style-type: none"> (a) hoe getrouw de richtlijnen in nationale wetgeving zijn omgezet; (b) wat zijn de procedures voor iemand om een klacht in te dienen of een rechtszaak te beginnen wegens discriminatie of haatzaaien/misdrijven op grond van ras of etniciteit; (c) wat zijn de beschikbare rechtsmiddelen voor iemand die dit doet; (d) welke goede praktijken zijn aangenomen voor de uitvoering van het Europees kader; en (e) welke stappen zijn genomen om ervoor te zorgen dat de voornaamste belanghebbenden hiermee vertrouwd zijn en er gebruik van kunnen maken. <p>De informatie werd verzameld via desktop- en empirisch onderzoek.</p> <p>Voor het desktoponderzoek werd in de nationale verslagen vooral gebruik gemaakt</p>
----------------------------	---

	<p>van de jurisprudentie van het Hof van Justitie van de EU; richtsnoeren van Europese organen, zoals de Commissie, het Parlement en het Bureau voor de grondrechten; jurisprudentie van relevante nationale rechtbanken in de respectieve lidstaten; besluiten van organen voor gelijke behandeling in de respectieve lidstaten; recente secundaire literatuur.</p> <p>Voor het empirisch onderzoek vonden in elk land 2 focusgroepen plaats: bij de ene focusgroep waren ten minste 7 deelnemers uit de vakgebieden recht of wetshandhaving betrokken; bij de andere focusgroep waren ten minste 7 frontlijnwerkers betrokken. Bovendien vonden 6 diepte-interviews plaats met geselecteerde vrouwelijke professionals op de bovengenoemde gebieden.</p> <p>Bij het opstellen van onderwijsmateriaal wordt rekening gehouden met de resultaten van dit onderzoek:</p> <p>Werkpakket 3 realiseert:</p> <p>(a) het ontwerpen van een op informatie en behoeften gericht opleidingspakket voor doelgroepen,</p> <p>(b) de ontwikkeling van innovatieve leermiddelen en het onlineplatform voor de digitale vorm van het opleidingspakket, en</p> <p>(c) de samenstelling van de opleidingstoolkit van het project, die zal helpen bij het verstrekken van het opleidingspakket door het team van opleiders van het consortium en door opleiders in andere organisaties die het zouden kunnen gebruiken.</p> <p>De resultaten van WP3 zullen worden gebruikt voor de uitvoering van de opleiding in alle partnerlanden. WP4 omvat het trainen van professionals op het gebied van recht en frontlijnwerkers. De partners zullen ook toegang geven tot de Training Toolkit aan geselecteerde trainers/opleiders.</p> <p>Ten slotte is een belangrijke doelstelling van het project het verzamen van goede voorbeelden van de toepassing van de opleidingskit van PRESERVE in elk partnerland en het testen van de aanpasbaarheid ervan aan de plaatselijke context.</p>
<p>Partnerschap</p>	<p>8 organisaties - universiteiten, coöperaties, NGO's - uit 6 EU-landen nemen deel aan het project:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Italië - Cooperativa Sociale San Saturnino Onlus en Lai-Momo Societa' Cooperativa Sociale • Cyprus - Universiteit van Central Lancashire Cyprus en Centrum voor sociale innovatie (CSI) • Bulgarije - Multi Kulti Collective • Griekenland - Stichting Themistocles en Dimitris Tsatsos - Centrum voor

	<p>Europees constitutioneel recht</p> <ul style="list-style-type: none">• Malta - Stichting Mensen voor Verandering• Nederland - Hogeschool van Amsterdam (AUAS)
--	---

PRESERVE

Preventing Racism and Discrimination -
Enabling the Effective Implementation of the
EU Anti-Racist Legal Framework

PROJECT 101049763 - CERV-2021-EQUAL

Inleiding tot de PRESERVE opleiding benadering

Deel III

Onderwerp 2

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the Directorate-General for Justice and Consumers of the European Commission. Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

Co-funded by the
European Union

Overzicht van het onderwerp

- 1 Beoordeling van de behoeften
- 2 Doelgroepen
- 3 Methodologie
- 4 Module Structuur
- 5 Overdraagbaarheid, aanpasbaarheid en duurzaamheid van inhoud

Beoordeling van de behoeften

Het PRESERVERE-project heeft zowel in zijn nationale onderzoek als in vergelijkend Europees onderzoek vastgesteld dat **alle projectlanden - Italië, Cyprus, Bulgarije, Griekenland, Malta en Nederland - behoefte hebben aan aanvullende opleiding over antidiscriminatie en de uitvoering van het EU-recht op nationaal niveau**. Dit geldt zowel voor juristen als voor eerstelijnswerkers.

Beoordeling van de behoeften

Richtlijn 2012/29/EU benadrukt ook de noodzaak van opleiding:

- "Alle bij de strafprocedure betrokken ambtenaren die in persoonlijk contact kunnen komen met slachtoffers, moeten toegang hebben tot en een passende basis- en vervolgopleiding krijgen, op een niveau dat past bij hun contact met slachtoffers, zodat zij in staat zijn slachtoffers en hun behoeften te herkennen en op een respectvolle, gevoelige, professionele en niet-discriminerende manier met hen kunnen omgaan."
- "De lidstaten moeten zorgen voor een dergelijke opleiding voor politiediensten en gerechtelijk personeel. Ook moet opleiding worden bevorderd voor advocaten, openbare aanklagers en rechters en voor beroepsbeoefenaars die diensten voor slachtofferhulp of herstelrecht verlenen."
- "De opleidingsacties van de lidstaten moeten worden aangevuld met richtsnoeren, aanbevelingen en de uitwisseling van beste praktijken overeenkomstig het draaiboek van Boedapest."

Doelgroepen

Belangrijkste doelgroepen:

- 210 professionals op het gebied van recht
- 210 eerstelijns werkers (maatschappelijk werkers, administratief personeel, zorgverleners, psychologen, onderwijzers, medici en paramedici en anderen)
- 70 trainers/opvoeders

Belanghebbenden en andere begunstigen, waaronder:

- Entiteiten die zich bezighouden met de bestrijding van discriminatie, racisme, onverdraagzaamheid en vreemdelingenhaat
- Maatschappelijke organisaties en NGO's die discriminatieverschijnselen bestrijden
- Overheidsinstanties (gemeenten, bevoegde ministeries, migratiebureaus)
- Nationale organen voor gelijke behandeling
- Academisch personeel op het gebied van recht en/of overheidsbeleid

Methodologie

- De opleidingsmethodologie PRESERVERE is gebaseerd op een aangepaste versie van het ADDIE-model dat **5 fasen** omvat: **analyse, ontwerp, ontwikkeling, uitvoering en evaluatie**.
- Het PRESERVERE-instrument omvat ook een horizontale of verticale **benadering van intersectionele discriminatie** met specifieke aandacht voor gender en LGTBQ+ rechten en uitdagingen.
- Het kan ook worden aangepast voor verschillende doeleinden zoals Leren, Opleiding, Beoordeling, Actie, Evaluatie.

Module Structuur

40%
Theorie

Verklarende tekst, video's en andere multimedia, korte inleidende discussies, die bij elke belangrijke mijlpaal worden afgerond.

40%
Activiteiten

Case studies, quizzen, korte onderzoeksoefeningen, lezingen etc. (groepsgewijs of individueel)

20%
Discussie

Gestructureerde gespreksonderwerpen (groepswork)

Overdraagbaarheid, aanpasbaarheid en duurzaamheid van inhoud

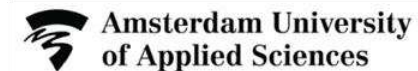
- De opleidingsmethodologie van PRESERVERE is ontworpen om alle geïnteresseerde doelgroepen en begunstigen **duurzame, dynamische en aanpasbare opleidingsinstrumenten aan te reiken die** bestand zijn tegen incidentele politieke, juridische en praktische veranderingen in de verschillende EU-lidstaten.
- De modules zijn ontworpen als **overdraagbare** modules. Ze zijn gericht op de kerndoelgroep (juristen, eerstelijns werkers en trainers/opvoeders), maar kunnen gemakkelijk worden aangepast om andere belanghebbenden/doelgroepen op te leiden.
- Het opleidingsinstrument PRESERVERE is zo ontworpen dat het zowel **face-to-face** als **online kan** worden gegeven via een leerplatform.
- De PRESERVERE opleidingsmethodologie kan elke externe opleider gemakkelijk begrijpen en **in minder dan 1 dag** aanpassen aan zijn eigen behoeften.

Al het audiovisuele materiaal is vrij toegankelijk via gratis platforms voor online stockbeelden en/of YouTube en is gebaseerd op de wetgeving inzake fair use, zonder dat het de bedoeling is auteursrechten te schenden. Als u vindt dat de auteursrechten werden geschonden, neem dan contact met ons op om de zaak op een herstellende manier op te lossen.

Partnerschap PRESERVERE:

VOLG ONS OP

preservere-eu-project

Deel III - Train de trainer toolkit

TOPIC 2: Inleiding tot de PRESERVERE opleidingsaanpak

Beoordeling van de behoeften	<p>Het PRESERVERE-project begon met een uitgebreid onderzoek in alle partnerlanden - Italië, Cyprus, Bulgarije, Griekenland, Malta en Nederland. Aan de hand van dezelfde methodologie werd nagegaan in hoeverre het rechtskader van de EU inzake racismebestrijding op nationaal niveau wordt toegepast, en werden concrete lacunes, uitdagingen en beste praktijken vastgesteld. De studie richtte zich op twee EU-richtlijnen - Richtlijn 2000/43/EG van de Raad van 29 juni 2000 houdende toepassing van het beginsel van gelijke behandeling van personen ongeacht ras of etnische afstamming (hierna de richtlijn rassengelijkheid) en Richtlijn 2012/29/EU van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2012 tot vaststelling van minimumnormen voor de rechten en de bescherming van slachtoffers van misdrijven en voor slachtofferhulp (hierna de richtlijn slachtofferrechten). De nationale documenten waren met name geïnteresseerd in de vraag hoe getrouw deze twee EU-richtlijnen zijn omgezet in nationale wetgeving, de omvang en de kwaliteit van de bescherming die aan de kwetsbare groepen wordt geboden, de belangrijkste lacunes en de goede praktijken die in dit verband door verschillende belanghebbenden zijn waargenomen.</p> <p>Er zijn echter in feite 6 onderzoeksvragen die de essentie van het onderzoek vastleggen:</p> <ul style="list-style-type: none">(i) Hoe getrouw zijn de richtlijn inzake rassengelijkheid en de richtlijn inzake de rechten van slachtoffers omgezet in nationale wetgeving?(ii) Blijft het rechtskader op Europees en nationaal niveau geschikt voor het beoogde doel of zijn er leemten die moeten worden opgevuld? Met andere woorden, is het rechtskader van praktisch nut voor potentiële slachtoffers? Zo nee, in welk opzicht schiet het tekort en waarom?(iii) Wat zijn de lacunes (en de redenen daarvoor) in de uitvoering van de wet in elke lidstaat?(iv) Wat zijn de procedures voor iemand om een klacht in te dienen of een rechtszaak te beginnen wegens discriminatie of haatzaaien/misdrijven op grond van ras of etniciteit in elke lidstaat?(v) Wat zijn de beschikbare rechtsmiddelen voor iemand die een procedure als beschreven onder iv) inleidt?(vi) Welke goede praktijken zijn aangenomen voor de uitvoering van het EU-wetgevingskader in elke lidstaat?(vii) Welke maatregelen zijn genomen om ervoor te zorgen dat de belangrijkste
-------------------------------------	--

belanghebbenden in het land vertrouwd zijn met het EU-wetgevingskader en het kunnen gebruiken?

De onderzoeksmethode voorzag in desktop- en empirisch onderzoek. Tijdens het veldwerk werden twee belangrijke doelgroepen geïdentificeerd: "professionals op het gebied van het recht" (deze groep omvat advocaten die actief zijn in rechtbanken, juridisch adviseurs, juridisch ondersteuners, rechters, politiemensen met justitiële taken en verantwoordelijkheden, forensische juristen, enz.) en "eerstelijns werkers" (maatschappelijk werkers, administratief materiaal, zorgverleners, psychologen, opvoeders, medici en paramedici, enz.)

Uit het onderzoek in alle zes landen is duidelijk gebleken dat de beroepsbeoefenaren die geacht worden de twee EU-richtlijnen te kennen en te gebruiken, onvoldoende bekend zijn met de bepalingen ervan. Daarom werd duidelijk gemaakt dat zowel de nationale juristen als de eerstelijns werkers behoefte hebben aan verdere opleiding. Sommige van de nationale verslagen komen tot de volgende conclusies:

- *"[...] Het onderzoek dat wij hebben verricht, leidde tot de volgende conclusies: Ten eerste moeten de balies en andere relevante beroepsorganisaties worden ingeschakeld om hun leden te informeren over de opleidingen die zullen worden aangeboden. Dit zal niet alleen bijdragen tot de zichtbaarheid en de verspreiding van de opleidingen, maar ook de bekrachtiging van de organisaties zal de opleidingen extra geloofwaardigheid verlenen. Als er in elk land een manier is om een professionele erkenning te geven dat mensen de opleiding hebben gevolgd (bijvoorbeeld in de vorm van kredieten voor permanente beroepsontwikkeling), dan moeten de partners daarnaar streven.*
- *[...] Ten tweede zijn ad hoc-opleidingen weliswaar waardevol, maar wat de duurzaamheid van het project en het effect van de opleiding in grotere mate zou vergroten, is de integratie ervan in bestaande opleidingsprogramma's die door reeds gevestigde instanties worden aangeboden.*
- *[...] In bijna alle landen waar onderzoek werd verricht, verklaarden het beoogde publiek van de opleidingen, en met name advocaten, dat zij het te druk hadden om deel te nemen aan de focusgroepen en interviews. Dit is een hindernis die we misschien ook moeten nemen bij het geven van de opleidingen. Hoewel het beoogde publiek in principe geïnteresseerd kan zijn in meer informatie over het rechtskader van de EU inzake racismebestrijding, kunnen zij in de praktijk terughoudend zijn om deel te nemen vanwege hun overvolle agenda. Bij de planning van de opleidingen moet hiermee rekening worden gehouden. Mogelijke oplossingen zijn het aanbieden van de mogelijkheid om slechts delen van de opleiding bij te wonen of de opleiding zelf aan te vullen met continue digitale toegang tot*

opleidingsmateriaal dat toegankelijk is op een tijdstip dat elke individuele cursist beter uitkomt.

- *[De opleiding moet worden afgestemd op de doelgroep. Advocaten en eerstelijns werkers werken misschien aan vergelijkbare thema's, maar zij worden waarschijnlijk met verschillende uitdagingen geconfronteerd en hun respectieve opleidingen moeten dit weerspiegelen. Terwijl eerstelijns werkers bijvoorbeeld een meer omvattende kennis zouden willen verwerven van de rechten die door de richtlijnen worden beschermd, zouden advocaten meer geïnteresseerd zijn in een betere analyse van de jurisprudentie en andere documenten die zij in de rechtszaal kunnen gebruiken.*
- *[De ondervraagden en deelnemers aan de focusgroepen in de verschillende landen vroegen unaniem dat de opleidingen specifieke, praktische hulp zouden bieden in de vorm van scenario's uit de praktijk. Een algemene opleiding over de wetgeving is welkom, zo werd vaak gezegd, maar moet altijd worden aangevuld met casestudies.*

Daarnaast is het ook vermeldenswaard dat de richtlijn inzake de rechten van slachtoffers specifiek de noodzaak van opleiding benadrukt:

"Alle ambtenaren die bij de strafprocedure betrokken zijn en persoonlijk met slachtoffers in contact kunnen komen, moeten toegang hebben tot en een passende basis- en vervolgopleiding krijgen, op een niveau dat past bij hun contact met slachtoffers, zodat zij in staat zijn slachtoffers en hun behoeften te herkennen en op een respectvolle, gevoelige, professionele en niet-discriminerende manier met hen kunnen omgaan. Personen die waarschijnlijk zullen worden betrokken bij de individuele beoordeling om de specifieke beschermingsbehoeften van slachtoffers vast te stellen en te bepalen of zij bijzondere beschermingsmaatregelen nodig hebben, moeten een specifieke opleiding krijgen over hoe zij die beoordeling moeten uitvoeren. De lidstaten moeten zorgen voor een dergelijke opleiding voor politiediensten en gerechtelijk personeel. Ook moet opleiding worden bevorderd voor advocaten, openbare aanklagers en rechters en voor beroepsbeoefenaars die diensten voor slachtofferhulp of herstelrecht verlenen. Deze eis moet onder meer betrekking hebben op opleiding over de specifieke hulpdiensten waarnaar slachtoffers moeten worden verwezen of op gespecialiseerde opleiding wanneer hun werk gericht is op slachtoffers met specifieke behoeften, en op specifieke psychologische opleiding, naargelang het geval. Waar nodig moet die opleiding genderspecifiek zijn. De opleidingsacties van de lidstaten moeten worden aangevuld met richtsnoeren, aanbevelingen en de uitwisseling van beste praktijken

	<p>overeenkomstig de routekaart van Boedapest." (Punt 61 van de preambule van Richtlijn 2012/29/EU)</p>
<p>Doelgroepen</p>	<p>Het project PRESERVE beoogt de directe betrokkenheid van 3 belangrijke doelgroepen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 210 beroepsbeoefenaars op het gebied van het recht (beroepsbeoefenaars op het gebied van het recht die rechtstreeks betrokken zijn bij de bestrijding van racisme; vertegenwoordigers van organen voor gelijke behandeling; vertegenwoordigers van de wetshandhavingdiensten die belast zijn met de bevordering van rassengelijkheid of van diensten die zich bezighouden met de permanente bijscholing van de leden van het korps; en maatschappelijke organisaties die op dit gebied werkzaam zijn); • 210 eerstelijns werkers (politieagenten, medewerkers van opvangcentra, maatschappelijk werkers, administratief personeel, zorgverleners, psychologen, opvoeders, medici en paramedici en anderen); • 70 trainers/opleiders (professionele trainers en/of door materiedeskundigen en professionals die trainingen op het gebied van antidiscriminatie willen uitvoeren). <p>Bovendien houdt het PRESERVE-project rekening met andere belanghebbenden en andere begunstigden, waaronder</p> <ul style="list-style-type: none"> • Entiteiten die zich bezighouden met de bestrijding van discriminatie, racisme, onverdraagzaamheid en vreemdelingenhaat; • Maatschappelijke organisaties en NGO's die discriminatieverschijnselen bestrijden; • Overheidsinstanties (gemeenten, bevoegde ministeries, migratiebureaus); • Nationale organen voor gelijke behandeling; • Academisch personeel op het gebied van recht en/of overheidsbeleid.
<p>Methodologie</p>	<p>Het project PRESERVE maakt gebruik van een algemene opleidingsmethodologie. Deze is gebaseerd op een aangepaste versie van het ADDIE-model dat 5 fasen omvat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Analyse; • Ontwerp; • Ontwikkeling; • Uitvoering; • Evaluatie. <p>Een ander belangrijk element is de horizontale of verticale benadering van</p>

	<p>intersectionele discriminatie met specifieke aandacht voor gender en LGBTQ+ rechten en uitdagingen.</p> <p>De methodologie is zodanig opgezet dat zij verschillende doelen kan dienen, zoals:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Leren; • Training; • Beoordeling; • Actie; • Evaluatie.
<p>Module Structuur</p>	<p>De PRESERVE opleiding is ontworpen in verschillende Modules die allemaal dezelfde structuur volgen. Het doel was een evenwichtige moderne aanpak te bieden die:</p> <p>(i) 40% Theorie</p> <ul style="list-style-type: none"> • 25% verklarende (tekst) dia's • 25% video's en andere multimedia • 25% korte inleidende gesprekken (bijv. Weet u....? Wat als...?) • 25% Afsluiting bij elke belangrijke mijlpaal en Q/A-sessies <p>(ii) 40% Activiteiten - individueel of in groep</p> <ul style="list-style-type: none"> • Praktijkvoorbeelden • Quizzen • Korte onderzoeksoefeningen • Lezingen <p>(iii) 20% Gestructureerde discussieonderwerpen - groepswork</p>
<p>Overdraagbaarheid, aanpasbaarheid en duurzaamheid van</p>	<p>Het opleidingsinstrument PRESERVE is ontworpen met de bedoeling geïnteresseerde opleiders en doelgroepen duurzame, dynamische en aanpasbare opleidingsinstrumenten aan te reiken die kunnen worden aangepast aan de nationale context van de EU-lidstaat.</p> <p>Overdraagbaarheid is een ander belangrijk element van het instrument, omdat het</p>

inhoud	<p>opleiders in staat stelt het vrij te gebruiken voor verschillende beroepssituaties. Het kan worden gebruikt voor de kerndoelgroepen (juristen, eerstelijns werkers en trainers/opvoeders) en tegelijkertijd gemakkelijk worden aangepast om andere belanghebbenden en doelgroepen te trainen (instanties die werkzaam zijn in de strijd tegen discriminatie, racisme, onverdraagzaamheid en vreemdelingenhaat; maatschappelijke organisaties en NGO's die discriminatieverschijnselen bestrijden; overheidsinstanties (gemeenten, relevante ministeries, migratiediensten); nationale instanties voor gelijke behandeling; academisch personeel op het gebied van recht en/of overheidsbeleid).</p> <p>In het licht van de toegenomen belangstelling voor online en blended learning (vooral na de COVID-19 pandemie) is het instrument zodanig gestructureerd dat het aan twee soorten leren kan voldoen:</p> <ul style="list-style-type: none">• Persoonlijk leren;• Online leren. <p>Ten slotte is de PRESERVERE opleidingstool zo ontworpen dat elke professionele trainer hem gemakkelijk kan begrijpen en aanpassen aan zijn behoeften in minder dan 1 dag. Op die manier wil de tool eenvoudig te gebruiken zijn, maar ook een aanzienlijke diepgang bieden.</p>
---------------	---

PRESERVE

Preventing Racism and Discrimination -
Enabling the Effective Implementation of the
EU Anti-Racist Legal Framework

PROJECT 101049763 - CERV-2021-EQUAL

Overzicht van de opleidingspakketten en - materialen

Deel III

Onderwerp 3

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the Directorate-General for Justice and Consumers of the European Commission. Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

Co-funded by the
European Union

Overzicht van het onderwerp

1

Structuur van het programma

2

Structuur van de curricula

3

Opleidingsmateriaal

Structuur van het programma

Curriculum voor juristen

Curriculum voor eerstelijnsverleners

Speciale onderwerpen voor belanghebbenden & andere indirecte groepen

Curriculum voor rechtsbeoefenaars (1)

1. Vertrouwen in het EU-recht bij nationale rechtbanken, instellingen en in de dagelijkse praktijk

- a. Overzicht van de huidige trends met betrekking tot de voorrang van het EU-recht (theorie en recente jurisprudentie)
- b. Overzicht van verdragen, wetgeving, regels en zachte wetgeving van de EU in verband met antiracisme en slachtofferbescherming (theorie en recente jurisprudentie)
- c. Casus: Bij gebrek aan harmonisatie/ EU-wetgeving

Curriculum voor rechtsbeoefenaars (2)

2. De bepalingen van de richtlijn rassengelijkheid

- a. Overzicht van de belangrijkste aspecten en termijnen van de richtlijn
- b. Toepassing van de richtlijn in de hele EU (harmonisatie en recente nationale jurisprudentie)
- c. Casus: Bij gebrek aan harmonisatie/Richtlijn rassengelijkheid

Curriculum voor rechtsbeoefenaars (3)

3. De bepalingen van de richtlijn inzake de rechten van het slachtoffer

- a. Overzicht van de belangrijkste aspecten en termen van de richtlijn
- b. Toepassing van de richtlijn in de hele EU (harmonisatie en recente nationale jurisprudentie)
- c. Casus: Bij gebrek aan harmonisatie/slachtofferrechtenrichtlijn

Curriculum voor rechtsbeoefenaars (4)

4. Combinatie van de behandelde stof & praktische scenario's

- a. Praktisch scenario 1
- b. Praktisch scenario 2
- c. Praktisch scenario 3

Praktische scenario's

De praktijkscenario's dienen om de in de twee hoofdcurricula verworven kennis te synthetiseren door middel van praktische oefeningen. De scenario's kunnen worden ontleend aan een reële situatie of een rechtszaak, of ze kunnen denkbeeldig zijn.

De cursisten moeten de gepresenteerde casus analyseren en antwoorden proberen te vinden op vragen als **"Wat zou u doen op basis van de kennis van het EU-recht die u hebt verworven?"**.

Curriculum voor eerstelijnsworkers (1)

1. EU-wetgeving en bescherming van de mensenrechten

- a. De gevolgen van het EU-recht voor de praktijk van een eerstelijnsworker
- b. Verdeling van het EU-recht (verdragen, verordeningen, richtlijnen, richtsnoeren enz.) & voorrang van het EU-recht op het nationale recht van de lidstaten
- c. Overzicht van de belangrijkste EU-wetgeving (verdragen en wetgeving) met betrekking tot racisme en slachtofferbescherming

Curriculum voor eerstelijnsverkeers (2)

2. De bepalingen van de richtlijn rassengelijkheid

- a. Gangbare definities van racisme VS definitie van racisme in de richtlijn
- b. Overzicht van de belangrijkste aspecten en termen van de richtlijn
- c. Hoe kan ik mijn begunstigen helpen van de richtlijn te profiteren?

Curriculum voor eerstelijnsverleners (3)

3. De bepalingen van de richtlijn inzake de rechten van het slachtoffer

- a. Gemeenschappelijke definities van slachtoffer VS definitie van racisme in de richtlijn
- b. Overzicht van de belangrijkste aspecten en termen van de richtlijn
- c. Hoe kan ik mijn begunstigden helpen van de richtlijn te profiteren?

Curriculum voor eerstelijnsworkers (4)

4. Combinatie van de behandelde stof en praktische scenario's

- a. Praktisch scenario 1
- b. Praktisch scenario 2
- c. Praktisch scenario 3

Praktische scenario's

De praktijkscenario's dienen om de in de twee hoofdcurricula verworven kennis te synthetiseren door middel van praktische oefeningen. De scenario's kunnen worden ontleend aan een reële situatie of een rechtszaak, of ze kunnen denkbeeldig zijn.

De cursisten moeten de gepresenteerde casus analyseren en antwoorden proberen te vinden op vragen als **"Wat zou u doen op basis van de kennis van het EU-recht die u hebt verworven?"**.

Speciale onderwerpen voor belanghebbenden en andere begunstigten:

1. Bevordering van een betere uitvoering van de richtlijnen
2. Effectieve bewustmaking van beroepsbeoefenaren en het grote publiek
3. Ondersteuning van professionals - duurzame coalities vormen
4. Middelen, oproepen en mogelijkheden voor netwerken

Opleidingsmateriaal

Diapresentatie (PPT) voor gebruik tijdens persoonlijke evenementen

Elke presentatie biedt:

- Een inleiding met de te bereiken leerdoelen
- Een overzicht van de behandelde onderwerpen
- Uitleg, diagrammen en multimediamateriaal
- Suggesties voor gedachten en discussies in de klas
- In de klas en/of zelfstandig uit te voeren activiteiten
- Verwijzingen naar materialen voor verdere studies

Opleidingsmateriaal

Script (PDF formaat) met daarin:

- Uitleg van elke dia
- Nuttige tips
- Meer uitgewerkte gegevens
- Verdere informatie

Al het audiovisuele materiaal is vrij toegankelijk via gratis platforms voor online stockbeelden en/of YouTube en is gebaseerd op de wetgeving inzake redelijk gebruik, zonder dat het de bedoeling was auteursrechten te schenden. Als u vindt dat de auteursrechten werden geschonden, neem dan contact met ons op om de zaak op te lossen op een herstelrechtelijke manier.

Partnerschap PRESERVERE:

VOLG ONS OP

preservere-eu-project

Deel III - Train de Trainer Toolkit

TOPIC 3: Overzicht van opleidingspakketten en -materiaal

Inleiding	<p>Bij de ontwikkeling van de inhoud van deze opleiding is rekening gehouden met de behoeften die zijn vastgesteld tijdens het veldwerk en het documentenonderzoek in de beginfase van het project.</p> <p>Zoals beoordeeld tijdens het veldonderzoek onder leiding van de eerste fase van het project:</p> <p><i>De opleiding moet worden afgestemd op de doelgroep. Advocaten en eerstelijns werkers werken misschien aan vergelijkbare thema's, maar zij worden waarschijnlijk met verschillende uitdagingen geconfronteerd en dat moet in hun respectieve opleidingen tot uiting komen. Terwijl eerstelijns werkers bijvoorbeeld een meer algemene kennis zouden willen verwerven van de rechten die door de richtlijnen worden beschermd, zouden advocaten meer geïnteresseerd zijn in een betere analyse van de jurisprudentie en andere documenten die zij in de rechtbank kunnen gebruiken. [zie eBook blz.43].</i></p> <p>Om zoveel mogelijk aan hun behoeften tegemoet te komen, zijn voor de belangrijkste doelgroepen verschillende leerplannen opgesteld:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Professionals op het gebied van recht • Curriculum voor eerstelijns werkers • Belanghebbenden en andere indirecte groepen
Structuur van de curricula	<p>Juridische beroepsbeoefenaren en eerstelijns werkers krijgen hun eigen geïntegreerde curricula, aangezien zij de belangrijkste ontvangers van kennis en vaardigheden van het PRESERVERE-project zijn.</p> <p>Voor de juridische professionals omvat het:</p> <p>1. Vertrouwen in het EU-recht bij nationale rechtbanken, instellingen en in de dagelijkse praktijk</p> <ol style="list-style-type: none"> a) Overzicht van de huidige trends met betrekking tot de voorrang van het EU-recht (theorie en recente jurisprudentie) b) Overzicht van verdragen, wetgeving, regels en zachte wetgeving van de EU op het gebied van antiracisme en slachtofferbescherming (theorie en recente jurisprudentie)

	<p>c) Casestudy: Bij gebrek aan harmonisatie/ EU-wetgeving</p> <p>2. De bepalingen van de richtlijn rassengelijkheid</p> <p>a) Overzicht van de belangrijkste aspecten en termijnen van de richtlijn</p> <p>b) Toepassing van de richtlijn in de hele EU (harmonisatie en recente nationale jurisprudentie)</p> <p>c) Case study: Case study: Bij gebrek aan harmonisatie/Richtlijn inzake rassengelijkheid</p> <p>3. De bepalingen van de richtlijn inzake de rechten van het slachtoffer</p> <p>a) Overzicht van de belangrijkste aspecten en termen van de richtlijn</p> <p>b) Toepassing van de richtlijn in de hele EU (harmonisatie en recente nationale jurisprudentie)</p> <p>c) Case study: Case study: Bij gebrek aan harmonisatie/slachtofferrechtenrichtlijn</p> <p>4. Combinatie van de behandelde stof en praktische scenario's</p> <p>a) Praktijkscenario 1: [TITLE]</p> <p>b) Praktijkscenario 2: [TITLE]</p> <p>c) Praktijkscenario 3: [TITLE]</p> <p>Voor de frontlijnwerkers omvat het:</p> <p>1. EU-wetgeving en bescherming van de mensenrechten</p> <p>a) Het effect van het EU-recht in de praktijk van een eerstelijnswerker</p> <p>b) Indeling van het EU-recht (verdragen, verordeningen, richtlijnen, richtsnoeren enz.) & voorrang van het EU-recht op het nationale recht van de lidstaten.</p> <p>c) Overzicht van de belangrijkste EU-wetgeving (verdragen en wetgeving) met betrekking tot racisme en slachtofferbescherming</p> <p>2. De bepalingen van de richtlijn rassengelijkheid</p> <p>a) Gangbare definities van racisme VS definitie van racisme in de richtlijn</p> <p>b) Overzicht van de belangrijkste aspecten en termen van de richtlijn</p> <p>c) Hoe kan ik mijn begunstigden van de richtlijn laten profiteren?</p> <p>3. De bepalingen van de richtlijn inzake de rechten van het slachtoffer</p>
--	--

	<p>a) Gemeenschappelijke definities van slachtoffer VS definitie van racisme in de richtlijn</p> <p>b) Overzicht van de belangrijkste aspecten en termen van de richtlijn</p> <p>c) Hoe kan ik mijn begunstigen van de richtlijn laten profiteren?</p> <p>4. Combinatie van de behandelde stof en praktische scenario's</p> <p>a) Praktijkscenario 1: [TITLE]</p> <p>b) Praktijkscenario 2: [TITLE]</p> <p>c) Praktijkscenario 3: [TITLE]</p> <p>De belanghebbenden en de ruimere begunstigen krijgen speciale onderwerpen aangereikt die meer gericht zijn op netwerken, bewustmaking en ondersteuning van de kerndoelgroepen bij hun inspanningen om de antiracistische en slachtoffervriendelijke EU-wetgeving doeltreffender uit te voeren.</p> <p>Speciale onderwerpen voor belanghebbenden en andere begunstigen:</p> <p>a) Bevordering van een betere uitvoering van de richtlijnen</p> <p>b) Effectieve bewustmaking van professionals en het grote publiek</p> <p>c) Ondersteuning van professionals - duurzame coalities vormen</p> <p>d) Netwerkbronnen, oproepen en mogelijkheden</p>
<p>Opleidingsmateriaal</p>	<p>Trainers worden voorzien van kant-en-klare, maar ook aanpasbare, hulpmiddelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Slide Presentations in 7 talen voor gebruik tijdens face-to-face evenementen; • PDF-documenten met uitlegdia's, suggesties, tips, uitgebreidere gegevens, enz.

PRESERVE

Preventing Racism and Discrimination -
Enabling the Effective Implementation of the
EU Anti-Racist Legal Framework

PROJECT 101049763 - CERV-2021-EQUAL

Hoe een PRESERVE opleiding organiseren?

Deel III

Onderwerp 4

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the Directorate-General for Justice and Consumers of the European Commission. Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

Co-funded by the
European Union

Overzicht van het onderwerp

- 1 Hoe een opleiding plannen
- 2 Duur van het opleidingsprogramma
- 3 Vorm van de opleiding
- 4 Klassikale training
- 5 Hoe de klassikale opleidingssessie faciliteren

Hoe een training plannen (1)

Een effectieve trainingservaring vereist een paar **basisstappen**:

1

Voorlopige analyse van de begunstigen van de opleiding

Het is belangrijk de **kenmerken van de deelnemers en hun opleidingsbehoeften te** kennen. Het toolkitmateriaal is onderverdeeld volgens doelgroepprofielen, maar binnen elke categorie kunnen de behoeften verschillen, en het is belangrijk dat de trainers weten tot wie zij zich richten.

2

Vaststellen van leerdoelen

Kennis van de deelnemers maakt het mogelijk de specifieke doelstellingen die men met de opleiding wil bereiken te selecteren en vast te stellen, ook in functie van de behoeften van de organisator.

Een opleiding plannen (2)

3

Planning van de inhoud van de opleiding

De inhoud van de opleiding wordt gekozen en bepaald op basis van de uitgevoerde analyse.

4

De opleiding organiseren - online of offline

Tijdschema, wijze en plaats of virtuele ruimte zullen worden geregeld volgens de behoeften van de deelnemers en de organisator en afhankelijk van de logistieke en organisatorische beschikbaarheid.

Hoe een opleiding plannen (3)

5

Het houden van de opleiding

Uitvoering van de opleiding volgens het plan, maar ook flexibiliteit voor wijzigingen op het laatste moment, afhankelijk van de behoeften van de groepen.

6

Evaluatie van de opleiding

Het vaststellen van de doeltreffendheid van de opleidingsinterventie stelt de opleider en de aanbieder van de opleiding in staat zich bewust te worden van zwakke en sterke punten en de nodige maatregelen ter verbetering te nemen.

Duur van het opleidingsprogramma

De totale duur van het programma voor elke belangrijke doelgroep moet ongeveer

16 uur

6 uur college in real time

10 uur individuele online studie

Opleidingsformaat (1)

Om tegemoet te komen aan de behoefte aan flexibiliteit en aanpasbaarheid van de toolkit, kan de opleiding in **verschillende vormen worden** gegeven:

- **Klassikale training**, leren onder leiding van een instructeur in real time
- **Online training**, waarbij gebruikers zelfstandig het trainingsproces doorlopen
- **Blended training**, een combinatie van traditionele klassikale methoden en autonome training

Opleidingsformaat (2)

Elk formaat heeft voor- en nadelen waarmee rekening moet worden gehouden bij de voorbereiding van het gebruik van de opleiding.

Klassikale opleiding

- Het maakt interactie en discussie met de groep en vragen aan de trainer mogelijk.
- Het is bindend wat betreft de door de opleider voorgestelde inhoud en de tijden en ruimten.
- Het heeft beheerskosten.

Online opleiding

- Het stelt de deelnemers in staat hun eigen leerproces te beheren, afhankelijk van hun behoeften en beschikbaarheid.
- Het is goedkoper.
- Zo kan de trainer een groot aantal mensen bereiken.
- De interactie met de klas en de leraar is beperkt.

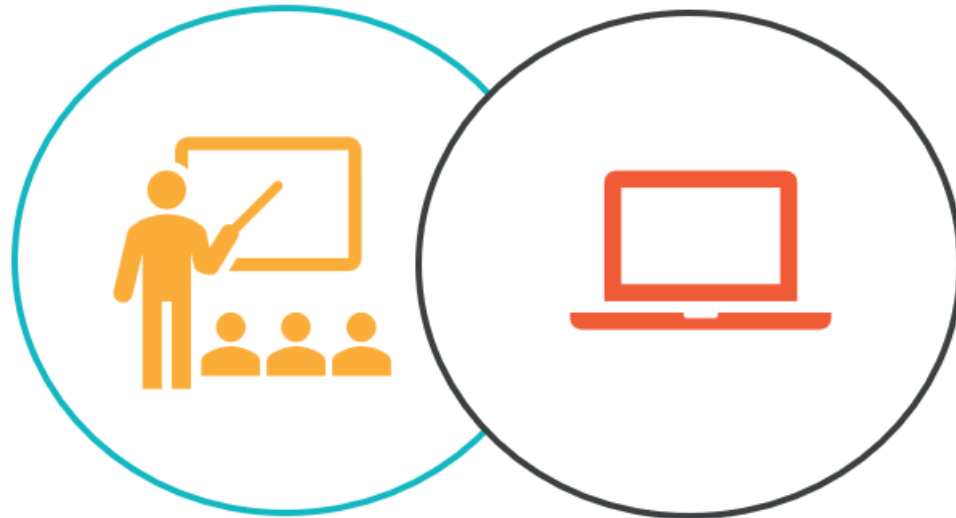
Gemengde opleiding

- Zo kunnen de deelnemers profiteren van de steun van de trainer tijdens de klassikale opleiding.
- Het maakt diepgaande inhoud en oefeningen mogelijk via online training.
- Het is goedkoper en gemakkelijker te beheren.

Opleidingsformaat (3)

Wij stellen een **blended training** voor, waarbij **het klassikale onderwijs** gericht is op het aanreiken van het algemene kader van de cursus en de essentiële begrippen met betrekking tot de onderwerpen die vervolgens door de deelnemers zelfstandig worden behandeld en verdiept via het **online platform**.

Persoonlijke klassikale training (1)

Face-to-face training vereist de **beschikbaarheid van een fysieke plaats om deelnemers te ontvangen.**

De **keuze van de locatie** en de **opstelling van de stoelen** hangt niet alleen af van het **aantal mensen** dat de trainer bij het evenement wil betrekken, maar ook van het **soort activiteit** dat hij wil uitvoeren en de **mate van interactie die** hij wil garanderen.

Leerruimte vormt leer- en onderwijsgedrag

Persoonlijke klassikale training (2)

Wij kunnen **drie hoofdtypes** van klassenindeling overwegen:

- **Traditioneel klaslokaal**
- **U-vormige indeling**
- **Cirkel layout**

Persoonlijke klassikale training (3)

De traditionele klas

In deze opstelling zijn alle **bureaus en stoelen gericht op de trainer** en het presentatiebord. Het is de meest gebruikelijke opstelling in scholen en universiteiten.

- + Deelnemers concentreren zich op de presentatie
- De samenwerking tussen de deelnemers is moeilijk omdat ze met hun rug naar elkaar toe staan.

Het is de beste optie voor **het bijwonen van lezingen en het bekijken van diapresentaties**. Dit type accommodatie is geschikt voor **grote groepen**.

Persoonlijke klassikale training (4)

De U-vormige indeling

In deze opstelling staan de bureaus en stoelen in een U-vorm, zodat de deelnemers elkaar en de presentatie van de trainer kunnen zien.

+ Het bevordert groepsdiscussie en interactie

- Het vereist meer ruimte

Dit type accommodatie is niet geschikt voor grote groepen, omdat het **veel ruimte** vergt en als er veel mensen zijn, zitten ze op **grote afstand** van elkaar.

Persoonlijke klassikale training (5)

De cirkelopstelling

Alle deelnemers zitten **tegenover elkaar** en de trainer neemt geen bijzondere plaats in binnen de cirkel.

+ Functioneel voor groepswork en discussie

- Laat geen whiteboard of dia's zien

Dit type opstelling vereist ook de aanwezigheid van een **klein publiek**. Het is de wijze waarop **groepsactiviteiten** kunnen plaatsvinden na de lezing van de leraar.

Persoonlijke klassikale training (6)

Uitrusting en materiaal

Om de toolkit te gebruiken, hebt u een **projector en een scherm nodig**, en het is aanbevolen om een **wifi-verbinding** in de klas te hebben om toegang te krijgen tot het internet en de materialen op het onlineplatform te gebruiken.

Er is niet voorzien in de verspreiding van **gedrukt materiaal**, maar de opleider kan besluiten dia's af te drukken of ander aanvullend materiaal te verspreiden dat nuttig is voor de uitvoering van de opleiding. In verband met het groene beleid wordt aanbevolen onnodig printen te vermijden.

Real-time training kan ook **online plaatsvinden**

De organisatorische stappen voor het opzetten van het klaslokaal omvatten de levering van technische apparatuur om videocolleges en de deelname van cursisten mogelijk te maken.

Hoe een klassikale training faciliteren (1)

NUTTIGE TIPS

- Zorg er bij het organiseren van een training voor dat iedereen op de hoogte is van **plaats en tijd**.
- Het is raadzaam mensen ten minste 15 minuten voor het begin van de bijeenkomst uit te nodigen om de **stiptheid** van de bijeenkomst te waarborgen.
- **Bereid de zaal en het te gebruiken materiaal** (handtekeningbladen, pennen, papieren, presentaties, enz.) van tevoren **voor**.
- Controleer de werking van de technische apparatuur (video, audio, enz.) en zorg ervoor dat u reserveapparatuur beschikbaar hebt.

Hoe een klassikale training faciliteren (2)

Welkom en inleiding

Het **eerste deel van de bijeenkomst zal worden** gewijd aan **de begroeting en de presentatie van de agenda**. Ook kan praktische informatie over de opleidingsruimte en het tijdschema worden verstrekt.

Beoordeling van de verwachtingen

Om deelname aan te moedigen en een positief klasklimaat te scheppen, wordt een **ijsbrekeractiviteit aanbevolen**. Deze is bedoeld om de deelnemers voor te stellen, maar ook om hun verwachtingen van de opleiding vast te stellen.

Brainstormactiviteiten zijn de ideale manier om dit te bereiken en kunnen ook worden gerealiseerd door het maken van woordwolken of real-time polls.

Hoe een klassikale trainingssessie faciliteren (3)

Presentatie van het opleidingsprogramma

Het is belangrijk dat deelnemers de **cursusstructuur** en het gebruik van het **online platform** begrijpen.

Een **Power Point presentatie** van de inhoudsopgave zou de beste manier kunnen zijn om de cursus te illustreren.

Opleiding

De tijd is gekomen om specifiek in te gaan op de **inhoud van de opleiding**. In de geplande tijd kan een onderwerp van de module worden behandeld aan de hand van de in de toolkit verstrekte dia's en met behulp van het aanvullende materiaal.

Hoe een klassikale trainingssessie faciliteren (4)

Activiteiten van de workshop

De klas betrekken bij een **praktische activiteit** is de beste manier om deelname te garanderen en na te gaan of de onderwerpen daadwerkelijk worden begrepen.

Het is mogelijk een van de "Praktijkscenario's" uit de modules te gebruiken om de deelnemers via **groepswork te** testen.

De **oefeningen** in het digitale platform zijn ook een ideale manier om de belangrijkste punten van de les te belichten en effectief te presenteren hoe het werkt.

Hoe een klassikale trainingssessie faciliteren (5)

De vergadering sluiten

Houd wat tijd vrij voor **vragen** en een **afsluitende discussie** tussen de deelnemers.

Evalueer de ervaring

Om de doeltreffendheid van de opleiding en het leerproces van de deelnemers te evalueren, stelt u een anonieme **tevredenheidsvragenlijst op** die aan het einde van de opleiding of achteraf (op papier of online) wordt ingediend.

Al het audiovisuele materiaal is vrij toegankelijk via gratis platforms voor online stockbeelden en/of YouTube en is gebaseerd op de wetgeving inzake fair use, zonder dat het de bedoeling is auteursrechten te schenden. Als u vindt dat de auteursrechten werden geschonden, neem dan contact met ons op om de zaak op te lossen op een herstelrechtelijke manier.

Partnerschap PRESERVERE:

VOLG ONS OP

preservere-eu-project

Deel III - Train de trainer toolkit

TOPIC 4: Hoe een PRESERVE opleiding organiseren?

Inleiding	<p>De inhoud van het opleidingspakket is op flexibele wijze ontworpen en gestructureerd om tegemoet te komen aan de opleidingsbehoeften en organisatorische vereisten van verschillende realiteiten.</p> <p>Elke module is gericht op een specifieke categorie gebruikers en de volgorde van de onderwerpen is zodanig ontworpen dat de voorgestelde thema's op een logische en volledige manier worden behandeld [zie onderwerp 3 van deze module]. De structuur van het programma en de organisatie van de onderwerpen maken echter vrij gebruik door ontvangers en opleiders mogelijk.</p> <p>De opleiders kunnen meer of minder geavanceerd materiaal gebruiken, afhankelijk van het competentieniveau van het publiek, en onderwerpen in de verschillende modules opnemen zonder het succes van de opleiding te beïnvloeden.</p>
Hoe een trainingssessie plannen	<p>Een doeltreffende opleidingservaring vereist analyse en planning</p> <p>Geïnspireerd door het ADDIE-model*, kunnen 5 essentiële momenten worden vastgesteld voor de realisatie van een nuttig opleidingsevenement dat beantwoordt aan de behoeften van de deelnemers</p> <p>* ADDIE is een leermodel dat door instructieontwerpers en opleidingsontwikkelaars wordt gebruikt om effectieve leerervaringen te creëren.</p> <p>Het acroniem staat voor: Analyse; Ontwerp; Ontwikkeling; Implementatie; Evaluatie</p> <p>1. Voorlopige analyse van de begunstigden van de opleiding</p> <p>Het is belangrijk de kenmerken van de deelnemers en hun opleidingsbehoeften te kennen. Het toolkitmateriaal is onderverdeeld volgens doelgroepprofielen, maar binnen elke categorie kunnen de behoeften verschillen, en het is belangrijk dat de trainers weten tot wie zij zich richten.</p> <p>Enkele vragen die u zichzelf en uw ontvangers kunt stellen tijdens de analysefase zijn:</p> <p>Wie is mijn publiek en hoe zijn ze? Waarom nemen ze deel aan de training? Wat is hun gewenste resultaat van deze leerervaring? Wat weet mijn publiek al?</p> <p>2. Analyse en planning van leerdoelen</p> <p>Kennis van de deelnemers maakt het mogelijk de specifieke doelstellingen die</p>

	<p>men met de opleiding wil bereiken te selecteren en vast te stellen, ook volgens de behoeften van de organisator.</p> <p>Vraag om te beantwoorden: Zijn er problemen die we kunnen oplossen?</p> <p>3. Planning van de inhoud van de opleiding</p> <p>De inhoud van de opleiding wordt gekozen en bepaald op basis van de uitgevoerde analyse</p> <p>Vraag om te beantwoorden: Wat zijn de beste middelen om informatie te leveren die mijn publiek nodig heeft?</p> <p>4. De opleiding organiseren - online of offline</p> <p>Tijdschema, wijze en plaats of virtuele ruimte zullen worden geregeld volgens de behoeften van de deelnemers en de organisator en afhankelijk van de logistieke en organisatorische beschikbaarheid.</p> <p>5. Het houden van de opleiding</p> <p>Uitvoering van de opleiding volgens het plan, maar ook flexibiliteit voor wijzigingen op het laatste moment, afhankelijk van de behoeften van de groepen.</p> <p>6. Evaluatie van de opleiding</p> <p>Het vaststellen van de doeltreffendheid van de opleidingsinterventie stelt de opleider en de aanbieder van de opleiding in staat zich bewust te worden van zwakke en sterke punten en de nodige maatregelen ter verbetering te nemen.</p> <p>In het laatste deel van de presentatie zullen wij in detail zien wat elk van deze stappen kan zijn.</p>
<p>Duur van het programma</p>	<p>De totale duur van het programma voor elke belangrijke doelgroep (juristen, eerstelijns werkers en belanghebbenden) bedraagt ongeveer 16 uur, bestaande uit lezingen en individuele studie.</p> <p>Er zijn ongeveer 6 uur persoonlijk contact en 10 uur individuele voorbereiding en follow-up gepland.</p> <p>Dit tijdschema werd vastgesteld op basis van de tijdens de evaluatiefase vastgestelde behoeften. Hoewel bij de doelgroepen een wijdverbreide wens tot opleiding en bijscholing werd vastgesteld, bleek het tegelijkertijd bijzonder moeilijk om de nodige tijd aan opleiding te besteden.</p> <p>De voorgestelde inhoud werd derhalve zodanig geselecteerd en gestructureerd dat de onderwerpen uitvoerig worden behandeld zonder dat dit echter een te grote tijdsinspanning vergt.</p>

<p>Vorm van de opleiding</p>	<p>Om tegemoet te komen aan de behoefte aan flexibiliteit en aanpasbaarheid van de toolkit, kan de opleiding in verschillende vormen worden gegeven:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Klassikale training, leren onder leiding van een instructeur in real time; ▪ Online training, waarbij gebruikers zelfstandig het trainingsproces doorlopen; ▪ Blended training die traditionele klassikale methoden en autonome training combineert. <p>Elk formaat heeft voor- en nadelen waarmee rekening moet worden gehouden bij de voorbereiding van het gebruik van de opleiding.</p> <p>Wij stellen een blended training voor, waarbij het klassikale onderwijs gericht is op het aanreiken van het algemene kader van de cursus en de essentiële begrippen met betrekking tot de onderwerpen die vervolgens door de deelnemers zelfstandig worden behandeld en verdiept via het online platform.</p> <p>Zoals benadrukt in hoofdstuk 3.5 van het eBook [zie Deel III Onderwerp 1 - Hoofdactiviteiten].</p> <p><i>"In bijna alle landen waar onderzoek werd verricht, verklaarden het beoogde publiek van de opleidingen, en met name advocaten, dat zij het te druk hadden [...]. Hoewel het beoogde publiek in beginsel geïnteresseerd kan zijn in meer informatie over het rechtskader van de EU inzake racismebestrijding, kunnen zij in de praktijk terughoudend zijn om deel te nemen wegens hun overbelaste agenda. Dit is iets waarmee rekening moet worden gehouden bij de planning van de opleidingen. Mogelijke oplossingen zijn het aanbieden van de mogelijkheid om slechts delen van de opleiding bij te wonen of de opleiding zelf aan te vullen met continue digitale toegang tot opleidingsmateriaal dat toegankelijk is op een tijdstip dat elke individuele cursist beter uitkomt "</i></p> <p>Om al deze redenen hebben wij gekozen voor een Blended versie van de opleiding.</p>
<p>Persoonlijke klassikale training</p>	<p>De keuze van de juiste plaats en opstelling in de klas is belangrijk om de gewenste leerresultaten te bereiken en moet de gekozen onderwijstechniek weerspiegelen.</p> <p>Al deze zitplaatsen in de klas hebben hun voor- en nadelen.</p> <p>De ideale oplossing is een grote ruimte waarin meubilair en stoelen gemakkelijk kunnen worden verplaatst, zodat tijdens de vergadering verschillende opstellingen kunnen worden gebruikt.</p> <p>Voor de beginfase van de lezing is een klassieke opstelling nuttig, voor discussie</p>

	<p>een U-vormige opstelling en de cirkel voor groepswork.</p> <p>* Real-time opleiding kan ook online plaatsvinden; in dat geval omvatten de organisatorische stappen voor het opzetten van het klaslokaal het ter beschikking stellen van technologische apparatuur om videocolleges en de deelname van de cursisten mogelijk te maken.</p> <p>Als u de online training wilt laten lijken op de face-to-face training, moet u zorgen voor een goed niveau van deelname en betrokkenheid van de cursisten. Daarom moet u een videoconferentiesoftware kiezen die een hoge mate van interactie mogelijk maakt, zodat deelnemers hardop kunnen spreken, het scherm kunnen delen, vragen kunnen intypen, kunnen aangeven dat ze een vraag willen stellen, kunnen stemmen in polls, enz.</p> <p>Online training heeft het voordeel dat het de deelname van mensen die ver weg zijn en dus de betrokkenheid van grote groepen mogelijk maakt. De aanwezigheid van veel mensen kan echter het beheer van de les bemoeilijken en niet zorgen voor voldoende interactie tussen de deelnemers.</p>
<p>Het faciliteren van de klassikale trainingssessie</p>	<p>De bijeenkomst zal een inleidende sessie zijn waarin enkele onderwerpen die van bijzonder belang worden geacht, zullen worden behandeld en de toolkit en het gebruik ervan zullen worden toegelicht.</p> <p>Wij stellen een mogelijke onderverdeling van de vergadering in 7 verschillende momenten voor:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Welkom en inleiding [15 min] 2. Beoordeling van de verwachtingen [30 min] <p>Hier zijn enkele gratis toepassingen die kunnen worden gebruikt voor het ijsbraken: https://wordart.com/; https://www.mentimeter.com/</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Presentatie van het opleidingsprogramma [30 min] 4. Trainingsactiviteit [3 uur] 5. Workshop activiteiten [1 uur] 6. Vragen en slotdebat [15 min] 7. Evaluatie [15 min] <p>Voor het maken van de evaluatievragenlijst stellen wij voor een Google-formulier te gebruiken https://docs.google.com/forms</p>

<p>Referenties en verdere</p>	<p>Reece, I., en Walker, S. (2007). <i>Onderwijzen, trainen en leren: Een praktische</i></p>
--------------------------------------	--

<p>lectuur</p>	<p><i>gids</i>. 6e ed. Sunderland: Business Education Publishers.</p> <p>Banyard, P. & Underwood, J. (2008). Understanding the learning space. <i>eLearning Papers</i>, N°. 9, 2008.</p> <p>Thai et al. (2020). Face-to-face, blended, flipped of online leeromgeving? Impact op leerprestaties en cognities van studenten. <i>Journal of Computer Assisted Learning</i>, volume 36, issue 3, 397-411.</p> <p>Cserti, R. (2018, 12 november). <i>Train De Trainer Cursus - Een complete ontwerp-gids (Met Voorbeelden)</i>. https://www.sessionlab.com/blog/train-the-trainer/#how-to-design-a-learning-experience-day-2</p> <p>20 Bedford way. (n.d.). <i>Hoe trainingsevenementen te organiseren en de betrokkenheid te vergroten</i>. https://20bedfordway.com/news/organising-training-events/</p> <p>Jordan, A. (n.d.). <i>Formazione blended: Cos'è e come implementarla in azienda</i>. https://www.docebo.com/learning-network/blog/cose-la-formazione-blended-e-come-implementarla-in-azienda-2/</p> <p>Parrish, C. (2019, juli 26). <i>6 stappen voor het plannen van een effectief teamtrainingsevenement</i>. https://learn.g2.com/planning-a-team-training-event</p> <p>Morse, G. (n.d.), <i>Train de trainer</i>. https://www.academia.edu/32723274/Train the Trainer</p>
-----------------------	--

<p>Vragen voor het publiek</p>	<p>Een goede planning van de training is cruciaal voor het succes van het evenement. Denk na over uw potentiële publiek en probeer elk van deze vragen te beantwoorden:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wat zijn de doelstellingen van de opleiding? • Wat zijn de onderwerpen waarop ik me moet concentreren? • Wie zijn de deelnemers? • Hoeveel mensen zullen deelnemen? • Wat is hun niveau van ervaring/kennis van elk onderwerp? • Hoe lang duurt de training? • Wanneer en waar vindt de sessie plaats? • Heb ik de juiste logistieke ondersteuning (ruimte, apparatuur, beeldmateriaal)?
---------------------------------------	---

Preventing Racism and Discrimination - Enabling the Effective
Implementation of the EU Anti-Racist Legal Framework

PROJECT 101049763 - CERV-2021-EQUAL

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the Directorate-General for Justice and Consumers of the European Commission. Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

Co-funded by the
European Union